

DAGLAS ADAMS

POVRATAK DIRKA DŽENTLIJA

DUGA
MRACNA
ČAJANKA
DUŠE

Poslednji roman autora kultnog
AUTOSTOPERSKOG VODIČA KROZ GALAKSIJU

Sadržaj

Naslovna

PRVO POGLAVLJE

DRUGO POGLAVLJE

TREĆE POGLAVLJE

ČETVRTO POGLAVLJE

PETO POGLAVLJE

ŠESTO POGLAVLJE

SEDMO POGLAVLJE

OSMO POGLAVLJE

DEVETO POGLAVLJE

DESETO POGLAVLJE

JEDANAESTO POGLAVLJE

DVANAESTO POGLAVLJE

TRINAESTO POGLAVLJE

ČETRINAESTO POGLAVLJE

PETNAESTO POGLAVLJE

ŠESNAESTO POGLAVLJE

SEDAMNAESTO POGLAVLJE

OSAMNAESTO POGLAVLJE

DEVETNAESTO POGLAVLJE

DVADESETO POGLAVLJE

DVADESET PRVO POGLAVLJE

DVADESET DRUGO POGLAVLJE

DVADESET TREĆE POGLAVLJE

DVADESET ČETVRTO POGLAVLJE

DVADESET PETO POGLAVLJE

DVADESET ŠESTO POGLAVLJE

DVADESET SEDMO POGLAVLJE

DVADESET OSMO POGLAVLJE

DVADESET DEVETO POGLAVLJE

TRIDESETO POGLAVLJE

TRIDESET PRVO POGLAVLJE

TRIDESET DRUGO POGLAVLJE

TRIDESET TREĆE POGLAVLJE

TRIDESET ČETVRTO POGLAVLJE

TRIDESET PETO POGLAVLJE

Naslov originala

korice

Daglas Adams

DUGA, MRAČNA ČAJANKA DUŠE

ALNARI

Beograd, 2002

Činjenica da ni u jednom jeziku na svetu ne postoji izraz „lepo kao aerodrom“ teško da može biti slučajnost.

Aerodromi su ružni. Neki su veoma ružni. Neki dostignu stepen ružnoće koji može biti samo rezultat izuzetnih napora. Ružnoća je posledica činjenice da su aerodromi puni umornih i besnih ljudi koji su upravo saznali da im je prtljag završio u Murmansku (aerodrom u Murmansku je jedini poznati izuzetak od ovog inače nepogrešivog pravila), a arhitektae su u većini slučajeva pokušavale da njihove građevine reflektuju ta osećanja.

Oni su se trudili da istaknu motiv umora i besa oštrim, brutalnim oblicima i iritirajućim bojama, da učine što lakšim onaj momenat odvajanja putnika od njegovog ili njenog prtljaga ili od njihovih najdražih, da zbune putnike putokazima koji kao da pokazuju ka prozorima, udaljenim mrežama za prtljag ili ka trenutnoj poziciji Malog medveda na noćnom nebu i da, gde god je moguće, izlože pogledima vodovodne instalacije, pod izgovorom da su praktični, i da sakriju terminale, jer verovatno smatraju da oni to nisu.

Uhvaćena usred mora nejasne svetlosti i mora nejasne buke, Kejt Šehter je stajala i sumnjala.

Čitavim putem od Londona do Hitrou aerodroma mučila ju je sumnja. Ona nije bila sujevema osoba, pa ni religiozna, bila je, jednostavno, osoba koja nije potpuno sigurna da li bi uopšte trebalo da leti za Norvešku. Ali bilo joj je sve lakše da poveruje da bog, ako postoji, i ako postoji i najmanja šansa da bi ijedno božansko stvorenje koje je moglo da odredi raspored čestica pri stvaranju Univerzuma bilo zainteresovano za upravljanje saobraćajem na M4, takođe ne bi želeo da ona leti za Norvešku.

Sva muka oko karata, oko nalaženja komšije koji bi pazio na mačku, zatim oko pronalaženja mačke na koju bi taj komšija pazio, iznenadno prokišnjavanje krova, izgubljeni novčanik, vreme, neočekivana smrt prvog komšije, mačkina trudnoća – sve je to izgledalo kao orkestrirana kampanja opstrukcije koja je počela da poprma božanske proporcije.

Čak je i taksista – kad je konačno uhvatila taksi – rekao „Norveška? Šta ćeš tamo?” A pošto ona nije k'o iz puške odgovorila „Polarna svetlost!” ili „Fjordovi!”, nego je nekako sumnjičavo zurila i grickala usnu, on reče „Znam, znam, mora da te neki frajer vuče tamo. Da ti kažem ja nešto, otkači ti njega. Idi na Tenerife.”

To je bila dobra ideja.

Tenerife.

Ili čak, usudila se da pomisli na momenat, dom.

Tupo je zurila kroz prozor taksija u saobraćajnu gužvu i mislila da, koliko god da je ovde vreme hladno i grozno, to nije ništa u poređenju sa onim u Norveškoj.

Ili onim kod kuće. U ovom trenutku, kuća joj izgleda otprilike isto toliko ledena koliko i Norveška. Ledena, i istačkana gezirima pare koja kulja iz zemlje, hvata se u hladan vazduh i rasipa po ivicama Šeste avenije.

Način na koji je Kejt već trideset godina bacala pogled u svoj rokovnik nesumnjivo je odavao jednu pravu pravcatu Njujorčanku. Pošto je veoma malo živela u gradu, veći deo svog života provela je u konstantnoj udaljenosti od njega. Los Anđeles, San Francisko, Evropa i period besciljnog lutanja

po Južnoj Americi pre pet godina, praćeni su gubitkom Luka (muža sa kojim se tek bila venčala), prilikom hvatanja taksija u Njujorku.

Uživala je u činjenici da joj je Njujork dom, i da joj je nedostajao, ali jedino što joj je u stvari nedostajalo bila je pica. I to ne bilo kakva pica, već ona vrsta pice koju vam donesu na vrata kada ih pozovete telefonom i naručite. To je bila jedina prava pica. Pica zbog koje treba da izađete i sedite za stolom zureći u crvene papirne salvete nije prava pica iako tu stavljaju mnogo više feferona i inćuna.

London je bio grad u kome je najviše volela da živi, iako ju je problem oko pice izluđivao. Zašto niko ne raznosi pice na kućnu adresu? Zašto niko nije razumeo da je to što ona stiže na vaša vrata u vrućoj kartonskoj kutiji fundamentalna stvar u vezi sa picom? To što vadite parče po parče i jedete ih presavijene ispred TV-a? Kakav to problem imaju ti glupi, ukoćeni, inertni Englezi pa ne mogu da shvate jedan tako jednostavan princip? Iz nekog neobičnog razloga ovo je bila jedna frustracija sa kojom ona nikako nije mogla da nauči da živi, i otprilike jednom mesečno postajala bi veoma depresivna, nazvala bi neku piceriju, naručila najveću i najbogatiju picu koju je mogla da opiše – picu sa ekstra picom na njoj – i, onda bi ih ljubazno zamolila da joj isporuče picu na kućnu adresu.

„Da šta?”

„Da isporučite na kućnu adresu. Sad ću vam reći ulicu i broj...”

„Ne razumem. Zar nećete doći da je pokupite?”

„Ne. Zar mi je nećete doneti?”

„A... ali mi to ne radimo, gospođice.”

„Šta to vi ne radite?”

„Pa, ne raznosimo...”

„*Ne raznosite?* Je l’ja to dobro čujem?”

Dijalog bi se ubrzo degenerisao u razmenu slenga i psovki koji bi je na kraju ostavili iscrpljenom i slabom, ali već sledećeg jutra bi se osećala mnogo, mnogo bolje. U svakoj drugoj situaciji, ona je bila jedno od najpriyatnijih stvorenja koje čovek može da upozna.

Ali, današnji dan je rastezao granice njene tolerancije..

Na putu je bila očajna gužva i, kada joj je udaljeni bljesak plavog svetla jasno stavio do znanja da je negde ispred njih došlo do nesreće, Kejt je postala još napetija, okrenula je glavu i zurila kroz drugi prozor kada su konačno promileli pored mesta nesreće.

Taksista je bio pomalo zlovoljan kad ju je konačno dovezao do odredišta, jer ona nije imala sitno pa je morao besno da kopa po džepovima tesnih pantalona da bi joj vratio kusura. Atmosfera je bila teška i razdražljiva, a sada, dok je stajala nasred velikog hola terminala broj dva na Hitrou aerodromu, nije mogla da nađe gde se čekiraju karte za let za Oslo.

Na momenat je stajala vrlo mirno, dišući duboko i uravnoteženo, pokušavajući da ne misli na Žan-Filipa.

Žan-Filip je bio, kao što je taksista i pretpostavio, razlog zbog kojeg ona ide u Norvešku, ali je takođe bio i razlog zbog kojeg je mislila da Norveška uopšte nije mesto za nju. Od razmišljanja o njemu zavrtelo joj se u glavi i činilo joj se da je najbolje da ne misli na njega uopšte i da jednostavno ide u Norvešku kao da je to mesto gde bi ionako otišla. Tako će se strašno iznenaditi kada bude naletela na njega u tom nekom hotelu, čije ime je zapisao na papiriću gurnutom u unutrašnji džep njene tašne.

U stvari, ona bi se svakako iznenadila kada bi ga zatekla tamo. Mnogo je verovatnije da će zateći poruku u kojoj piše da su ga nešto hitno zvali i da je morao da ode u Gvatemalu, Seul ili na Tenerife i da će joj se javiti odande. Žan-Filip je bio naj-konstantno-odsutnija osoba koju je upoznala. U ovoj „disciplini” on je bio šampion. Od kada je Luka „odneo” žuti Ševi¹ postala je neobično zavisna od nepostojanih emocija koje su u njoj budili egocentrični muškarci.

Pokušala je da sve ovo izbriše iz glave i zatvorila je oči na momenat. Želela je da, kada ih ponovo otvori, ispred nje stoji znak „Put za Norvešku” koji bi naprosto pratila, bez potrebe da ikada više razmišlja o tome ili o bilo čemu drugom. Ovako su, pomislila je, nastavivši raniji tok misli, verovatno nastajale religije i mora da je to razlog što postoje toliki sektaši koji vise po aerodromima tražeći žrtve koje bi preobratali. Oni znaju da su ljudi tu u svom najranjivijem izdanju i da su spremni da prihvate vodiča u bilo kom obliku.

Kejt je ponovo otvorila oči i, naravno, bila je razočarana. Ali, sekund-dva kasnije u trenutku se napravio prolaz kroz rulju besnih Nemaca u neobjašnjivo žutim polo majicama i kroz njega je sad mogla da nazre pult gde se čekiraju karte za Oslo. Noseći svoj prtljag na ramenu probila se kroz masu u tom pravcu.

Ispred nje u redu je stajala samo jedna osoba; ispostavilo se da je ta osoba ili u nevolji, ili možda pokušava da u nju upadne.

To je bio krupan čovek, impresivno velik i dobro građen – čak izvajanog tela – ali je takođe i izgledao čudno na način koji Kejt baš nije umela da opiše. Nije čak umela ni da opiše šta je to tako čudno u vezi sa njim, samo je odmah shvatila da ne treba da ga stavi na listu stvari za razmišljanje u ovom trenutku. Setila se nekog članka u novinama u kome se govori o tome da centralna jedinica za obradu podataka u ljudskom mozgu ima samo sedam memorijskih registara, što znači da bi, ukoliko istovremeno razmišljate o nekih sedam stvari pa onda pomislite na nešto osmo, jedna od onih sedam automatski ispala.

Misli su se nizale jedna za drugom i ona je pomislila da li je i koliko verovatno da će stići na avion, da li je ili nije samo uobrazila da je ovo jedan posebno proklet dan, pomislila je na aerodromsko osoblje koje se ljubazno smeši i neverovatno je neljubazno, na Duty Free shopove koji mogu da formiraju mnogo niže cene nego obične prodavnice, ali to iz nepoznatih razloga ne rade, na to da li je nasela na članak u časopisu koji govori o aerodromima na kojima će vam pomoći oko plaćanja puta, pomislila je da li bi je manje bolelo ako bi putnu torbu prebacila na drugo rame i, na kraju, uprkos svim naporima da ne misli na njega, pomislila je na Žan-Filipa, koji je bio još jedan set najmanje sedam podtema od kojih je svaka bila isključivo o njemu samom.

Čoveka, koji je stajao ispred nje i raspravljao se, potpuno je smetnula sa uma.

Tek joj je poslednji poziv za let za Oslo vratio misli na situaciju ispred nje.

Onaj krupni čovek pravio je frku oko toga što nije dobio rezervaciju za prvu klasu. Počelo je da se nazire da je razlog tome to što on u stvari nije imao ni kartu za prvu klasu.

Kejtino raspoloženje potonulo je do samog dna njenog bića gde je počelo da se šunja krčeći i režeći.

Sada je već postalo jasno da čovek ispred nje uopšte nije imao nikakvu kartu i rasprava je polako počela da se slobodno kreće preko tema kao što su fizički izgled devojke koja čekira karte, njeni lični kvaliteti, teorije o njenim precima, spekulacije o tome kakvu to budućnost ima aviokompanija za koju ona radi, da bi se na kraju potkačilo i pitanje njegove kreditne kartice.

On nije imao kreditnu karicu.

Tu je tek nastao problem i dalja diskusija se odnosila na čekove i na pitanje zašto ih avio kompanija ne prima.

Kejt je bacila dug, spor, ubistveni pogled na svoj sat.

„Izvinite“, rekla je, prekidajući raspravu. „Hoće li ovo još dugo? Moram da uhvatim avion za Oslo.”

„Upravo uslužujem ovog gospodina“, reče devojka, „evo, odmah ću, samo sekund.”

Kejt je klimnula glavom i učtivo pustila da prođe samo taj jedan jedini sekund.

„Ali, avion samo što nije krenuo. Imam jednu putnu torbu, imam kartu, imam rezervaciju. Treba vam samo oko trideset sekundi da mi čekirate kartu. Zaista mi je žao što vas prekidam, ali bi mi još više bilo žao da mi ode avion zbog pišljivih trideset sekundi. To je stvarno trideset sekundi. Ne trideset plus „samo još sekund” zbog kojeg bi mogli ovde da ostanemo celu noć.

Devojka se okrenula ka Kejt, ali pre nego što je uspela da progovori, okrenuo se i onaj krupni čovek sa plavom kosom.

„Ja takođe želim da idem za Oslo.”

Kejt je zurila u njega. Izgledao je kao da mu uopšte nije mesto u blizini aerodroma ili, bolje reći, kao da aerodromu uopšte nije mesto blizu njega.

„Pa“, rekla je, „s obzirom na trenutnu situaciju, izgleda da ni vama ni meni to neće poći za rukom. Možemo li ovo nekako da sredimo? U čemu je problem?”

Službenica joj se osmehnula onim ljubaznim, mrtvačkim osmehom.

„Ne primamo čekove. To je politika avio kompanije.”

„E, pa ja primam“, rekla je tresnuvši svoju kreditnu karticu na pult. „Naplatite gospodinu kartu preko moje kreditne kartice, a ja ću od njega uzeti ček.”

„Je l' u redu?” okrenula se ka velikom čoveku koji je bio blago iznenađen. Imao je velike plave oči i koje su odavale utisak nekoga ko se svojevremeno nagledao brojnih lednika. Bile su neverovatno arogantne i nekako haotične.

„Je l' u redu?” resko je ponovila. „Zovem se Kejt Šehter. Š, E, H, T, E, R. Samo neka sva slova budu tu, nije bitno kojim redom, oni u banci ionako ne obraćaju pažnju na redosled.”

Čovek se blago nagnuo ka njoj dajući do znanja da je razumeo. Zahvalio joj se na njenoj ljubaznosti, dobroti i još je izgovorio nešto na norveškom što joj je promaklo, a što je značilo nešto kao kako odavno nije sreo nešto slično i kako je ona žena puna duha i opet nešto na norveškom što uopšte nije razumela. Takođe je dodao, onako uzgred, da on nema čekovnu knjižicu.

„Dobro!” reče Kejt, čvrsto rešena da joj ovo ne poremeti planove. Gurnula je ruku u tašnu, izvadila parče papira, uzela olovku sa pulta, nažvrljala nešto i pružila mu.

„Ovo je moja adresa. Pošaljite mi novac. Založite svoju bundu ako treba. Samo mi pošaljite. U redu? Verovaću vam.”

Veliki čovek je uzeo papir, izuzetno sporo pročitao nekoliko reči, pažljivo ga savio, stavio u džep svog kaputa i blago joj se naklonio.

Kejt je tek tad primetila da je devojka sve vreme u tišini čekala da joj vrati olovku da bi popunila formular za kreditne kartice. Nervozno joj je gurnula olovku i svoju kartu i nabacila neku ledenu smirenost.

Na razglasu je javljeno da njihov avion kreće.

„Vaš pasoš, molim“, reče devojka bez žurbe.

Kejt je pružila svoj, ali veliki čovek nije imao pasoš.

„Nemate pasoš?!“ dreknula je Kejt. Devojka na šalteru se nije mrdnula i tupo je zurila u neku tačku na pultu čekajući da se neko drugi pomeri. To nije bio njen problem.

Čovek je besno ponovio da nema pasoš. Kada je viknuo i udario pesnicom o pult, ostavio je na njemu blago udubljenje.

Kejt je pokupila svoju kartu, pasoš i kreditnu karticu i ponovo stavila putnu torbu na rame.

„E, ja ovde silazim“, rekla je i jednostavno odšetala.

Imala je osećaj da je učinila sve što je bilo u njenoj moći da uhvati avion, ali joj to nije bilo suđeno. Htela je da pošalje Žan-Filipu poruku da ne može da dođe i ta bi poruka verovatno stajala u pretincu na recepciji zajedno sa njegovom porukom u kojoj je objašnjenje zašto on ne može da dođe. Po prvi put će oboje biti jednako odsutni.

Želela je da malo iskulira. Krenula je u potragu prvo za novinama, zatim za kafom, ali svi njeni naponi nisu urodili plodom. Uz sve to nije mogla da nađe ni telefon sa kog bi poslala poruku, i odlučila je da potpuno odustane od aerodroma. Samo je želela da što pre izađe, nađe taksi i ode kući.

Krenula je kroz veliki hol i skoro je stigla do izlaza kad se slučajno okrenula i bacila pogled na onaj šalter za čekiranje karata na kojem je upravo doživela poraz. Bilo je to baš u trenutku kada je taj isti šalter odleteo u vazduh zahvaćen plamenim oblakom boje narandže.

Dok je ležala ispod gomile krša, u bolovima, u tami, gušeći se od prašine, pokušavajući da pomeri udove, na neki način joj je laknulo jer je sada bila sigurna da nije samo umislila da je ovo jedan zaista loš dan. Razmišljajući o tome, onesvestila se.

---

¹ Ševi – u Njujorku se kao taksi vozila koriste automobili marke Ševrolet.

Dežurni su tražili nekoga ko bi preuzeo odgovornost.

Prvo IRA, zatim PLO i oni iz „Gasovoda”. Čak su i iz Britanskog odbora za nuklearna goriva požurili da daju izjavu da je situacija u potpunosti pod kontrolom, da su šanse bile jedan prema milion, da nije došlo ni do kakvog ispuštanja radioaktivnih materija, i da je mesto eksplozije savršeno sigurno za odlazak na piknik sa decom. Na kraju su morali da priznaju da ovaj događaj nema apsolutno nikakve veze sa njima.

Nisu mogli da pronađu uzrok eksplozije.

Kao da se dogodila sasvim spontano i po svojoj slobodnoj volji. Objašnjenja suse nagomilavala, ali uglavnom je to sve bilo jedno te isto satno rečeno na drugi način, po istom principu po kome je svet dobio „zamor metala“. U stvari, vrlo slična fraza je izmišljena da opiše iznenadno prebacivanje drveta, metala, plastike i betona u eksplozivno stanje, što je bilo „nelinearno katastrofalno strukturalno iscrpljenje“, ili, drugim rečima – kao što je pomoćnik ministra kabineta rekao na televiziji sledeće večeri (što će mu visiti nad glavom tokom čitave karijere), „šalteru za čekiranje je jednostavno dojadilo da bude tu gde jeste”.

Kao što već biva u takvim slučajevima, procene ljudskih gubitaka su strašno varirale. Počelo je sa 47 mrtvih, 89 teže ranjenih, pa se popelo na 63 mrtva i 130 ranjenih, da bi na kraju došli do cifre od 117 mrtvih pre nego što su se upustili u ponovnu reviziju slučaja. Konačni rezultati su bili da uopšte nema mrtvih. U bolnici se nalazio manji broj ljudi sa ogrebotinama i modricama i u stanju šoka i, osim ako neko nije imao informaciju da je neko zaista nestao, to je bilo to.

Ovo je bio još jedan neobjašnjiv aspekt čitavog slučaja. Eksplozija je bila dovoljno jaka da raznese prednji deo terminala broj dva u paramparčad, pa ipak su svi u zgradi ili imali sreće pri padu, ili ih je jedan odvaljeni komad zaštitio od drugih krhotina, ili im je prtljag ublažio udar eksplozije. U Parlamentu su postavljena pitanja u vezi sa ovim, ali nisu bila naročito interesantna.

Prošlo je nekoliko dana dok Kejt Šehter nije postala svesna svega ovoga, ili bilo čega iz spoljnog sveta.

Provela je vreme u tišini, u svom svetu u kome je, dokle god dopire pogled, bila okružena kovčezima sećanja po kojima je ona vršljala sa neviđenom radoznalošću, ponekad i zbunjenošću. U najmanju ruku, desetina tih sanduka je bila ispunjena živim i uglavnom bolnim i neprijatnim uspomena iz njenog života. Ostalih devet desetina je bilo puno pingvina, što ju je iznenadilo. Kada god bi uopšte bila svesna da sanja, bilo bi joj jasno da tako istražuje svoju podsvest. Čula je negde da ljudi koriste samo desetinu svog mozga i da niko nije baš siguran čemu služi ostalih devet desetina, ali bila je sigurna da niko nikad nije spomenuo da se u njima čuvaju pingvini.

Postepeno su se kovčezi, sećanja i pingvini pretvarali u nešto neodređeno, postajali su beli i bezoblični, a zatim su postali kao zidovi koji su beli i bezoblični, da bi se na kraju pretvorili u zidove koji jedva da su bili beli, više nekako žućkasti, zelenkasti i koji su je zatvarali u malu sobu.

Soba je bila u polutami. Lampa pored kreveta bila je upaljena ali je svetio bilo prigušeno, a svetlost ulične svetiljke je pronašla svoj put između sivih zavesa i bacala je slatke oblike senke na suprotan zid. Kao kroz maglu, postala je svesna obrisa svog tela koje leži ispod belog čaršava i ispranog, urednog ćebeta. Na trenutak je nervozno zurila proveravajući da li sve na njenom telu izgleda u redu pre nego što je pokušala da pomeri ijedan njegov deo. Pokušala je da pomeri desnu

ruku i činilo se da je sve na mestu. Prsti su bili malo kruti i bolni, ali je osećala svaki, bili su dugački i debeli taman koliko treba i savijali su se na mestima na kojima treba i u smeru u kom treba.

Uspaničila se na trenutak kad nije mogla momentalno da locira svoju levu ruku ali pronašla ju je kako leži preko stomaka i da joj na neki čudan način smeta. Trebalo joj je dve-tri sekunde da se koncentriše i sastavi u glavi popriličan broj uznemirujućih osećanja i da shvati da ima zabodenu iglu u ruci. Ovo ju je prilično potreslo. Iz igle se nastavljala dugačka providna cev koja je na svetlu ulične svetiljke imala žućkast odsjaj i nežno je visila iz debele plastične kese pričvršćene za metalni stalak. Čitav niz strahota ju je spopao pri pogledu na ovu aparaturu, ali je spazila da na kesi piše „Ringerov rastvor“¹, pa se malo opustila pre nego što je nastavila istraživanje.

Njen grudni koš izgleda da nije bio povređen. U modricama i osetljiv na dodir, ali bez oštrih bolova koji bi upućivali na to da je nešto slomljeno. Kukovi i butine su je boleli i bili su ukočeni, ali takođe bez ozbiljnijih povreda. Stegnula je mišiće desne noge, zatim leve. Učinilo joj se da je zglob leve noge iščašen.

Drugim rečima, rekla je sebi, sve je u savršenom redu. Pa, šta onda radi u bolnici (što se moglo zaključiti po bojama enterijera)?

Nestrpljivo se uspravila u sedeći položaj, i odmah se pridružila pingvinima na momenat, onako, radi zabave.

Kada se vratila iz tog sveta, malo se pažljivije odnosila prema svom zdravstvenom stanju i ponovo je prilegla osećajući blagu vrtoglavicu.

Oprezno je zavirila u svoje sećanje na ono što se dogodilo. Sećanje je bilo mračno i vraćalo joj se u teškim, masnim talasima, kao Severno more. Neke gromuljičave stvari su se tu muvale da bi se na kraju uobličile u uzburkani aerodrom. Sećanje na aerodrom je zbolelo, a usred njega, pulsirajući kao migrena, bilo je sećanje na svetlosni kovitlac.

Odjednom joj je postalo sasvim jasno da je u pult za čekiranje karata, na terminalu broj dva Hitrou aerodroma, udario meteorit. U bljesku se ocrtala silueta velikog čoveka u bundi koji mora da je osetio punu silinu eksplozije koja ga je u trenutku pretvorila u oblak atoma koji su poleteli svaki na svoju stranu. Od ove pomisli obuzela ju je jeza. Bio je nesnosan i arogantan, ali njoj se, na neki čudan način, svideo. Bilo je nečeg neobično plemenitog u toj njegovoj izopačenoj tvrdoglavosti. Ili joj se možda dopala pomisao da je takva izopačena tvrdoglavost podseća na samu sebe, dok pokušava da naruči picu na kućnu adresu u tuđem, neprijateljskom, pica-ne-dostavljačkom svetu. Plemenitost je bila jedna od reči kojom se stvarala frka oko svakodnevnih, neizbežnih stvari u životu, ali bilo je i drugih.

Osetila je iznenadan talas straha i samoće, ali je on brzo prošao i ona se ponovo osećala smireno. Želela je da ode do kupatila.

Sudeći po njenom satu bilo je nešto posle tri, a sudeći po svemu ostalom bila je noć. Verovatno je trebalo da pozove medicinsku sestru i da joj stavi do znanja da se probudila. Na unutrašnjem zidu sobe bio je prozor kroz koji je mogla da vidi hodnik u kome su stajala kolica i visoka crna boca sa kiseonikom. Osim toga, hodnik je bio prazan. Bilo je veoma tiho.

Razgledajući okolo po malenoj sobi spazila je ormarić od iverice ofarban u belo, nekoliko metalnih i plastičnih stolica koje se skrivaju tiho u senci, belu natkasnu od iverice na kojoj je stajala činija sa jednom bananom. Sa druge strane kreveta bio je onaj stalak sa infuzijom. Tu na zidu bilo je nekoliko crnih dugmića i par slušalica, a blizu njene glave bio je gajtan sa dugmetom za pozivanje medicinskog osoblja, koji je dodirnula, ali je odlučila da ga ne pritisne.

Bilo joj je dobro. Mogla je sama da se snađe.

Polako, pomalo ošamućeno, pridigla se na laktove i ispružila noge van prekrivača i spustila ih na hladan pod. Odmah joj je bilo jasno da ne bi trebalo ovo da radi jer je svaki pedalj njenih nogu slao signale obaveštavajući je kakav je i najmanji delić poda koji je dodirnula. Kao da je to bilo nešto nepoznato i zabrinjavajuće, nešto sa čime se njene noge nikada ranije nisu srele. Bilo kako bilo, ona je sela na ivicu kreveta i potrudila se da njene noge prihvate taj pod kao nešto na šta će morati da se naviknu.

U bolnici su joj obukli nešto veliko, vrećasto i prugasto. Nije to bilo baš vrećasto. Odlučila je da malo bolje ispita tu stvar. To je stvarno bila vreća. Vreća od labavog pamuka sa plavim i belim prugama. Otkopčala je vreću na leđima i osetila malo svežeg noćnog strujanja vazduha. Rukavi su joj skliznuli niz ruke. Pomerila je ruke ka svetlu kako bi bolje videla kožu. Trljala ju je i štipala, naročito oko zavoja koji je pričvršćivao iglu. Njene ruke su inače bile vitke, a koža zategnuta i gipka. Večeras, pak, izgledale su kao pileći bubci. Gladila je jednom rukom drugu, a onda je ponovo pogledala gore, sa nekom namerom.

Pružila je ruku i zgrabila stalak za infuziju, jer je, pošto se malo manje klatio nego ona, mogao da joj posluži kao oslonac pri ustajanju. Stajala je tako dok se njena visoka, vitka figura klatila i posle nekoliko sekundi držala je stalak savijenom rukom, kao što pastir drži svoj štap.

Nije uspela da ode u Norvešku, ali je bar stajala uspravno.

Stalak sa infuzijom kotrljao se na četiri mala točka iskrivljena svaki na svoju stranu koji su se ponašali kao četiri razularena deteta u samoposluži. Pa ipak, Kejt je uspela da ga dogura do vrata. Hodanje je umanjilo osećaj vrtoglavice, ali je takođe umanjilo i njenu odlučnost da se ne preda tom osećanju. Došla je do vrata, otvorila ih i, gurajući stalak ispred sebe, provirila u hodnik.

Sa njene leve strane hodnik se završavao onim bolničkim vratima sa okruglim prozorima, kao na brodu, koja su izgledala kao da vode u neku veću prostoriju. Sa desne strane bilo je nekoliko manjih vrata duž hodnika, pre skretanja za ugao. Jedna od tih vrata verovatno vode u WC. A ostala? Pa, to će već otkriti dok bude tražila ona od WC-a.

Prvih dvoje vrata bila su vrata od plakara. Treća vrata otkrivala su prostor u kome se nalazila jedna stolica, pa je to verovatno bila neka soba, s obzirom da većina ljudi ne voli da sedi u plakaru. Čak ni medicinske sestre koje moraju da rade mnoge stvari koje drugi ljudi baš i ne bi voleli da rade. Tu je još bila i gomila plastičnih čaša, dosta poluukiseljene pavlake za kafu i neki postariji aparat za kafu – sve to tako zajedno stajalo je na nekom stočiću, i grozno je kapljalo po jednom primerku „Evening Standarda“.

Kejt je uzela te tamne, vlažne novine da ne bi pokušala da rekonstruiše neke od dana koji su nedostajali u njenom sećanju. Ali, zbog klimavog stanja u kom se nalazila bilo joj je teško da čita, a i zbog mizernog stanja u kome su se nalazile novine, uspela je da napabirči jedva nešto više od činjenice da niko u stvari nije baš sa sigurnošću mogao da kaže šta se zaista dogodilo. Izgleda da niko nije bio ozbiljnije povređen ali da jedan službenik neke aviokompanije još uvek nije pronađen. Incident se sada zvanično vodi kao „Božijih ruku delo“.

„Baš lepo, Bože“, pomislila je Kejt. Spustila je ostatke novina i zatvorila vrata iza sebe.

Sledeća vrata koja je otvorila vodila su u malu bolničku prostoriju sličnu onoj u kojoj je bila smeštena. Tu je bio i stočić pored kreveta sa jednom jedinom bananom u činiji za voće.

Krevet je očigledno bio zauzet. Brzo je povukla vrata, ali ne dovoljno brzo. Nešto čudno je, nažalost, privuklo njenu pažnju. Ali, i pored toga što ga je primetila, nije joj odmah baš bilo jasno šta je to. Stajala je tako kod poluotvorenih vrata, zureći u pod, znajući da ne bi trebalo ponovo da pogleda, ali, isto tako znajući i da će pogledati.

Pažljivo je opet otvorila vrata.

Soba je bila sva prošarana tamnim senkama i hladnim vazduhom. Ta hladnoća joj je ulivala neki loš osećaj u vezi sa osobom koja leži u krevetu. Osluškivala je. Ni ova tišina nije baš dobro zvučala. To nije bila tišina zdravog dubokog sna. To je bila tišina ničeg drugog do slabe, udaljene saobraćajne buke.

Dugo je oklevala, stojeći na dovratku, posmatrajući i osluškujući. Razmišljala je o gabaritu osobe u krevetu, o tome kako mu je sigurno hladno pod jednim tankim ćebetom. Pored kreveta se nalazila mala plastična stolica (bez naslona), prilično skrhana težinom ogromne bunde prebačene preko nje. Kejt je pomislila kako bi bilo mnogo bolje da je bunda prebačena preko osobe u krevetu.

Hodajući tiho i oprezno koliko god je mogla, konačno je ušla u sobu i prišla krevetu. Stajala je i posmatrala lice krupnog nordijskog čoveka. Iako hladno i zatvorenih očiju, njegovo lice je bilo blago namršteno kao da je zbog nečega još uvek zabrinut. Ovo je Kejt zadalo udarac, kao neki osećaj skoro beskrajne tuge. Uživo, ovaj čovek je odavao utisak osobe koja je ophrvana teškim, pomalo zagonetnim, teškoćama, a ideja da je i izvan ovog života istog časa pronašao stvali koje će ga takođe mučiti bila je mučna do nezamislivosti.

Bila je zapanjena koliko je on delovao očuvano. Njegova koža bila je potpuno čista. Hrapava i zdrava – ili je bar do skora bila zdrava. Pomnijim posmatranjem otkrila je mrežu finih bora koje su upućivale na njegove godine – na to da je već prešao tridesetpetu, koliko je ona prvobitno mislila da ima. Mogao je čak biti jedan zdrav, dobrodržeci čovek u kasnim četrdesetim.

Uza zid, pored vrata nalazilo se nešto potpuno neočekivano. Veliki automat za koka-kolu. Nije izgledalo kao da je tu instaliran: gajtan nije bio utaknut u zid i na automatu je bila nalepnica sa obaveštenjem da je trenutno u kvaru. Više je izgledalo kao da ga je neko ostavio tu sasvim slučajno. Neko ko je sada verovatno tumarao okolo, pokušavajući da se seti gde ga je ostavio. Veliki crvenobeli natpis sa automata beživotno je zurio u sobu, bez ikakvog objašnjenja. Jedina sredstva komunikacije sa spoljnim svetom koja je ova mašina imala bili su prorez za ubacivanje novčića širokog spektra apoena i otvor kroz koji bi izlazile razne limenke, kad bi mašina radila, što nije bio slučaj. Tu je bio i neki veliki čekić naslonjen na automat što je, na neki način, bilo malo čudno.

Nesvestica je počela da obuzima Kejt, soba je počela blago da se vrti i bilo je nekog nemirnog šuškanja u kovčezima njenih misli.

Onda je shvatila da šuškanje nije bilo samo plod njene mašte. U sobi se čula neka neodređena buka – neko teško udaranje, zvuci grebanja, prigušeno mahanje krilima. Buka se uskovitlala kao vetar, ali onako ošamućena, Kejt nije mogla odmah da odredi odakle dopire. Na kraju, njen pogled se zaustavio na zavesama. Piljila je u njih sa zabrinutim izrazom lica, kao kad pijanac pokušava da shvati zašto mu vrata igraju. Zvuk je dolazio iz pravca zavesa. Nesigurno se uputila ka njima i raširila ih. Ogroman orao sa istetoviranim krugovima na krilima lupao je krilima o prozor, predivnim žutim očima zureći u njega i divlje udarajući kljunom u staklo.

Kejt je ustuknula. Okrenula se i pokušala da se izvuče iz ove sobe. Na kraju hodnika otvorila su se vrata i pojavile su se dve figure. Ispruženih ruku potrčale su ka njoj, dok je ona, sva zapetljana oko stalka sa infuzijom, počela polako da klizi ka podu.

Bila je u nesvesti dok su je pažljivo vraćali u krevet. Bila je u nesvesti i kada je, pola sata kasnije, uznemirujuće niska figura u zabrinjavajuće dugačkom belom doktorskom mantilu ušla, odgurala krevet na kome je ležao onaj veliki čovek i vratila se po automat za koka-kolu.

Probudila se nekoliko sati kasnije uz zubato sunce koje je kapljalo kroz prozor. Danje bio vrlo tih i običan, ali Kejt se još uvek tresla.

¹ Ringerov rastvor = rastvor za infuziju (prim. prev.)

To isto sunce se kasnije probilo kroz prozore na spratu jedne kuće u Sevemom Londonu i šibnulo priliku koja je spokojno spavala.

Soba je bila velika i sva nekako izgužvana i činilo se da nema baš mnogo koristi od iznenadnog upada sunčeve svetlosti. Zraci su polako puzali preko čaršava, kao da ih čini nervoznim ono na šta bi mogli tu da nabasaju. Kliznuli su niz stranu kreveta, trgnuli se kada su naišli na neke predmete na podu, malo se nervozno poigrali sa lopticama učebane prašine, na kratko obasjali punu korpu za voće koja je visila u čošku i pobjegli.

Ovo je otprilike bila najduža poseta sunca ovoj prostoriji. Trajala je oko sat vremena. Tokom nje, uspavana figura jedva da se promeškolljila u krevetu.

U jedanaest je zazvonio telefon. Usnula prilika nije odgovorila, kao što nije odgovorila ni kada je telefon zvonio ujutro u dvadesetpet do sedam, pa opet u dvadeset do sedam, pa u deset do sedam i ponovo u pet do sedam. Posle toga, telefon je utonuo u dugu, značajnu tišinu, prekinutu samo zvukom policijskih sirena u susednoj ulici oko devet sati, zatim bukom koju je stvarala isporuka ogromnog klavsena iz XVIII veka oko devet i petnaest i onda plenidbom istog od strane sudskih izvršitelja nešto posle deset. Ovo nije bilo ništa neuobičajeno – izvršitelji su navikli da im ključ bude ostavljen ispod otirača, a čovek u krevetu navikao je da sve to prespava. Vi verovatno ne biste rekli da je on spavao snom pravednika, osim ako ne mislite na pravedni san, ali bilo je evidentno da se radi o čoveku koji ne leže uveče u krevet i gasi svetlo tek tako.

Ova soba nije bila jedna od onih naročito prijatnih za oko i dušu. Luju XIV, na primer, ona se uopšte ne bi svidela, ne bi mu bila dovoljno svetla i, naravno, imala je premalo ogledala za njegov ukus. On bi pozvao nekog da pokupi čarape sa poda, da skloni ploče i, možda, da je spali do temelja. Mikelandelo bi bio zgranut njenim proporcijama koje, niti su bile uzvišene, niti podređene bilo kakvoj unutrašnjoj harmoniji ili simetriji, osim što su svi delovi sobe bili skoro jednako kreći šoljama za kafu, cipelama i pretrpanim pepeljarama, pri čemu se sada više nije znalo šta je čija funkcija. Zidovi su bili obojeni tačno onom nijansom zelene zbog koje bi Rafaelo Santi radije sebi odgrizao desnu ruku do lakta pre nego što bi je upotrebio. A kada bi Herkul video ovu sobu, verovatno bi se pola sata kasnije vratio sa teškim naoružanjem. Jednom rečju, to je bila rupa, i bilo je vrlo očigledno da će to i ostati dokle god bude u vlasništvu gospodina Svlada, ili Dirka, Džentlija, a ne Sjelija.

Konačno, Džentli se mrdnuo.

Čaršavi su mu bili navučeni i zategnuti oko glave, ali negde na polovini kreveta, polako je provirila ruka ispod pokrivača, migoljeći prstima po podu. Iz iskustva, ti prsti su već znali kako da elegantno zaobiđu činiju nečeg gadnog što stoji tu ko zna koliko dugo, i odjednom su se našli kod poluprazne pakle „Gauloisesa” bez filtera i kutije šibica. Prsti su istresli iz kutije zgužvanu belu cigaretu, dohvatili kutiju šibica i zajedno sa svim tim počeli da traže put kroz čaršave zapetljane negde na vrhu kreveta, kao kada mađioničar gurka maramicu iz koje namerava da pusti jato belih golubica svojim čarobnim štapićem.

Cigareta je konačno pronašla rupu. Cigareta je konačno pronašla plamen. Na trenutak je izgledalo kao da sam krevet puši tu cigaretu, duboko uvlačeći dim. Kašljao je dugo i glasno uz jake potrese i onda je konačno počeo da diše u malo skladnijem ritmu. Ovako se Dirk Džentli dovodio u svesno stanje.

Ležao je tako, sa groznim osećanjem zabrinutosti i krivice u vezi sa nečim što ga je tištilo. Želeo je da može to da zaboravi, i ubrzo i jeste. Pridigao se iz kreveta i nekoliko minuta kasnije sišao niz stepenice.

Pošta na otiraču sastojala se od uobičajenih stvari – nepristojno pismo u kome mu prete da će mu oduzeti „American Express” karticu, poziv da konkuriše za „American Express” karticu, i još nekoliko računa histeričnog i još nerealnijeg karaktera. Nikako mu nije bilo jasno zašto ih stalno šalju i kako im se uopšte isplati da stalno plaćaju poštarinu. Zatresao je glavom negodujući zbog zlobne nadobudnosti ovoga sveta, bacio svu tu poštu, ušao u kuhinju i oprezno prišao frižideru.

Frižider je bio srnešten u ćošku.

Kuhinja je bila velika i pokrivena nekim teškim sumornim velom, koji nije bio skinut kada se upalilo svetlo, nego je samo dobio žut odsjaj. Dirk je čučnuo pored frižidera i pažljivo ispitivao ivicu vrata. Pronašao je ono što je i tražio. U stvari, pronašao je i više od onoga što je tražio.

U dnu vrata, preko onog uskog prostora koji deli vrata frižidera od njegovog glavnog dela uz koji je zalepljena siva izolaciona gumena traka, ležala je jedna ljudska dlaka. Bila je tu pričvršćena osušenom pljuvačkom. To je on i očekivao. On ju je tu stavio još pre tri dana i od tada je nekoliko puta proveravao. Ono što nije očekivao da će pronaći bila je još jedna dlaka.

Namrštio se od zbuđenosti. *Još jedna dlaka?*

Stajala je u istom položaju kao i ona prva, samo što je ova bila pri vrhu vrata od frižidera i on je nije tu stavio. Posmatrao ju je izbliza i čak je otišao toliko daleko u ispitivanju te dlake da je podigao i stare kuhinjske roletne ne bi li bacio malo više dnevne svetlosti na ovaj prizor.

Svetlost je banula unutra kao policijski odred, sa sve gomilom onog *šta-se-bre-ovde-dešava*, divljački razgledajući prostoriju koja je, kao i spavaća soba, predstavljala svog vlasnika kao osobu kojoj reč „estetika” ama baš ništa nije značila. Kao i većina prostorija u Dirkovoj kući, i ova je bila velika, preteća i potpuno razbacana. Kao da se rugala svakom pokušaju da bude očišćena i sređena. Rugala se svima koji su pokušavali i bacala ih na gomilu, kao što je to činila i sa mrtvim muvama koje su ležale u dnu prozora, na vrhu hrpe starih kutija od pica.

Snop svetlosti potpuno je ogolio tu drugu dlaku – sada se videlo da je pri korenu seda, inače ofarbana u vatreno crvenu. Dirk je napucao usne i duboko se zamislio. Nije morao mnogo da lupa glavu oko vlasnika dlake – u kuhinju je redovno ulazila samo jedna osoba koja izgleda kao da joj glavu koriste za ekstrakciju metalnih oksida, ali se ipak treba ozbiljno pozabaviti mogućim tumačenjima činjenice da ona lepi svoje dlake preko vrata njegovog frižidera.

To je značilo da je hladni rat između njega i žene koja je dolazila da mu sprema kuću eskalirao na novi, zastrašujući nivo. Danas je bilo puna tri meseca otkada su vrata frižidera poslednji put otvorena, a oboje su bili čvrsto rešeni da ga neće prvi otvoriti. Frižider više nije samo stajao u uglu kuhinje, sada je već odande vrebao. Dirk je tačno mogao da se seti dana kada je počeo da vreba iz prikrajka. To je bilo pre oko nedelju dana, kada je Dirk pokušao jednostavnim izvrđavanjem da prevari Elenu (da, to je bilo ime matorog šišmiša i izgovaralo se tako da se rimuje sa čistačica¹, što je bio fazon koji se Dirku više nije dopadao) da otvori frižider. To izvrđavanje je bilo vesto uzvraćeno i umalo nije ostavilo strašne posledice po Dirka.

Pribegao je drugoj strategiji – otišao je u lokalni mini-market da kupi nekoliko namirnica. Ništa naročito – malo mleka, jaja, nešto slanine, kutiju-dve čokoladnog krema i pola kile putera. Nevino ih je spustio na frižider kao da hoće da kaže „Ako budeš slučajno imala vremena, možda bi mogla da ubaciš ovo unutra...”

Kada se uveče vraćao kući srce mu je pucalo prepuno nade da ih neće pronaći na frižideru, tamo gde ih je i ostavio. I nisu ni bile! Nisu čak bile ni samo negde pomerene ili spuštene sa strane. Nisu uopšte bile izložene pogledu. Mora da je matori šišmiš konačno kapitulirao i sklonio ih. U frižider. I sigurno ga je i očistila, kad je već bio otvoren. Po prvi i jedini put, njegovo srce je bilo puno neke topline i zahvalnosti prema njoj, i skoro se prepustio užitku otvaranja frižidera sa osećajem olakšanja i trijumfa, kada ga je osmo čulo (poslednji put kada je brojao, Dirk je izračunao da ih ima jedanaest) upozorilo da bude vrlo, vrlo pažljiv i da prvo razmisli gde je Elena mogla da ostavi očišćen sadržaj frižidera.

Neka neartikulisana sumnja napala mu je misli dok se bešumno kretao ka kanti za đubre koja je stajala ispod sudopere. Zadržavajući dah, podigao je poklopac i pogledao.

Tamo su, udobno ušuškani u čistu crnu kesu za đubre, ležali jaja, slanina, čokoladni krem i onih pola kile putera. Dve flaše od mleka bile su isprane i uredno postavljene pored slivnika, u koji je bez sumnje prosut njihov sadržaj.

Ona je sve to bacila.

Bilo joj je lakše da sve to baci nego da otvori frižider. Polako se okrenuo ka groznom, ljutitom, belom monolitu. To je bio momenat kada mu je postalo kristalno jasno da je njegov frižider počeo ozbiljno da vreba.

Napravio je sebi jaku crnu kafu i seo, blago se tresući. Nije čak ni pogledao direktno u slivnik, ali je bio skoro siguran da je video dve prazne, čiste boce od mleka kako stoje tamo i tada je u onom prezauzetom delu njegovog mozga objavljena uzbuna.

Sledećeg dana sve je on ovo sebi lepo objasnio, na način kojim skida svaku krivicu sa sebe. Postao je nepotrebno paranoičan. To je sigurno bila potpuno bezopasna posledica Elenine nepažnje. Obična greška. Verovatno je rasejano razmišljala o sinovljevom napadu bronhitisa, o mrzovolji ili homoseksualnosti, ili već o nečemu što je redovno sprečavalo da se uopšte pojavi, i da, kada se pojavi, njen dolazak ostavi приметnog efekta. Ona je Italijanka i verovatno je onako rasejana slučajno strpala tu hranu u smeće.

Ali, onaj detalj sa dlakom je čitavu tu teoriju srušio u vodu. Taj detalj je stavio van svake sumnje činjenicu da je ona jako dobro znala šta radi. Ona ni pod razno nije imala nameru da prva otvori taj frižider. A on – on takođe nije imao nameru da ga otvori pre nje.

Očigledno uopšte nije primetila dlaku koju je on zalepio, inače bi bilo potpuno u njenom stilu da je skinе, kako bi ga naterala da pomisli da je otvarala vrata. Sad bi verovatno trebalo da skloni dlaku koju je ona stavila, ne bi li nasela na isti trik, ali je nekako znao, još dok je tu sedeo i razmišljao, da to neće upaliti i da su njih dvoje zarobljeni u začaranom, sve tešnjem krugu *neotvaranja-frižidera*, koji će ih, pre ili kasnije, oboje dovesti do ludila ili potpunog uništenja.

Pitao se da li bi možda mogao da zaposli nekoga da otvori taj frižider.

Ne. Nije bio u situaciji da ikoga zapošljava. Nije čak bio ni u stanju da plati Eleni za prethodne tri nedelje. Jedini razlog što je nije otpustio je to što otpuštanje nekoga nezaobilazno povlači za sobom i isplaćivanje istog, a on to nije mogao. Sekretarica je na kraju sama dala otkaz i zaposlila se u turizmu. Dirk je pokušao prezrivo da omalovaži njeno stavljanje monotonog isplaćivanja – „Redovnog isplaćivanja”, mirno ga je ispravila. – daleko iznad zadovoljstva koje pruža posao kod njega.

Zamalo da kaže „Iznad čega?“, ali je u tom trenutku shvatila da će, ako to izgovori, biti prinuđena da sluša njegov odgovor, što će je neizostavno razbesneti pa će morati da mu uzvрати. Tako

joj je po prvi put palo na pamet da je jedini način da to izbegne da ne dozvoli da bude uvučena u besmisleni raspravu. Ako ovoga puta jednostavno ništa ne odgovori, znači da može slobodno da ide. Pokušala je. Iznenada ju je preplavio neverovatan osećaj slobode. Otišla je. Nedelju dana kasnije, u veoma sličnom raspoloženju, udala se za g. Smita, koji je radio za jednu aviokompaniju kao stjuard.

Dirk je iz besa prevrnuo njen sto i, kako se ona više nije vratila, morao je sam da ga podigne.

Detektivska kancelarija Dirka Džentlija je u poslednje vreme bila prometna k'o groblje u ponoć. Nikome ni za šta nije trebao detektiv. Da bi sastavio kraj s krajem, počeo je da se bavi gledanjem u dlan, četvrtkom uveče, ali mu baš nije naročito prijalo da to radi. Mogao je, možda, sve to i da izdrži – odvratno, teško ponižavanje je nešto na šta se, na razne načine, već navikao, i bio je potpuni anonimus u svom malom satom postavljenom u zadnjem delu bašte jednog kafića – samo da nije bio tako stravično, nepodnošljivo dobar u tome. Sav bi se preznojio od gađenja prema samom sebi. Na sve moguće načine se trudio da vara i laže, da bude maksimalno ciničan i beskrupulozan, ali šta god da je radio, uvek se na kraju ispostavljalo da je, čitajući nekome sudbinu sa dlana, sve pogodio. Baš sve.

Najgore trenutke je preživljavao kada mu je jednom prilikom došla neka žena iz Oksfordšira da joj gleda u dlan. Kako je bio u dosta šaljivom raspoloženju, počeo je da joj priča kako bi trebalo da drži muža na oku, koji, sudeći po njenoj liniji braka, voli malo da „vrda”. Ispostavilo se da je njen muž vojni pilot i da se njegov avion izgubio za vreme vežbi iznad Severnog mora, pre samo dve nedelje.

Dirk se sav usplahirio zbog ovoga, pokušavajući da je nekako uteši. Rekao joj je kako je sto posto siguran da će joj se muž vratiti živ i zdrav i da će sve biti u redu i sl. Žena ga podseti da je svetski rekord u preživljavanju u Severnom mom nešto manje od šezdeset minuta, i kako već dve nedelje nije bilo ni traga od njenog muža, činilo joj se potpuno neozbiljnim da se nada bilo čemu drugom osim saznanju da je on mrtav, i pokušavala je da se nekako navikne na to. Hvala lepo, rekla je nekako zajedljivo.

Dirk je u jednom trenutku potpuno izgubio kontrolu i počeo da brblja.

Rekao je kako se sasvim jasno može pročitati sa njenog dlana da je čeka velika suma novca, ali da će to biti slaba nadoknada za gubitak voljenog muža, i da bi možda moglo da je uteši to što je on sigurno otišao u raj, na nebo, da sada plovi ležeći na paperjastim oblačićima, a njegov novi par krila mu savršeno stoji... Dirk je dodao da mu je strašno žao što je baš on taj koji mora da joj govori sve te stvari i da ga je iznenadila svojim dolaskom. Da li bi želela malo čaja, ili vodke ili možda neku supu?

Žena se nećkala. Reče kako je, u stvari, sasvim slučajno ušla u šator tražeći WC. Nego, šta je s onim novcem?

„Ma, pustite to, obično lupetanje“, objasnio je Dirk. Dvoumio se da li da nastavi sa pružanjem lažne nade. „Sve sam izmislio. Molim vas, dozvolite mi da uputim svoje najdublje izvinjenje što sam dao sebi za pravo da se tako bezobzirno poigram sa vašim bolom, i da vas ispratim do, hmm..., ovaj, da vas uputim u toalet – izađete iz šatora, pa levo.“

Ovaj susret je prilično pogodio Dirka, ali to nije bilo ništa u poređenju sa zastrašujućim otkrićem koje je usledilo posle par dana – ona nesrećna žena je odmah sledećeg jutra saznala da je dobila 250 000 funti od osiguranja. Proveo je nekoliko sati stojeći na krovu svoje kuće, mašući pesnicom i vikao „Prestani!!!“, dok komšija nije pozvao policiju jer nije mogao da spava. Policija je došla kolima uz zavijanje sirene, pa je tako probudila i ostatak komšiluka.

Ovog jutra Dirk je sedeo u svojoj kuhinji i potišteno posmatrao frižider. Onaj osećaj tvrdoglave

životne radosti kome se obično prepuštao i kome je dozvoljavao da ga vodi kroz novi dan, bivao je šutnut negde u stranu u trenucima Dirkove zamišljenosti nad aferom „frižider“. Njegova volja bila je zarobljena u njemu, zamandaljena jednom jedinom dlakom.

Ono što mu je bilo potrebno u ovom trenutku bio je klijent. Molim te bože, pomislio je, ako postoji bog, bilo kakav bog, neka mi dovede klijenta. Samo jednog običnog klijenta. Što običniji, to bolji. Da je lakoveran i bogat. Neko poput onog tipa od juče. Lupkao je prstima po stolu.

Problem je bio u tome da što je klijent lakoverniji to je više do izražaja dolazila ona bolja strana Dirkovog karaktera, koja se stalno nešto propinjala i blamirala ga u najneadekvatnijim momentima. Dirk se često grozio da će tresnuti tu svoju bolju stranu na zemlju i kleknuti joj pod gr'oce, međutim ona se uvek perfidno maskirala u onaj osećaj krivice ili samoprezira i tako je uvek bila u poziciji da ga izbacila iz ringa.

Lakoveran i bogat. Tek toliko da bi mogao da plati bar neki od onih krupnijih senzacionalnih računa. Zapalio je cigaretu. Dim se zakovrdžao u vis, obasjan jutarnjim suncem i priljubio se uz plafon.

Kao onaj tip od juče...

Napravio je pauzu.

Tip od juče...

Svet je stao.

Tiho i nežno doprlo mu je do svesti osećanje da nešto, negde nije baš kako treba. Nešto nikako nije bilo kako treba.

Neka katastrofa je visila u vazduhu, čekajući da je on primeti. Kolena su mu klecnula.

Bio mu je potreban klijent, pomislio je. Već je po navici razmišljao o tome. To je bilo nešto o čemu je uvek razmišljao u ovo doba dana. Ono što je zaboravio bilo je da već ima jednog klijenta.

Bacio je unezveren pogled na sat. Skoro je 11:30. Stresao je glavom ne bi li možda uspeo da se oslobodi zujanja među ušima, a onda je histerično zgrabio šešir i svoj kožni mantil koji je visio iza vrata.

Petnaest sekundi kasnije izašao je iz kuće, sa pet sati zakašnjenja doduše, ali je pružio korak.

---

¹ *Cleaner, eng. – čistačica, igra reči*

Minut-dva kasnije, Dirk je zastao da razmotri najbolju strategiju. Mnogo je bolje doći sa pet sati i nekoliko minuta zakašnjenja sa izrazom lica osobe koja sve konce drži u rukama, nego doći sa pet sati zakašnjenja sav usplahiren i izgubljen.

„Hvala bogu što nisam poranio!“ bio bi dobar uvod, ali to je zahtevalo i neku dobru razradu, a on baš nije bio siguran kako bi ta razrada trebalo da izgleda.

Možda bi uštedeo vreme ako bi otišao po kola, ali to i nije bilo tako daleko, a sa druge strane, on je imao neverovatan talenat da se izgubi dok vozi. Ovo je bilo pretežno zbog korišćenja „zen“ metoda navigacije, što znači da je, kad sedne u kola, jednostavno nasumice izabrao neki auto za koji mu se činilo da ide u istom smeru kao i on i onda bi ga samo slepo pratio. Rezultati su mnogo češće bili iznenađujući nego uspešni, ali on je imao osećaj da se ovaj metod isplati, ako ni zbog čega drugog, onda zbog svega nekoliko situacija u kojima su rezultati bili jednako iznenađujući i uspešni.

Između ostalog, nije ni bio siguran da mu auto uopšte radi.

To je bio matori Jaguar, sastavljen u ono vreme kada su pravili automobile kojima ste češće morali da menjate delove nego da sipate benzin i koji su neretko morali da se odmaraju po par meseci pre polaska na put. Sad, kada je razmišljao o tome, bio je skoro siguran da u rezervoaru nema ni kapi benzina, a povrh svega, on nema keša, a ni neku validnu karticu koja bi mu omogućila da ga napuni.

Odbacio je ideju o kolima kao potpuno besmisleno.

Zastao je da kupi novine, dok još malo razmisli o svemu. Sat na ruci prodavca novina pokazivao je 11:35. Do đavola... Poigrao se idejom da jednostavno odustane od čitave akcije. Da jednostavno sve zaboravi. Da ode negde na ručak. U svakom slučaju, cela ta stvar bila je zapetljana u poteškoće. Zapravo, jednom poteškoćom posebno – suzdržavanjem od smeha. Čitava stvar je bila jedna potpuna, savršena besmislica. Klijent je očigledno bio ludak i Dirk ne bi ni pomislio da prihvati slučaj da nije bilo jednog vrlo bitnog detalja.

Tri stotine funti na dan, plus troškovi.

Klijent je prihvatio cenu bez pogovora. A kada je Dirk počeo da hvali efikasnost svojih metoda rada, objašnjavajući time visinu svog honorara, koji bi nekome sa strane mogao da se učini nerazumnim, klijent je samo odmahnuo glavom, stavljajući do znanja da ga se to ne tiče. Dirku se ovo jako svidelo.

Jedino na čemu je taj tip insistirao, u sred ovog skoro nadljudskog napada razumnosti, bilo je to da Dirk jednostavno mora, *mora* biti tamo, spreman, maksimalno koncentrisan i oran za rad, u 6:30 ujutro. Tačno u minut.

E, upravo je nameravao da sazna razlog za to. Pola sedam ujutro je bilo potpuno apsurdno vreme, tako da on, klijent očigledno nije ozbiljno mislio. Ono što je imao na umu sigurno je bilo civilizovanih dvanaest sati, umesto pola sedam, ali ako on počne da se raspravlja oko toga Dirk je imao spremljene neke statističke podatke. Naime, niko nikad nije ubijen pre ručka. Ama baš niko. Ljudi nisu bili u stanju za tako nešto. Čoveku treba jedan dobar ručak da podigne nivo šećera u krvi, ali i nivo gladi za krvlju, Dirk je imao i dokaze za to.

Da li je on, Ensti (ime klijenta je bilo Ensti, jedan čudak buljavih očiju, od svojih tridesetpet-šest godina, koji je imao usku žutu kravatu i jednu od onih velikih kuća u ulici Lupton Roud; Dirku se

on baš nije naročito dopadao i izgledao mu je kao da pokušava da proguta ribu), da li je on znao da je 67% svih poznatih ubica jelo džigericu i slaninu za ručak? I da je 22% bilo u dilemi da li da uzme škampe na žaru ili omlet? To je ukupno 89% onih koji su imali dobre izgleda da dobiju infarkt, i dok ti izračunaš koliko je onih što jedu salatice ili sendviče sa ćuretinom i šunkom ili koliko je onih koji bi se upustili u takvu akciju i bez ručka, dotle ćeš već duboko zagaziti u carstvo nebitnosti i ljuljaćeš se na ivici mašte.

Vreme posle pola tri, ali bliže trojci, je vreme kad treba da budete na oprezu, kada treba da zauzmete gard. Bez šale. Čak i onim danima koji su okej. Čak i ako vam ne pretili neki rmpalija sa zelenim očima, čak i tada morate dobro da posmatrate ljude oko sebe. Zaista opasno doba dana je posle četiri. Tada niz ulice počinju da se slivaju reke raznoraznih pljačkaša, izdavača i agenata, poludelih za fetučinima i sirom, koji urlaju pokušavajući da uhvate taksi. To su trenuci koji vas stavljaju na probu. Pola sedam ujutro? Ma, zaboravi. Dirk jeste.

Sa učvršćenom odlučnošću, Dirk je zakoračio napolje iz novinarnice u prohladan ulični vazduh i otišao.

„Hm, ovaj, mislim da ipak želite da platite te novine, zar ne, gospodine Dirk?“ reče prodavač, lako trčkarajući ka njemu.

„O, Bejts“, uzvratila Dirk uzvišenim tonom, „ti i tvoja očekivanja. Stalno nešto očekuješ. Mogu li da ti dam jedan savet? Život opterećen očekivanjima je težak. Njegovi plodovi su tuga i razočaranje. Nauči da živiš i uživaš u trenutku.“

„Mislim da su te novine dvadeset penija, gospodine“, reče Bejts, savršeno smireno.

„Evo šta ću da uradim, Bejtse. Imaš li olovku? Može hemijska.“

Bejts je izvadio jednu iz svog unutrašnjeg džepa i dao je Dirku, koji je zatim otcepio parče novina na kome je odštampana cena i nažvrljao „IOU“¹. Pružio je ovo parče novina prodavcu.

„Je l' da ga stavim sa ostalima, gospodine?“

„Stavi ga gde god ti volja, dragi Bejtse. Pa zbogom, za sad.“

„Očekujem da ćete mi vratiti olovku, gospodine Dirk.“

„Kada dođe vreme za takvu transakciju, dragi Bejtse“, reče Dirk, „sada je potrebna za neke više ciljeve. Uživaj, Bejtse, uživaj. Preboli to, Bejtse, molim te.“

Čovek je slegnuo ramenima i vratio se u svoju prodavnicu.

„Vidimo se, gospodine Dirk“, dobacio je preko ramena, bez trunke entuzijazma.

Dirk je na ovo graciozno klimnuo glavom, a onda je, kao i uvek, žustro otvorio stranu sa horoskopom.

„Praktično svaka odluka koju danas donesete biće pogrešna“, konstatovali su bez uvijanja.

Dirk je nešto progundao i nervozno sklopio novine. Ni za trenutak nije hteo da veruje da bi ti svetleći grumenčići stena, udaljeni svetlosnu godinu odavde, mogli da znaju nešto što on sam ne zna o svom danu. „Veliki Zaganza“ je bio njegov stari prijatelj, koji je znao kada je Dirkov rođendan i uvek je namerno pisao svoj članak da bi ga iznervirao i isprovocirao. Prodaja novina je opala skoro za dvanaestinu od kako je on počeo da piše horoskop, i samo su Dirk i Veliki Zaganza znali zašto.

Na brzinu je prelistao ostatak novina. Kao i obično, nije bilo ničeg naročitog. Gomila članaka o potrazi za Dženis Smit, službenici aviokompanije, koja je nestala na Hitrou aerodromu, o tome kako je mogla tek tako da nestane. Objavili su njenu najskoriju fotografiju. Ona ima šest godina, vezane kikice i sedi na ljuljašci. Citirali su izjavu njenog oca, gospodina Džima Pirsaa, koji kaže da je sličnost prilično velika, samo što je ona sad jako porasla. Dirk je nestrpljivo tutnuo novine pod mišku

i zaputio se dalje. Misli mu je okupirala jedna mnogo interesantnija tema.

Tri stotine funti na dan. Plus troškovi.

Pitao se, realno, koliko dugo još može da očekuje da će gospodina Enstija držati neobična ideja kako će ga ubiti neka osoba dva metra visoka, sa razbarušenom kosom i ogromnim zelenim očima i rogovima, koji mu je redovno mahao pred nosom raznim stvarima; preciznije, ugovorom napisanim na nekom nerazumljivom jeziku i potpisanim mrljom krvi i nekakvom kosom.

Još jedan vrlo interesantan aspekt ovog slučaja bilo je to što niko drugi osim njegovog klijenta nije mogao da vidi tu nakazu, što je gospodin Ensti jednostavno pripisao lošem osvetljenju.

Tri dana? Četiri? Dirk je pomislio kako neće moći još nedelju dana da zadrži ozbiljnost, ali je već razmišljao o, recimo, hiljadarki za sav svoj trud. I, staviće i novi frižider na listu nebitnih, ali neophodnih troškova koji nisu podložni pregovorima i raspravama. Izbacivanje starog frižidera napolje definitivno je predstavljalo deo one isprepletanosti koja postoji među svim stvarima na svetu.

Počeo je da zvižduće na samu pomisao da bi mogao da pozove nekoga ko bi jednostavno odneo tu stvar iz njegove kuhinje. Ispred njega je bila ulica Lupton Roud i on je bio iznenađen količinom policijskih kola koja su se tu nalazila. Bila su tu i kola hitne pomoći. Ni malo mu se nije dopao ovaj prizor. Nešto nije bilo u redu. Ovo se nije uklapalo u njegovu viziju novog frižidera.

---

¹ „IOU“ = *ja ti dugujem (prim. prev.)*

Dirk je dobro poznao Lupton Roud. To je bila široka ulica, sa drvoredom i sa velikim terasama u poznoviktorijanskom stilu, koje su stajale uspravno i čvrsto, uvređene prisustvom policijskih automobila. U stvari, bile su uvređene njihovom pojavom u tako velikom broju i njihovim trepćućim svetlima. Stanari Lupton Rouda voleli su da vide *jedna* policijska kola koja su veselo i sigurno patrolirala ulicom gore-dole – to je njihovu imovinu činilo veselom i sigurnom. Ali u trenutku kada su svetla počela da trepću, prenela su svoje bolešljivo bledilo ne samo na uredne, oštre cigle, već i na vrednosti koje su predstavljale.

Zabrinuta lica su virila sa susednih prozora, ozračena plavim strob svetlima.

Bilo je troje policijskih kola, ostavljenih ukoso na putu na način koji jedva da je ličio na parkiranje. To je predstavljalo poruku svetu da je zakon sada tu i da preuzima kontrolu i da svako ko je imao neka obična, ispravna i vesela posla u Lupton Roudu može jednostavno da odjebe.

Dirk je požurio uz ulicu, osećajući blago peckanje znoja ispod svog teškog kožnog mantila. Policajac se pojavio ispred njega sa ispruženim rukama, izigravajući znak „stop“, ali Dirk ga je odgurnuo u stranu, uz bujicu reči na koju pozornik nije mogao u tom trenutku iz glave da odgovori. Dirk je ubrzao u pravcu kuće.

Na vratima ga je zaustavio još jedan policajac. Dirk je taman nameravao da mu mahne pred nosom odavno isteklom „Marks and Spencer“¹ karticom, i to onim lakim pokretom, iz zgloba, koji je satima uvežbavao pred ogledalom tokom večeri kada se ništa posebno nije dešavalo, kada je ovaj iznenada dreknuo „Ej, jesi ti Džentli?“

Dirk je oprezno trepnuo. Promumlao je nešto što je moglo da znači i „da“ i „ne“, zavisno od situacije.

„Zato što te šef traži.“

„Stvarno?“ reče Dirk.

„Prepoznao sam te po njegovom opisu“, reče policajac, dok ga je odmeravao, zlobno se smeškajući.

„U stvari“, nastavio je, „koristio je tvoje ime u prilično negativnom kontekstu. Čak je poslao Velikog Boba Tragača da te nađe. Po tome što si u prilično dobrom stanju, rekao bih da te nije našao. Većina onih koje on pronade dolazi pomalo ošamućena, i tek toliko pri svesti da mogu da nam pomognu u našoj istrazi. Bolje bi bilo da uđeš. Bolje ti nego ja“, dodao je tiho.

Dirk je osmotrio kuću. Na svim prozorima su bile zatvorene žaluzine od borovine. Iako je kuća, inače, bila u vrlo dobrom stanju, i videlo se da neko vodi računa o njoj, izgledalo je kao da zatvorene žaluzine odaju utisak iznenadne katastrofe.

Čudno..., kao da se čula neka muzika iz podruma, ili je to možda bio jedan jedini iščašeni zvuk lupanja koji se ponavljao unedogled. Zvučalo je kao pokvarena ploča, i Dirk se pitao zašto je niko ne isključi ili makar pokuša da je popravi. Pesma mu se nekako, kao kroz maglu, učinila poznatom i on pomisli da ju je nedavno čuo na radiju, ali nikako nije mogao da se seti šta je to tačno. Delovi stihova su išli nešto kao:

„Nemoj ga podići, podigni ga, podigni – “

„Nemoj ga podići, podići, podići – “

„Nemoj ga podići, podići, podići i tako dalje.“

„Mislim da treba da siđete u podrum“ rekao je policajac bezosećajno, kao da je to nešto što niko normalan ne bi želeo da uradi.

Dirk je odsečno klimnuo i strčao niz stepenice do vrata koja su bila odškrinuta. Protresao je glavom i stegnuo ramena da proba i zaustavi to lepršanje koje je imao u mislima od uzbuđenosti.

Ušao je unutra.

Hodnik je odavao blagostanje nametnuto ukusu koji je prvobitno bio formiran pod uticajem studentskog života. Podovi su bili prekriveni parketom sa debelim slojem laka, a zidovi ofarbani u belo sa okačenim grčkim ćilimima, ali skupoceni grčkim ćilimima. Dirk je mogao da se kladi (mada, verovatno, ne i da plati ako izgubi opkladu) da bi detaljnija pretraga kuće otkrila, među ko zna koliko još mračnih tajni, pet stotina akcija Britanskog Telekoma i kolekciju Dilanovih albuma, zajedno sa „Blood on the Tracks“.

U hodniku je stajao još jedan policajac. Bio je strašno mlad i stajao je priljubljen uz zid, zureći u pod i držeći svoju kacigu na stomaku. Lice mu je bilo bledo i sjajno. Belo je pogledao Dirka i klimnuo glavom prema stepenicama koje vode dole.

Do gore je dopirao onaj zvuk što se ponavlja:

„Nemoj ga podići, podići, podići – “

„Nemoj ga podići, podići, podići – “

Dirk se tresao od besa koji ga je kidao iznutra, tražeći nešto na čemu bi mogao da ga iskali. Želeo je da može žustro sve da porekne, da porekne da je bilo šta od svega ovoga njegova greška, ali nije mogao. Bar ne dok neko ne potegne pitanje odgovornosti.

„Koliko ste već ovde?“ pitao je osorno.

Onaj mladi policajac je morao da se sastavi pre nego što je odgovorio.

„Stigli smo pre pola sata“ odgovorio je tihim glasom. „Kakvo pakleno jutro. Samo jurcamao“

„Ne spominji mi jurcanje“, reče Dirk, bez ikakvog smisla. Krenuo je niz stepenice.

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

U dnu je bio uzan hodnik. Glavna vrata su bila divljački odvaljena i visila su nekako jedno sa šarki. Vodila su u jednu ogromnu, duplu prostoriju. Dirk je upravo nameravao da uđe kada se ispred njega pojavila neka figura i preprečila mu put.

„Užasno me nervira činjenica da si i ti umešan u ovaj slučaj“, reče ta figura, „Jako me nervira. Zato mi reci kakve tačno veze imaš sa ovim, da znam šta je u stvari to što me tako nervira.“

Dirk je zapanjeno posmatrao to fino, usko lice.

„Gilkse?“ reče.

„Ej, nemoj da mi stojiš tu i da me gledaš k'o usplahirena kako-se-zove, znaš ono što nije foka? Još gore od foke. Velike, salaste živuljke. Morske krave. Šta stojiš tu k'o usplahirena morska krava? Zašto onaj...“ Gilks je pokazao rukom na sobu iza sebe, „zašto onaj čovek tamo ima koverat pun para na kome piše tvoje ime i broj telefona?“

„Ako s... smem“, počeo je Dirk, „Ako smem da pitam, šta ti radiš ovde, Gilkse? Šta ti radiš tako daleko od Fensa? Iznenaden sam što misliš da je ovde dovoljno memljivo za tvoj ukus.“

„Tri stotine funti“, reče Gilks. „Zašto?“

„Možda bi mogao da mi dozvoliš da razgovaram sa svojim klijentom“, odgovori Dirk.

„Tvojim klijentom, a? Pa, dobro. Zašto ne razgovaraš sa njim? Baš me interesuje šta imaš da mi kažeš.“

Dirk se malo sabrao i ušao u sobu u stanju potpune prisebnosti koja je trajala samo par sekundi.

Veći deo njegovog klijenta sedeo je zavaljen u udobnoj fotelji ispred muzičkog stuba. Fotelja je bila postavljena u optimalnu poziciju za slušanje muzike – udaljena od zvučnika skoro duplo više nego što je bila razdaljina između njih, što je generalno smatrano idealnim za stereo ugođaj.

Izgledao je opušteno, sa prekrštenim nogama i polupraznom šoljicom kafe koja je stajala pored, na stočiću. Pa ipak, njegova glava je žalosno stajala na sredini ploče koja se vrtela na gramofonu. Ručica gramofona bila je priljubljena uz vrat, zbog čega je igla bila prinuđena da se stalno vrti po istom žlebu na ploči. Kako se glava vrtela izgledalo je da na svakih otprilike 1,8 sekundi upućuje Dirku jedan pogled pun prekora koji kao da govori „Je l' vidiš šta se dešava kad ne dođeš na vreme?“ Onda bi se glava ponovo okrenula ka zidu i vrtela, vrtela, vrtela, i ponovo bi se okrenula ka Dirku sa još više prezira.

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

Soba je lagano počela da se ljulja oko Dirka i on se naslonio rukom na zid da bi je zaustavio.

„Je l' postojala neka određena usluga koju je trebalo da učiniš za svog klijenta?“ upita Gilks tiho, stojeći iza njega.

„Hm, pa samo neka sitnica“, zvučao je Dirk nekako iscrpljeno. „Ništa što bi bilo povezano sa svim ovim. On... hm... nije spominjao ništa slično. Nego, pošto vidim da vi momci imate ovde dosta posla, bolje bi bilo da ja lepo uzmem svoj honorar i odem. Rekao si da je ostavio koverat za mene?“

Dirk se spustio na malu drvenu stolicu koja je čučala iza njega i slomio je.

Gilks mu je pomogao da se uspravi i naslonio ga uza zid. Na trenutak je izašao iz sobe i vratio se noseći poslužavnik sa malim bokalom vode i čašom. Sipao je malo vode u čašu, odneo je do Dirka i prosuo mu je u lice.

„Je l' bolje, a?“

„Nije“, promumla Dirk, „mogao bi makar da isključiš gramofon.“

„To je posao sudskih veštaka. Ne smem ništa da diram dok ne dođu ti pametnjakovići. Možda su ovo oni. Izađi malo u dvorište da udahneš vazduh. Pridržavaj se za ogradu stepeništa i malo se saberi. I pokušaj da budeš manje zelen u licu. Ta boja ti ne stoji baš najbolje.“

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

Gilks se okrenuo, onako umoran i besan i pošao ka stepenicama da dočeka pridošlice čiji glasovi su se čuli od gore. Ali, tada je zastao i još nekoliko sekundi posmatrao glavu koja se strpljivo vrtela na gramofonskoj ploči.

„Znaš“, reče na kraju, „ova ovako mudroserska, snobovska samoubistva me jako zamaraju. Oni to rade samo da bi nekog nervirali.“

„Samoubistvo?“ iznenadio se Dirk.

Gilks je gledao naokolo.

„Prozori osigurani čeličnim šipkama debelim oko santimetar i po. Vrata zaključana iznutra ključem koji je još uvek u bravi. Gomila nameštaja prislonjena na vrata sa unutrašnje strane. Vrata koja vode u dvorište zakatančena. Ni traga od nekog tunela. Ako je ovo ubistvo, onda je ubica obavio vraški dobar posao – sve je lepo ponovo zazidao i zagitovao prilikom odlaska. Samo, ... svi zidovi su

„davno okrećeni i zagotovani, farba je stara“.

„Ne, ne, ne. Niko nije izašao iz ove sobe niti je iko provaljivao u nju, osim nas, a ja sam prilično siguran da mi nismo ovo uradili.“

„Nemam ja vremena da se petljam oko ovoga. Veoma je očigledno da je u pitanju samoubistvo i nemam nameru da traćim policijsko vreme na ovog preminulog ovde. Evo, ovako ćemo“, bacio je pogled na sat, „imaš deset minuta. Ako smisliš neko pristojno objašnjenje koje bih mogao da stavim u izveštaj, možeš da zadržiš onaj dokazni materijal u koverti, minus 20%, što mu dođe kao kompenzacija za stres koji ja preživljavam suzdržavajući se da te ne tresnem pesnicom posred njuške.“

Dirk je za trenutak bio u dilemi da li da mu spomene priču o jednom neobičnom, nasilnom zelenookom, čupavom džinu, koji se redovno pojavljivao niotkuda, pretio njegovom klijentu nekim ugovorom i mahao oštrim, blještavim sečivom kose. Na kraju je ipak odlučio da ne spominje ništa.

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

Konačno je počeo da kipti od besa. Nije uspeo ni čestito da se razbesni zbog smrti svog klijenta, jer je to bio preveliki teret za njega. Ali sada ga je Gilks ponižavao, a on nije baš bio naročito sposoban da uzvрати udarac, tako da mu je jedino preostalo da kipti od besa.

Naglo je okrenuo leđa svom mučitelju i odšetao u baštu, gde će na miru moći da kipti.

Dvorište je bilo malo, popločano, okrenuto ka zapadu i zadnji deo je bio prilično mračan. Sa jedne strane dvorište je bilo presečeno stražnjim zidom kuće, a sa druge nekom industrijskom građevinom. Na sredini je, iz ko zna kojih razloga, bio postavljen sunčani sat. Ako bi kojim slučajem neki zrak i pao na ovu napravu, ona bi pokazivala da je skoro podne, po Griniču. Inače, ovaj sunčani sat je uglavnom služio pticama kao mesto sastanka. Nekoliko biljaka sedelo je u saksijama.

Dirk je ubacio jedan kraj cigarete u usta i svirepo zapalio njen drugi kraj.

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

„Nemoj ga podići, podići, podići.“ – još uvek je dopiralo iz kuće.

Fini baštenski zidići sa svake strane delili su ovo od susednih dvorišta. Dvorište sa leve strane bilo je iste veličine kao i ovo, a ono desno je bilo malo duže zahvaljujući industrijskoj građevini koja je izgrađena tik uz baštenski zid. Videlo se da je neko vodio računa o njemu. Ništa krupno, ništa preterano blještavo, ni luksuzno, samo je ostavljalo utisak da je sve na svom mestu i da održavanje kuće nije predstavljalo nikakav problem. Na kući sa desne strane se jasno videlo da je fasada nedavno sređena i da su prozori dobro izglancani.

Dirk je duboko udahnuo vazduh i na momenat se zapiljio u komadić neba koji je bio vidljiv sa mesta na kome je sedeo. Nebo je bilo sivo i sumorno. Jedna jedina tamna mrlja se kotrljala po njemu ispod oblaka. Posmatrao je ovu scenu neko vreme, srećan što je pronašao nešto što bi mu skrenulo pažnju sa onog užasnog prizora u sobi iz koje je malopre izašao. Nekako, kao kroz maglu, registrovao je sve to ulaženje i izlaženje iz sobe, merenje trakom, fotografisanje, kao i to da počinje akcija uklanjanja odsećene glave.

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

„Nemoj ga podići, podići, podići.“

„Nemoj –“

Neko je konačno podigao gramofonsku iglu, ono odvratno ponavljanje je konačno zamrlo i sada je samo nežni zvuk nekog TV-a u daljini, graciozno lebdeo kroz podnevni vazduh.

Dirku je, ipak, bilo prilično teško da sve to primi. Počeo je da oseća sve jače i jače udaranje nekih talasa u glavi. To su bili udarci osećaja krivice. Ali, ne onog uobičajenog osećaja krivice koji čuči u nekom ćošku vaše svesti i proganja vas samo zato što ste još živi i to pred kraj dvadesetog veka. Dirk obično nije znao kako da se ponaša u ovakvim situacijama. To je, u stvari, bio onaj „ova strahota koja se dogodila je isključivo moja greška“ osećaj. Sve normalne mentalne aktivnosti nisu mu dozvoljavale da se skloni sa putanje jednog ogromnog klatna. *Tik*, evo ga opet, *tak*, *tik*, i opet, i opet, *tak*, *tak*, *tak*.

Pokušao je da se seti svih detalja koje mu je njegov (*tak*, *tak*) preminuli klijent (*tik*) pričao, ali je (*tik*) to prosto bilo nemoguće (*tak*) uz ovo neprestano *tik-tak*. Čovek je (*tik*) govorio o (Dirk je udahnuo duboko) nekoj zelenookoj grdosiji sa raščupanom frizurom koja ga je proganjala držeći u ruci kosu.

Tak!

Dirk se nasmešio u sebi.

Tik, tak, tik, tak, tik, tak!

„Kakav ludak“, pomislio je.

Tik, tik, tik, tak!

Kosa (*tik*) i ugovor (*tak*).

Uopšte nije imao predstavu o kakvom ugovoru se radi.

„Naravno.pomisli (*tik*).

Ali, nešto mu je govorilo da taj ugovor ima neke veze sa krompircm. Postoji jedna komplikovana priča a vezi s tim.

Dirk se uozbiljio. Počeo je da lupka prstima po blokčiću koji je stajao na stolu. Taj blokčić je imao specijalnu namenu – da se po njemu lupka prstima u ovakvim situacijama.

Malo se trgnuo kada je shvatio da je u jednom momentu kucnuo prstima po kutijici na kojoj je pisalo „Krompiri“.

Tik, tik, tik!

Gospodin Ensti je rekao da će mu to oko krompira objasniti kasnije, kada bude došao da obavi zadatak.

Dirk je tada (*tik*) nonšalantno odmahnuo rukom (*tik, tik, tik*) i obećao da će se pojaviti tačno u 6:30 ujutro, zato što ugovor ističe u 7:00.

Još jednom je prstima kucnuo u „Krompir-ugovor ističe u 7:00“ kutijicu. (*T...*)

Nije više mogao da podnese ovo *tik-tak* u svojoj glavi. Nije mogao sebe da krivi za ovo što se dogodilo. Pa, možda je i mogao. Naravno da je mogao. U stvari, on je i bio glavni krivac. Problem je bio u tome što nije mogao istovremeno da oseća krivicu i da razložno razmišlja o tome. Morao je nekako da se otarasi svega što ga je ometalo u razmišljanju. Svega što ga je sprečavalo da se distancira i lepo, staloženo razmisli o svemu.

Preplavio ga je ogroman talas besa dok je sa žaljenjem posmatrao kako mu se život zapetljava u ovu nepriliku.

Išao mu je na živce ovo uredno, lepo sređeno dvorište. Išao mu je na živce i onaj sunčani sat, i

svi oni savršeno ofarbani okviri prozora, i užasno dobro sređeni krovovi. Želeo je da svoj osećaj krivice prebaci na njih. Da ga tresne na baštensku stazu koja je oivičena preterano precizno poređanim kamenčićima, ili na renoviranu fasadu koja je sada u njemu izazivala gnušanje.

„Izvinite..”

„Šta je?” prenuo se Dirk. Tihi, učtivi glas uhvatio ga je nesprenog dok je tako plutao u mislima, obuzet besom.

„Imate li vi neke veze sa...?” žena je lakim pokretom ruke aludirala na svu neprijatnost i grozotu onoga što se dogodilo u njenom susedstvu. Na ruci je imala crvenu narukvicu koja se slagala uz okvir njenih naočara. Stajala je iza zida na desnoj strani bašte, sa nekim zabrinutim izrazom na licu koji je ličio na negodovanje.

Dirk ju je nemo posmatrao. Dobro je izgledala za svojih četrdeset i kusur, i bilo je očigledno da jako vodi računa o sebi.

Uzdahnula je zabrinuto.

„Ja znam da je sve to užasno“, rekla je, „ali, mislite da će potrajati još dugo? Mi smo zvali policiju samo zbog one nepodnošljive buke sa gramofona koja nas je izluđivala. Sve je to nekako...”

Uputila mu je pogled koji je ličio na molbu i Dirk pomisli kako je ona kriva za sve. Mogao je nju da optuži za sve. Bar dok ne smisli nešto bolje. Zaslužila je. Ako ni zbog čega drugog, onda zbog nošenja takve narukvice.

Bez reči se okrenuo i uleteo u kuću u kojoj su se aktivnosti popele na nešto viši nivo efikasnosti.

„Gilkse!”, uzviknu. „Tvoja teorija o samoubistvu. Dopada mi se. Savršeno mi odgovara. I čini mi se da znam kako je pametnjaković uspeo da ga izvede. Daj mi olovku. I papir.”

Napravio je jedan grandiozan pokret i seo za seoski sto od trešnjinog drveta, koji je zauzimao dobar deo centralnog dela sobe. Veštim potezima nacrtao je čitavu šemu događaja. Šema je, između ostalog, sadržala i kuhinjski pribor, ljuljašku, podešivač jačine svetla, neko veoma precizno vreme, a vrhunac je bila činjenica da je postolje na kome se vrtela ploča bilo japanske proizvodnje.

„Ovo bi trebalo da usreći veštake”, obratio se Gilksu. Forenzičari su se okupili i gledali u njegovu skicu. Obratili su pažnju na ključne tačke i – dopalo im se ono što su videli. Bilo je jednostavno, prilično verodostojno i tačno onakvo kakvo bi se dopalo i isledniku koji je, kao i oni uostalom, obožavao odmore u Marbelji.

„Osım”, reče Dirk ležerno, „ako niste slučajno zainteresovani za jednu drugu teoriju... Po toj teoriji, preminuli se upetljao u posao sa jednom agencijom za natprirodna događanja, potpisao sa njima neki đavolski ugovor i – sada je došlo vreme za njegovo izvršenje.“

Sudski veštaci su se međusobno zgledali i odlično klimali glavama. To je značilo da im se čini kako je jutro već dobro odmaklo i da bi ta teorija samo unela nepotrebne komplikacije u slučaj koji bi inače mogao biti zaključen još pre ručka.

Dirk je zadovoljno slegnuo ramenima, pokupio onaj deo dokaznog materijala koji je bio u koverti, klimnuo u znak pozdrava i krenuo ka stepenicama.

Ušavši u hodnik, iznenada je shvatio da je zvuk onog TV-a, koji je čuo dok je sedeo u bašti, ranije bio prigušen bukom koju je proizvodila zaglavljena ploča.

Sada je bilo jasno da zvuk, u stvari, dopire iz nekog dela kuće. Na brzinu se uverio da ga niko ne posmatra i onda je zastao na dnu stepeništa koje je vodilo na sprat. Zurio je iznenađeno.

¹ „Marks and Spencer“ = lanac robnih kuća (prim. prev.)

Stepenice su s ukusom bile prekrivene nekakvim jednostavnim itisonom. Dirk se tiho popeo do gore, prošao pored nekih lepih, velikih sasušenih stvari koje su stajale u saksiji i zavirio u sobe na prvom spratu. One su takođe bile ukusno uređene i sasušene.

Od dve spavaće sobe samo se na većoj primećivalo da je u upotrebi. Po svemu sudeći, uređena je sa namerom da lepo ugosti jutarnje sunce čiji zraci bi se igrali po delikatno aranžiranim ikebanama i prekrivačima punjenim nečim što je ličilo na slamu. Međutim, sve je ukazivalo na to da su razbacane čarape i upotrebljeni žileti počeli da uzimaju sobu pod svoje. Osećala se izuzetna odsutnost ženske ruke – ona vrsta odsutnosti koju za sobom ostavi slika kada je posle dugo vremena skinete sa zida. U vazduhu je lebdela neka napetost, tuga i vapaj stvari ispod kreveta koje su molile da ih neko skloni odatle.

Iz ove sobe ulazilo se u kupatilo. Iznad lavaboa, na zidu, bio je okačen zlatan disk – simbol 500 000 prodatih kopija singla „Vruć krompir”, benda „Boks i Treća Autistična Kukavica”. Dirk se, kao kroz maglu, prisetio da je jednom pročitao deo nekog intervju sa liderom ovog benda (bilo ih je samo dvojica, od kojih je jedan bio glavni), u nedeljnim novinama. Pitali su ga nešto u vezi sa nazivom benda i on je rekao kako je to jako interesantna priča, mada se ispostavilo da uopšte nije. „To može da znači bilo šta, šta god ljudi žele da ovo ime znači“, dodao je slegnuvši ramenima, sedeći zavaljen na sofi u kancelariji svog menadžera, negde u ulici Oksford.

Dirk se sećao i da je novinar učtivo klimnuo glavom i zapisao ovaj odgovor. Gadan grč mu se tada stvorio u stomaku; ublažio ga je čašicom džina.

„*Vruć krompir...*”, pomisli. Iznenada, dok je posmatrao zlatni disk u crvenom okviru, palo mu je na pamet, da je ploča na kojoj se vrtela glava pokojnog gospodina Enstija bila baš ova. Vruć krompir. Nemoj ga podići.

Šta bi to moglo da znači?

To može da znači bilo šta, pomisli Dirk sa gađenjem.

Setio se još nečega u vezi sa intervjuom. Pejnton¹ (tako se zvao vođa benda „Boks i Treća Autistična Kukavica”) je izjavio kako manje-više doslovno zapisuje razgovore koje čuje sa strane po kafićima, u sauni, avionu i sličnim mestima i tako stvara stihove za svoje pesme.

Dirk se zapitao kako bi učesnici tog razgovora reagovali kad bi znali da su njihove reči unedogled ponavljane pod okolnostima pod kojim ih je on malopre čuo.

Približio se da malo bolje pogleda etiketu na disku. Pisalo je jednostavno „ARRGH!”. Ispod toga bila su prava autora – „Pejnton, Malvil, Ensti”.

Pretpostavio je da je Malvil drugi član benda, onaj koji nije glavni. A učešće Džefa Enstija u autorskim pravima najprodavanijeg singla mu je verovatno omogućilo da kupi ovakvu kuću. Kada je Ensti spominjao ugovor i *Krompir* sigurno je mislio da Dirk zna o čemu se radi. Ali, Dirk je bio ubeđen da on bunca. Nije bilo teško poverovati da neko kome se priviđa zelenooko čudovište sa kosom u ruci, takođe spominje i krompir u tako nekom bezveznom kontekstu.

Dirk je duboko uzdahnuo sa osećajem nelagodnosti. Nije mu se dopao savršen ugao pod kojim ovaj trofej stoji okačen na zidu, pa ga je iskrivio u neki malo prirodniiji, neuredniji položaj. U tom trenutku izvirila je neka koverta iza okvira i poletela ka podu. Dirk je neuspešno pokušao da je uhvati

u letu. Progundao je nešto i sagnuo se da je dohvati.

Bila je to poveća koverta, drap boje, od skupog debelog papira, grubo otvorena na jednom kraju, preko koga je bio prelepljen selotejp. U stvari, izgledalo je kao da je više puta otvorena i prelepljena novim slojevima selotejpa. Taj utisak su ostavljala brojna imena na koja je koverta svojevremeno bila adresirana – i svako od tih imena je redom bilo precrtano i zamenjeno sledećim.

Poslednje na spisku bilo je ime Džefa Enstija. Dirk je, bar, pretpostavio da je to poslednje ime, zato što ono jedino nije bilo precrtano. Pogledao je ostala imena ne bi li uspeo da složi kockice.

Neka imena su mu izgledala poznato, ali morao je malo bolje da ispita kovertu. Još od kako je postao privatni detektiv, obećao je sebi da će kupiti lupu, ali ni do dan danas to nije uradio. Takođe nije imao ni džepni nožić, pa je odlučio da bi najbolje bilo da odloži ovu kovertu u unutrašnji džep kaputa i da je kasnije na miru pregleda.

Bacio je još jednom pogled iza okvira u kome je stajao disk da se uveri da nije još nešto tu sakriveno, ali je bio razočaran. Odlučio je da tu završi sa istraživanjem kupatila i da nastavi sa istraživanjem ostalih delova kuće.

Druga spavaća soba bila je uredna i beživotna. Nekorišćena. Glavne uloge u njoj igrali su jedan krevet od borovine, prekrivač i stari otrcani regal koji je bio oživljen potapanjem u bure sa kiselinom. Dirk je zatvorio vrata za sobom i krenuo uz male, klimave stepenice ofarbane u belo, koje su vodile do potkrovlja odakle je dopirao glas Duška Dugouška.

Na vrhu stepeništa nalazilo se minijaturno predsoblje. Odatle su jedna vrata vodila u kupatilo toliko malo da bi verovatno morali da stojite napolju i uvlačite u njega jedan po jedan deo tela koji želite da operete. Vrata su bila odškrinuta zbog zelenog creva koje se protezalo od slavine lavaboa, kroz predsoblje, pa sve do jedine sobe u vrhu kuće.

To je bila tipična soba u potkrovlju sa izuzetno kosim krovom, zbog koga je u sobi na samo nekoliko mesta mogla da se uspravi osoba koja iole dostiže prosečnu visinu.

Dirk je pogrbljen stajao u do vratku, lutajući pogledom po sadržaju sobe. Unervozio se od same pomisli na šta bi mogao da naleti. Soba je, jednom rečju, bila neuredna. Zaveses su bile namaknute. Jedan tanani snop sunčevih zraka se provukao između njih u prostoriju koja je inače bila osvetljena samo trepćućim sjajem jednog animiranog zeca. Nenamešten krevet sa užasno izgužvanim čaršavima smešten je ispod tačke gde je krov najniži. Deo zidova i skoro vertikalna tavanica bili su prekriveni slikama grubo isečenim iz časopisa.

Isecci nisu imali nikakvu zajedničku temu ili svrhu. Pored fotografija nekih besnih nemačkih automobila i po koje reklame za grudnjak, bili su tu i grubo istrgnuta slika voćne pite, deo oglasa u vezi sa životnim osiguranjem i razni drugi papirići. Bilo je jasno kao dan da ih je potpuno nasumično izabrao i poredao neko savršeno nezainteresovan za njihovo značenje ili za utisak koji bi oni mogli ostaviti ovako aranžirani.

Ono zeleno crevo se uvijalo po podu i oko neke stare fotelje, primaknute ispred televizora. Zec je divljao. Sjaj njegovog divljanja poigravao je na ivicama stare fotelje. Duško Dugouško se rvao sa komandama aviona koji je jurio ka zemlji. Odjednom je ugledao dugme sa natpisom „automatski pilot” i pritisnuo ga. Otvorila su se vratanca iz kojih je izleteo robot-pilot. Robot je osmotrio situaciju i brže-bolje se pokupio i zbrisao. Avion samo što nije udario u zemlju. Na svu sreću, tik pre kobnog udarca ostao je bez goriva i, Duško je ostao živ.

Dirk je video i deo neke glave.

Kosa na glavi bila je tamna, ućebana i masna. Dirk je oklevao koji minut pre no što se usudio da napravi korak i vidi za šta je, ako uopšte i jeste, pričvršćena ta glava. Njegovo olakšanje kada je

obišao fotelju i otkrio da je glava ipak pričvršćena za živo telo bilo je pomalo umanjeno pogledom na isto.

Zavaljen u fotelji, sedeo je dečak.

Imao je negde oko trinaest, četrnaest godina. I, iako nije delovalo kao da je bolestan, bar ne fizički, on definitivno nije bio zdrava osoba. Kosa mu je padala na čelo, glava mu je padala na ramena i ležao je u fotelji nekako mlitavo, zgužvano, kao da je ispao iz voza u punoj brzini. Bio je „obučen” u jeftinu kožnu jaknu i vreću za spavanje.

Dirk je zurio u njega.

Ko je on? Šta radi tu ispred TV-a, u kući u kojoj je upravo nekome odrubljena glava? Da li on zna šta se dogodilo? Da li je Gilks znao da je on tu? Da li je Gilksu uopšte palo na pamet da dođe ovamo? To je, ipak, bilo samo nekoliko stepenika iznad policijske ekipe koja ima posla sa zagonetnim samoubistvom.

Posle dvadesetak sekundi, koliko je Dirk tu stajao, dečakove oči su mu poklonile malo pažnje, i kako nisu pronašle ništa poznato ili interesantno, ponovo su svu svoju pažnju fiksirale na zeca.

Dirk nije navikao da ostavlja tako bedan utisak na nekoga. Proverio je da li ima na sebi onaj teški kožni mantil i svoj apsurdni crveni šešir i da li se njegova silueta dobro vidi pod svetlom koje je dopiralo sa vrata.

Momentalno se snuždio. „Hm...“, reče, kao uvod u predstavljanje, ali dečak nije obratio pažnju. Ovo mu se uopšte nije dopalo. Dečak je u inat zurio u TV. Namrštio se. Dirku se činilo da se u sobi gomila neka para. Sav vazduh u sobi postajao je težak i čulo se šištanje. Dirk nije znao kako da reaguje. Šištanje je postajalo sve jače, a onda je prekinuto jednim iznenadnim „klik”.

Dečak je počeo da se migolji polako, kao velika debela zmija, nagnuo se preko ivice fotelje i izveo neke detaljne, složene pripreme. Kako je Dirk sada shvatio, i električni čajnik je bio deo čitave te akcije. Kada je ponovo zauzeo svoj prvobitni iskrivljeni položaj, u desnoj ruci je čvrsto držao plastičnu činijicu iz koje je viljuškom vadio gumaste gromuljice neke mase koja se pušila i stavljao ih u usta.

Zec je priveo kraju svoj deo programa i napravio mesta za podrugljivog komičara koji je želeo da gledaoci kupe neko pivo, ni zbog čega pametnijeg, nego samo zato što on, „nepriistrasni“ pivopija, tako kaže.

Dirk je osetio da treba da nastavi tamo gde je stao. Zakoračio je i stao tačno ispred dečaka.

„Dečko“, rekao je tonom za koji se nadao da će biti dovoljno ozbiljan, ali i blag, i koji nikako neće zvučati uvlakački ili izveštačeno. „Reci mi, molim te, ko – “

Na trenutak se zbunio kada je sa druge strane fotelje ugledao veliko poluprazno „porodično pakovanje” instant špageta, isto toliku kutiju *Mars* čokoladica, do pola srušenu kulu od limenki gaziranih sokova i jedan kraj onog creva, na kome se nalazila plastična česmica, koja je očigledno služila za dopunjavanje čajnika.

Dirk je samo hteo da pita dečaka koje on, ali gledano iz ovog ugla, sličnost je bila neverovatna. On je bez sumnje bio sin pokojnog, obezglavljenog Džefa Enstija. Možda je ovakvo ponašanje samo bilo odraz načina na koji je on preživljavao stres.

Ili on možda stvarno nije znao šta se dogodilo. Ili je on možda...

Nije dalje želeo ni da razmišlja...

Zapravo, bilo mu je teško da razložno razmišlja zbog televizora koji je u korist neke firme za pastu za zube pokušavao ozbiljno da ga zabrine zbog onoga što mu se eventualno događa u ustima

„Okej“, reče, „žao mi je što te uznemiravam u ovako teškim i stresnim momentima, ali ja moram pre svega da znam da li si ti uopšte svestan da su ovo teški i stresni momenti.“

Ništa.

Dobro, pomislio je Dirk, vreme je za malo osveščivanja. Povukao se do zida, nabio ruke u džepove u stilu dobro-ako- tako-hoćeš, zurio je u pod nekoliko sekundi, a onda je okrenuo glavu i pogledao dečaka pravo u oči.

„Moram da ti kažem nešto, dečače“, bio je otresit, „tvoj otac je mrtav.“

Ovo bi možda i upalilo da nije bilo jedne veoma popularne i dugačke reklame koja je počela baš u tom trenutku. Dirku se učinilo da je ista zaprepašćujući primer svog žanra.

Reklama počinje scenom u kojoj je anđeo Lucifer izbačen iz raja u jame pakla, gde je onda ležao na vatrenom jezeru dok mu neki demon koji je tuda prolazio nije pružio limenku penušavog bezalkoholnog pića pod imenom H(L)AD. Lucifer je uzeo limenku i probao. Alavo je stušio u sebe čitav sadržaj limenke, a zatim se okrenuo ka kameri, stavio neke besne cvikere za sunce i rekao: „Sad se stvarno zakuvalo!“ i zavalio se nazad u gomilu užarenog uglja koji je blještao oko njega.

U tom trenutku je nemoguće dubok, hrapav glas sa američkim akcentom, koji je zvučao kao da je i sam dopuzao iz pakla ili, u najmanju ruku, iz neke podrumske kafane u Sohou², u koju želi što pre da se vrati da bi se dovoljno „ukiselio“ do sledeće reklame, rekao:

„H(L)AD – piće iz pakla“, a limenka se izobličila u slovo „s“ i prošištala slovo po slovo „H-A-D“.

Malo su se zbunili teološki, pomislio je Dirk, ali, šta je, uostalom, još jedna sićušna kap dezinformacija u odnosu na pobesnelu bujicu istih?!

Lucifer se ponovo uneo u kameru i rekao: „Stvarno bih mogao da *padnem* zbog ovoga...” i, u slučaju da je gledalac potpuno otupeo od svih tih dešavanja, ponovili su scenu u kojoj je Lucifer izbačen iz raja i pada sa neba u pakao, čisto da bi naglasili poentu onoga „*padnem*“.

Ovo je potpuno okupiralo dečakovu pažnju.

Dirk je čučnuo između dečaka i TV-a.

„Slušaj“, počeo je.

Dečak je iskrivio vrat da bi video šta se dešava na ekranu. Morao je da drugačije razmesti svoje udove na fotelji da bi mogao da vidi TV i da nastavi sa ubacivanjem instant špageta u usta.

„Slušaj“, insistirao je Dirk.

Dirk je osetio da postoji ozbiljna opasnost da izgubi kontrolu nad situacijom. Ne samo što je dečakova pažnja bila u potpunosti posvećena televizijskom programu, već kao da za njega ništa drago nije postojalo niti značilo. Dirk je samo bio bezobličan objekat koji zaklanja televizor. Činilo se da mu dečak ne misli ništa loše, samo je želeo da mu se omogući da vidi ekran.

„Možemo li da ga isključimo na momenat?“, Dirk se trudio da ne zvuči osorno.

Dečak je ćutao. Možda je jedva primetno slegnuo ramenima. Možda. Dirk se okrenuo i malo se pogubio tražeći dugme za isključivanje TV-a. Učinilo mu se da je čitava kontrolna tabla konstruisana isključivo sa jednim jedinim ciljem – da bude stalno uključena. Nije bilo nijednog dugmeta sa oznakom za uključivanje i isključivanje. Na kraju je Dirk jednostavno iščupao gajtan iz zida i okrenuo se ka dečaku, koji mu je slomio nos.

Dirk je osetio kako mu, od stravičnog udarca dečakove glave, puca hrskavica u nosu dok su zajedno padali u nazad, prema televizoru, ali zvuci lomljenja kostiju i njegovi bolni jauci ugušeni su

pobesnelim urlicima koji su navirali iz grla razjarenog dečaka. Dirk je bespomoćno mlatarao, pokušavajući da se zaštiti od tog razjarenog nasrtaja, ali neprijatelj mu je već, dok se pentrao uz njega da bi ponovo uključio televizor u struju, spremno zabio lakat u oko, pa kolena u rebra, onda u vilicu, i na kraju u Dirkov već polomljen nos. Onda se ponovo udobno smestio u fotelju i nekako zabrinuto i uznemireno posmatrao kako se slika vraća na ekran.

„Mogao si bar da sačekaš vesti“, rekao je nekim tupim tonom.

Dirk je zinuo. Šćućurio se na podu, držeći rukama svoj razbijeni, krvavi nos, i zapanjeno zurio u to monstruozno nezainteresovano stvorenje.

„Fffmm...nngghh...hmmff!“ bunio se Dirk, ali je onda odustao na trenutak, procenjujući štetu nanetu njegovom nosu.

Nešto mu je gadno krenulo pod prstima i činilo se daje cela stvar odjednom dobila neki zastrašujuće nepoznat oblik. Izvukao je maramicu iz džepa i prislonio je na lice. Krv se brzo širila po njoj. Podigao se na noge, odmahnuo na nepostojeće ponude za pomoć i isteturao se iz sobe u ono maleno kupatilo. Besno je iščupao crevo sa slavine, uzeo peškir, natopio ga hladnom vodom i stavio na lice. Posle dva-tri minuta krv je postepeno prestala da lije. Posmatrao je svoj odraz u ogledalu. Nos mu je definitivno bio poprilično naheren. Hrabro je pokušao da ga ispravi, ali ne dovoljno hrabro. Nepodnošljivo je bolelo, tako da se Dirk zadovoljio samo tapkanjem peškirom natopljenim hladnom vodom i tihim psovanjem.

Stajao je tu još par sekundi, naslonjen na lavabo, teško dišući i uvežbavao je jedno odsečno „E, sad je dosta!“ ispred ogledala. Iz njegovih usta čulo se samo nešto kao „Ehaeeehjohša!“, bez trunke autoriteta. Kada se osetio dovoljno spremnim, tj. bar onoliko spremnim koliko je mogao da bude s obzirom na situaciju, ljutito se okrenuo nazad, ka jazbini te divlje zveri.

Zver je mimo sedela i tiho upijala vesti o nekim uzbudljivim i stimulativnim kvizovima koje su te večeri pripremili za odlučne gledaoce, i nije ni trepnula kada je Dirk ponovo ušao u sobu.

Dirk je otišao do prozora i razmaknuo zavese, potajno se nadajući da će se zver, ako bude izložena svetlosti dana, uz očajnički vapaj smežurati i osušiti. Međutim, zver se samo malo namrštila. Nikakve druge reakcije nije bilo. Tamna senka je preletela preko prozora, ali Dirk nije uspeo da vidi kome, ili čemu, ona pripada.

Okrenuo se ka dečaku-zveri. Na TV-u su počinjale podnevne vesti i dečak je postao nekako otvoreniji, pristupačniji za svet izvan šarene svetleće kutije. Bacio je jedan umoran pogled na Dirka.

„Š’a bre ti ‘oćeš?“, pitao je.

„Vveći ću ti ja štta ottu“, Dirk je zvučao odsečno, ali beznadežno. „Ottu... ivvi sab tteo...ba, dab ja ...!“

Dirkovu pažnju iznenada je skrenula fotografija prikazana na TV-u. To je bila malo skorija fotografija one nestale službenice sa aerodroma.

„Š’a ćeš ti ovde?“ reče dečak.

„Tttthh...“, Dirk se uhvatio za naslon fotelje. Buljio je u ekran. Ovo je fotografija od pre godinu dana, slikana još dok devojka nije počela da koristi korporacijski sjaj za usne. Imala je kovrdžavu kosu i izgledala je neuredno.

„Ko si ti? Šta se ovde dešava?“ dečak je bio uporan.

„Ubukni“, dreknuo je Dirk, „vidid da sludab!“

Spiker je govorio o tome kako je za policiju već postalo prava misterija što na mestu nesreće nema ni traga od Dženis Smit. Objasnili su da postoji određen broj puta koliko mogu da pretražuju jednu te istu zgradu i pozvali svakoga ko ima bilo kakve informacije o ovoj devojci da im pomogne.

„To je boja sekretarita! To je gospoditta Pirt!”, zapanjeno je uzviknuo Dirk.

Dečaka uopšte nije interesovala Dirkova bivša sekretarica, i odustao je od pokušaja da skrene Dirkovu pažnju na sebe. Iskobeljao se iz vreće za spavanje i šmugnuo u kupatilo.

Dirk je ostao da pilji u TV, zbunjen što nije ranije shvatio ko je devojka koju traže. Ipak, nije ni mogao – promenila je prezime kad se udala, a i ovo je prvi put da su objavili fotografiju na kojoj ona iole liči na sebe. Dirk, sve do ovog trenutka, nije uopšte obraćao pažnju na vest o nesreći koja se dogodila na aerodromu, ali sada je bio više nego zainteresovan.

Eksplozija je bila zvanično definisana kao „božijih ruku delo”.

Ali, pomislio je Dirk, kog boga? I zašto?

Koji bi se to bog muvao oko terminala broj dva na Hitrou aerodromu, pokušavajući da uhvati let za Oslo u 15:37?

Posle mučne dvonedeljne neaktivnosti, odjednom je mnogo toga zahtevalo njegovu nepodeljenu pažnju. Duboko se zamislio, i skoro da nije ni primetio kada se dečak-zver vratio u sobu i ponovo se ušuškao u vreću za spavanje, na vreme za blok reklama. Prva od njih je objašnjavala kako najobičnija kocka za supu može da predstavlja centralnu tačku u životu jedne srećne porodice.

Dirk je skočio na noge i, ma koliko da je hteo da nastavi da ispituje dečaka, kada ga je pogledao, snuždio se. Zver je ponovo odlutala u carstvo blještave, treperave kutije i Dirk baš i nije želeo u tom trenutku da ga uznemirava.

Zadovoljio se samo brundanjem na zombi dete, i sjurio se niz stepenice, dok je njegov težak kožni mantil ludački mlatio za njim.

U hodniku se ponovo susreo sa zlovoljnim Gilksom.

„Šta se tebi dogodilo?”, upita oštro policajac, posmatrajući Dirkov poplaveli, nabrekli nos.

„Oddo do si bi vekao da de bi de dogodidi“, Dirk je zvučao sasvim nevino, „pbebio dab de.”

Gilks je zahtevao da Dirk objasni šta je radio, gde je bio, i Dirk mu je velikodušno ispričao za svedoka koji se nalazi u potkrovlju i koji ima nešto važno da mu saopšti.

Predložio je Gilksu da ode gore i popriča sa njim, i posavetovao ga da prvo isključi TV.

Gilks je odsečno klimnuo Glavom i krenuo uz stepenice, ali Dirk ga je zaustavio.

„De čidi li di se da je u oboj kuti nedto tudmo?” upita on.

„Šta si rekao?”, Gilks je bio nervozan.

„Nedto tudmo?”

„Nešto kakvo?!”

„Tudmo!” Dirk je bio uporan.

„Čudno?”

„Da, tudmo.”

Gilk je slegnuo ramenima. „Šta, na primer?”

„Deba u hnjod dude.”

„Potpuno šta?”

„Dude!”, pokušao je Dirk ponovo. „Duže! Bislib da je do beoba idteredadto!”

Dirk je učtivo skinuo svoj šešir, izašao iz kuće i krenuo niz ulicu, gde se sa neba stuštio na njega orao. Dirk se sagnuo i pao pred autobus broj 73 koji je vozio u južni deo grada.

U sledećih dvadesetak minuta, sa gornjeg sprata kuće u ulici Lupton Roud čuli su se jezivi urlici i vrisci, što je prilično uznemirilo komšiluk. Hitna pomoć je iznela iz kuće gornje i donje ostatke

gospodina Enstija i jednog policajca sa krvavim licem. Odmah posle toga nastupila je tišina.

Još jedna policijska kola su se zaustavila ispred kuće. Iz kuće se začulo mnogo primedaba tipa „Stigao je Bob“, dok se neverovatno krupan i snažan policajac izvlačio iz kola i trčao uz stepenice. Posle nekoliko minuta i gomile užasnog vrištanja i cičanja, pojavio se ponovo ispred kuće, držeći se za glavu i odvezao se besan kao ris, divljački i savršeno nepotrebno škripeći gumama.

Dvadeset minuta kasnije pojavio se kombi sa još jednim policajcem koji je nosio majušni, džepni TV. Ušao je u kuću i izašao vodeći mirnog trinaestogodišnjeg dečaka, zadovoljnog novom igračkom.

Čim su svi policajci otišli, osim jednih patrolnih kola koja su ostala da dežuraju ispred kuće, velika, kosmata, zelenooka prilika išunjala se iz svog skrovišta iza jednog od molekula velike sobe u podrumu.

Uperila je kosu prema jednom od zvučnika, umočila dugačak, kvrgav prst u već skoro stvrdnutu lokvu krvi koja se nakupila na gramofonu, prevuklo prstom pri dnu lista debelog, požutelog papira i nestala u mraku i u skrivenom onom svetu, zviždućući neku neobičnu i jezivu melodiju, vrativši se samo da pokupi svoju kosu.

---

¹ *Pain (eng.) = bol (prim. prev.)*

² *Soho = deo Njujorka (prim. prev)*

Nešto ranije izjutra, na bezbednom rastojanju od svih ovih događanja i na bezbednom rastojanju od povelikog prozora, kroz koji se probijala bleđa prepodnevna svetlost, ležao je stariji jednooki čovek, u belom krevetu. Na podu su, kao polusrušeni šator, stajale novine, bačene tu pre dva minuta, nešto posle 10:00, prema satu koji je stajao na natkasni.

Soba nije bila velika, ali je bila uređena u preterano neutralnom, skupom stilu, kao da se nalazi u nekoj dobroj, privatnoj bolnici ili klinici, što je bilo tačno – soba je pripadala bolnici Vudšed, smeštenoj na malom, ali lepo uređenom parčetu zemlje na periferiji malog, ali lepo uređenog seoceta u Kotsvoldsu.

Čovek je bio budan, ali ne naročito srećan zbog toga.

Njegova koža bila je stara ali veoma fina, kao neki razvučeni, providni pergament, sa nežnim pegama. Njegove izuzetno krhke ruke ležale su na čisto beloj posteljini i jedva primetno su podrhtavale.

Njegovo ime je negde zapisano kao gospodin Odvin, negde kao Vodin, ili Odin. On je bio – on jeste – bog, štaviše bog pored koga je najmanje preporučljivo biti, onaj ljuti bog. Njegovo jedno oko se zacaklilo.

Bio je ljut zbog onoga što je čitao u novinama – da je neki drugi bog odlepio i da je stvarao nevolje. Naravno, nije to pisalo u novinama.

Nije pisalo „Bog je odlepio i pravio probleme na aerodromu”. Dali su samo kratak prikaz situacije posle eksplozije i uopšte se nisu potrudili da iz svega izvuku neke zaključke.

Priča je bila nezadovoljavajuća na razne načine, zbog svoje nepovezanosti, zbunjujuće besmislenosti i iritirajućeg (sa stanovišta redakcije) nedostatka jednog dobrog pokolja. Naravno, taj nedostatak pokolja bio je obavljen misterijom, ali bi novine u svakom trenutku zamenile misteriju za jedan pošten masakr.

Odinu, doduše, uopšte nije bio problem da shvati šta se dogodilo. Preko članka u novinama ogromnim slovima je bilo napisano „TOR”, međutim, slova su bila suviše velika da bi mogao da ih vidi iko osim nekog drugog boga. Iznerviran, bacio je novine na pod i sada je pokušavao da se koncentriše na vežbe za opuštanje, da ga sve ovo ne bi suviše uznemirilo. To su, u stvari, bile vežbe udisanja i izdisanja na određeni način, i bile su dobre za njegov krvni pritisak i tako to. Ne, nije on bio nešto teško bolestan, kao da će da umre (ha!) ili slično, ali je bez sumnje, u ovim godinama (ha!) voleo sve da radi polako i natenane i da pazi na sebe.

Najviše od svega je voleo da spava.

Spavanje je predstavljalo veoma bitnu aktivnost za njega. Voleo je da provodi duge periode u snu, ogromne gomile vremena. Obično spavanje preko noći je smatrao neozbiljnim. Beskrajno je uživao u noćnom snu i ne bi ga propustio ni zbog čega, ali je smatrao da to ni izdaleka nije dovoljno. Voleo je, ako je ikako moguće, da se ne budi pre pola dvanaest i, još ako bi buđenje moglo da usledi posle jednog dobrog izležavanja u krevetu, tim bolje. Neki lagan doručak i odlazak u kupatilo na brzaka, dok mu ne bude stavljena čista posteljina, to su bile zaista jedine radnje koje je voleo da obavlja, a pri tom se svojski trudio da ga te aktivnosti ne rasane i da mu slučajno ne poremete popodnevnu dremku. Nekad mu je polazilo za rukom da provede čitavih nedelju dana u spavanju, a to je smatrao tek dobrim dremežom. Takođe je prespavao i celu 1986-u godinu, od prvog do poslednjeg

dana, i ni najmanje mu nije nedostajala.

Ali, na svoje veliko nezadovoljstvo, bio je svestan da će morati na kratko da se odrekne svog „hobija”, da ustane iz kreveta i obavi jednu svetu i ne naročito prijatnu dužnost. Svetu zato što je imala veze sa bogovima, i ne naročito prijatnu zato što se odnosila na jednog određenog boga.

Krišom je istrkao zavese iz garnišne snagom svoje božanske volje. Duboko je uzdahnuo. Morao je da razmisli, a povrhu svega, bilo je i vreme za njegovu jutarnju posetu kupatilu.

Pritisnuo je dugme za pozivanje bolničara.

Bolničar se odmah pojavio u uredno ispeglanoj komotnoj zelenoj uniformi. Veselo mu je poželeo dobro jutro, i uzmuvaio se tražeći papuče i penjoar. Pomogao je Odinu da ustane iz kreveta, što je pomalo ličilo na izvlačenje preparirane vrane iz kutije, i polako ga otpratio do kupatila. Odin je hodao ukočeno, kao glava koja visi između dve teške štule umotana u štraftastu bolničku košulju i bele peškire. Bolničar je Odina znao kao gospodina Odvina i nije provalio da je on bog, a to je Odin i nameravao da održi u tajnosti i iskreno se nadao da će se i Tor potruditi da tako i ostane.

Tor je bio Bog Groma i, iskreno rečeno, tako se i ponašao. To je bilo neprimereno. On kao da nije hteo, ili nije mogao, ili je jednostavno bio suviše glup da shvati ili da prihvati... Odin se zaustavio. Osetio je da počinje sa mentalnom tiradom. Moraće staloženo da razmisli šta da radi sa Torom, a krenuo je na idealno mesto za razmišljanje.

Čim se Odin doteturio do kupatila, dve medicinske sestre su požurile u sobu i zamenile posteljinu čistom; nameštale su i zatezale posteljinu sa neverovatnom preciznošću. Jedna od njih, očigledno glavna sestra, bila je punačka i nadmena, a druga, mlađa, imala je tamniju kosu i, onako, uopšte je ličila na pticu. Novine su podignute sa poda i lepo, uredno složene, pod brzo usisan, zavese navučene, a cveće i netaknuto voće iz činije zamenjeno svežim cvećem i voćem, koje će, kao i uvek, ostati netaknuto.

Kada se posle kraćeg vremena, završila jutarnja ceremonija starog boga i vrata kupatila se ponovo otvorila, soba je bila transformisana. Naravno, u sobi nije bilo nekih krupnih promena, ali suptilna promena detalja ostavljala je čaroban utisak. Odin je klimnuo glavom u znak odobravanja. Prišao je i počeo da zagleda krevet. Bilo je to kao kad vladar zagleda četvoro svojih vojnika.

„Je li dobro zategnut?”, pitao je starim, promuklim glasom.

„Odlično je zategnut, gospodine Odvin“, odgovori ona glavna sestra uz poltronski osmeh.

„A je li pokrivač lepo presavijen?” Bilo je očigledno da jeste. Ovo je bio skoro ritual.

„Odlično je presavijen, gospodine Odvin. Ja sam lično nadgledala nameštanje kreveta.”

„Baš mi je drago, sestro Bejli, baš mi je drago“, reče Odin. „Imate veoma oštro oko. Strah me je i da pomislim šta ću ja bez vas.“

„Pa, ja ne idem nikuda, gospodine Odvin“, uzvratila sestra, veselim, ubedljivim tonom.

„Ali vi nećete živeti zauvek, sestro Bejli“, reče Odin. Ta opaska bi zbunila sestru Bejli, kad god bi bila izrečena, zbog svoje otvorene bezosećajnosti.

„Da, sigurno. Niko od nas nije večan, gospodine Odvin“, rekla je nežno, dok su se ona i druga sestra nosile sa teškim zadatkom vraćanja Odina nazad u krevet, trudeći se pritom da ne ugroze njegovo dostojanstvo.

„Vi ste Irkinja, zar ne, sestro Bejli?” zapitao je kada se udobno smestio.

„Da, gospodine Odvin, jesam.”

„Znao sam nekada jednog Irca. Zvao se Fin ili tako nekako. Pričao mi je gomilu stvari koje me uopšte nisu interesovale. Nikad mi ništa nije rekao o posteljini. No, svejedno, sad znam.”

Osorno je klimnuo glavom na ove uspomene i ukočeno spustio glavu na dobro protresen jastuk. Nadlanicom, fino prošaranom pegama, prešao je preko presavijenog lanenog čaršava. Prosto je bio zaljubljen u posteljina. Čista, blago uštirkana, bela Irska posteljina, ispeglana, složena, ušuškana – same reči su za njega predstavljale litaniju požude. Vekovima ga ništa nije tako opsesivno privlačilo kao što je sada posteljina. Nije mu bilo jasno kako je uopšte u životu mogao da obraća pažnju na nešto drugo.

Posteljina.

I spavanje. Spavanje i posteljina. Spavanje u posteljini. Spavanje.

Sestri Bejli se on dopadao na neki posednički način. Nije znala da je on neki bog, zapravo, mislila je da je on neki stari filmski producent ili nacistički ratni zločinac. Doduše, imao je akcenat koji ona nikako nije mogla da odredi, ali njegova opuštena učtivost, urođen sebičluk i opsednutost ličnom higijenom govorili su o prošlosti bogatoj užasima.

Kada bi, kojim slučajem bila transportovana tamo gde bi mogla da vidi svog tajanstvenog pacijenta kako sedi na tronu kao ratnik otac-ratnik bogova-ratnika Asgarda, ni malo se ne bi iznenadila. To nije baš sasvim tačno. Izbezumila bi se, u stvari. Ali bi se bar uverila da je to u skladu sa osobinama koje je primetila kod njega, kada bi se oporavila od šoka zbog spoznaje da je sve u šta je ljudska rasa ikad verovala bilo tačno. I da je to i dalje tačno, iako čovečanstvu već dugo nije preterano neophodno da to bude tačno.

Odin je jednim pokretom ruke medicinskom osoblju dao do znanja da mu više nisu potrebni, pošto ih je zamolio da pronađu njegovog ličnog pomoćnika i pošalju ga kod njega.

Na to je sestra Bejli malo stisnula usne. Nije joj se nimalo dopadao lični pomoćnik gospodina Odvina. Lični pomoćnik, asistent, sluga, ... kako god hoćete. Njegove oči su bile nekako zlobne i bila je čvrsto ubeđena da daje nečuvene predloge njenim medicinskim sestrama za vreme pauze.

Sestra Bejli je mislila kako on ima baš onu boju kože na koju se misli kada se kaže „maslinast ten”, zato što je bila gotovo zelena. Bila je ubeđena da s njim nešto nije u redu.

Naravno, ona je bila poslednja osoba koja bi o nekome sudila po boji kože – ili bar, ako ne baš poslednja, bar je to poslednji put uradila čak juče popodne kad su doneli nekog afričkog diplomatu da mu se izvadi kamen iz žuči, a ona ga odmah zamrzela. Nije joj se dopao ni malo. Nije baš tačno znala šta je to tačno što joj se ne dopada kod njega, zato što je ona bila medicinska sestra, a ne taksista, i nije mogla da dozvoli sebi da odmah pokazuje lična osećanja. Bila je veliki profesionalac, suviše dobra u svom poslu i svakog je negovala sa manje-više istom pažnjom i efikasnošću. Čak, pomislila je – i u tom trenutku se pretvorila u led – čak i gospodina Podnoktom.

Lični asistent gospodina Odvina zvao se „Gospodin Podnoktom”. I ona tu ništa nije mogla. Nije bilo njeno da se meša u privatne poslove gospodina Odvina. Ali, da nju neko pita, kao što je ne pita, ona bi mnogo više volela, i to ne samo zbog sebe, nego i zbog samog gospodina Odvina, što je bilo najvažnije, da je zaposlio nekog od koga je nisu toliko podilazili žmarci, i to je sve.

Prestala je da razmišlja o tome i otišla da ga potraži. Sa olakšanjem je otkrila kada je jutros došla na posao da je gospodin Podnoktom napustio prostorije prošle noći, ali ga je onda, sa uobičajenim razočaranjem, ugledala kako se vraća pre otprilike sat, dva. Bio je upravo tamo gde mu nije bilo mesto. Čučao je na jednoj stolici u čekaonici za posetioce, noseći nešto što je užasno ličilo na isflekan i iznošen doktorski mantil koji mu je bio prevelik. I ne samo to, svirao je neku falš melodiju na „fruli” koju je očigledno napravio od jednog velikog šprica za jednokratnu upotrebu i koji nikako nije smeo da mu padne u šake.

Pogledao ju je svojim brzim, razigranim očima, iskezio se i nastavio da fućka i skviči, ali sada

mного glasnije. Sestra Bejli je odmah shvatila da nema nikakvog smisla da bilo šta kaže u vezi sa mantilom ili sa špricem ili u vezi sa tim što on sedi u čekaonici i plaši posetioce. Znala je da ne bi mogla da podnese ton povređene nevinosti kojim bi joj on odgovorio ili apsurdnu besmislenost njegovih odgovora. Njen jedini zadatak je bio da ga jednostavno što pre izvuče iz čekaonice.

„Gospodin Odvin želi da vas vidi“, rekla je. Pokušala je da utrpa u to malo svoje uobičajene raspevanosti, ali joj nije pošlo za rukom. Poželela je da prestane da tako šara očima tamo amo. Osim što joj je to izgledalo zabrinjavajuće kako sa medicinske, tako i sa estetske tačke gledišta, nije mogla da se ne lecne zbog utiska da joj time daje do znanja da u sobi postoji bar trideset i sedam stvari interesantnijih od nje.

Nekoliko sekundi je buljio u nju tim urokljivim očima, promumlao kako nema mira za zlice, čak ni za ekstremne zlice, odgurnuo sestru Bejli i odjurio niz hodnik da primi naređenja od svog gospodara, brzo, pre nego što gospodar zaspi.

Još u toku prepodneva Kejt je puštena iz bolnice. U početku je bilo nekih komplikacija oko toga, prvo je glavna sestra sa odeljenja, a zatim i doktor zadužen za njen slučaj, bio neumoljiv u stavu da ona u tom trenutku nije u stanju da napusti bolnicu. Upravo se bila probudila iz kome i potrebna joj je nega, potrebna joj je –

„Pica insistirala je Kejt.

– odmor, potrebna joj je –

„– njena kuća i svež vazduh. Ovde je vazduh užasan. Smrdi kao usisivaču ispod miške.”

– dalje lečenje i definitivno je potrebno da ostane na posmatranju još koji dan dok ne budu sigurni da se potpuno oporavila.

Pa, i nisu baš bili tako neumoljivi. Kejt je ujutro tražila i dobila telefon, pa je pokušala da naruči da joj isporuče picu na odeljenje. Zvala je sve picerije koje je znala u Londonu, naročito one koje su bile najmanje spremne na saradnju, maltretirala ih, čak je i nekoliko puta bučno i bezuspešno pokušala da iskamči nekog kurira koji će sesti na motor i specijalno zbog nje lutati po Vest Endu dok ne nađe pravu američku picu sa čitavim spiskom ekstra papričica, šampinjona i sireva, koji koordinator kurirske službe nije ni pokušao da zapamti, pa su prigovori na Kejtino rano otpuštanje iz bolnice postepeno uvenuli kao latice na jesenjoj ruži.

Negde oko dva poslepodne, Kejt se našla na hladnim ulicama Zapadnog Londona, slaba i drhtava, ali je, ipak, držala stvari pod kontrolom. Nosila je sa sobom ostatke prazne, razbucane putne torbe koje nije htela da se odrekne i jednog parčeta hartije u njoj, na kome je bilo nažvrljano samo jedno ime.

Zaustavila je taksi i sela na zadnje sedište. Većim delom puta do svoje kuće na Primrouz Hilu držala je sklopljene oči. Popela se uz stepenice i ušla u stan na spratu. Na sekretarici je bilo deset novih poruka. Obrisala ih je bez preslušavanja.

Širom je otvorila prozor u spavaćoj sobi i nagnula se kroz njega, pod prilično opasnim i neprirodnim uglom koji joj je dozvoljavao da vidi parčence parka. To je bio mali delić u ćošku, u kome je bilo samo nekoliko sasvim običnih stabala. Opkoljen zaleđinama okolnih kuća, to jest, skoro zaklonjen njima, Kejti se činilo kao da je lično njen, na način na koji neki nepregledni, beskrajni pejzaž to ne bi mogao biti.

Jednom prilikom otišla je do tog ćoška u parku i šetala po zamišljenoj liniji koja je obeležavala onaj njegov deo koji je bio dostupan pogledu sa njenog prozora. Osećala je kao da je to njeno carstvo. Čak je potapšala jedno drvo, onako kao što gazda potapše svog radnika po ramenu, zatim je sela ispod njega i posmatrala sunce kako plovi iznad Londona — preko onog razmaženog londonskog parčeta nebeskog svoda i iznad onih nedostavljajući nastrojjenih londonskih picerija –, a onda je osetila nešto, ali nije baš bila sigurna šta. Doduše, pomislila je u sebi kako ovih dana treba da bude zahvalna što bilo šta oseća, koliko god to bilo neodređeno.

Sklonila se sa prozora i ostavila ga širom otvorenog, uprkos hladnom vazduhu koji je ulazio spolja, otišla u kupatilo i pustila vodu u kadu. To je bila jedna od onih prostranih edvardijanskih kada, koja je zauzimala neverovatno disproporcionalan deo postojećeg prostora i okivala veći deo ostatka prostorije cevima u krem boji. Slavine su se pušile. Kada se kupatilo dovoljno ugrijalo od pare koja se uzdizala iz kade, Kejt se skinula, otišla do velikog ormara i otvorila ga.

Bilo ju je pomalo sramota zbog obilja raznih stvarčica za kupanje koje je imala u ormariću, ali iz nekog nepoznatog razloga nije bila u stanju da prođe pored neke parfimerije, a da je ne zavede neka svetlucava staklena bočica puna nečeg plavog, zelenog ili narandžastog i uljastog što bi trebalo da obnovi količinu nekih supstanci koje nije ni znala da treba da ima u svojim porama.

Zastala je, pokušavajući da izabere.

Nešto ružičasto? Nešto sa dodatkom vitamina B? Vitamin B12? B13? Stidela se od same pomisli na količinu kupki sa raznim tipovima vitamina B koju je posedovala. Bilo je tu i gomila raznih vrsta talkova, ulja, gelova, čak i paketića nekih trava oporog mirisa koje su na neki volšeban način bile dobre za neke opskurne delove tela.

Možda malo zelenih kristala? Jednog dana, rekla je sebi još odavno, neće mnogo lupati glavu biranjem, već će jednostavno u vodu sipati po malo od svega. Kad joj to stvarno bude bilo potrebno. Pomislila je kako je baš sada došao taj trenutak i osetila kako je iznenada preplavljuje talas zadovoljstva. Počela je da stavlja po dve-tri kapi od svega što se nalazilo u ormariću u kadu koja se pušila, dok se voda nije pretvorila u blatnjavu želatinastu mešavinu boja.

Zavrnila je slavinu, otišla do svoje tašne, vratila se i legla u kadu i ležala u njoj zatvorenih očiju, duboko dišući puna tri minuta, pre nego što je konačno posvetila pažnju papiriću koji je ponela sa sobom iz bolnice.

Na njemu je bila jedna jedina reč, i to ona koju je jedva uspela da izvuče iz neobično suzdržane mlade bolničarke koja joj je jutros merila temperaturu.

Kejt ju je ispitivala o onom velikom čoveku. Onom koga je srela na aerodromu i čije je telo videla u susednoj sobi u bolnici kasno noću.

„O, ne“, rekla je bolničarka, „nije mrtav. Samo je u nekoj vrsti kome.“

Da li bi mogla da ga vidi? Kako se on zove?

Pokušala je da ispituje ravnodušnim tonom, kao uzgred, a to nije bio trik koji se lako da izvesti s toplomerom u ustima, pa uopšte nije bila sigurna da li je uspela. Bolničarka je samo rekla da ne sme da priča o drugim pacijentima i da čovek ionako nije više tu, da su ga odveli negde drugde. Došla su ambulantna kola i odvela ga na neko drugo mesto.

Kejt je bila prilično iznenađena.

Gde su ga odneli? Koje je to drugo mesto? Ali bolničarka nije htela mnogo više da joj kaže, a posle par sekundi ju je pozvala glavna sestra. Pre nego što je otišla, rekla je samo jednu reč koju je Kejt posle nažvrljala na parčetu papira u koje je sada gledala.

Ta reč bila je „Vudšed“.

Sad kada je bila opuštenija, Kejt je pomislila kako joj je to ime odnekud poznato, ali nikako nije mogla da se seti odakle.

Istog trenutka kada se setila, više nije mogla da ostane u kadi, izašla je i krenula pravo do telefona, zastavivši se samo da bi isprala sav onaj mulj sa sebe.

Veliki čovek se probudio i pokušao da pogleda oko sebe, ali nije mogao da podigne glavu. Pokušao je da sedne, ali ni to nije mogao. Imao je osećaj kao da ga je neko super lepkom zalepio za pod, a posle par sekundi, na svoje zaprepašćenje, otkrio je i zašto je imao takav osećaj.

Divljački je trzao glavom, pri čemu su veliki pramenovi njegove plave kose ostajali bolno zalepljeni za pod i gledao oko sebe. Nalazio se unutar nečega što je ličilo na napušteno skladište, verovatno na gornjem nivou sudeći po sumornom komadiću neba koji se video kroz štokave, razbijene prozore.

Tavanica je bila visoka i prekrivena mrežama koje su istkali pauci, kojima izgleda nije preterano smetalo što se u te mreže uglavnom hvatalo nešto trošnog maltera i prašine. Potporni stubovi bili su sklepani od čeličnih greda sa kojih se krunila stara farba i stajali su na ofucanom hrastovom podu za koji je on očigledno bio zalepljen. U prečniku od korak-dva od njegovog golog tela pod je tupo svetlucao u mraku. Iz njega se širio oštar zadah od koga curi nos. Nije mogao da veruje. Urlao je od besa, migoljio se i izvijao pokušavajući da se oslobodi, ali je uspeo samo da bolno razvuče svoju kožu na mestima na kojima je bila čvrsto prilepljena za hrastove daske.

Ovo mora da je petljivina onog starca.

Snažno je zabacio glavu u nazad i razvalio pod, od čega mu je zazvonilo u ušima. Ponovo je zaurlao i pronašao neko neobično zadovoljstvo u pravljenju što veće besmislene buke. Urlao je dok se čelične grede nisu zatresle i dok se ostaci stakla na razbijenim prozorima nisu raspali na još sitnije komadiće. Razjareno je mahao glavom sa jedne strane na drugu i, u jednom trenutku, ugledao je svoj ogromni čekić kako leži naslonjen na zidu, svega nekoliko koraka od njega, jednom rečju ga je zavrtao u vazduh, zamahnuo po ogromnoj prostoriji i udario njime u svaku čeličnu skelu, dok nije celo skladište počelo da odzvanja kao veliki, pobesneli gong.

Još jedna reč i čekić je poleteo ka njemu, omašio ga za dlaku i udario direktno u pod, rasturajući drvene daske i malter ispod njih.

U mračnom prostoru koji se otvorio pod udarcem, teški malj se zavrteo po nekoj zamišljenoj krivulji, dok su svud oko njega padali komadi odvaljenog maltera i tandrkali po betonskom podu prizemlja. Onda je zastao i iz sve snage se naglo zakovitlao ka tavanici, rasturio jednu hrpu iverice i snažno udario kroz dasku na podu, na milimetar od stopala velikog čoveka.

Vinuo se u vazduh i ostao tako da lebdi, kao da se na trenutak našao u bestežinskom stanju, a onda se vešto okrenuo naopačke i zaletio dole ka hrastovom podu, udario u njega, a onda opet gore, pa dole, bušeći rupe u podu, stvarajući prsten piljevine oko svog gospodara, dok ovalni deo izbušenog poda nije popustio uz duboki, teški prasak i sručio se u kovitlacu kroz vazduh. Razbio se o pod u kiši šuta iz koje se pojavila figura velikog čoveka, koji se teturao i razmahivao prašinu i kašljao. Leđa, ruke i noge su mu još uvek bili prekriveni velikim razvaljenim komadima drvenog poda, ali, bar je mogao slobodno da se kreće. Naslonio se dlanovima na zid i divljački iskašljao nešto prašine iz pluća.

Kad se okrenuo, njegov čekić je razigrano poleteo kroz vazduh ka njemu, a onda je iznenada vešto izbegao njegov stisak i veselo odlepršao preko poda, poteravši svojom velikom glavom iskrice iz betona, prevrnuo se uvis i zatim se samozadovoljno parkirao uz najbližu čeličnu skelu.

Ispred njega je iz oblaka prašine provirivao obris automata za koka-kolu. Pogledao ga je

samrtno zabrinut i prepun sumnje. Aparat je stajao tu i delovao je nekako prazno i tupo, a na njemu je bila zakačena poruka od njegovog oca u kojoj mu naređuje da prestane da radi to što radi, šta god to bilo. U potpisu je stajalo „Znaš-ti-ko”, ali je to precrtano i napisano je prvo „Odin”, a zatim, još većim slovima, „Tvoj otac”. Odin nikada nije propuštao da precizno izrazi svoje mišljenje o intelektualnim dostignućima svog sina. Veliki čovek je otkinuo poruku i besno se zagledao u nju. U postskriptumu je pisalo „Seti se Velsa. Ne želiš valjda ponovo da prolaziš kroz sve to.” Zgužvao je papirić i bacio ga kroz najbliži prozor, gde ga je dočekaio vetar, zavrteo ga i odneo u vis. Učinilo mu se u trenutku da čuje neko čudno skvičanje, ali to je verovatno vetar zviždao između okolnih napuštenih zgrada.

Otišao je do prozora, svadljivo naduren i zurio napolje. Zalepljen za pod. U ovim godinama. Šta je, kog đavola, to trebalo da znači? „Sagni glavu“, pretpostavio je. „Ako se sam ne sagneš, ja ću te pritegnuti.” Eto, to je to značilo. „Samo se ti spusti na zemlju.”

Setio se kako mu je stari upravo to rekao za vreme svih onih neprijatnosti sa Fantomom, ratnim mlaznjakom. „Zašto ne možeš jednostavno da se spustiš na zemlji?” rekao je. Mogao je tačno da zamisli starca kako u svojoj slaboumnoj, dobroćudnoj zlobi misli da je baš smešno što je uspeo da mu očita lekciju na tako neverovatno bukvalan način.

Bes je počeo preteći da se kovitla u njemu, ali je uspeo da ga potisne. U poslednje vreme događale su se veoma zabrinjavajuće stvari kadgod bi se razljutio, a imao je neki loš osećaj dok je gledao u automat za koka-kolu da se još jedna takva stvar sigurno upravo desila.

Osećao se bolesno.

Često se tako osećao u poslednje vreme, i obavljanje ono malo božanskih dužnosti što mu je preostalo smatrao je nemogućim kada se stalno osećao kao da ga tišti neka vrsta neprekidnog blažeg oblika gripa. Imao je glavobolje, vrtoglavice i grižu savesti i sve moguće probleme koje su tako često prikazivali u reklamama. Čak je imao i zastrašujuća pomračenja uma kada bi ga obuzeo strašan talas besa.

Uvek se sjajno zabavljao kad se razbesni.

Snažni naleti veličanstvenog besa bacali su ga kroz život. Osećao se ogromno. Osećao se kao da je prosto preplavljen snagom i svetlošću i energijom. Uvek je bilo tako mnogo stvari zbog kojih bi mogao da se razbesni – neizmeran broj provokacija i izdaja, ljudi koji skrivaju Atlantski okean u njegovoj kacigi, ili bacaju na njega kontinente, ili se napiju i pretvaraju da su drvo. To su stvari zbog kojih zaista možeš da se razbesniš i da razlupaš sve oko sebe. Nekada je bio zadovoljan zbog toga što je Bog Groma. A to se sada pretvorilo u glavobolje, napetost, nervozu, nedefinisanu uznemirenost i osećaj krivice. To su bila neka nova iskustva za jednog boga, i to neprijatna iskustva.

„Izgledaš k'o idiot!”

Glas je zaškripao u Torovim ušima kao zvuk noktiju koji grebu po školskoj tabli. To je bio zao, pakostan glas, glas od koga podilaze žmarci, glas koji liči na jeftinu sintetičku majicu, na jeftine, nacrtane sjajne brkove; jednom rečju, glas koji se Toru nije dopadao. I kada je bio u svom najboljem izdanju nikako nije voleo da čuje taj glas, a pogotovo ne sad kad potpuno go stoji nasred napuštenog skladišta sa komadima razvaljenog hrastovog poda na sebi.

Ljutito se okrenuo. Želeo je da može da se okrene hladno i dostojanstveno, ali takva strategija nikada nije palila kod ovog stvora, a pošto će se on, Tor, na kraju osećati poniženo i ismevano ma koju pozu da zauzme, odlučio je bar da zauzme onu koja mu trenutno najviše odgovara.

„Crno Podnoktom!” zagrmeo je, zavitlao maljem kroz vazduh i bacio ga svom silinom, ka sićušnom stvorenju koje je zadovoljno čučalo u senci, na gomili krša, nagingujući se malo unapred.

Crno Podnoktom je uhvatio čekić i uredno ga spustio na hipu Torove odeće koja je ležala pored njega. Iskezio se i dozvolio jednom zalutalom snopu sunčevih zraka da zasvetluca na njegovim zubima. Ovakve stvari se ne dešavaju tek tako, slučajno. Dok je Tor bio u nesvesti. Crno Podnoktom je proveo neko vreme razmišljajući koliko će mu trebati da se povрати, zatim je marljivo pomerio tu hrpu krša baš na tu tačku, proverivši visinu i izračunavši tačan ugao pod kojim treba da se nagne. Smatrao je sebe pravim profesionalcem na funkciji provokatora.

„Jesi li mi ti ovo uradio?“ zaurlao je Tor. „Je si li me –“

Tor je tražio bilo koji način na koji će reći „zalepio za pod“, a da to ne zvuči kao „zalepio za pod“, ali je na kraju pauza predugo trajala i morao je da odustane.

„– zalepio za pod?“ konačno je izgovorio. Poželeo je da nije postavio tako glupo pitanje.

„Ne trudi se čak ni da mi odgovoriš!“ dodao je besno, i poželeo da nije ni to rekao. Tresnuo je nogom u pod i protresao zgradu do temelja, da bi podvukao svoj stav. Ni sam nije znao kakav je to stav, ali je osetio da treba da ga podvuče. Malo prašine se nežno spustilo oko njega.

Crno Podnoktom ga je posmatrao onim svojim razigranim, svetlucavim očima.

„Ja samo izvršavam naređenja tvoga oca“, rekao je groteskno i poltronski.

„Meni se čini“, reče Tor, „da su naređenja moga oca, od kada si ti u njegovoj službi, postala veoma neobična. Mislim da ti imaš loš uticaj na njega. Ne znam tačno kakav, ali znam da je uticaj i znam da je ...“ ostao je bez sinonima, „loš,“ zaključio je.

Crno Podnoktom je odreagovao kao iguana kojoj se neko upravo požalio na vino.

„Ja?“ pobunio se. „Kako bi ja mogao da imam ikakav uticaj na tvog oca? Odin je najveći od svih Bogova Asgarda, a ja sam samo njegov verni sluga. Odin kaže ‘Uradi to i to’ i ja uradim. Odin kaže ‘Idi tamo i tamo’ i ja odem. Odin kaže ‘Idi i izvuci mog sina debila iz bolnice pre nego što napravi još neku glupost, i onda ga...’, nemam pojma, zalepi ga za pod ili tako nešto’ i ja uradim tačno onako kako mi on kaže. Ja sam samo najponizniji od svih pomoćnika. I, bez obzira na to koliko je zadatak možda sitan ili ponižavajući, Odinova želja je za mene zapovest.“

Tor nije dovoljno pažnje posvetio studijama ljudske prirode, a kad smo već kod toga, ni božanske ili goblinske, tako da mu baš nije išlo u prilog da ulazi u raspravu o tome koliko je taj uticaj moćan i kako je svako mogao lako da mu podlegne, a pogotovo jedan izlapeli, razmaženi matori bog.

„Dobro, onda reci mom ocu ovako“, zaurlao je. „Reci mu da ja, Tor, Bog Groma, zahtevam da ga vidim. I to ne u onoj njegovoj proklesoj bolnici! Nemam nameru da sedim i prelistavam časopise ili da buljim u činiju sa voćem dok njemu nameštaju krevet! Reci mu da će se Tor, Bog Groma, sresti sa Odinom, Ocem Bogova Asgarda, večeras, u Času Izazova u Hodnicima Asgarda!“

„Zar opet?“ reče Crno Podnoktom, lukavo se osvrnuvši na automat za koka-kolu.

„Paa, da“, reče Tor. „Da!“ ljutito je ponovio. „Opet!“

Crno Podnoktom je tiho uzdahnuo, kao neko ko se pomirio s tim da mora da prima naređenja od temperamentnog glupana i reče: „Dobro, reći ću mu. Ali ne verujem da će mu baš biti drago kad to čuje.“

„To da li će njemu biti drago ili ne, to se tebe ne tiče!“ dernjao se Tor, još jednom uznemirivši temelje napuštenog skladišta. „To je između mene i mog oca! Ti verovatno misliš kako si jako pametan, Crno Podnoktom i kako ja baš i nisam –“

Crno Podnoktom je podigao obrvu. Pripremao se za ovaj momenat. Čutao je i puštao zalutale zrake sunca da se vrmaju oko njegovih nemirnih očiju. To je bila ona vrsta tišine koja najviše govori.

„Ja možda ne znam šta si ti namerio, Crno Podnoktom, i možda ne znam mnogo toga, ali jedno sigurno znam. Znam da sam ja Tor, Bog Groma i da neću dozvoliti da jedan goblin pravi od mene budalu!”

„Pa“, nacerio se Crno Podnoktom, „sad kad znaš dve stvari, pretpostavljam da ćeš biti duplo pametniji. Ne zaboravi da se obučeš pre nego što izađeš napolje.” Nonšalantno je mahnuo ka gomili pored sebe i otišao.

Problem sa prodavnicama koje prodaju stvari kao što su lupe i džepni nožići leži u tome što se u njima obično prodaje još gomila fascinantnih sitnica, kao što je ona sasvim neverovatna naprava s kojom je Dirk na kraju završio, pošto je beznadežno pokušavao da se odluči između noža sa ugrađenim Filipsovim šrafčigerom, čačkalicom i hemijskom olovkom i onoga sa ugrađenom trinaestozubom testerom i šilom.

Na kratko su ga opčinile lupe, naročito jedna pozlaćena koja uveličava 25 puta, sa vakuumiranim staklom i neuništivom integralnom drškom, kada je Dirk slučajno spazio mali, digitalni Ji ding kalkulator koji ga je potpuno zaneo.

Nikada mu ni na kraj pameti ne bi palo da tako nešto postoji. Za Dirka je ideja da će se iz potpunog neznanja o postojanju naći u kandžama potpune žudnje za istim, pa konačno stići u posed tako nečeg u roku od četrdeset sekundi bila svojevrsno prosvetljenje.

Ji ding kalkulator je bio loše napravljen. Verovatno je sklopljen u jednoj od onih zemalja jugoistočne Azije koja je za Južnu Koreju obavljala poslove koje je Južna Koreja odrađivala za Japan. U toj zemlji, tehnologija lepljenja očigledno još nije uznapredovala do faze u kojoj bi stvari bile zaista spojene. Zadnji deo kalkulatora je već napola otpao i trebalo ga je pričvrstiti selotejpom.

Ličio je na najobičniji kalkulator, samo što je ekran bio nešto veći kako bi mogle da stanu sažete presude kralja Vena za svaki od 64 heksagrama, ali i komentari njegovog sina, vojvode Džoua, za svaku liniju svakog heksagrama. Bilo je dosta neobično gledati takve nesvakidašnje rečenice kako marširaju preko ekrana jednog džepnog kalkulatora, s obzirom da je original sa kineskog preveden prvo na japanski i činilo se da je na putu do engleskog prošao kroz brojne avanture.

Ova naprava je takođe funkcionisala i kao klasičan kalkulator, doduše do određenih granica. Obavljala je sve računске operacije čiji rezultat nije bio veći od 4.

Mogla je da izračuna koliko je $1+1$ (2), $1+2$ (3) i $2+2$ (4), pa čak i (3.8729), ali bilo šta što ima vrednost preko 4 jednostavno je bilo predstavljeno kao „Žuti bljesak”. Dirk nije bio siguran da li je ovo greška u programiranju ili je to nešto izvan granica njegovog shvatanja, ali je i tako bio lud za ovom spravicom, dovoljno lud da za nju da 20 funti u kešu.

„Hvala, gospodine“, rekao je vlasnik radnje. „To je baš zanimljiva stvar. Mislim da ćete biti zadovoljni.“

„Ved jetab“, reče Dirk.

„Drago mi je što to čujem, gospodine“, uzvratila vlasnik. „Da li znate da vam je nos slomljen?“

Dirk je odvojio pogled od svoje nove zanimacije i pogledao ga.

„Dnab“, odgovori nervozno, „darabno da dnab.“

Čovek je zadovoljno klimnuo glavom.

„Samo pitam, zato što većina mojih mušterija tako nešto verovatno ne bi ni registrovala“, objasnio je.

Dirk se odsečno zahvalio i izjurio napolje. Posle nekoliko minuta smestio se za jedan sto u ćošku Ajlington kafea, naručio šoljicu male, ali jake crne kafe i pokušao da sredi utiske od današnjeg dana. U momentu mu je nešto kvrcnulo u glavi i on je znao da će morati da naruči i jedno isto tako malo, ali jako pivo, pa je pokušao to da doda svojoj narudžbini.

„Š’a?” pitao je konobar sa zift crnom kosom natopljenom briljantinom. Bio je visok, dobro građen, zategnut i previše kul da bi slušao mušterije i izgovarao suglasnike.

Dirk je ponovio svoju narudžbinu, ali, što zbog preglasne muzike u kafiću, što zbog preterano kul konobara, shvatio je da bi bilo bolje da to napiše na salveti. Konobar je uvređeno bacio pogled na to i otišao.

Dirk je razmenio par prijateljskih pogleda sa devojkom koja je napola čitala knjigu za susednim stolom i sažaljivo posmatrala čitavu scenu. Onda se zavalio u stolici i izvadio na sto svoju nabavku od jutros – novine, Ji đing kalkulator i kovertu koju je našao iza okvira sa zlatnom pločom okačenom na zidu u kupatilu Džefrija Enstija. Par minuta je tapkao maramicom nos i nežno ga pritiskao da vidi koliko boli. Mnogo, ispostavilo se. Uzdahnuo je i ponovo nabio maramicu u džep.

Posle nekoliko sekundi pojavio se konobar noseći na tacni omlet sa začinima i jednu kiflu. Dirk mu je objasnio da to nije ono što je naručio, na šta je konobar samo slegnuo ramenima i rekao da to nije njegova greška.

Dirk nije imao pojma šta da kaže na ovo, i to mu je i rekao. Još uvek je s teškom mukom govorio. Konobar ga je upitao da li zna da mu je nos razbijen i Dirk reče da dna, hvava da obabedtedu. Onda je konobar počeo da mu priča o svom prijatelju Nilu koji je jednom tako razbio nos i Dirk je rekao da se nada da ga je jedibo bodedo, što je izgleda privelo razgovor kraju. Konobar je pokupio onaj omlet i otišao, zaklevši se da se više nikada neće vratiti.

Kada je devojka koja je sedela za susednim stolom pogledala u stranu, Dirk se nagnuo i uzeo njenu kafu. Bio je siguran da se ovim gestom ne izlaže apsolutno nikakvoj opasnosti iz prostog razloga što ona neće moći da veruje šta joj se dogodilo.

Sedeo je i pijuckao već mlaku kafu i počeo da premotava u glavi događaje od jutros.

Znao je da pre konsultovanja Ji dinga, pa čak i ako je elektronski, treba da bude smiren i da lepo, staloženo sredi svoje misli.

Ovo nije bilo ni malo lako.

Koliko god se trudio da pročisti mozak i razmišlja smireno i sabrano, nije bio u stanju da zaustavi Enstijevu glavu koja mu se neprestano vrtela u glavi. Vrtela se nekako s neodobravanjem, kao da upire prstom optužbe u Dirka. Činjenica da glava nije imala prst koji bi uperila u Dirka samo je služila kao ključni argument u korist optužbe.

Prevrnuo je očima i pokušao da se koncentriše na misteriozni nestanak gospođice Pirs, ali ni to mu baš nije polazilo za rukom. Dok je radila za njega često je umela da nestane na dva-tri dana, ali novine nikad oko toga nisu pravile frku. Doduše, tad nije bilo nikakvih eksplozija u njenoj blizini, bar on o tome ništa nije čuo. Nikada nije pomenula da je nešto konkretno eksplodiralo.

Povrh toga, kad god bi se setio njenog lica, koje je poslednji put video na TV-u u kući Džefrija Enstija, misli bi mu momentalno potonule do glave koja se tri sprata niže žurno vrtela trideset i tri i jednu trećinu puta u minuti. Ovo nije pogodovalo mirnom rasopoloženju koje je tražio. Kao ni preglasna muzika u kafiću.

Uzdahnuo je i zagledao se u elektronski Ji đing kalkulator.

Ukoliko želi da dovede svoje misli u red, onda možda ne bi bilo loše da ih sredi po hronološkom redosledu. Odlučio je da usmeri svoj um na početak dana, pre nego što se ijedna od svih tih užasnih stvari desila, odnosno pre nego što se desila njemu.

Prvo ono s frižiderom.

Činilo mu se da se, u poređenju sa svim ostalim, problem sa frižiderom sada smežurao na relativno prihvatljive proporcije. Još uvek je uspevao da izazove blagi grč straha i osećaja krivice,

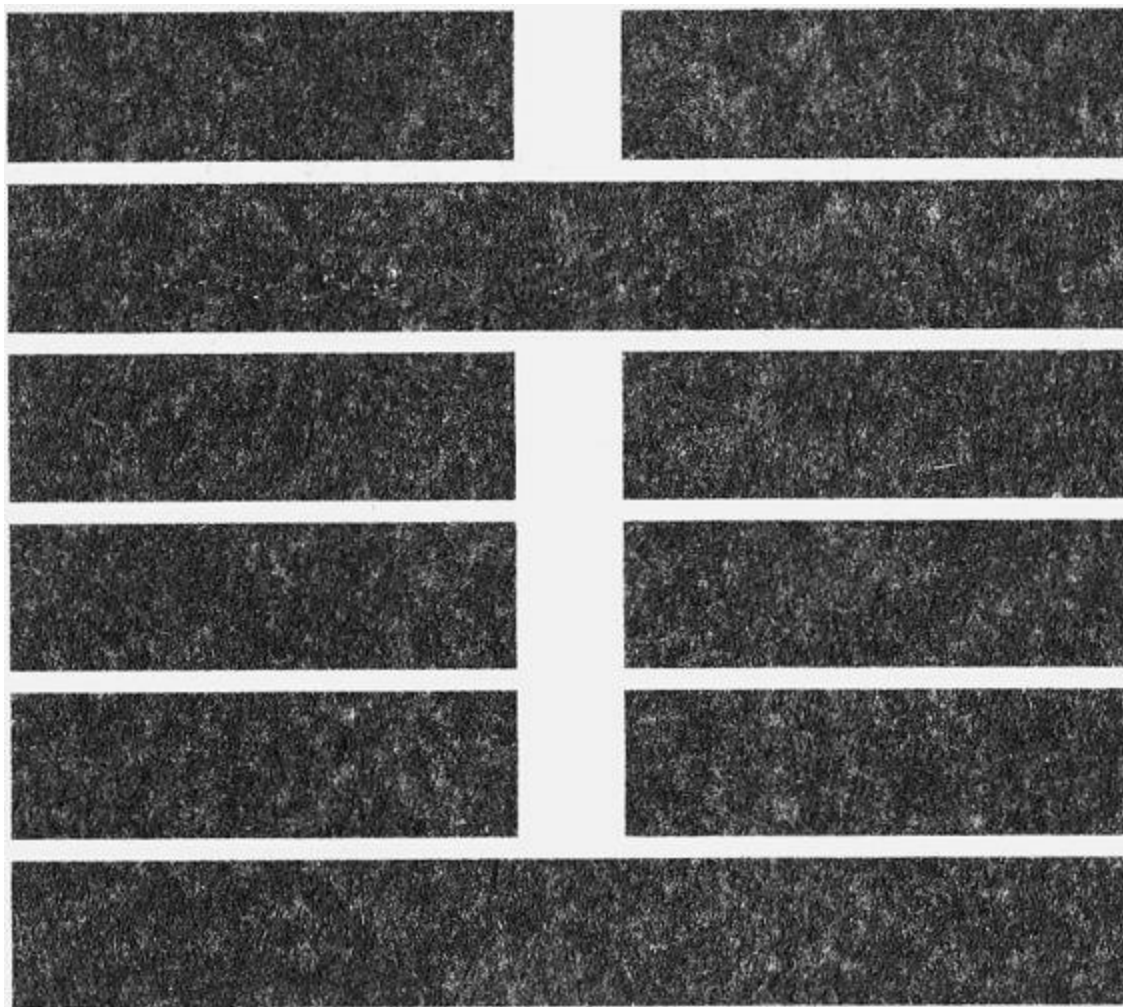

ali to je, pomislio je, problem s kojim se može suočiti relativno staloženo.

U knjižici sa uputstvom za upotrebu pisalo je da treba jednostavno „dobro da se koncentriše na pitanje koje ga muči”, da ga zapiše na papir, razmisli o njemu, uživa u tišini i, kada postigne unutrašnji mir i harmoniju sa samim sobom, onda da pritisne crveno dugme.

Nije bilo nikakvog crvenog dugmeta na kalkulatoru, ali je zato bilo jedno plavo dugme na kome je pisalo „crveno”, i Dirk je pretpostavio da je to to.

Koncentrisao se na pitanje, onda je potražio neki papirić po džepovima, ali ga nije našao. Na kraju je pitanje „Da li bi trebalo da kupim nov frižider?” napisao na salveti. Pomislio je kako bi verovatno mogao da sedi tu celu noć dok ne postigne unutrašnji mir i harmoniju sa samim sobom, pa je odmah pritisnuo plavo dugme na kome je pisalo „crveno”. U uglu ekrana pojavio se heksagram koji je izgledao upravo ovako:

3:DŽUN

A onda je preko malog ekrana krenuo ovaj tekst:

„, Komentar kralja Vena:

Džun označava začetak poteškoća; kao da vlat trave pokušava da nikne iz kamena. Ovo je vreme nepravilnosti i nejasnoća: uzvišeni čovek će podesiti svoju meru vrline kao da razmršava upetljane niti. Čvrstina i ispravnost na kraju će doneti uspeh. Ne treba žuriti, a ako je to neophodno, budite oprezni. Pravo vreme za postavljanje prinčeva na vlast.

Linija 6 promene:

Komentar vojvode Džoua:

Konji i kočije moraju da se povuku.

Pratiće ih potoci krvavih suza. “

Dirk je razmišljao o tome neko vreme, a onda odlučio da to, kad se podvuče crta, zvuči kao glas u korist kupovine novog frižidera, što se, o, zapanjujuće li slučajnosti, baš poklapalo sa onim za šta je i sam navijao.

Uslužni telefon se nalazio u jednom mračnom uglu kafića gde su konobari nezainteresovano stajali i međusobno se zgedali. Dirk se progurao između njih i pitao se na koga li ga podsećaju, pa je konačno zaključio da je u pitanju mala grupa golih muškaraca koja je stajala iza Svete porodice na istoimenoj Mikelandelovoj slici, naizgled ni zbog čega važnijeg osim zbog toga što su mu se poprilično sviđali.

Pozvao je svog poznanika koji se zvao Nobi Pakston, ili je bar tako tvrdio, koji se bavio drugom stranom medalje poslovanja s belom tehnikom. Dirk je odmah prešao na stvar.

„Dobi, dreba bi fridided.”

„Dirk, čuvao sam jedan i čekao na dan kad ćeš mi ga ti tražiti.”

Dirk je smatrao da je to malo verovatno.

„Damo, meni dreba jedab dobab fridider, Dobi.”

„Ovaj je najbolji, Dirk. Japanski. Sa mikroprocesorom.”

„Šta dadi migroprodedor u frididedu, Dobi?”

„Kulira, Dirk. Odmah ću poslati momke da ti ga donesu. Moram žustro da ga sklonim iz skladišta iz razloga kojima te ne bih gnjavio.”

„Pa, tenim to, Dobi, ali probmem je u tobe što drebutbo disab kod kuće.”

„Omogućavanje pristupa u kuće u odsustvu vlasnika je jedna iz dijapazona veština kojima su moji momci blagosloveni. Uzgred budi rečeno, obavesti me ako ti posle nešto bude falilo u stanu.”

„Bite bi zadovolstvo, Dobi. U tvari, kad bode radmislib, ako du tvoji bobci radpolodeni da node tvari, bogli bi da idnesu boj stari fridided. Treba ga batiti i to što pre.”

„Postaraću se za to, Dirk. U tvojoj ulici obično ima po par onih velikih kontejnera. Nego, je 1' ti planiraš da platiš ovaj frižider ili da odmah pošaljem nekoga da ti slomi obe noge i tako svima uštedim i vreme i sekiraciju?”

Dirk nikada nije bio sto posto siguran kad se Nobi šali, a kad ne, ali nije baš imao nameru da proverava. Obećao je da će mu platiti čim se budu videli sledeći put.

„Onda se vidimo uskoro, Dirk“, reče Nobi. „Uzgred, da li znaš da zvučiš baš kao da ti je neko razbio nos?”

Usledila je pauza.

„Alo, Dirk?” reče Nobi.

„A, molib“, javio se Dirk, „slušab buziku.”

„Vruć krompir“, treštalo je u kafiću.

„Nemoj ga podići, podići, podići,

Brzo, prosledi dalje, prosledi dalje, prosledi dalje.”

„Rekao sam, da li znaš da zvučiš baš kao da ti je neko razbio nos?” ponovio je Nobi.

Dirk je odgovorio da zna, zahvalio se Nobiju što mu je na to ukazao, pozdravio se, stajao zamišljen neko vreme, na brzinu obavio još nekoliko telefonskih poziva, i krenuo nazad kroz konobare koji su pozirali, da bi pronašao devojkicu čiju kafu je prisvojio kako sedi za njegovim stolom.

„Zdravo“, rekla je značajno.

Dirk je bio ljubazan kao što samo on ume.

Naklonio se vrlo učtivo, dodirnuo šesir i, pošto je ovim kupio sebi još par sekundi da se sabere, zamolio je za dozvolu da sedne za njen sto.

„Samo izvoli“, rekla je velikodušno, „to je tvoj sto.”

Bila je sitna, sa urednom tamnom kosom, od svojih dvadesetpet-šest, i ispitivački je posmatrala polupraznu šoljicu kafe koja je stajala na sredini stola.

Dirk je seo nasuprot njoj i zaverenički se nadvio preko stola.

„Predbostavljab“, rekao je tiho, „da de bidate šta de sa vašob šoljicob kafe.”

„Nego šta“, reče devojkica.

„To nije drabo, dnate.”

„Stvarno?”

„Da, da. Kafa sa blekob. Holestevol u bleku.”

„Znači tako, samo si brinuo o mom zdravlju.”

„Bitlio sab ja na bnogo toga“, reče Dirk.

„Video si me kako sedim za susednim stolom i pomislilo ‘Eno jedne lepe devojkice koja uništava svoje zdravlje. Kako bi bilo da joj pomognem da se spasi od same sebe’...”

„Ukratko.”

„Da li znaš da ti je razbijen nos?”

„Da, darabdo da dnab“, odgovorio je ljutito Dirk. „Svi be to – ”

„Pre koliko si ga razbio?” upitala je devojkica.

„Radbili *du mi ga* pre oko dvadesedag biduta.”

„To sam i mislila. Na trenutak zatvori oči.”

Dirk ju je pogledao sumnjičavo.

„Dašto?”

„U redu je, neću te povrediti“, osmehnula se, „samo ih ti zatvori.“

Zbunjeno se namrgodivši, Dirk je na trenutak zatvorio oči. Baš u tom trenutku devojkica je ispružila ruku, čvrsto ga zgrabila za nos i jako uvrnula. Dirk zamalo nije elsplodirao od bola i zaurlao je toliko glasno da zamalo nije privukao pažnju konobara.

„Beštide dedna!” viknuo je, malo se zateturao od stola i uhvatio se rukama za lice. „Ppvogleta beštide!”

„O, molim te, smiri se i sedi“, rekla je. „Dobro, lagala sam da te neću povrediti, ali trebalo bi da je sada ispravljen, kasnije bi te mnogo više bolelo. Trebalo bi da odeš pravo u bolnicu da ti to prepoviju i učvrste. Ja sam bolničarka, znam šta radim. Ili bar mislim da znam. Daj da te pogledam.”

Dahćući i frfljajući, Dirk je ponovo seo i rukama zaklonio nos. Posle nekoliko dugih sekundi, ponovo je počeo nežno da ga bocka, a onda je dozvolio devojci da ga pregleda.

Rekla je: „Uzgred, ja sam Seli Mils. Obično se predstavim pre nego što sa nekim stupim u fizički kontakt, ali ponekad“, uzdahnula je „za to prosto nema vremena.“

Dirk je opipao prstima obe strane svog nosa.

„Bitlib da se balo itprabio“, rekao je konačno.

„Ispravio“, reče Seli. „Kaži lepo ‘ispravio’. Osetićeš se bolje.“

„Ispravio“, reče Dirk. „Da, tvarno e boje.“

„Šta?“

„Tvarno e boje.“

„Dobro je“, rekla je sa olakšanjem. „U horoskopu je pisalo da će praktično svaka odluka koju danas donesem biti pogrešna.“

„Da, pa, ne bi trebalo da verujete u te gluposti“, reče Dirk oštro.

„Pa, ne verujem.“

„Pogotovo ne kad ih piše Veliki Zaganza.“

„I ti to čitaš?“

„Ne. To jest, ne iz istog razloga.“

„Moj razlog je bio pacijent koji je tražio da mu pročitam njegov horoskop, jutros, baš pre nego što je umro. A koji je tvoj?“

„Paa, to je malo komplikovano.“

„Aha“, Seli je bila skeptična. „A šta je ovo?“

„To je kalkulator“, odgovori Dirk. „Nego, ja ne bih više da vas zadržavam. Pa, draga gospođice, veoma sam vam zahvalan na nežnosti pri pružanju pomoći, kao i na kafi koju ste mi tako ljubazno ustupili, ali avaj, život ide dalje, a siguran sam da vam je raspored nanošenja bolnih telesnih povreda prenatrpan.“

„Naprotiv. Završila sam noćnu smenu jutros u devet i sve što treba da uradim je da ostanem budna ceo dan kako bih uveče mogla normalno da spavam. Nemam pametnija posla nego da sedim po kaficima i pričam sa nepoznatim ljudima. Ali ti, s druge strane, treba da odeš u ambulantu što je hitnije moguće. Zapravo, čim mi platiš račun.“

Nagnula se ka stolu za kojim je u početku sedela i uzela račun koji je stajao pored tanjira. Pogledala ga je i odmahнула glavom, sa neodobravanjem.

„Bojim se da će to biti pet kafa. Bila je to duga noć na poslu. Donosili su i odnosili svakakve slučajeve tokom moje smene. Usred noći su jednog što leži u komi odneli na neku privatnu kliniku. Sam bog zna zašto su ga nosili u to doba. Samo stvaraju nepotrebnu gužvu. Da sam na tvom mestu, ne bih platila ovaj drugi kroasan. Naručila sam ga, ali mi ga uopšte nisu doneli.“

Gurnula je račun Dirku, koji ga je podigao nevoljno uzdišući.

„Preterano“, rekao je, „čist lopovluk. A ovih 15% za uslugu, pod ovim okolnostima, je ekvivalentno sprdanjem s nama. Kladam se da mi neće čak ni doneti nož.“

Okrenuo se i pokušao da pozove nekog iz gomile konobara koji su se baškarili među šećernicima u zadnjem delu kafića, bez ozbiljnih nada u uspeh.

Seli Mils je uzela svoj i Dirkov račun i pokušala da ih sabere na Dirkovom kalkulatoru.

„Izgleda da je ukupan zbir ‘Žuti bljesak’“, rekla je.

„Hvala, ali ja ću to uzeti“, rekao je Dirk i ljutito se okrenuo, uzevši joj Ji đing kalkulator i

stavivši ga u džep. Nastavio je bezuspešno da maše grupici konobara-pozera.

„Šta će ti uopšte nož?“ pitala je Seli.

„Da otvorim ovo“, Dirk joj je mahanuo pred nosom velikom kovertom, obmotanom debelim slojem selotejpa.

„Ja ću ti doneti nož“, rekla je.

Mladić koji je sam sedeo za susednim stolom na trenutak je odvratio pogled, pa se Seli brzo nagnula i maznula njegov nož.

„Vaš sam dužnik“, rekao je Dirk i ispružio ruku da uzme nož.

Ona se izmakla.

„A šta je u koverti?“ pitala je.

„Vi ste jedna neverovatno radoznala i drska mlada dama.“, uzviknuo je Dirk.

„A ti si jako čudan“, rekla je Seli Mils.

„Samo onoliko koliko treba da budem“, rekao je Dirk.

„Hmpf“, reče Seli. „Šta je u koverti?“ I dalje nije htela da mu da nož.

„Koverta nije vaša“, izjavio je Dirk, „i njen sadržaj se vas ne tiče.“

„Ali, izgleda veoma interesantno. Šta je unutra?“

„Pa, to neću saznati dok je ne otvorim!“

Sumnjičavo ga je pogledala, a onda mu otela kovertu.

„Zahtevam da mi – “ Dirk nije dovršio svoj zahtev.

„Kako se ti zoveš?“

„Zovem se Džentli. Gospodin Dirk Džentli.“

„Znači, ne zoveš se ni Džefri Ensti, a nisi ni jedan od ovih precrtanih?“ na trenutak se namrštila, gledajući spisak.

„Ne, nije.“ reče Dirk.

„Znači, koverta nije tvoja?“

„Ja – to jest“

„Aha! To znači da si ti takođe neverovatno... kako ono beše?“

„Radoznao i drzak. Ne kažem da nisam. Ali ja sam privatni detektiv. Ja sam plaćen da budem radoznao i drzak. Ne tako često i obilato koliko bih želeo, ali sam ja ipak, bez obzira na to, radoznao i drzak na profesionalnom planu.“

„Baš tužno. Mislim da je mnogo interesantnije biti radoznao i drzak iz hobija. Znači ti si profesionalac, a ja sam samo amater na olimpijskom nivou. Ne ličiš mi na privatnog detektiva.“

„Nijedan privatni detektiv ne izgleda kao privatni detektiv. To je glavno pravilo u ovom poslu.“

„Ali, ako nijedan privatni detektiv ne izgleda kao privatni detektiv, kako onda privatni detektiv zna kako ne treba da izgleda? Čini mi se da tu postoji problem.“

„Da, ali to baš i nije problem zbog koga ne mogu noću da spavam“, Dirk je bio iznerviran. „U svakom slučaju, ja i nisam običan privatni detektiv. Moji metodi rada su holistički, i u pravom smislu te reči, haotični. Ja radim tako što istražujem fundamentalnu isprepletanost svih stvari na svetu.“

Seli Mils ga je jedva udostojila jednog treptaja.

„Svaka čestica u univerzumu“, nastavio je Dirk staklastog pogleda, zagrejan za tu temu, „utiče na svaku drugu česticu, ma koliko to bilo neznatno ili posredno. Sve je povezano sa svačim. Lepet krila nekog leptira u Kini može da utiče na putanju uragana iznad Atlantika. Ako bih mogao da razgovaram sa nogom od ovog stola, na način koji bi imao smisla za mene ili za nogu od stola, ona bi mogla da mi da odgovore na sva moguća pitanja u vezi sa univerzumom. Mogu da uzmem bilo koga, onako potpuno slučajnim odabirom, i da mu postavim bilo koje pitanje koje mi padne na pamet i taj njegov odgovor, ili izostanak odgovora, na neki način će imati veze sa problemom čije ja rešenje tražim. Poenta je samo u pravoj interpretaciji. Čak i vi, iako sam vas sasvim slučajno sreo, verovatno znate neke stvari koje bi mogle biti od vitalnog značaja za moju istragu, samo ako bih znao da vam postavim pravo pitanje, a ne znam, i ako me ne bi mrzelo, a mrzi me.”

Napravio je pauzu, pa reče: „Hoćete li molim vas da mi date tu kovertu i nož?”

„Rekao si to kao da nečiji život od toga zavisi.”

Dirk je spustio pogled.

„Mislim da je bolje reći ‘zavisi je?’” To je rekao na takav način da se činilo kao da je na trenutak preko njih prešao oblak.

Seli Mils je popustila i predala Dirku kovertu i nož. Kao da je iznenada izgubila volju.

Nož je bio suviše tup, a sloj selotejpa suviše debeo. Dirk se nekoliko sekundi borio sa njim, ali nije mogao da ga preseče. Umoran i razdražen seo je nazad na stolicu.

„Idem da ih pitam da li imaju nešto oštrije.” Zgrabio je kovertu i ustao.

„Trebalo bi da odeš da ti srede taj nos”, tiho je rekla Seli.

„Hvala”, reče Dirk, napravivši blagi naklon ka njoj.

Uzeo je račune i krenuo da obiđe izložbu konobara koja je bila postavljena u zadnjem delu kafića. Naišao je na izvesnu hladnoću kada je odbio da uveća onih dodatnih 15% za usluge bilo kakvim dodatnim dobrovoljnim znakom da je zadovoljan uslugom, pa mu je rečeno da je to jedina vrsta noževa koje imaju, i to je bilo to.

Dirk se zahvalio i krenuo ka izlazu.

Na njegovoj stolici sedeo je mladić kome je Seli maznula nož i pričao sa njom. Dirk joj je klimnuo glavom, ali je bila suviše zaokupljena razgovorom sa svojim novim prijateljem, da ga nije ni primetila.

„... u komi“, pričala je, „koga su usred noći morali da odnesu u neku privatnu bolnicu. Sam bog zna zašto je to moralo baš tada da se obavi. Samo stvaraju nepotrebnu frku. Izvini što te gnjavim ovom pričom, ali taj pacijent je imao svoj sopstveni automat za koka-kolu i čekić u sobi. Mislim, to je okej u nekoj privatnoj bolnici, ali u maloj državnoj bolnici... To me sve jako zamara, a ja puno pričam kad sam umorna. Budi ljubazan pa me obavesti ako se iz čista mira samo srušim na pod.”

Dirk je nastavio dalje, ali je onda primetio knjigu koju je Seli Mils čitala pre nego što su se upoznali, i nešto na njoj mu je zapelo za oko.

To je bila velika knjiga, pod naslovom *Beži koliko te noge nose*. U stvari, to je bila ogromna knjiga, sa magarećim ušima i više je ličila na rascvetalo lisnato testo nego na knjigu. Na donjoj polovini naslovne strane bilo je ono uobičajeno, žena u maloj crnoj haljini uokvirena siluetom pištolja, dok je celu gornju polovinu zauzimalo ime pisca, Hauarda Bela, napisano srebrnim reljefnim slovima.

Dirku nije baš odmah bilo jasno šta je to što mu je zapelo za oko kod ove knjige, ali je znao da to ima veze sa nekim detaljem sa korice. Oprezno je bacio pogled na devojkicu čiju kafu je pozajmio i

čijih je pet kafa i dva kroasana, drugi nepojeden, jer joj nije ni donešen, zatim platio. U trenutku kad ona nije gledala na tu stranu, Dirk je pozajmio i njenu knjigu i stavio je u džep kožnog mantila.

Zakoračio je na ulicu, na kojoj se iz vedra neba na njega stušio orao i naterao ga da istrči pred jednog biciklistu, koji ga je kleo i psovao sa neke moralne visine na kojoj, izgleda, opstaju samo biciklisti.

Na dobro održavanom parčetu zemlje, na periferiji jednog dobro održavanog seoceta u dobro održavanom Kotsvoldsu, zaustavio se jedan ne tako dobro održavan auto.

To je bio jedan oronuli Citroen 2CV koji je imao jednog brižnog, i tri samoubistveno nepažljiva bivša vlasnika. Uzbrdo se popeo tako nevoljno, kao da je sve što traži od života da ga ostave u nekom mirnom jarku, pored jedne od obližnjih poljana i tu mu dozvole da uživa u blagoslovenoj napuštenosti, a oni mu, umesto toga traže da se odvuče sve do vrha po nekom šljunkovitom putu, posle čega će, bez sumnje, tražiti od njega i da se istim vrati nazad, a zbog čega – to je već potpuno prevazilazilo granice njegove mašte.

Zaustavio se pred elegantnim kamenim ulazom u glavnu zgradu i počeo polako da brekće u nazad, dok njegov vlasnik nije naglo povukao ručnu, a auto ispustio jedno pridavljeno „iik”.

Vrata su se mlitavo otvorila, opasno landarajući na jednoj jedinoj šarki, kada se iz auta pomolio onakav par nogu kakav urednici filmske muzike ne mogu ni da zamisle, a da ne oseće potrebu da preko njih nalepe solo saksofon, iz razloga sasvim nerazumljivih bilo kome do njima samima. Međutim, u ovom slučaju, zvuke saksofona bi nadjačale vibracije drombulja, koje bi isti taj urednik sasvim sigurno prilepio automobilu koji dahće uzbrdo.

Vlasnica ovog para nogu pratila ih je na uobičajen način, nežno je zatvorila vrata od auta i zaputila se ka zgradi.

Auto je ostao parkiran ispred.

Posle nekoliko minuta izašao je portir i počeo da ga razgleda, na licu mu se pojavio izraz pun neodobravanja, a potom se, pošto nije mogao ništa pametnije da uradi, vratio unutra.

Malo kasnije, Kejt su uveli u kancelariju gospodina Ralfa Stendiša, glavnog psihologa i jednog od upravnika „Vudšed” bolnice, koji je upravo završavao telefonski razgovor.

„Da, istina je“, govorio je, „ponekad i neobično inteligentna i osetljiva deca mogu da deluju glupo. Ali, gospođo Benson, i glupa deca ponekad takođe deluju glupo. Mislim da bi trebalo da uzmete i to u obzir. Znam da je to veoma bolno, da. Do viđenja, gospođo Benson.”

Sklonio je telefon u jednu fioku radnog stola i nekoliko sekundi proveo u sabiranju svojih misli, pre nego što je podigao pogled.

„Najavili ste se prilično kasno, gospođice...mmm, Šehter”, konačno joj se obratio.

U stvari, on je rekao „Najavili ste se prilično kasno, gospođice...mmm — “ a onda je napravio malu pauzu i zavirio u neku drugu fioku svog radnog stola pre nego što je izgovorio Šehter.

Kejt se učinilo da je jako neobično što imena svojih posetilaca drži u fioci, ali je bilo očigledno da ne voli da njegov fin, ali čvrst, crni sto bude pretrpan, jer na njemu nije bilo apsolutno ničeg. Bio je potpuno prazan, kao uostalom i svaka druga površina u njegovoj kancelariji. Ničeg nije bilo ni na malom urednom stolu izrađenom u kombinaciji stakla i čelika koji je bio smešten tačno između dve *Barselona* stolice¹. Ničeg nije bilo ni na vrhu na oko skupih ormarića za fascikle u dnu sobe.

Polica za knjige nije bilo – ako je i bilo nekih knjiga, one su verovatno bile sakrivene iza belih vrata velikih bezličnih zidnih ormara – pa iako je na zidu visio jedan običan crni ram, to je verovatno bilo samo privremeno odstupanje, pošto u njemu nije bilo slike.

Kejt je zbunjeno gledala oko sebe.

„Zar vi ovde nemate nikakve ukrase, gospodine Stendiš?” upitala je.

On je na momenat ustuknuo zbog njene transatlantske neposrednosti, ali onda joj je odgovorio.

„Naravno da imam ukrase”, rekao je i otvorio još jednu fioku. Iz nje je izvadio malo porcelansko mače koje se igra sa klupkom vune i odlučno ga stavio na sto.

„Kao psiholog, ja sam svestan značajne uloge koju ukrasi igraju u čovekovom životu”, izjavio je.

Vratio je figuricu od porcelana u fioku i zatvorio uz jedno glatko *klik*.

„Da pređemo na stvar.”

Stavio je ruke na sto i ispitivački je posmatrao.

„Baš lepo od vas što ste pristali da me primite ovako brzo –”

„Da, da, to smo već ustanovili.”

„ – ali, znate već kakvi su nam rokovi u novinama.”

„O novinama znam bar onoliko koliko bih želeo, gospođice...mmm –”

Ponovo je otvorio fioku.

„Gospođice Šehter, ali –”

„Pa, to je samo delimično razlog zbog čega sam došla kod vas”, šarmantno je slagala Kejt. „Znam da ste vi ovde dobili neki neželjeni publicitet, pa sam pomislila da bi prilika da govorite o nekim malo lepšim aspektima poslovanja Vudšed bolnice bila dobrodošla.” Slatko mu se nasmešila.

„Primio sam vas samo zato što imate dobre preporuke od mog prijatelja i kolege, gospodina... mmm – ”

„Frenklina, Alana Frenklina“, došapnula je Kejt, kako bi poštedela psihologa ponovnog otvaranja fioke. Alan Frenklin je bio psihoterapeut kod koga je Kejt par puta otišla na seansu posle gubitka Luka, svog muža. On ju je upozorio da je Stendiš, iako izvrstan u svom poslu, malo neobičan, čak i po visokim kriterijumima njihove profesije.

„Frenklin“, ponovio je Stendiš, ”samo zato sam pristao da vas primim. Inače, odmah da vas upozorim, ako u novinama pročitam bilo kakvu laž sličnu onoj ‘Nešto *smrdi* u Vudšedu’ kao posledicu ovog razgovora, ja ću, ja ću – ”

‘... takva ću dela sve počinuti

još uvek ne znam kakva – ali od njih će se... ”

„...užasnuti cela Zemlja”, reče Kejt vedro.

Stendiš je začkiljio očima.

„Kralj Lir, drugi čin, četvrta scena“, reče. „Mislim da ćete se uveriti da nije ‘cela’, nego ‘sva’.”

„Znate šta, mislim da ste u pravu”, uzvratila Kejt.

Hvala ti, Alane, pomislila je. Nasmešila se Stendišu koji se opustio do zadovoljne superiornosti. Čudno, pomislila je Kejt, kako je ljude koji imaju potrebu da šikaniraju, najlakše vrteti oko malog prsta.

„Šta biste vi, gospođice Šehter, želeli tačno da znate?”

„Pretpostavimo da ne znam ništa”, reče Kejt.

Stendiš se nasmešio, kao da je želeo da pokaže kako mu nijedna druga pretpostavka ne bi pružila veće zadovoljstvo.

„U redu”, reče, „Vudšed je istraživačka bolnica. Specijalizovani smo za brigu i lečenje pacijenata sa neobičnim ili do sada još nepoznatim stanjima, uglavnom na polju psihologije ili

psihijatrije. Novac prikupljamo na različite načine. Najčešće jednostavno primamo pacijente na lečenje po preterano visokim cenama, koje oni veoma rado plaćaju ili se bar veoma rado žale na njih. Oni u stvari nemaju razloga da se žale, jer su pacijenti koji dolaze kod nas dobro upoznati sa razlozima zbog kojih su naše cene tolike. Naravno, za te pare oni imaju pravo i da se žale – pravo na prigovaranje je jedna od privilegija koje imaju kod nas. U nekim slučajevima sklapamo specijalne ugovore, prema kojima smo mi jedini naslednici pacijentovog imanja kad on ili ona umre, a za uzvrat, garantujemo njemu ili njoj doživotnu brigu i pažnju.”

„A onda od toga dajete stipendije ljudima sa izuzetno talentovanim bolestima?”

„Upravo tako. Savršeno ste to definisali. Dajemo stipendije ljudima sa izuzetno talentovanim bolestima. Moram to da zapišem. Gospođice Mejhu!”

Otvorio je fioku u kojoj je očigledno stajao njegov kancelarijski interfon. Kao odgovor na njegov poziv, otvorio se jedan od ormana, koji je, ispostavilo se, vodio u drugu kancelariju – ovu pogodnost mora da je smislio neki arhitekta koji ima ideološku averziju prema vratima. Iz te kancelarije poslušno se pojavila jedna mršava žena, prilično bezizražajnog lica, od svojih četrdesetak i kusur.

„Gospođice Mejhu“, reče Gospodin Stendiš, „mi se bavimo davanjem stipendija ljudima sa izuzetno talentovanim bolestima.”

„U redu, gospodine Stendiš,” rekla je gospođica Mejhu, vratila se u svoju kancelariju, zatvorivši za sobom vrata. Kejt se pitala nije li to, ipak, orman.

„Trenutno, zaista imamo nekoliko pacijenata sa stvarno izuzetnim bolestima”, reče oduševljeno psiholog. „Možda biste želeli da vidite neku od naših trenutnih zvezda?”

„Da, to bi baš bilo interesantno, gospodine Stendiš, veoma ste ljubazni”, reče Kejt.

„U ovom poslu morate biti ljubazni”, uzvratio je Stendiš i samo na trenutak pritisnuo prekidač za paljenje osmeha.

Kejt je pokušala malo da potisne nestrpljenje iz svog ponašanja. Nije joj se dopao gospodin Stendiš, u njemu je počela da nazire nekakvu marsovsku dimenziju. Povrh toga, zanimala ju je jedna jedina stvar – da li je bolnica primila novog pacijenta u ranim jutarnjim časovima ili nije, i ako jeste, gde je i da li bi mogla da ga vidi.

U početku je pokušala direktnim obraćanjem, ali je naletela na prepreku već kod običnog telefoniste na centrali, jer nije znala ime osobe za koju se raspituje. Prosto raspitivanje da li kod njih leži visok, zgodan, plavokos muškarac izgleda da je ostavljalo potpuno pogrešan utisak. Bar je ona tako mislila. Kraći razgovor sa Alanom Frenklinom pružio joj je ovaj, neuporedivo suptilniji pristup.

„Gospode!”, senka sumnje pala je na trenutak gospodinu Stendišu preko lica i on pozva gospođicu Mejhu da izađe iz svog ormana.

„Gospođice Mejhu, ono što sam vam rekao malopre – ”

„Da, gospodine Stendiš?”

„Nadam se da ste shvatili da želim da mi to zapišete?”

„Ne, gospodine Stendiš, ali rado ću to učiniti.”

„Hvala”, rekao je malo napeto. „I, počistite malo ovde. Liči na –”

Hteo je da kaže da kancelarija liči na svinjac, ali ga je isfrustrirala njena bolnička sterilnost.

„Samo vi počistite”, završio je rečenicu.

„Da, gospodine Stendiš.”

Psiholog je odsečno klimnuo glavom, obrisao nepostojeću trunčicu prašine sa stola, još jednom

uključio svoj osmeh, uputio ga Kejt, isključio ga, a onda ju je otpratio napolje iz kancelarije, u hodnik savršeno pedantno postavljen tepihom krem boje od koga je svako ko bi stao na njega doživljavao elektro-šokove.

„Evo, vidite”, reče Stendiš, pokazujući rukom na deo zida pored kojeg su prolazili, ali njoj nije bilo baš jasno šta je to što on želi da ona vidi ili šta to ona iz toga treba da zaključi.

„I ovo”, rekao je, pokazujući na šarke od vrata.

„Ah!” dodao je, kad su se vrata otvorila prema njima. Kejt je sa iznenađenjem shvatila da joj zaigra srce svaki put kad se otvore neka vrata. Ovakvo ponašanje nije očekivala od jedneiskusne njujorške novinarkе, iako ne živi u Njujorku i piše samo neke putopisne članke u časopisima. Ipak, nije bilo u redu da traži krupnog plavokosog čoveka svaki put kad se vrata otvore.

Nije bilo krupnog i plavokosog čoveka. Umesto njega ugledala je devojčicu, sa kosom boje peska, staru oko deset godina koju su okolo gurali u invalidskim kolicima. Izgledala je dosta blede, bolesno i povučeno i brbljala je nešto sebi u bradu. Šta god bilo to što je brbljala, zabrinjavalo ju je i nerviralo, pa je poskakivala u kolicima tamo-ovamo kao da želi da pobegne od reči koje joj silaze sa usana. Ovaj prizor je istog trena dirnuo Kejt, pa je instinktivno zamolila medicinsku sestru koja je gurala devojčicina kolica da stane.

Čučnula je i nežno se zagledala u devojčicu, što kao da je malo odobrovoljilo sestru, ali ne i gospodina Stendiša.

Kejt nije pokušavala da privuče devojčicinu pažnju, samo joj je pružila jedan iskren, prijateljski, topao osmeh da vidi da li će joj ona uzvratiti, ali devojčica ili nije htela ili nije mogla. Njena usta su se neprestano pomerala, kao da vode zaseban život, nezavisan od ostatka njenog lica.

Sad kad ju je pogledala izbliza, Kejt je pomislila kako devojčica ne izgleda toliko bolesno koliko izgleda iznureno, zlostavljano i kao da joj se sve neopisivo smučilo. Trebalo joj je malo odmora, malo mira, ali njena su usta nastavila da rade.

Na trenutak su im se pogledi sreli i Kejt je u njenim očima pročitala nešto kao „Izvini, ali ja ne mogu ništa dok ovo ne prođe.” Devojčica je duboko uzdahnula, rezignirano sklopila napola oči i nastavila sa svojim nemilosrdnim tihim mrmljanjem.

Kejt se malo nagnula ka njoj ne bi li možda uspela da razazna koju reč, ali nije. Ispitivački je pogledala gospodina Stendiša.

„Cene na berzi“, reče on jednostavno.

Kejt je bila zapanjena.

„Jučerašnje, na žalost“, suvo je dodao.

Kejt se lecnula zbog tako užasnog tumačenja njene reakcije i brzo ponovo pogledala u devojčicu da bi sakrila svoju zbunjenost.

„Hoćete da kažete da”, pitala je, „ona samo sedi ovako i deklamuje jučerašnje stanje na berzi?”. Devojčica je prešla pogledom preko Kejt.

„Da”, odgovori Stendiš. „Uzeli smo nekoga ko zna da čita sa usana da bismo otkrili o čemu se radi. Svi smo, naravno, bili veoma uzbuđeni zbog toga, ali detaljnijim ispitivanjem otkrili smo da je u pitanju jučerašnje stanje na berzi, pa smo se malo razočarali. To i nije preterano značajan slučaj. Poremećaj ponašanja. Bilo bi možda interesantno znati zašto ona to radi, ali –”

„Čekajte malo”, rekla je Kejt, pokušavši da zvuči zainteresovano, a ne potpuno užasnuto, „hoćete da kažete da ona stalno iznova ponavlja — šta? — stare cene na berzi, ili –”

„Ne. To je, vidite, vrlo interesantno. Ona prilično ide u korak sa dešavanjima na berzi u toku

jednog dana. Ali sa dvadeset i četiri sata zakašnjenja.”

„Ali, to je zaista neobično, zar ne?”

„O, da. Kakav podvig.“ ”

„Podvig?”

„Pa, s obzirom da su takve informacije lako dostupne, kao naučnik, ja moram ovo da tumačim na najrealniji način – jednostavno je došla do njih sasvim uobičajenim kanalima. Nema potrebe tumačiti ovaj slučaj kroz prizmu nečeg natprirodnog ili paranormalnog. Okamovo sečivo² Nepotrebno je uvećavati broj entiteta.”

„Ali, je li nju neko ikada video da čita novine ili da sedi kraj telefona i nešto zapisuje?”

Pogledala je u sestru koja je samo glupo odmahivala glavom.

„Ne, niko je zaista nije uhvatio da to radi”, odvrati Stendiš. „Kao što rekoh, kakav podvig. Siguran sam da bi neki mađioničar mogao da nam objasni kako joj to polazi za rukom.”

„Jeste li pitali nekog?”

„Ne. Ne družim se sa takvim ljudima.”

„Vi stvarno mislite da je moguće da ona to namemo radi?” insistirala je Kejt.

„Verujte mi, kad biste poznavali ljude kao što ih ja poznajem, gospođice...huh – i vi biste verovali u mnogo toga”, reče Stendiš, svojim najuverljivijim profesionalnim tonom.

Kejt je gledala u umorno, jadno devojčicino lice i ćutala.

„Trebalo bi da razumete da mi moramo biti racionalni u vezi sa ovim. Da se radi o sutrašnjim cenama na berzi, stvar bi bila drugačija. To bi bio fenomen potpuno drugačijeg karaktera, koji bi zahtevao i zasluživao najveću pažnju i ispitivanje. I, siguran sam da ne bi bilo problema oko obezbeđivanja sredstava za to. U stvari, u tom slučaju ne bi bilo nikakvih problema.”

„Jasno mi je”, reče Kejt. Sve joj je bilo jasno.

Ustala je, pomalo kruto, i namestila suknju.

„Pa”, rekla je i malo se stidela sebe, „ko je vaš najnoviji pacijent? Ko je poslednji stigao?” Stresla se zbog tupave izlišnosti ovog pitanja, ali se setila da je došla u ulozi novinara, tako da im to neće delovati neobično.

Stendiš je odmahnuo rukom bolničarki i ona je nastavila da gura kolica sa svojim jadnim tovarom. Kejt je još jednom bacila pogled na devojčicu, a onda je krenula za Stendišom kroz vrata koja su vodila u sledeći hodnik potpuno identičan kao prethodni.

„Evo, vidite”, opet je rekao Stendiš, što se izgleda ovog puta odnosilo na ram od prozora.

„I ovo”, pokazivao je rukom na svetlo.

On je očigledno prečuo njeno pitanje ili ga je namerno ignorisao. A možda, pomislila je Kejt, možda se samo odnosio prema tom pitanju sa prezirom koje je i zasluživalo.

Odjednom joj je sinulo šta bi sve to *Evo, vidite* i *I ovo* trebalo da znači. Tražio je od nje da se divi kvalitetu enterijera. Okviri od prozora bili su fino izrađeni i lepo ofarbani; svetiljke su bile od teškog, matiranog metala, verovatno niklovane itd.

„Zaista predivno“, rekla je prilagođavajući se situaciji, a onda je primetila kako to čudno zvuči kada se izgovori njenim američkim akcentom.

„Baš vam je lepo ovde“, dodala je, misleći da će on time biti zadovoljan.

I bila je u pravu. Preplavio ga je talas zadovoljstva.

„Mi volimo da kažemo kako je ovo jedna kvalitetna i brižna sredina“, rekao je.

„Verovatno mnogo njih želi da dođe kod vas”, dodala je Kejt, vraćajući se na svoju temu. „Koliko često primete nove pacijente? Kad je poslednji put – ”

Levom rukom je zaustavila svoju desnu kojom je u tom trenutku htela da se zadavi.

Vrata pored kojih su prolazili bila su malo odškrinuta, pa je pokušala da nenametljivo zaviri unutra.

„Dobro, dobro, pogledaćemo šta tu ima“, rekao je on i odmah širom otvorio vrata nečega što se ispostavilo da je neki sobičak.

„Ah, da“, Stendiš je prepoznao pacijenta. U sobi je ležala još jedna ne-kрупna i ne-plavokosa osoba.

Kejt je počela da doživljava ovu posetu kao jedno emocionalno iscrpljujuće iskustvo, a imala je osećaj da se u tom smislu ništa neće popraviti.

Čovek koji je sedeo na stolici dok mu je bolničar nameštao krevet bio je duboko i uznemiravajuće daleko najrazbarušeniji čovek koga je Kejt videla u životu. U stvari, samo je njegova kosa bila razbarušena, ali razbarušena u tolikoj meri da se činilo da je za sobom u haos povukla i celo njegovo izduženo lice.

Činilo se da je sasvim zadovoljan što tu sedi, ali bilo je neke ogromne praznine u tom njegovom zadovoljstvu – bukvalno se činila da je zadovoljan apsolutno ničim. Ispred njegovog lica visilo je oko pola metra potpuno praznog prostora, a njegovo zadovoljstvo, poticalo je iz zurenja u to, ako je uopšte odnekud poticalo.

Takođe je bilo primetno da on nešto čeka. Bilo da je to nešto što može svakog trenutka da se dogodi ili možda sledeće nedelje, ili nešto što će se dogoditi malo pošto se zaledi pakao, ili čak kad budu proradili telefoni u britanskim javnim govornicama, uopšte nije bilo važno, jer se činilo da je njemu svejedno. Ako se dogodi, on je spreman, a ako ne – on je zadovoljan.

Za Kejt je ovakva vrsta zadovoljstva bila skoro nepodnošljivo uznemirujuća.

„Šta mu je?” pitala je tiho, a onda je u trenutku shvatila da se ponaša kao da on nije prisutan, iako bi možda mogao sasvim normalno da govori u svoje ime. I zaista, on je u tom trenutku progovorio.

„O, aa, zdravo“, reče. „Okej, da, hvala.”

„Pa, zdravo“, odgovorila je mada joj se učinilo da se to baš i ne uklapa. Ili se možda nije uklapalo ono što je rekao on. Stendiš joj je pokretom ruke dao do znanja da treba da ćuti.

„Ee, pa, može jedan đevrek“, rekao je zadovoljni čovek. Rekao je to nekako ravno kao da mu je neko dao da pročita tu rečenicu.

„Može i malo soka“, dodao je. „Okej, hvala.” Onda se opustio i vratio u stanje praznog iščekivanja.

„Veoma neobično stanje“, reče Stendiš, „hoću da kažem da možemo samo da verujemo da je savršeno jedinstveno. Ja svakako nikada nisam čuo za nešto slično. Utvrđivanje da li je to ono što izgleda da jeste, takođe se pokazalo praktično nemogućim, tako da smo, na moju sreću, pošteđeni neprijatnosti pokušaja da imenujemo ovakav poremećaj.”

„Da vratim gospodina Elvsa u krevet?” pitao je bolničar Stendiša. Stendiš je klimnuo glavom. Nije trošio reči na podređene.

Bolničar se sagnuo da se obrati pacijentu.

„Gospodine Elvs?”, rekao je tiho.

Gospodin Elvs je izgledao kao da se prenuo iz svoje sanjarije.

„Mmmm?” promrmljao je i odjednom pogledao oko sebe. Delovao je zbunjeno.

„O! O? Šta?” rekao je smušeno.

„Da li želite da vam pomognem da se vratite u krevet?”

„Oh. Oh, da, hvala. Baš ste ljubazni.”

Iako vidno zbunjen i ošamućen, gospodin Elvs se bez problema popeo nazad u krevet, a bolničar je bio tu samo da mu pruži ohrabrenje i utehu. Kada se gospodin Elvs lepo namestio, bolničar je učtivo klimnuo glavom Stendišu i Kejt i izašao.

Gospodin Elvs se istog momenta vratio u svoje transoliko stanje, ležeći poduprt gomilom jastuka. Glava mu je malo pala unapred, tako da je buljio u svoje koščato koleno koje je štrčalo ispod prekrivača.

„Pozovite mi Njujork“, reče.

Kejt je bacila zbunjen pogled na Stendiša, nadajući se nekom objašnjenju, ali ga nije dobila.

„Oh, okej”, reče gospodin Elvs, „ide 541 pa nešto. Sačekajte.” Izgovorio je preostale četiri cifre telefonskog broja hladnim, ravnim tonom.

„Šta se ovde dešava?” konačno je pitala Kejt.

„Trebalo nam je dosta vremena da to otkrijemo. I, sasvim slučajno smo otkrili. Onaj TV ...”

Pokazao je na mali portabl TV koji je stajao pored kreveta.

„...je bio uključen i prikazivao se neki od onih kontakt programa, uživo. Veoma neobična stvar. Gospodin Elvs je gundao nešto kako mrzi BBC – ne znam da li je to bilo na BBC-ju, možda je bilo na nekom od onih novih kanala kojih sada ima – i izražavao je svoje mišljenje o voditelju, rekao je da ga smatra nekom vrstom rektuma, govorio je i da bi voleo da je već sve gotovo i da će, naravno, doći, a onda je odjednom ono što on govori i ono što se čuje sa TV-a na neki neverovatan način počelo da se poklapa.”

„Ne razumem.” reče Kejt.

„Ne čudi me“, reče Stendiš. „Sve što je Elvs tada rekao, trenutak kasnije bi na TV-u izgovorio i gospodin po imenu Dastin Hofman. Izgleda da ovaj ovde g. Elvs zna sve što će gospodin Hofman reći samo koji momenat pre nego što će to reći. Bojim se da gospodinu Hofmanu ne bi baš bilo drago da to čuje. Pokušali smo nekoliko puta da upozorimo tog gospodina na postojanje tog problema, ali se ispostavilo da je prilično teško doći do njega.”

„Šta se kog đavola ovde dešava?” mimo je pitao gospodin Elvs.

„Gospodin Hofman trenutno snima neki film, na zapadnoj obali Amerike.”

Pogledao je na sat.

„Mislim da se sad verovatno probudio i da obavlja jutarnje telefonske razgovore“, dodao je.

Kejt je zapanjeno gledala čas u Stendiša, čas u čudnovatog gospodina Elvsa.

„Koliko dugo je on ovakav?”

„Okolo pet godina, čini mi se. Počelo je iz čista mira. Jednog dana je sedeo i večerao sa porodicom kao i obično, kad je iznenada počeo da se žali na svoju prikolicu. Odmah posle toga počeo je da priča kako je neko pucao na njega iz pištolja i kako je pogođen. Onda je celu noć pričao u snu, stalno ponavljajući jedne te iste besmislene rečenice i još je spomenuo kako ne smatra da su bogznakako napisane. Za njegovu porodicu to je bio veoma težak period, možete misliti – živeti sa jednim takvim glumcem perfekcionista, a da toga niste ni svesni. Sada deluje vrlo iznenađujuće koliko im je vremena trebalo da shvate o čemu se radi. Pogotovo zato što ih je jednom probudio rano ujutro da se zahvali njima, producentu i režiseru za svog Oskara.”

Kejt, koja još nije shvatila da je ovo tek zatišje pred buru, greškom je pomislila da je upravo dostigla vrhunac šoka.

„Siroti čovek“, prošaputala je. „Kakav bedan osećaj. On živi samo kao nečija senka.“

„Mislim da ga ništa ne boli.“

Činilo se kao da je g. Elvs tiho vodio neku žučnu raspravu, koja je uključivala reči kao što su „bodovi“, „ukupan iznos“, „profiti“ i „limuzina“.

„Ali ovo je veoma *neobično*, zar ne?“ reče Kejt. „On u stvari izgovara te reči samo nekoliko sekundi *pre* Dastina Hofmana?“

„To je, naravno, samo pretpostavka. Imamo samo nekoliko jasnih potvrda tog poklapanja, ali nismo imali priliku da sprovedemo detaljnije istraživanje. Ne smemo, ipak, smetnuti s uma da ti dokazi i nisu naročito pouzdani i da bi mogli biti rezultat puke slučajnosti. Ostatak bi mogao biti samo plod jedne složene fantazije.“

„Ali, ako uporedimo ovaj slučaj sa slučajem one devojčice koju smo upravo videli...“

„Ah, pa to ne možemo da uradimo. Vidite, mi moramo da razmatramo svaki slučaj posebno.“

„Ali, oboje žive u istom svetu...“

„Da, ali daju različite rezultate. Ako bi g. Elvs davao neka značajnija predviđanja kao na primer ko će biti sledeći predsednik Sovjetskog Saveza ili, još bolje, ko će biti sledeći predsednik Amerike, onda je jasno da bi se i bezbednost dovela u pitanje, pa bi pitanje šta je, a šta nije koincidencija i fantazija imalo smisla, ali pošto se radi samo o običnom glumcu – to jest, glumcu koji nema nikakve političke aspiracije – mislim da bi trebalo da se držimo strogih naučnih principa.“

„Tako da je“, dodao je i krenuo, povukavši Kejt sa sobom, „u slučaju g. Elvsa i one kako-se-zvaše, šarmantne devojčice u kolicima, vrlo moguće da ne možemo baš mnogo da im pomognemo, a moramo da čuvamo svoje kapacitete za neke zahtevnije slučajeve.“

Kejt nije znala šta da kaže na sve ovo, pa je samo ćutke kiptela.

„E, a sada imamo jedan mnogo interesantniji i perspektivniji slučaj“, reče Stendiš dok je prolazio kroz još jedan par bolničkih vrata.

Kejt se trudila da se kontroliše, ali čak je i neko tako marsovski neosetljiv kao g. Stendiš mogao da vidi da ga publika ne prati baš najpomnije. Malo dodatne osornosti i nestrpljenja ušunjalo se u njegov stav i udružilo snage sa ogromnom količinom osornosti i nestrpljenja koja je već bila tu.

Nekoliko sekundi su u tišini prolazili kroz hodnik. Kejt je pokušavala da nađe neki drugi način da nonšalantno nametne temu sveže pristiglih pacijenata, ali je bila primorana da shvati da se ne može tri puta za redom nametati ista tema, a da se ne izgubi ta ključna nonšalantna nota. Trudila se da što diskretnije zaviri kroz svaka vrata pored kojih su prošli, ali većina ih je bila dobro zatvorena, a ona otvorena nisu otkrivala ništa interesantno.

Bacila je pogled kroz prozor pored koga su prolazili i ugledala kombi kako ulazi u zadnje dvorište. Taj kombi joj je privukao pažnju, jer očigledno nije bio ni kombi neke pekare, niti neke perionice veša. Takve firme vole da se reklamiraju i na svom kombiju obično imaju „Pekara“ ili „Pranje veša“, dok na ovom nije pisalo apsolutno ništa. Ovaj nije imao šta da kaže i to je rekao jasno i glasno.

To je bio veliki, ozbiljan kombi, na ivici da bude pravi kamion, i bio je ofarban u metalik tamno sivu boju. Podsetio je Kejt na one olovno sive teretne kamione što iz Albanije grme kroz Bugarsku i Jugoslaviju i na kojima samo sa strane piše „Albanija“. Uvek se pitala šta bi to Albanci mogli da izvoze na tako tajnovit način, ali kada se malo raspitala saznala je da oni mogu samo da izvoze struju

– što, koliko se sećala sa časova fizike u srednjoj školi, nije baš moglo da se šeta naokolo u kamionima.

Taj veliki kombi ozbiljnog izgleda je išao u rikverc ka stražnjem ulazu u bolnicu. Šta god da je ovaj kombi nosio, pomislila je Kejt, došao je ili da to isporuči ili da to pokupi odavde. Krenula je dalje.

Malo kasnije, Stendiš je došao do jednih vrata, lagano pokucao i radozno zavirio unutra. Dao je znak Kejt da ga prati.

Ovo je bila jedna potpuno drugačija soba. Odmah iza vrata bila je neka vrsta predsoblja sa velikim prozorom koji gleda u glavnu sobu. Ove dve prostorije su, očigledno, imale između sebe zvučnu izolaciju, jer je predsoblje bilo zatrpano opremom za nadgledanje i kompjuterima, među kojima nije bilo nijednog koji nije zujao nešto sebi u bradu, a u glavnoj sobi je na krevetu ležala neka žena i spavala.

„Gospođa Elspet Mej“, reče Stendiš kao da predstavlja nekog jako značajnog. Njena soba je bez sumnje bila jedna od boljih – prostrana i udobno i skupo nameštena. Svuda je bilo svežeg cveća, a stočić pored kreveta na kome je stajao štrikeraj gospođe Mej bio je od mahagonija.

Ona sama bila je elegantno popunjena, sredovečna dama sa srebrnkastom kosom i spavala je naslonjena na gomilu jastuka, u ružičastom vunenom džemperu na raskopčavanje. Malo posle Kejt je primetila da ova dama iako spava, uopšte nije neaktivna. Glava joj je spokojno ležala na jastucima, sklopljenih očiju, ali je u desnoj ruci držala olovku i žustro pisala nešto na velikom bloku koji je stajao pored. Ruka, isto kao i usta devojičice u kolicima, kao da je vodila zaseban, grozničavo zauzet život. Na čelu gospođe Mej bilo je pričvršćeno par ružičastih elektroda i Kejt je pretpostavila da pomoću njih dobijaju neke rezultate koje iščitavaju sa ekrana kompjutera. Dva muškarca i žena u belom sedeli su i nadzirali opremu, a medicinska sestra ju je gledala kroz prozor. Stendiš je sa njom razmenio par reči u vezi sa stanjem pacijentkinje i svi su se složili da je odlično.

Kejt nije mogla da se otme utisku da bi trebalo da zna ko je gospođa Mej, ali nije, pa je bila primorana da pita.

„Ona je medijum“, reče Stendiš pomalo ljutito, „pretpostavio sam da bi to trebalo znate. Medijum čudnovatih moći. Trenutno je u transu i zauzeta je automatskim zapisivanjem. Neko joj diktira. Svaki deo tog diktata je praktično od neprocenjive vrednosti. Niste čuli za nju?“

Kejt je priznala da nije.

„Ali sigurno ste čuli za onu damu što je tvrdila da su joj Mocart, Betoven u Šubert diktirali muziku?“

„Da, čula sam za to. Bilo je dosta članaka o njoj u kolor- dodacima, pre par godina.“

„Njene tvrdnje su bile, pa, recimo interesantne, ako vas zanimaju takve stvari. Ta muzika je sigurno više ličila na nešto što bi bilo koji od te gospode mogao da napiše na brzinu, onako pre doručka, nego na nešto što bi se moglo očekivati od jedne muzički neobrazovane sredovečne domaćice.“

Kejt nije mogla da dozvoli ovakvu prepotentnost.

„To je prilično šovinističko stanovište“, rekla je, „Džordž Eliot je bila sredovečna domaćica.“

„Da, da“, rekao je Stendiš nervozno, „ali njoj nije diktirao muziku preminuli Wolfgang Amadeus. To sam hteo da kažem. Molim vas da pratite logiku onoga što govorim i da ne uplićete nebitne stvari. Da sam i na trenutak pomislio da bi primer Džordž Eliot mogao da ima ikakve veze sa temom našeg razgovora, budite uvereni da bih je i sam spomenuo.“

„Gde sam ono stao?“

„Ne znam.”

„Mejbel. Doris? Zar se tako zvala? Zovimo je Mejbel. Poenta je u tome što je najlakši način rešavanja njenog problema bio jednostavno ignorisanje. Ništa naročito bitno nije zavisilo od toga. Nekoliko koncerata. Drugorazredni materijal. Ali ovde, ovde imamo nešto sasvim drugačije.”

Ovo poslednje je izgovorio skoro šapatom i okrenuo se ka ekranu jednog televizora koji je stajao među gomilom kompjuterskih monitora. Na ekranu je bila fokusirana ruka gospođe Mej kako neumorno škraba po papiru. Veći deo je bio zaklonjen njenom rukom, ali je delovalo kao da je u pitanju neka matematika.

„Gospođa Mej, bar tako ona tvrdi, zapisuje ono što joj diktiraju neki od najvećih fizičara. Ajnštajn, Hajzenberg, Plank. Veoma je teško osporiti njene tvrdnje, s obzirom da informacije koje dobijamo iz beleški ove... neinformisane gospođe zapravo fizika, i to veoma komplikovana.”

„Od pokojnog Ajnštajna dobijamo sve više detalja o funkcionisanju prostora i vremena na makroskopskom nivou, a od Hajzenberga i Planka dobijamo informacije koje proširuju naše shvatanje fundamentalne strukture materije na kvantnom nivou. Nema apsolutno nikakve sumnje da nas ovi podaci dovode sve bliže neuhvatljivom cilju – Velikoj Sjedinjenoj Opštoj Teoriji Svega.”

„Ovo naučnike dovodi u veoma interesantnu, da ne kažem neprijatnu situaciju, zato što se čini kao da je sredstvo kojim te informacije stižu do nas u potpunom kontrastu sa njihovim značenjem.”

„To je kao ujka Henri”, reče Kejt iznenada.

Stendiš ju je belo gledao.

„Ujka Henri misli da je kokoška”, objasnila je.

Stendiš ju je i dalje belo gledao.

„Sigurno ste čuli za to”, rekla je Kejt. ‘Jako smo zabrinuti za ujka Henrija. Misli da je kokoška.’

‘Pa, zašto ga ne odvedete kod lekara?’ ‘Pa, odveli bi mi njega, ali nam trebaju jaja.’”

Stendiš je buljio u nju kao da joj je malo, ali savršeno oblikovano drvo zove neočekivano izraslo na vrhu nosa.

„Ponovite mi to”, rekao je piskavim, šokiranim glasom.

„Šta, sve to?”

„Sve to.”

Kejt se podbočila i ispričala sve iz početka, pri tom je ovog puta priči dala malo više južnjačkog akcenta.

„To je sjajno”, prodahtao je Stendiš kad je završila.

„Mora da ste to čuli i ranije”, rekla je, malo iznenađena njegovom reakcijom.

„To je stari vic.”

„Ne”, rekao je, „nisam. Trebaju nam jaja. Trebaju nam *jaja*. *Trebaju* nam jaja. ‘Ne možemo da ga odvedemo kod lekara zato što *nam trebaju jaja*.’ Zapanjujući uvid u centralne paradokse ljudske prirode i naše neumorne veštine da konstruišemo prilagodljiva obrazloženja za njih. O, Bože.”

Kejt je slegnula ramenima.

„I vi kažete da je to vic?” pitao je Stendiš skeptično.

„Da, i to vrlo star vic.”

„I svi su takvi? Nisam imao pojma...”

„Pa –”

„Ja sam zapanjen“, reče, „potpuno zapanjen. Mislio sam da su vicevi nešto što debeli ljudi

pričaju na TV-u i nikad ih nisam slušao. Osećam se kao da su ljudi nešto krili od mene. Sestro!”

Sestra koja je posmatrala gospođu Mej kroz prozor poskočila je kad se tako iznenadno razdrao.

„M...molim, gospodine Stendiš?” rekla je. Bilo je jasno da je on čini nervoznom.

„Zašto mi nikada niste ispričali neki vic?”

Sestra je zurila u njega i drhtala od same pomisli na to kako neće znati šta da mu odgovori.

„Pa...”

„Zapišite to. Ubuduće ću zahtevati od vas i sveg ostalog osoblja bolnice da mi pričate sve viceve koje znate, je l’ to jasno?”

„D...da, gospodine Stendiš.”

Stendiš ju je posmatrao sa sumnjom i nepoverenjem.

„Da li vi uopšte znate neke viceve, sestro?” izazvao ju je.

„D...da, gospodine Stendiš. Mislim – da, znam.”

„Ispričajte mi neki.”

„Šta, sada, gospodine Stendiš?”

„Ovog trenutka.”

„Mm, pa, ovaj – ima jedan o pacijentu koji se budi posle... ovaj, mislim, budi se posle operacije i... i nije baš neki, ali dobro... bio je na operaciji i kada se probudio pitao je doktora ‘Doktore, doktore, šta sa mnom nije u redu, uopšte ne osećam noge?’, a doktor kaže ‘Da, pa bojim se da smo morali da vam amputiramo obe ruke.’ I to je to... Zato nije mogao da oseti noge.”

Stendiš ju je belo gledao.

„Vi ste na raportu, sestro”, rekao je.

„Da, gospodine Stendiš.”

Okrenuo se ka Kejt.

„Je l’ ima neka o piletu koje je prelazilo put ili tako nešto?”

„Pa, ima”, reče Kejt sumnjičavo. Smatrala je da je stavlja u neprijatnu situaciju.

„I, kako ide ta?”

„Pa, ide ovako ‘Zašto je pile prešlo put?’”

„Da? I?”

„Odgovor je ‘Da bi stiglo na drugu stranu’”

„Aha.” Stendiš je malo razmislio. „I šta pile radi kad stigne na drugu stranu?”

„To nije važno“, odgovori brzo Kejt. „Mislim da je to izvan okvira ove šale, koja se zaista odnosi samo na piletovo prelaženje puta i na njegove razloge za to. U tom smislu malo podseća na japansku haiku poeziju.”

Kejt je odjednom shvatila da uživa u ovome. Uspela je da krišom namigne medicinskoj sestri, koja nije imala pojma o čemu se uopšte ovde radi.

„Aha”, reče Stendiš još jednom i namršti se. „A da li te, hm, šale zahtevaju posebnu pripremu u vidu korišćenja nekog veštačkog stimulansa?”

„Zависи od šale, závisi kome je pričate.”

„Hmm, pa, moram priznati da ste mi otkrili jedno sasvim novo polje... Čini mi se da bi čitava oblast humora imala koristi od jednog detaljnijeg ispitivanja. Trebalo bi razvrstati šale koje imaju bilo kakvu psihološku vrednost od onih koje samo podstiču zloupotrebu droga i koje bi trebalo da budu ukinute. Dobro.”

Okrenuo se da se obrati istraživaču u belom mantilu koji je proučavao ekran TV-a na kome je snimana ruka gospođe Mej kako piše.

„Ima li nešto novo, značajno, od gospodina Ajnštajna?” pitao je.

Istraživač nije skrenuo pogled sa ekrana. Rekao je „Kako želite jaja? Poširana ili kuvana?”

Stendiš je ponovo napravio pauzu.

„Zanimljivo, vrlo zanimljivo. Nastavite da pazite na sve što ona napiše. Dođite.” Ovo poslednje je rekao Kejt i krenuo ka izlazu iz ove sobe.

„Veoma neobični ljudi, ti fizičari“, rekao je čim su izašli napolje. „Iz svog iskustva rekao bih da su oni koji nisu zaista mrtvi, u stvari, na neki način jako bolesni. Pa, vreme odmiče, a ja sam siguran da vi jedva čekate da napišete svoj članak, gospođice...mm. Postoji mnogo stvari kojima hitno treba da se posvetim i pacijenata kojima je potrebna moja pažnja. Pa, ako nemate više pitanja –”

„Samo jedna stvar, gospodine Stendiš.” Kejt je odlučila, do đavola više s tim. „Moram da naglasim da ću vam oduzeti samo još koji minut. Možda, ako biste odvojili još par minuta, možda bismo mogli da odemo i vidimo pacijenta kog ste poslednjeg primili.”

„Mislim da bi to bilo malo nezgodno. Poslednji put smo primili pacijenta pre oko mesec i po dana i ona je umrla od zapaljenja pluća posle dve nedelje.”

„Oh, ah. Pa, možda to onda i nije tako uzbudljivo. Znači niste primili nikog novog u poslednjih nekoliko dana. Nikog krupnog ili plavokosog ili nekog ko je nordijski tip, sa bundom i velikim čekićem, na primer. Mislim, samo onako, na primer.” Inspiracija joj je navirala. „Možda je neko ponovo primljen?”

Stendiš ju je gledao jako sumnjičavo.

„Gospođice...mm –”

„Šehter.”

„Gospođice Šehter, steći ću utisak da vaše interesovanje za ovu bolnicu nije –”

Na trenutak ga je prekinuo zvuk vrata koja su se otvorila iza njih u hodniku. Pogledao je ko nailazi i kad je video promenio je izraz lica.

Gurnuo je Kejt u stranu dok ne prođe veliki krevet na točkiće koga je gurao jedan bolničar. Iza njega su išle sestra i još jedna bolničarka – više su ličile na pratnju u procesiji nego na bolničarke koje obavljaju svoj posao. Na krevetu je ležao jedan krhki strac sa kožom koja je ličila na pergament fino prošaran venama.

Zadnji deo kreveta bio je podignut pod vrlo malim uglom, tako da starac može da posmatra svet oko sebe dok prolazi, i posmatrao ga je sa izvesnom dozom tihog, blagonaklonog užasa. Usta su mu bila jedva otvorena, a glava mu je blago visila, tako da bi se od najmanje rupe na putu zaljuljala sa jedne strane na drugu. Ipak, uprkos njegovoj krhkoj mekoći, odavao je utisak nekoga ko veoma tiho, veoma nežno poseduje sve.

Njegovo jedno oko odavalo je taj utisak. Svaka stvar na kojoj bi se zaustavilo ovo oko, bilo da je to pogled kroz prozor, ili sestra koja pridržava vrata kako bi krevet na točkiće mogao da prođe, bio to gospodin Stendiš, koji je odjednom bio sav ljubazan i ponizan, sve to kao da je bilo deo jednog carstva kojim je vladalo to oko.

Kejt se pitala kako to da oči toliko toga govore o svom vlasniku. One su bile samo loptice od bele hrskavice. Čak se nisu mnogo ni menjale sa godinama, samo su postajale malo crvenije i živahnije. Zenice se malo šire i skupljaju, ali to je sve. Odakle je dopirala sva ta bujica informacija? Pogotovo u slučaju čoveka koji ima samo jedno oko i parče kože umesto drugog.

U razmišljanju ju je prekinulo upravo to oko koje je sa Stendiša prešlo na nju. Zagrljaj tog pogleda bio je toliko snažan da je umalo zaječala.

Jednim mlohavim pokretom krhke ruke starac je dao znak bolničaru da zaustavi krevet na kome ga je gurao. Krevet je stao i kada je utihnuo zvuk kotrljajućih točkića, nekoliko sekundi se nije čulo ništa osim brujanja lifta.

Onda je lift stao.

Kejt je na njegov pogled uzvratila jednim upitnim osmehom, kao da kaže „Izvinite, da li se znamo?“, a zatim je pomislila da ga u stvari zna. Bilo je nečeg tako poznatog u vezi sa njim, ali nije baš bila sigurna šta je to. Sa divljenjem je primetila da je na jednostavnom, bolničkom krevetu na kome se nalazio, posteljina bila od čistog pamuka, sveže oprana i ispeglana.

Gospodin Stendiš se malo nakašljao, pa reče „Gospođice...mm..., ovo je jedan od naših najcenjenijih pacijenata, gospodin – ”

„Je l' vam udobno, gospodine Odvin?“ sestra je pritekla u pomoć, ali nije bilo potrebe. Ovo je bio pacijent čije je ime Stendiš jako dobro znao.

Odin je pokazao sestri da ćuti.

„G. Odvin“, reče Stendiš, „ovo je g-đica...mmm...“

Kejt je taman htela da se ponovo predstavi, ali je iznenada doživela veliko iznenađenje.

„Znam ja dobro ko je ona“, reče Odvin, tihim ali odlučnim glasom, a njegovo oko je na trenutak zablještalo kao insekticid uperen u osu.

Pokušala je da zvuči vrlo formalno i engleski.

„Bojim se“, rekla je ukočeno, „da u tom slučaju znate više od mene.“

„Da“, reče Odin.

Dao je znak bolničaru i oni su zajedno nastavili niz hodnik. Stendiš i sestra su razmenili poglede, a Kejt se trgnula kada je primetila da još neko stoji u hodniku.

Pretpostavila je da se nije tu pojavio pomoću čarolije. Samo je mimo stajao dok je krevet klizio duž hodnika, a njegova visina, odnosno, nedostatak iste, jednostavno je do sada bila skrivena iza tog kreveta.

Bilo je mnogo bolje dok je bio sakriven.

Postoje ljudi koji vam se odmah dopadnu, neki za koje mislite da ćete ih vremenom zavoleti, ali i oni koje jednostavno želite da odgumete od sebe usranom motkom. Bilo je više nego jasno u koju kategoriju je, za Kejt, spadao Crno Podnoktom. On se iskezio i buljio u nju, ili, bolje reći, izgledalo je kao da bulji u nevidljivu muvu koja joj leti oko glave.

Dotrčao je i, pre nego što je uspela da mu se odupre, zgrabio je za desnu ruku i dobro je protresao gore-dole.

„Ja takođe znam više od vas, gospođice Šehter“, reče i veselo odjuri niz hodnik.

---

¹ *Barcelona stolica* = stolica bez naslona za ruke, sa kožnim sedištem i čeličnom okvirom u obliku malo izvijenog slova X (prim. prev.)

² *Okamovo sečivo, William of Occam (Ockham)*; = filozofski ili naučni princip po kome je najbolje objašnjenje neke pojave ono koje je i najjednostavnije, uzimajući pri tom u obzir neke dokaze i pretpostavke.

Veliki, tamno sivi kombi je samouvereno krenuo stazom, prošao kroz kamenu kapiju i mirno zaplovio preko šljunkovitog dela do izlaska na asfaltni put. To je bio vetroviti seoski put sa vetrovitim siluetama ogoljenih hrastova i brestova. Sivi oblaci su bili naslagani visoko na nebu kao gomila jastuka. Kombi je klizio putem i uskoro je zamakao za okuke i izgubio se iz vida.

Posle par minuta, žuti Citroen je, ne tako samouvereno, krenuo tom istom stazom, kroz kapiju. Okrenuo je svoje nesigurne točkove ka laganoj uzbrdici na puteljku i započeo sporu, ali napornu vožnju u istom smeru.

Kejt je bila zbunjena.

Poslednjih nekoliko minuta su bili prilično neprijatni. Stendiš je bez sumnje bio jedan jako čudan čovek, ali posle susreta sa pacijentom po imenu Odvin, postao je nedvosmisleno neprijateljski raspoložen. To je bilo zastrašujuće neprijateljsko raspoloženje nekoga ko je i sam bio zastrašen – od čega, Kejt nije znala.

Ko je ona? Hteo je da zna. Kako je uspela da iskamči preporuku od Alana Frenklina, jednog tako uglednog čoveka? Šta je tražila tu? Čime je – a to je izgleda bilo najvažnije – izazvala takvo neodobravanje g. Odvina?

Grozničavo je držala volan i sa mukom održavala auto na putu zbog oštih krivina koje su vrebale na svakom ćošku. Jednom prilikom je završila na sudu zbog tog auta, kada joj je jedan prednji točak otpao i krenuo u sopstvenu pustolovinu i umalo prouzrokovao nesreću. Policajac koji je svedočio na sudu, opisao je njen voljeni Citroen kao „uslovno rečeno, auto”. Ona je bila izuzetno ponosna na taj svoj „uslovno rečeno” auto iz više razloga. Na primer, ako bi otpala neka od njegovih vrata mogla je sama da ih namesti, što sigurno ne bi bio slučaj kod BMW-a.

Pitala se da li i izgleda tako grozno i blede kao što se i oseća, ali s obzirom da je retrovizor tandrkao negde ispod sedišta, bila je pošteđena saznanja.

Stendiš je, pak, sav prebledeo i počeo da se trese na samu pomisao da bi neko mogao da naljuti g. Odvina i nije hteo ni da saslušaja Kejt koja je pokušala da mu objasni da ne zna apsolutno ništa o njemu. Ako je tako, Stendiš je bio uporan, kako to da je g. Odvin jasno stavio do znanja da on nju poznaje? Da li ona to optužuje g. Odvina da laže? Ako je tako, onda bi trebalo da se čuva.

Kejt nije znala. Susret sa g. Odvinom joj je bio potpuno neobjašnjiv. Ali nije mogla da odoli utisku da joj je zadao svojevrstan udarac. Njegov pogled kao da te zakucava za mesto na kome stojiš. Međutim, ispod te neprijatne prirode njegovog pogleda, bilo je nečeg skrivenog, još neprijatnijeg. Bilo je još neprijatnije, jer je skrivalo slabost i strah.

A što se tiče onog drugog stvorenja...

On je očigledno bio povod za one gnusne naslove što su od skora počeli da se pojavljuju u novinama, kao npr: „U Vudšedu nešto ‘smrdi’”. Priče su naravno bile uvredljive i užasno bezobzirne i ljudi uglavnom nisu obraćali pažnju na njih, osim onih bednih nekoliko miliona stanovnika koji su jedva čekali neku uvredljivu i bezobzirnu priču.

Ispod tih naslova bili su tekstovi u kojima su tvrdili da neko odvratno stvorenje, ‘nalik na goblina’ teroriše stanovništvo te oblasti i da ta kreatura redovno izlazi iz Vudšeda i obavlja širok spektar neopisivih radnji.

Kao i većina, i Kejt je pomislila, koliko je uopšte i razmišljala o tome, da je to u stvari neki

jadni duševni bolesnik lutao naokolo i možda preplašio neke stare dame, a da su za ostalo zaslužna nemilosrdna piskarala iz žute štampe. Sad više nije bila toliko sigurna u to.

On – to – je znalo njeno ime.

Šta bi to moglo da znači?

To je značilo da je ona pogrešno skrenula. Okupirana mislima, propustila je skretanje koje bi je odvelo na glavni put za London i morala je da smisli šta sada da radi. Mogla je jednostavno da napravi polukružno i krene nazad, ali prošlo je jako dugo od kad je poslednji put ubacila ovaj auto u rikverc i bila je malo nervozna zbog eventualnog ishoda takve akcije.

Pokušala je da sledeća dva puta skrene u desno, čisto da vidi da li će je to izvesti na pravi put, ali nije se preterano nadala pozitivnim rezultatima. I bila je u pravu. Vozila je tri-četiri kilometra, znajući da ide pogrešnim putem, ali je bar, sudeći po svetlije sivim mrljama na sivim oblacima, išla u pravom smeru.

Posle nekog vremena odlučila je da nastavi tim putem. Nekoliko znakova pored kojih je prošla, stavili su joj do znanja da ona, u stvari, samo ide drugim putem ka Londonu, zbog čega je bila jako srećna. Da je znala ranije za ovaj put sigurno bi ga pre izabrala nego onaj autoput na kome je uvek gužva.

Ovaj izlet je bio totalna katastrofa i bilo bi joj bolje da je celo popodne ostala da uživa u kadi. Ono što je doživela bilo je uznemiravajuće, neprijatno, skoro zastrašujuće i nije postigla ni jedan jedini korak bliže svom cilju. Kao da nije bilo dovoljno što ni sama sebi ne sme da prizna sa kojim ciljem je krenula u čitavu avanturu, nego je još moralo i sve ovo da joj se desi. Osećaj neke bajate uzaludnosti postepeno joj se nadvijao nad glavom, zajedno sa opštim sivilom neba.

Pitala se da li možda malo, samo malo, počinje da gubi razum. Kao da je tokom poslednjih nekoliko dana polako gubila kontrolu nad svojim životom i bilo je veoma poražavajuće kada je shvatila koliko je onda ta kontrola bila slaba kada je mogao da je uništi jedan relativno slab udarac groma ili meteorita, ili čega već.

Reč „grom” je bez ikakvog upozorenja uletela u njeno razmišljanje i kako nije znala šta sa njom da radi, pustila ju je da leži tu, u dnu njenih misli, kao peškir koji je ležao na podu njenog kupatila jer je zaboravila da ga skloni.

Želela je da se malo sunca probije kroz oblake. Pritiskali su je kilometri pred točkovima, pritiskali su je oblaci, kada je shvatila da joj pingvini obuzimaju misli. Osetila je da ne može više da izdrži i odlučila da prošeta par minuta, koliko joj treba da razbistri glavu.

Stala je sa strane puta, kada se jedan stariji Jaguar, koji je išao iza nje poslednjih desetak kilometara, zakucao u zadnji deo njenog auta, a njoj skoro da je bilo svejedno.

Istovremeno šokirana i besna, Kejt je živnula, skočila iz kola i pohrlila da se posvađa sa vozačem drugih kola, koji je takođe skočio da bi se posvađao sa njom.

„Zašto ne gledate kuda idete?“ dreknula je na njega. On je bio malo puniji čovek i nosio je dugački kožni mantil i prilično ružan crveni šešir, uprkos neudobnosti koju su ovi odevni predmeti očigledno donosili sa sobom. Kejt je to malo smekšalo.

„Zastoja ne gledam gde idem?“ odgovorio je besno. „Je l' vi ne gledate u retrovizor?“

„Ne“, odgovorila je Kejt, stavljajući ruke na bokove.

„O“, reče njen protivnik, „a zašto?“

„Zato što je ispod sedišta.“

„Aaa, tako“, ljutito će on. „Hvala na iskrenosti. Imate li vi advokata?“

„Da, zapravo, imam“, reče Kejt. Rekla je to energično i sa sujetom.

„Je l' dobar?“ upita čovek sa šeširom. „Trebaće mi. Moj je zaglavio u zatvoru, na neko vreme.“

„Pa, svakako vam ne mogu dati svog.“

„Zašto?“

„Ne budite smešni, pa to bi bio potpuni sukob interesa.“

Njen protivnik je prekrstio ruke i naslonio se na haubu svog auta. Natenane je razgledao okolinu. Dolina je postajala magličasta dok se na nju spuštalo poznojesenje več. Onda se nagnuo u kola da uključi sva četiri. Zadnja svetla su bacila odsjaj boje ćilibara na šipražje pored puta. Farovi, zakopani duboko u Kejtinom Citroenu, baš i nisu bili u stanju da bacaju svoj odsjaj.

Vratio se u prvobitni položaj – ponovo se naslonio na haubu i dobro odmerio Kejt, od glave do pete.

„Vi ste vozač“, rekao je, „u najširem mogućem smislu, pri tom mislim na nekoga ko samo sedi na sedištu za vozača u nečemu, a to kažem bez ikakvih predrasuda, što bi se moglo nazvati kolima, dok ta kola klize po putu i to sa neverovatnim, čak nadljudskim, nedostatkom veštine. Je l' kapirate šta hoću da kažem?“

„Ne.“

„Hoću da kažem da ne vozite dobro. Da li znate da poslednjih dvadesetak kilometara vozite sredinom puta?“

„Dvadesetak kilometara!“ uzviknula je. „Jeste li vi to mene pratili?“

„Samo do određene tačke“, reče Dirk. „Trudio sam se da ostanem na ovoj strani puta.“

„Aaa, tako. E, pa hvala i vama što ste iskreni prema meni. Mislim da nema potrebe da vam naglašavam da je ovo nečuveno. Bolje bi vam bilo da uzmete đavolski dobrog advokata, zato što će ga moj nataći na ražanj.“

„Onda bi možda bilo bolje da uzmem par jaganjaca.“

„Izgledate kao da ste ih već dosta pojeli. Ako smem da pitam, zašto ste me pratili.“

„Učinilo mi se da ste osoba koja zna kuda ide. Ili makar odakle da krene. Bar prvih stotina kilometara.“

„Kakve veze ima sa vama gde sam ja pošla?“

„To je moja navigacijska tehnika.“

Kejt je začkiljila.

Taman je htela da zahteva detaljno objašnjenje ovakve besmislice, kada je jedan beli Ford Siera usporio pored njih.

Vozač je otvorio prozor i provirio glavom. „Imali ste sudar, a?” doviknuo je.

„Da”,

„Ha!” rekao je i nastavio vožnju.

Sekund-dva kasnije, pored njih se zaustavio jedan Pežo.

„Koje to bio malopre?” pitao je vozač, misleći na vozača koji se malopre tu zaustavio.

„Ne znam”, reče Dirk.

„To sam i mislio”, rekao je i nastavio vožnju.

„Kakvi su ovi današnji prolaznici”, reče Dirk Kejt.

„A tek vozači koji te udaraju otpozadi, prave džukele”, reče Kejt. „Ja i dalje želim da znam zašto ste me pratili. Mislim da bi trebalo da vam bude jasno da ne mogu drugačije da vas doživljavam nego kao jednu izuzetno mračnu osobu. ”

„To se lako da objasniti”, reče Dirk. „Obično i jesam. Ali, u ovom slučaju, jednostavno sam zalutao. Bio sam prinuđen da izbegnem jedan veliki sivi kombi koji je išao kao da je čitav put njegov. Samo sam skrenuo sa strane i onda nisam mogao da krenem u rikverc. Posle par skretanja potpuno sam se izgubio. Postoji jedno pravilo koje kaže da u takvim situacijama treba koristiti mapu, ali ja na to samo kažem ‘Ha! A šta ako nemaš mapu? Ili šta ako je i imaš ali je to mapa Dordonje?’ Ja imam svoje pravilo, jednostavno izaberem auto, ili nešto što najviše liči na to, koji izgleda kao da zna kuda ide i pratim ga. Retko stignem tamo gde želim, ali često stignem tamo gde bi trebalo da budem. Pa, šta kažeš na to?”

„Gluposti.”

„Kakav odgovor. Svaka čast.”

„Htela sam da kažem kako i sama to ponekad radim, ali sam onda odlučila da vam još ne priznam.”

„Vrlo mudro”, reče Dirk. „Nemoj previše da se otvaraš. Budi zagonetna, to ti je moj savet.”

„Ja ne želim tvoj savet. Gde si ti uopšte pošao kada si mislio da će te vožnja dvadesetak kilometara u suprotnom smeru tamo odvesti?”

„U mesto pod nazivom Vudšed.”

„A, ludnica.”

„Znaš za to?”

„Dvadesetak kilometara već vozim od nje i volela bih još dalje da odem. Na kom odeljenju ćeš biti? Moram da znam gde da ti pošaljem račun za popravku štete koju si mi napravio na kolima.”

„Oni nemaju odeljenja“, reče Dirk. „I mislim da im se ne bi svidelo da čuju da to zoveš ludnicom.”

„Savršeno mi odgovara sve što se njima ne dopada.”

Dirk je pogledao oko sebe.

„Baš je lepo veče”, rekao je.

„E, baš nije.”

„Da, pa razumem”, reče Dirk. „Izgledaš, ako smem da primetim, kao neko kome ovaj dan ne predstavlja izvor radosti i uživanja u duhovnom bogaćenju.”

„Prokleta si u pravu”, reče Kejt. „Ovo je jedan od onih dana kada bi i Sv. Franjo Asiški počeo da šutira decu. Pogotovo ako računam i utorak, koji je, u stvari, poslednji dan kada sam bila pri sebi. A sad, vidi ovo. Moj prelepi auto. Jedino što je dobro u čitavoj ovoj zbrci je što nisam u Oslu.”

„Potpuno mi je jasno kako te to raduje.”

„Nisam rekla da me raduje. Samo me sprečava da izvršim samoubistvo. Mada ima i drugih načina da sama sebi ne stvaram probleme, i to zahvaljujući ljudima kao što si ti, tako željnim da mi učine tu uslugu.”

„Vi ste bili moj vešti pomoćnik, gospođice Šehter.”

„Prestani to da radiš!”

„Šta da prestanem?”

„Moje ime! Odjednom svaki meni nepoznati čovek koga sretnem zna kako se zovem. Mogli biste vi, momci, da prestanete da znate moje ime, bar na sekund. Kako da devojkica bude zagonetna pod ovakvim uslovima? Jedina osoba koju sam upoznala, a koja nije znala moje ime je osoba kojoj sam se zapravo predstavila. U redu“, rekla je i uperila prst u Dirka, „ti nemaš neke natprirodne moći i zato mi reci kako znaš moje ime. Neću ti pustiti kravatu dok mi ne kažeš.”

„Pa nisi ni uhvatila – ”

„Sad jesam, frajeru.”

„Pusti me!”

„Zašto si me pratio?“ insistirala je Kejt. „Kako znaš moje ime?”

„Pratio sam te isključivo iz onih razloga koje sam naveo. A što se tiče imena, draga moja, ti si mi ga praktično sama rekla.”

„Nisam.”

„Uveravam te da jesi.”

„Još uvek te držim za kravatu.”

„Ako je trebalo da ideš za Oslo, ali si bila u nesvesti od utorka, da se zaključiti da si bila prisutna prilikom eksplozije na terminalu broj dva, na Hitrou aerodromu. O tome je nadugačko pisalo u novinama. Pretpostavljam da si to prespavala. Ja sam lično to propustio zbog svoje apatije, ali današnji događaji su me naterali da obratim pažnju.”

Kejt je ljutito pustila njegovu kravatu, ali je nastavila sumnjičavo da ga posmatra.

„Ma nemoj?” rekla je. „Koji događaji?”

„Oni uznemiravajući“ reče Dirk, nameštajući kravatu. „Čak i da sve ono što si mi rekla o sebi nije bilo dovoljno da shvatim ko si, činjenica da si i ti takođe danas išla u Vudšed je sve rasvetlila. Tvoja ratoborna utučenost mi govori i da nisi našla onoga koga tražiš.”

„Molim?“

„Molim te, uzmi je”, reče Dirk odvezujući svoju kravatu i pružajući je Kejt. Slučajno sam jutros naleteo na bolničarku iz tvoje bolnice. Moj prvi susret sa njom je bio jedan od onih koje, iz raznih razloga, želiš da se što pre završe. Minut-dva kasnije stajao sam na trotoaru, braneći se od lokalnog divljeg života, kada sam čuo neke njene reči i to me je pogodilo kao grom. Ideja je bila fantastično, ludački neverovatna. Ali, kao i većina fantastično, ludački neverovatnih ideja i ova je bila vredna razmatranja, kao jedna više ovozemaljskog karaktera kojoj su činjenice podređene tako da odgovaraju, da se uklapaju u tu ideju.”

„Vratio sam se da bih joj postavio još par pitanja, i ona je potvrdila da su u ranim jutarnjim

časovima nekog neobičnog pacijenta premestili iz bolnice, verovatno u Vudšed. Takođe je potvrdila da je još jedan pacijent bio skoro nepristojno radoznao da sazna šta se desilo sa onim prvim. To je bila gospođica Kejt Šehter, i mislim da ćete se složiti sa mnom, gospođice Šehter, da moji metodi navigacije imaju neke prednosti. Nisam stigao tamo gde sam nameravao, ali sam svakako stigao tamo gde bi trebalo da budem.”

Oko pola sata kasnije pojavio se krupan čovek iz lokalne šlep-službe, sa pikapom, sajlom za vuču i sinom. Ocenio je situaciju, poslao sina i pikap da obave neki drugi posao, a on je zakačio kuku za Kejtin sada neupotrebljiv auto i sam ga odvukao do garaže.

Kejt je ćutala koji minut, a onda reče „On to ne bi uradio da ja nisam Amerikanka.”

Čovek im je preporučio jedan mali lokalni pab i rekao da će doći tu da im javi kad Citroenu postavi dijagnozu. Pošto je Dirku bio razbijen samo prednji desni far, i pošto je Dirk uporno tvrdio da ionako skoro nikada ne skreće desno, odvezli su se do tog mesta. Kada je, sa izvesnom dozom gađenja, ušla u Dirka kola, Kejt je ugledala onu knjigu Hauarda Bela koju je Dirk ‘pozajmio’ od Seli Mils u kafeu i skočila na nju. Posle par minuta, ulazeći u pab, i dalje je pokušavala da otkrije da li je pročitala tu knjigu ili ne.

Pab je predstavljao kombinaciju svih tradicionalnih engleskih kvaliteta – od konjskih ukrasa, preko formike¹, do arogancije. Glas Majki Džeksona koji je dopirao iz drugog bara mešao se sa tugaljivim periodičnim zvucima mašine za pranje sudova. To je stvaralo jednu audio atmosferu koja se odlično uklapala sa izbledelim, nejasnim i prljavim bojama davno okrečenih zidova. Dirk je kupio sebi i Kejt po piće i onda joj se pridružio za jednim malim stolom u ćošku, koji je ona pronašla da bi sela što dalje od neprijateljski raspoloženog sadržaja ovog bara.

„Pročitala sam je“, objavila je, prelistavši veći deo *Beži koliko te noge nose*. „U stvari, počela sam i pročitala sam prvih nekoliko poglavlja. I to pre par meseci. Nije mi jasno zašto još uvek čitam njegove knjige. Potpuno je jasno da ih ni njegov izdavač ne čita.“ Pogledala je u Dirka. „Nikad mi ne bi palo na pamet da ti čitaš takve stvari. Bar po onome što znam o tebi.”

„I ne čitam”, reče Dirk. „Samo sam je, mm... greškom pokupio.”

„To svi kažu”, uzvratila je Kejt. „Bio je jako dobar”, dodala je, „ako voliš takve stvari. Moj brat se bavi izdavaštvom, u Njujorku, i kaže da je Hauard Bel postao jako čudan u poslednje vreme. Ja imam utisak da ga se svi oni pomalo plaše i da on prilično uživa u tome. Sigurno niko nema petlju da mu kaže kako bi trebalo da izbacij sve od desetog poglavlja zaključno sa dvadesetsedmim. I sve ono sa kozom. Postoji teorija po kojoj on prodaje milione primeraka samo zato što niko ni ne čita njegove knjige. Ako bi svako ko kupi njegovu knjigu istu zaista i pročitao, nikad više ništa njegovo ne bi kupio i time bi došao kraj toj karijeri.”

Odgurnula je knjigu od sebe.

„No, bilo kako bilo”, rekla je „veoma mudro si mi objasnio zašto sam otišla u Vudšed, ali mi nisi rekao zašto si ti išao tamo.”

Dirk je slegnuo ramenima. „Da vidim kako izgleda”, odgovorio je, ne predajući se.

„Ma, stvarno? E, pa, uštedeću ti trud. Mesto je prilično užasno.”

„Opiši mi ga. U stvari, počni od aerodroma.”

Kejt je uzela dobar gutljaj bladi merija i koji trenutak je razmišljala u tišini, dok je vodka marširala kroz njenu unutrašnjost.

„Hoćeš da čuješ i o aerodromu? ” rekla je konačno.

„Da.”

Kejt je sručila u sebe ostatak svog pića.

„Onda će mi trebati još jedno”, rekla je i gurnula praznu čašu ka njemu.

Dirk se hrabro suočio sa buljavim očima šankera i dva-tri minuta kasnije vratio se sa novom dozom za Kejt

„Okej”, reče Kejt. „Poću od mačke.”

„Koje mačke?”

„One koju sam molila komšiju da je pričuva.”

„Kog komšiju?”

„Onog što je umro.”

„Aha”, reče Dirk. „Mislim da bi bilo bolje da ćutim i pustim tebe da mi sve lepo ispričaš.”

„Da”, reče Kejt, „to bi bilo dobro.”

Kejt je preporučila događaje od prethodnih par dana, odnosno one koje nije prespavala, i onda je prešla na svoje utiske o Vudšedu.

Uprkos gađenju sa kojim je govorila o tome, Dirku je zvučalo kao da je to pravo mesto za njega kad ode u penziju, tj. ako je ikako moguće već sutra. Sadržavalo je kombinaciju posvećenosti neobjašnjivom, što je bilo njegov najveći porok (tako je to doživljavao, mada je ponekad besneo zbog toga kao pravi rob neke loše navike), sa razmaženim samougađanjem, za šta je želeo da mu postane porok ako ikada bude mogao sebi to da priušti.

Na kraju je Kejt povezala svoj uznemirujući susret sa g. Odvinom i njegovim vernim slugom, i kao rezultat toga Dirk je ostavljen u nekoj namrgođenoj tišini nekoliko minuta posle njenog izlaganja. Veliki deo tog vremena u stvari se sveo na njegovu unutrašnju borbu, da li da posegne za cigaretom ili ne. Nedavno ih je prokleo, ali ovakva borba je bila redovna i on ju je redovno gubio, a da često to nije ni primećivao.

Trijumfalno je odlučio da neće uzeti cigaretu i onda je izvadio jednu. Kapanje po ogromnom džepu njegovog kaputa podrazumevalo je vađenje koverta koju je uzeo iz kupatila Džefrija Enstija. Stavio ju je na sto pored knjige i zapalio cigaretu.

„Devojka koja je radila za šalterom na aerodromu...” rekao je konačno.

„Ona me je izluđivala”, reče Kejt, k'o iz topa. „Radi svoj posao kao neka mašina. Ne sluša, ne razmišlja. Gde li samo nalaze takve ljude?”

„Ona je, u stvari, bila moja sekretarica”, reče Dirk. „Izgleda da ne mogu da je pronađu.”

„O. Pa, žao mi je”, reče odmah Kejt, a zatim se na par trenutaka zagledala u daljinu.

„Pretpostavljam da ćeš reći da ona zapravo i nije baš takva”, nastavila je. „Moguće. Verovatno je samo postavila zid između sebe i svih frustracija koje takav posao donosi. Posao na aerodromu od čoveka sigurno napravi jedno bezosećajno biće. Možda bi mi je bilo i žao da nisam i sama bila tako prokleta isfrustrirana. Izvini, nisam znala. Znači to je ono što pokušavaš da otkriješ.”

Dirk je samo klimnuo glavom. „Između ostalog”, rekao je. Onda je dodao, „Ja sam privatni detektiv.”

„Oh? ” uzviknula je Kejt iznenađeno, a onda je poprimila zbunjen izraz lica.

„Je l' ti to smeta?”

„Ne, samo imam prijatelja koji svira kontrabas.”

„Aha”, reče Dirk.

„Kad god ga ljudi vide kako se bori sa tolikim instrumentom svi ga pitaju isto, i to ga dovodi do

ludila. Svi kažu ‘Kladim se da bi voleo da sviraš pikolo.’ Nikome nikada nije palo na pamet da mu možda svi govore to isto. Samo sam pokušala da se setim nečega što svi govore privatnim detektivima kako ne bih baš to rekla.”

„Ne. Ono što se dešava je da svi izgledaju nekako zbunjeno, a i ti si upravo tako izgledala.”

„Znači tako.” Kejt je bila razočarana. „Pa, je l’ imaš neki trag – hoću reći, ideju o tome šta se dogodilo sa tvojom sekretaricom?”

„Ne”, reče Dirk, „nemam nikakvu ideju. Samo neku nejasnu sliku sa kojom ne znam šta da radim.” Poigravao se sa cigaretom i pustio da mu pogled ponovo odluta preko stola do knjige.

Uzeo ju je u ruke i posmatrao, razmišljajući šta ga je uopšte nateralo da je uzme.

„Ja u stvari ne znam ništa o Hauardu Belu”, rekao je.

Kejt je bila iznenađena načinom na koji je on iznenada promenio temu, ali je takođe osetila i neko olakšanje.

„Samo znam”, reče Dirk, „da on prodaje gomile knjiga i da sve izgledaju kao ova. Šta bi još trebalo da znam?”

„Pa, postoje neke prilično neobične priče o njemu.”

„Kao na primer?”

„Kao na primer šta radi u hotelskim sobama širom Amerike. Niko nije baš upoznat sa detaljima, naravno, samo dobiju račune i plate ih zato što ne vole da ispituju. Smatraju da je bolje da ništa ne pitaju. Naročito ne o pilićima.”

„Pilićima?” reče Dirk. „Kakvim pilićima?”

„Pa“, reče Kejt, spuštajući glas i nagnjući se blago prema njemu, „kažu da mu redovno dostavljaju žive piliće u hotel.”

Dirk se namrštio.

„Zaboga, zbog čega?” rekao je.

„Niko nema pojma. Niko ne zna šta se dešava sa tim pilićima. I niko ih nikada nije ponovo video”, rekla je još tišim glasom i još više se nagnuvši ka Dirku. „Ni jedno jedino pero.”

Dirk se zapitao da li je on beznadežno naivan.

„Pa, šta misle, šta on radi sa njima?” upitao je.

„Niko nema pojma. Čak niko ni ne želi da ima pojma. Jednostavno ne znaju.”

Slegnula je ramenima i ponovo uzela knjigu u ruke.

„Dejvid – to je moj brat – još kaže da on ima savršeno ime i prezime za pisca bestselera.”

„Stvarno? U kom smislu?”

„Dejvid kaže da je to prva stvar na koju izdavač obraća pažnju kada je u pitanju nov pisac. Ne ‘Da li je ovo dobro?’ ili ‘Da li će ova knjiga biti dobra kada se oslobodi svih priloga?’ nego ‘Da li je njegovo prezime kratko, a ime malo duže?’ Vidiš? ‘Bel’ je odštampano velikim srebrnim slovima, a ‘Hauard’ je iznad, malo zakošeno. Instant znak raspoznavanja. Kad imaš takvo ime i prezime, skoro je nebitno da li umeš da pišeš ili ne. Što je u slučaju Hauarda Bela vrlo značajan bonus. Ali, to je sasvim obično ime ako je napisano ovako, vidiš?”

„Gde?” reče Dirk.

„Ovde na tvojoj koverti.”

„Gde? Da vidim.”

„To je njegovo ime, zar ne? Precrtano.“

„O, bože, vidi stvarno“, rekao je Dirk i zagledao se u kovertu. „Izgleda da ga nisam prepoznao kad nije napisano kao na knjizi.“

„Je li ovo ima neke veze sa njim?“ upitala je Kejt uzimajući kovertu da je pogleda.

„Ja ni ne znam u stvari šta je to“, reče Dirk. „To je nešto što ima neke veze sa ugovorom, a možda ima veze i sa pločom.“

„Vidim da možda ima neke veze sa pločom.“

„Kako to vidiš?“ upita Dirk oštro.

„Pa, evo ovde piše ‘Denis Hač’, zar ne? Vidiš?“

„A, da. Vidim“, reče Dirk gledajući u kovertu. „Hmm, je li bi to ime trebalo nešto da mi znači?“

„Pa“, reče Kejt lagano, „to zavisi da li si među živima ili ne. On je glavni u muzičkoj kući ‘Godina ovna’. Doduše, manje je poznat od Pape – pretpostavljam da znaš koje Papa.“

„Da, da“, nestrpljivo reče Dirk, „onaj sa belom kosom.“

„E, taj. On je izgleda jedina poznata osoba na koju ova koverta nije svojevremeno bila adresovana. Ovde je i Sten Dubček. On je glavni u ‘Dubček, Denton, Hajdeger, Drejkot’. Znam da oni rade knjigovodstvo za MKGO!“

„Za koga?“

„MKGO! Muzička kuća Godina ovna. Taj posao im je doneo čitavo bogatstvo.“

Pogledala je u Dirka.

„Odaješ utisak nekoga ko zna jako malo o muzičkom poslu i o reklamiranju.“

„Imam tu čast“, rekao je i elegantno nakrivio glavu.

„Pa, šta onda radiš sa ovim?“

„Znaću kad uspem da je otvorim. Imaš možda nož?“

Kejt je odmahнула glavom.

„Ko je onda Džefri Ensti?“ pitala je. „Samo njegovo ime nije precrtano. Neki tvoj prijatelj?“

Dirk je malo prebledeo i nije joj odmah odgovorio. Zatim je rekao: „To neobično stvorenje koje si spomenula, to ‘Nešto *smrdi* u Vudšedu’. Ponovi mi šta ti je rekao.“

„Rekao je ‘Ja takođe znam više od vas, gospođice Šehter.’“ Kejt je pokušala da slegne ramenima.

Dirk je nekoliko trenutaka nesigurno odmeravao svoje misli.

„Mislim da je sasvim moguće“, rekao je konačno, „da si u neakvoj opasnosti.“

„Misliš moguće je da neki ludak u prolazu naleti kolima na mene? Na takvu opasnost misliš?“

„Možda čak i nešto gore.“

„O, ma nemoj?“

„Da.“

„A zašto to misliš?“

„Nije mi baš sasvim jasno, još uvek“, odgovorio je Dirk i namrštio se. „Većina onoga što mi se trenutno mota po glavi ima veze sa apsolutno nemogućim stvarima, tako da ne mogu tek tako da izložim svoje misli. To su, doduše, jedine misli koje imam.“

„Onda ću ja dobiti neke druge“, reče Kejt. „Koji ono beše princip Šerloka Holmsa? ‘Kada odbaciš nemoguće, ono što ostane, ma koliko bilo neverovatno, mora biti istina.’“

„U potpunosti se ne slažem“, bio je Dirk oštar. „Nemoguće često ima onu vrstu integriteta koja nedostaje neverovatnom. Koliko puta si dobila očigledno racionalno objašnjenje nečega i to objašnjenje funkcioniše sasvim okej osim u jednom a to je da je beznadežno neverovatno? Onda ti tvoj instinkt kaže ‘Da, ali on ili ona jednostavno nikada to ne bi uradio.

„Pa, to mi se u stvari dogodilo baš danas“, uzvratila je Kejt.

„A, da“, reče Dirk udarivši rukom o sto od čega su čaše na njemu poskočile, „ona devojčica u kolicima – savršen primer. Sama ideja da ona ko zna odakle prima informacije o jučerašnjem stanju na berzi, jednostavno je nemoguća, stoga to mora biti tačno, jer je ideja da ona uporno vrši jednu neizmemo kompleksnu i napornu obmanu od koje nema ama baš nikakve koristi, jednostavno beznadežno neverovatna. Prva ideja samo pretpostavlja da postoji nešto što mi ne znamo, a sam bog zna da takvih stvari ima na pretek. Druga se, pak, kosi sa fundamentalnim i ljudskim, o čemu mi posedujemo znanja. Zato bi trebalo da budemo veoma sumnjičavi prema tome i prema njegovoj logičnoj racionalnosti.“

„Ali ti nećeš da mi kažeš svoje mišljenje.“

„Neću.“

„Zašto?“

„Zato što će zvučati smešno. Ali mislim da si u opasnosti. Mislim da si možda u velikoj opasnosti.“

„Divno. Pa, šta predlažeš da uradim u vezi sa tim?“ reče Kejt, uzimajući gutljaj svog drugog pića, koje je inače stajalo netaknuto.

„Predlažem“, Dirk je zvučao ozbiljno, „da se vratiš u London i prespavaš kod mene.“

Kejt je prasnula u smeh, a onda je morala da izbunari papirnu maramicu iz tašne kako bi obrisala sok od paradajza sa sebe.

„Ja se izvinjavam, ali šta je to tako neobično u vezi sa mojim predlogom?“ Dirk je zahtevao da zna i malo je ustuknuo.

„Ovo je najdivnije muvanje posle površnog poznanstva koje sam ikad doživela.“ Nasmejala mu se. „Bojim se da je odgovor jedno glasno i jasno ne.“

Pomislila je kako je on interesantan i na neki ekscentričan način zabavan, ali joj je isto tako i grozno neprivlačan.

Dirku je bilo malo neprijatno. „Mislim da je došlo do užasnog nesporazuma“, rekao je. „Dozvoli da objasnim – “

Prekinuo ga je iznenađan dolazak automehaničara koji je nosio vesti o Kejtinim kolima.

„Popravio“, reče. „U stvari, nije bilo mnogo toga da se popravi, osim branika. Ništa novo. Onaj čudan zvuk koji ste pomenuli je samo zvuk motora. Ali, biće okej. Samo treba da povećate broj obrtaja, stisnete kvačilo i čekate malo duže nego obično.“

Kejt mu se suvo zahvalila i bez pogovora dozvolila Dirku da plati majstora 25 funti, koliko je ovaj tražio za svoj rad.

Napolju, na parkingu, Dirk je ponovio svoj zahtev da Kejt ide kod njega, ali ona je bila nepopustljiva. Rekla je da joj samo treba da se dobro naspava i da će posle toga, ujutro, sve izgledati bolje i lakše za prebroditi.

Dirk je insistirao da makar razmene brojeve telefona. Kejt je pristala na to pod uslovom da on pronađe neki drugi put do Londona i da ne ide za njom.

„Dobro se čuvaj“ doviknuo je Dirk kada je motor njenog auta zagrmeo ka glavnom putu.

„Hoću“, vikala je Kejt, „i, ako se desi bilo šta nemoguće, obećavam da ćeš ti prvi saznati.“

Za trenutak, žuti Citroen je vijugavo bljesnuo pod svetlom koje se izlivalo kroz prozore paba, pod nadvijenim sivilom noćnog neba koje ga je uskoro progutalo.

Dirk je pokušao da je prati, ali nije mogao da upali auto.

---

¹ *Formica = marka plastike otporne na toplotu od koje se prave stolovi, kuhinjske radne površine itd.*

Oblaci su se još većom težinom nadvili nad zemljom, stiskajući se u obliku ogromnih zlovoljnih kula, kada je Dirk, u iznenadnom napadu panike, morao ponovo da pozove automehaničara iz garaže. Ovog puta je svojim kamionetom stigao nešto sporije i oneraspoložen pićem.

Nekoliko puta se grubo nasmejao Dirkovoj nezgodi, a onda je nespretno otvorio haubu i promrmljao nešto o priključcima za cevi, pumpama, generatoru, čvorcima, što nikako nije dovelo do zaključka da li će moći da upali kola u toku ove noći.

Dirk nije mogao da dobije pravi odgovor, ili bar odgovor koji bi bilo šta značio, kao na primer šta je uzrokovalo taj haos u generatoru, šta se desilo sa pumpom za gorivo, na koji način je motor pokvaren i zašto sat ne radi.

Na kraju je shvatio i to da mehaničar tvrdi da je porodica čvoraka nekada davno napravila gnezdo na osetljivom delu motora i da je ta porodica na kraju poginula na užasan način, odnevši i delove motora sa sobom. U tom trenutku, Dirk je očajnički gledao oko sebe, pitajući se šta mu je činiti.

Primetio je da mehaničarev pikap stoji tu odmah pored njih i da mu još uvek radi motor i odlučio je da sedne u njega. Kako je bio nešto manje trapav i nezgrapn od mehaničara, uspeo je da sprovede svoj plan uz minimum poteškoća.

Odjurio je stazom, odvezao se u noć i stao posle tri kilometra. Ostavio je upaljena svetla na kamiončiću i sakrio se iza drveta. Desetak minuta kasnije pojavio se iza ugla njegov Jaguar, proleteo pored pikapa, naglo zakočio i divljački krenuo u rikverc. Mehaničar je grubo otvorio vrata, izleteo napolje i požurio ka svom vlasništvu, ostavljajući Dirku priliku koja mu je bila potrebna da skoči iz svog zaklona i priđe svom vlasništvu.

Zaškripao je točkovima i odvezao se sa osećajem nekog gorkog trijumfa, i dalje opsednut nekim nemirima kojima nije mogao da odredi ni ime, a ni oblik.

U međuvremenu, Kejt se pridružila magličastom odsjaju žutog toka koji ju je na kraju vodio kroz predgrađa Akton i Iling, sve do samog srca Londona. Uspuzala se preko nadvožnjaka na Zapadnom putu i uskoro skrenula ka severu, prema Primrouz Hilu, do kuće.

Oduvek je uživala u vožnji pored parka, a siluete drveća u mraku su je opčinjavale i otvarale joj apetit za tišinom njenog kreveta.

Pronašla je mesto za parkiranje koje je bilo najbliže njenom ulazu, što je otprilike bila razdaljina od tridesetak metara. Iskobeljala se iz auta i pažljivo preskočila zaključavanje njegovih vrata. U kolima nikada nije ostavljala ništa vredno i smatrala je da ljudi ne treba da dođu u situaciju da moraju nešto da razbiju da bi to otkrili. Ovaj auto je dva puta bio ukraden, ali u oba slučaja je nađen napušten dvadesetak metara dalje.

Nije otišla pravo kući, već je krenula u suprotnom smeru da kupi mleko i kese za smeće u prodavnici na uglu susedne ulice. Složila se sa ljubaznim Pakistancem, koji je držao tu radnju, da izgleda jako umorno i da bi trebalo ranije da legne, ali na putu ka kući svratila je još na jedno mesto. Otišla je i naslonila se na ogradu parka, zurila u tamu par minuta i udisala malo tog hladnog noćnog vazduha. Konačno je pošla nazad ka svom stanu. Kada je prošla pored prve ulične svetiljke ona je zaiskrila i ugasila se, ostavivši je u malom kavezu tame.

Takve stvari uvek stvaraju neku jezu.

Kažu da uopšte nije neobično da u jednom trenutku pomislimo na nekoga koga nismo videli godinama i da već sledećeg dana saznamo da je ta osoba umrla. Uvek ima puno ljudi koji pomisle na nekoga koga nisu videli godinama i uvek ima puno ljudi koji umiru. Kad je u pitanju tolika populacija kakvu ima na primer Amerika, zakon proseka znači da se ovakva slučajnost događa bar deset puta dnevno, ali bez obzira na to, nikome ko to doživi takvo iskustvo nije ništa manje jezivo.

Isto tako, bezbroj sijalica na uličnim svetiljkama pregoreva svakog minuta, i svakako neke pregorevaju u momentu kada neko prođe pored njih. Ipak, to i dalje izaziva neki jeziv osećaj, pogotovo kada se isto to dogodi i sa sledećom sijalicom pored koje ta osoba prođe.

Kejt je stajala kao ukopana.

Ako može da se dogodi jedna slučajnost, onda može da se dogodi i druga slučajnost, rekla je sebi. I ako se druga slučajnost dogodi odmah posle prve i to je slučajnost. Nema apsolutno nikakvog razloga za uzburku samo zato što je par uličnih sijalica pregorelo. Nalazila se u savršeno mirnoj ulici u poznatom kraju, okružena kućama u kojima su gorela svetla. Pogledala je u kuću koja joj je bila najbliža i to, na žalost, baš u trenutku kada su se ugasila svetla na prozoru koji gleda na ulicu. Ovo se verovatno dogodilo zato što je stanar u tom trenutku odlučio da izađe iz te sobe. Pa, iako je ovo samo išlo u prilog tezi da slučajnosti mogu biti jako neobične, to joj nije popravilo raspoloženje.

Ostatak ulice je i dalje bio okupan magličastim žutim sjajem. Samo je u prečniku od oko jednog metra oko nje bio mrak. Sledeća osvetljena površina nalazila se samo nekoliko desetina santimetara ispred. Duboko je uzdahnula, sabrala se i krenula ka toj površini, ka samom njenom centru. Istog momenta i ona se ugasila.

Stanari obeju kuća pored kojih je prošla na tom putu izabrali su baš taj momenat da izađu iz soba koje gledaju na ulicu, kao i njihove komšije preko puta.

Možda se upravo završila popularna TV serija. Tako je. Svi su ustajali i istovremeno gasili svoje televizore i svetla u sobi, i kao rezultat preopterećenja strujne mreže, pregorele su neke ulične sijalice. Tako nekako. Od ovog rezultata preopterećenja strujne mreže njeno srce je počelo snažno da lupa. Krenula je dalje, trudeći se da bude smirena. Čim stigne kući pogledaće u novinama kakva je to serija na TV-u, kad zbog nje pucaju ulične svetiljke.

Četiri.

Stala je kao ukopana ispod ugašene lampe. Sve više kuća je postajalo mračno. Ono što ju je naročito uzrujalo bilo je to što su one postajale mračne istog trenutka kada bi pogledala ka njima.

Pogled – *kvrc.*

Pokušala je ponovo.

Pogled – *kvrc.*

Svaka u koju je pogledala momentalno bi se zamračila.

Pogled – *kvrc.*

Sa iznenadnim strahom je shvatila da ne sme više da gleda u one u kojima je svetlo još uvek bilo upaljeno. Racionalizacija ovog dešavanja koju je pokušala da iskonstruiše sada se zakovitlala u njenoj glavi, očajnički moleći da bude puštena napolje. I ona ju je pustila. Pokušala je da zakuje svoj pogled za tle, iz straha da će ugasiti svetla u celoj ulici, ali nije joj pošlo za rukom da ne baci po koji sćušni pogled, tek da proveriti da li to funkcioniše.

Pogled – *kvrc.*

Zamrznula je pogled u tle, u uzanu stazicu pred sobom. Veći deo puta je sada već bio u mraku.

Između nje i vrata njenog ulaza preostale su još tri svetiljke. Iako je gledala u zemlju, uspela je svojim perifernim vidom da otkrije da su svetla u stanu ispod njenog upaljena.

Tu živi Nil. Nije mogla da se seti njegovog prezimena, ali on je povremeno svirao bas i trgovao je starinama. Imao je običaj da joj daje savete u vezi sa uređenjem stana, koje ona nije tražila, a takođe je ukrao njeno mleko – tako da su im odnosi malo zahladneli. Ipak, u ovom momentu, molila je boga da je on tu i da joj kaže šta nije u redu sa njenim kaučem, i da se svetio u njegovom stanu neće ugasi kada ona skrene pogled sa trotoara zajedno sa tri preostale osvetljene površine duž puta koji je morala da pređe.

Okrenula se i pogledala iza sebe, na put koji je prešla. Sve je bilo u mraku, utapalo se u tamu parka koji je više nije smirivao, već joj je pretio siluetama debelog, čvornovatog korenja i izdajničkog smeća u stadijumu truljenja.

Ponovo se okrenula, držeći pogled pri zemlji.

Tri osvetljene površine.

Ulične svetiljke se nisu gasile u trenutku kada ih pogleda, nego kada prođe pored njih.

Začkiljila je očima da bolje vidi gde se nalazi sledeća svetiljka, iznad i ispred nje. Podigla je glavu i pažljivo ponovo širom otvorila oči, zureći direktno u narandžasti odsjaj koji se probijao kroz debelo staklo.

Mirno je sijalo.

Ne odvrćajući pogled sa svetla koje je pržilo šare na njenoj mrežnjači, oprezno je krenula napred, korak po korak, naprežući svoju volju ne bi li ga naterala da se ne ugasi kad ona prođe. Nastavilo je da svetli.

Krenula je dalje. Nastavilo je da svetli. Ponovo je zakoračila i ono je i dalje sijalo. Sada je već bila skoro ispod same svetiljke, izvijajući vrat kako bi držala svetlo na oku.

Zakoračila je još jednom i ugledala plamičak kako zamire, ostavljajući za sobom trag koji se šepurio u njenim očima.

Spustila je pogled i pokušala da gleda isključivo ispred sebe, ali odasvud su iskakale neke ludačke siluete i osetila je da gubi kontrolu. Jurnula je ka sledećoj svetiljki i tu ju je ponovo dočekala tama. Stala je zadihana, trepćući i pokušavajući da se umiri. Pogledala je malo bolje prema sledećoj osvetljenoj površini i učinilo joj se da vidi jednu priliku kako stoji ispod ulične lampe. To je bila jedna krupna prilika po kojoj su igrale narandžaste senke. Na glavi ove figure bili su ogromni rogovi.

Ludačkim intenzitetom buljila je u mračnu pučinu i iznenada zauralala „Ko si ti?“

Pauza. Onda je dubok glas odgovorio „Imate li nešto čime bih mogao da skinem ove parčiće drvenog poda sa leđa?“

Još jedna pauza, nešto drugačije i malo zbunjenije prirode.

Bila je to jedna dugačka pauza. Nervozno je visila u vazduha, neodlučna u kom smem da eksplodira. Zamračena ulica je ustuknula, zauzela je odbrambeni stav.

„Molim?“ Kejt je konačno viknula. „Rekla sam.. *Molim?*“

Ona velika figura se protresla. Kejt nije još uvek mogla dobro da ga vidi, jer su joj pred očima još igrale plavičaste senke opržene narandžastim svetlom.

„Bio sam“, reče figura, „zalepljen za pod. Moj otac –“

„Jesi li ti“, Kejt se tresla od besa „jesi li ti odgovoran... za sve ovo?“ Okrenula se i ljutito pokazala rukom na ulicu da mu pokaže noćnu moru kroz koju je upravo prošla.

„Važno je da znaš ko sam ja.“

„Ma nemoj?“ reče Kejt. „E, pa ‘ajde onda da odmah lepo zapišem tvoje ime i odnesem ga u policiju da te uhapse za namerno počinjen prekršaj ili tako nešto. Za zastrašivanje. Uplitanje –“

„Ja sam Tor. Ja sam Bog Groma. Bog Kiše. Bog Visokih Oblaka. Bog Munje. Bog Rečnih Tokova. Bog svih Čestica. Bog Vezivnih Sila. Bog Vetra. Bog Useva. Bog Mjolnir Čekića.“

„Stvarno?“ ključala je Kejt. „Da si izabrao neki bolji trenutak da mi sve to saopštiš nema sumnje da bih bila zainteresovana, ali ovako, samo si me još više razbesneo. Upali ta prokleta svetla!“

„Ja sam –“

„Rekla sam da upališ svetla!“

Uz neki potmulu odsjaj, sva ulična svetla su se ponovo upalila, a prozori okolnih kuća su bili ponovo osvetljeni. Lampa iznad Kejt je istog momenta ponovo pregorela. Uputila mu je preteći pogled.

„To je bila stara sijalica“, rekao je.

Samo je nastavila da zuri u njega.

„Vidiš?“ rekao je, „imam tvoju adresu.“ U ruci je držao parče papira koje mu je dala na aerodromu, što je na neki način sve objasnilo i dovelo stvari u red.

„Ja –“

„Nazad!“ viknuo je mašući rukama ispred njenog lica.

„Šta?“

Uz snažan nalet vetra, sa noćnog neba stuštio se veliki orao sa krilima raširenim ka njemu da ga uhvati. Tor je udarao i mlatarao rukama dok ogromna ptica nije malo ustuknula, skoro pala na zemlju, povratila snagu i teškim zamasa krila poletela do vrha ulične svetiljke. Čvrsto je kandžama zagrlila svetiljku i tu se zaustavila, od čega se čitava ta ulična lampa malo zatresla.

„Odlazi!“ vikao je Tor na pticu.

Orao je samo sedeo gore i posmatrao ga. Ovo monstrozno stvorenje izgledalo je još monstroznije pod narandžastim svetlom koje je bacalo ogromnu senku na susedne kuće. Imalo je neobične kružne belege na krilima. Kejt se učinilo da je već negde videla ovakve belege, možda u nekom košmaru, ali je bila sigurna da ovo sada nije nikakav košmar.

Bez sumnje, pronašla je čoveka koga je tražila. Ista ona krupna figura, iste ledene oči, isti onaj

izraz arogancije i besa sa dozom smušenosti, samo što su ovoga puta njegove noge bile porinute u ogromne kožne čizme, slapovi krzna, traka i bičeva visili su sa njegovih ramena, na glavi je imao gvozdenu kacigu sa rogovima i ovoga puta njegov bes nije bio usmeren ka devojci koja radi na aerodromu, već ka ogromnom orlu koji je stajao na uličnoj svetiljki nasred Primrouz Hila.

„Odlazi!“ viknuo je ponovo. „To je izvan mojih moći! Sve što sam mogao već sam uradio! Tvoja porodica je obezbeđena.“

Ništa više ne mogu da učinim za tebe! Ja sam nemoćan i bolestan.“

Kejt je bila šokirana kada je iznenada ugledala duboke ogrebotine na njegovoj levoj ruci, koje mu je napravio orao svojim kandžama kada se zaletio na njega. Krv je liptala iz njih, navirala je kao pomahnitala bujica.

„Odlazi!“ ponovo je zaurao. Drugom rukom je otresao krv sa ogrebotina i bacio krupne kapi na pticu, koja je malo ustuknula, zateturala se, ali ipak ostala na mestu. Iznenada, čovek je skočio u vazduh i uhvatio se za svetiljku koja se ozbiljno zaljuljala pod tolikom težinom. Uz glasne krike ptica ga je divljački ključala dok je slobodnom rukom pokušavao da je uhvati i skinje dole.

Vrata su se otvorila. To su bila vrata Kejtinog ulaza. Na njima se pojavio čovek sa sivim okvirom naočara i urednim brkovima. To je bio Nil, njen komšija, u svom raspoloženju.

„Ja zaista mislim da – “ počeo je. Ipak, ubrzo mu je postalo jasno da zaista ne zna šta da misli i vratio se unutra, nezadovoljan, ponevši svoje raspoloženje sa sobom.

Veliki čovek se pripremio, napravio veliki skok kroz vazduh i zaustavio se uz blago, kontrolisano truckanje, na vrhu sledeće ulične svetiljke koja se malo savila pod njegovom težinom. Pognuo se zureći u orla, koji mu je uzvraćao istom merom.

„Odlazi!“ vikao je, mašući rukom prema njemu.

„Gaarh!“ odgovorio je orao.

Jednim zamahom ruke izvukao je ispod gomile krzna jedan čekić sa kratkom drškom i odmeravao njegovu težinu premeštajući ga iz ruke u ruku. Glava čekića je u stvari bilo jedno grubo izbrušeno parče gvožđa, veličine i oblika krigle piva, otprilike, a drška je bila debljine ručnog zgloba umotana u komade kože.

„Gaaaarrrh!“ zakričao je orao ponovo, gledajući sumnjičavo u čekić. Kada je Tor polako počeo da vrti čekić u ruci, ptica je počela da se premešta sa jedne na drugu nogu, prateći ritam u kome se čekić vrteo.

„Odlazi!“ rekao je Tor nešto tišim glasom, ali sa većom dozom pretnje. Potpuno se ispravio na svetiljki, vitlajući čekićem sve brže i brže u velikom luku. Bacio ga je iznenada na orla. Istog trenutka, munja visokog strujnog napona izletela je iz lampe na kojoj je ptica stajala, nateravši je da odskoči u vazduh uz glasne krike. Čekić je bezopasno odleteo ispod lampe, ponovo se digao u vazduh kroz tamu parka, dok se Tor, oslobođen njegove težine, malo zateturao i uhvatio za vrh svetiljke da povрати ravnotežu. Orao je pomahnitalo mahao krilima kroz vazduh, takođe povratio kontrolu i još jednom se zaletio da napadne Tora, koji je odskočio unazad kako bi izbegao opasnost, a onda se ptica uputila ka noćnom nebu, gde se ubrzo pretvorila u sićušnu crnu tačku pre nego što je konačno nestala.

Čekić se vraćao nazad, sa neba, stvarajući svojom glavom bezbroj iskrica na kamenoj stazi, prevrnuo se dvaput u vazduhu, a onda se bacio glavom na zemlju odmah pored Kejt, a svoju dršku je prizemljio pored njene noge.

Jedna starija dama koja je strpljivo čekala sa svojim psom u senci svetiljke, sada pregorele, osetila je, s punim pravom, da je akcija završena, te da više neće biti uzbudljivih scena i mirno je

prošla pored njih. Tor je učtivo sačekao da oni prođu, a onda je prišao Kejt koja je stajala sa prekrštenim rukama, posmatrajući ga. Posle svega što se dogodilo u poslednjih dva-tri minuta, nije imao pojma šta da joj kaže i za trenutak se samo zamišljeno zagledao u daljinu.

Kejt je pomislila kako je razmišljanje, za njega, jedna aktivnost potpuno odvojena od svega ostalog i da mu je za to potreban prostor. To nije moglo jednostavno biti kombinovano sa hodanjem ili sa pričanjem, ili kupovinom karte za avion.

„Bolje bi bilo da vidimo šta ti je sa rukom“, rekla je i povela ga uz stepenice svoje kuće. On ju je poslušno pratio. Kada je otvorila vrata od ulaza ugledala je Nila kako stoji naslonjen na zid i namrgođeno zuri u automat za koka-kolu koji je bio naslonjen na suprotan zid, zauzimajući neverovatno mnogo prostora u hodniku.

„Ja ne znam šta ćemo s ovim da radimo, stvarno ne znam“, rekao je.

„Šta to radi ovde?“ pitala je Kejt.

„Pa, bojim se da to ja tebe treba da pitam“, reče Nil. „Ne znam kako ćeš uspeti da ga podigneš uz stepenice. Da budem iskren, uopšte ne vidim način da se to uradi. I, budimo realni, mislim da ti se uopšte neće ni dopasti kada ga odneseš gore. Znam da je to jako moderno i tako „američki“, ali razmisli malo – imaš divan francuski sto od trešnjinog drveta, kauč koji će biti sasvim okej kad konačno skineš sa njega onaj odvratni prekrivač za koji ti stalno govorim da bi trebalo da ga se otarasiš, samo ti nećeš da me poslušаш i ja nikako ne vidim kako misliš ovo da uklopiš uz sve to, nema šanse. I nisam baš siguran da bih smeo to da ti dozvolim, mislim, ovo je jedan jako težak predmet, a sećaš se šta sam ti rekao za podove u ovoj kući. Moraću da razmislim još jednom, stvarno.“

„Da, Nil, kako je to dospelo ovamo?“

„Pa, ovaj tvoj prijatelj ga je dovukao ovamo baš pre nekih sat vremena. Ne znam gde on trenira, ali moram da kažem da ne bih imao ništa protiv da idemo zajedno u teretanu. Rekao sam mu da mislim da mi je sve to vrlo sumnjivo, ali on je bio uporan i na kraju sam još morao i da mu pomognem. Ali, ja mislim da bismo morali dobro da razmislimo o ovoj temi. Pitao sam tvog prijatelja da li voli Vagnera, ali mi nije baš najbolje odgovorio. Pa, ne znam, šta misliš da radiš sa ovim?“

Kejt je duboko uzdahnula. Predložila je svom krupnom gostu da ga odnese gore, pa će mu se ona pridružiti za koji minut. Tor je prošao pored njih – groteskna figura ide uz stepenice.

Nil se duboko zagledao u Kejtine oči ne bi li iz njih pročitao šta se događa, ali Kejt ga je bledo gledala, onako kako to samo ona ume.

„Izvini, Nil“, rekla je, zapravo. „Automat će da leti napolje. Sve je to nesporazum. Srediću ja to do sutra.“

„Da, sve je to u redu“, reče Nil, „ali, gde sam tu ja? Mislim, jasno ti je koji je moj problem.“

„Ne, Nil, nije mi jasno.“

„Pa, meni ta... stvar stoji tu, tebi je ta... osoba tamo gore, i čitava situacija je prilično haotična.“

„Mogu li nešto da uradim da je sredim?“

„Pa, to i nije baš tako lako, zar ne? Hteo sam samo da kažem da bi trebalo malo da razmisliš o tome. Mislim, o svemu. Rekla si mi da odlaziš. Danas sam čuo kako puniš kadu. Šta je trebalo da pomislim? I ono sa mačkom... Znaš da ne volim da imam veze sa mačkama.“

„Znam, Nil. Zato sam i zamolila gospođu Grej da je čuva.“

„Da, i vidi šta joj se dogodilo. Umrla je od srčanog udara. Gospodin Grej je jako uznemiren, da znaš.“

„Mislim da to nema nikakve veze sa tim što sam je zamolila da pripazi na moju mačku.“

„Pa, ja ti samo kažem da je on *jako* uznemiren.“

„Da, Nil. Žena mu je umrla.“

„Pa, ništa nisam rekao. Samo kažem da bi trebalo da razmisliš o tome. I šta ćemo, zaboga, da radimo sa tim?“ rekao je, misleći na automat za koka-kolu.

„A ja kažem da ću se pobrinuti da taj automat do ujutro nestane odavde, Nil.“ reče Kejt. „Vrlo rado ću stajati ovde i vrištati jako glasno ako ti misliš da će to nekako pomoći, ali —“

„Slušaj, draga, ja sam samo hteo to da ti kažem. I nadam se da nećete noćas biti previše glasni, jer moram da vežbam svoju muziku, a ti znaš koliko mi je potrebna tišina za koncentraciju.“ Uputio je Kejt značajan pogled preko okvira svojih naočara i nestao iza vrata svog stana.

Kejt je stajala i u sebi brojala od jedan do deset, bar koliko je u tom trenutku mogla da se seti, a onda je krenula uz stepenice, u susret Bogu Groma, osećajući da uopšte nije raspoložena ni za vremensku prognozu, ni za teologiju. Po kući se prolomila glavna tema iz *Valkira*¹, svirana na *Fender Precision* basu.

---

¹ *Valkire* – Vagnerova opera (prim. prev.)

Dok je išao duž Juston Rouda, usred saobraćajnog špica, koji je počeo još tamo negde krajem sedamdesetih i koji u petnaest do deset ovog utorka uveče još uvek nije pokazivao znake smirivanja, Dirku se učinilo da je video nešto poznato.

To mu je saopštila njegova podsvest – taj pomahnitali deo ljudskog mozga koji nikada ne odgovara na pitanja, samo da je neke male značajne nagoveštaje i onda sedi i mrmlja nešto sebi u bradu.

„Pa, naravno da sam video nešto poznato“, Dirk je u sebi grdio svoju podsvest. „Dvadeset puta mesečno vozim ovim mračnim putem. Bilo bi za očekivati da prepoznajem svaki kamenčić na njemu, svako drveće koje leži pored. Zar ne bi mogla biti malo preciznija?“ Njegova podsvest se nije dala izazvati. Nije imala više šta da doda. Grad je ionako verovatno bio pun sivih kombija. Ništa neobično.

„Gde?“ ražestio se Dirk u sebi, premeštajući se sa jedne strane na drugu kao da ga svrbi sedište. „Gde li sam video sivi kombi?“

Ništa.

Sa svih strana je bio okružen drugim vozilima, tako da nije bilo prostora za manevrisanje, pogotovo ne unapred. Izleteo je iz svog auta i krenuo da se provlači kroz gomilu drugih kola, zaglavljenih u gužvi, skačući gore-dole ne bi li ugledao sivi kombi. Ako ga je malopre i video, sada je bio van njegovog vidokruga. Njegova podsvest je samo sedela i ćutala.

Saobraćaj je i dalje bio u zastoju, pa se probio još malo unazad, ali mu je krupni kurir na motociklu preprečio put svojim velikim Kavasakijem. Dirk je započeo oštru prepirku sa kurirom, ali je bio prinuđen da umukne jer ovaj ionako nije mogao da ga čuje. Na kraju je krenuo nazad kroz guste kolone koje su polako počele da se pomeraju u napred. U stvari, sve kolone osim one u kojoj je bio njegov auto počele su da se pomeraju.

Iznenada, zvuk sirena je izazvao u njemu neko ushićenje, migoljio se kroz zamršene kolone automobila i to ga je podsetilo na one ludake koje je viđao na ulicama Njujorka koji su izletali na put da objave Sudnji Dan, preteču invaziju vanzemaljaca ili nesposobnost i korupciju koja hara Pentagonom. Podigao je ruke iznad glave i počeo da viče „Bogovi pohode Zemlju! Bogovi pohode Zemlju!“

Ovo je još više raspalilo vatru u onima koji su ionako već razjareno trubili na njegov nepokretni auto, i ubrzo se sve pretvorilo u krešendo veličanstvene kakofonije, sa Dirkovim glasom koji odzvanja u vazduhu.

„Bogovi pohode Zemlju! Bogovi pohode Zemlju!“ uzvikivao je. „Bogovi pohode Zemlju! Hvala!“ dodao je i uskočio u kola, pritisnuo gas i konačno otvorio put zaglavljenoj masi da krene napred.

Pitao se zašto je toliko siguran. „Božjih ruku delo.“ Bezbrizna fraza kojom ljudi mogu da objasne neke fenomene koji inače ne bi podlegli racionalnom objašnjenju. Ali, to je bila bezbriznost koja je naročito privukla Dirkovu pažnju zato što su reči izgovorene tako bezbrizno, kao da ni ne znače ništa ozbiljno, obično prave rupe kroz koje, inače dobro čuvane istine, mogu da procure.

Neobjašnjiv nestanak. Oslo i čekić: mala, majušna koincidencija koja je dala jedno malo, majušno upozorenje. Bilo kako bilo, to je jedno upozorenje koje je visilo usred svakodnevnice gungule,

a ostala mala upozorenja su visila na istoj visini. Božjih ruku delo, Oslo i čekić. Čovek sa čekićem, pokušava da ode u Norvešku, sprečen je, gubi kontrolu nad samim sobom i kao rezultat toga dobili smo „božjih ruku delo“.

Ako je, pomislio je Dirk, ako je to biće besmrtno, onda znači da je još uvek živo. To bi jednostavno bila definicija toga besmrtno.

Kako bi neko besmrtno biće moglo da ima pasoš?

Da, kako? Dirk je pokušao da zamisli kako bi to izgledalo da na primer – izabrao je ime tek onako, nasumice – bog Tor, norveški bog, dođe sa svojim čekićem da traži pasoš i pokuša da objasni ko je on u stvari i zašto nema krštenicu. Ne bi bilo ni šokiranih, ni prestrašenih, ni glasnih uzvika zaprepašćenja, samo tupa birokratska nemogućnost. Ne bi se postavilo ni pitanje da li mu neko veruje ili ne, već bi jedini problem bilo pravljenje važeće krštenice. Mogao bi da stoji tamo čitav dan i da izvodi razna čuda, ali na kraju radnog vremena, ukoliko ne nađe neku važeću krštenicu, jednostavno bi bio zamoljen da napusti prostorije.

I kreditne kartice.

Ako bi, da za trenutak ostanemo pri ovoj neosnovanoj pretpostavci, bog Tor stvarno postojao i, iz nekog razloga bio u prolazu u Engleskoj, onda bi on verovatno bio jedina osoba u državi koja nije dobila gomilu poziva da konkuriše za *American Express* karticu, gomilu grubih pretnji da će mu ista biti oduzeta i besplatne kataloge neprijatno raskošnih stvari, izdašno izrađenih od braon plastike.

Dirku se učinilo da je takva scena prilično zapanjujuća.

I to, naravno, u slučaju da je on jedini bog koji je tu u prolazu – što, ako prihvatimo prvu neobičnu pretpostavku, i nije baš verovatno.

Ali, zamislite na trenutak tako jednu osobu koja pokušava da izađe iz zemlje, bez pasoša, bez kreditnih kartica, samo sa sposobnošću da stvara munje i gromove i ko zna šta još. Verovatno biste morali da zamislite scenu koja se po svoj prilici odigrala na terminalu broj dva, na Hitrou aerodromu.

Ali, zašto bi neko, ako je već skandinavski bog, morao da napušta zemlju po utvrđenom protokolu aviokompanije? Sigurno je postojao neki drugi način. Dirk je voleo da veruje da je jedna od privilegija besmrtnih božanskih bića da mogu da lete. Koliko se sećao norveške mitologije, koju je čitao pre dosta godina, bogovi su stalno leteli i nije bilo reči o čekanju na aerodromima i grickanju hrskavih krepera za to vreme. Doduše, mora se priznati da svet u to doba nije bio pun kontrolora leta, radara i si. Pa, ipak, jedan kratak skok preko Severnog mora ne bi trebalo da predstavlja problem za jednog boga, pogotovo ako su vremenske prilike na njegovoj strani, što bi se svakako dalo očekivati, ako ste Bog Groma, zar ne?

Još jedno majušno upozorenje se zaljuljalo u dnu Dirkovih misli, a onda se izgubilo u gunguli i buci.

Na trenutak se zapitao kako li izgleda biti kit. Fizički izgled mu je verovatno obezbeđivao dobar pogled na svet ispod površine mora, mada su kitovi bili bolje pripremljeni za plutanje po prostranom plavetnilu, nego što je on bio za borbu kroz saobraćajnu gužvu na Pentonvil Roudu u starom Jaguaru. Ali, ono o čemu je u stvari razmišljao bile su pesme kitova. Nekada davno, kitovi su mogli da pevaju jedni drugima pesme preko čitavog okeana, čak i iz jednog okeana do drugog, zato što zvuk može da pređe ogromne razdaljine kroz vodu. Ali danas, opet zbog načina na koji zvuk putuje, nema jednog jedinog dela okeana u kome ne bruje motori čamaca ili brodova, tako da je kitovima prosto nemoguće da čuju pesme ili poruke svojih sunarodnika.

‘Pa šta onda’ je najčešći način na koji ljudi sagledavaju ovaj problem, pomislio je Dirk.

Na kraju krajeva, ko uopšte želi da sluša gomilu debelih riba, da, dobro, sisara, kako podriguju jedni drugima?

Ali Dirk je u jednom trenutku osetio da je to veliki gubitak i rastužio se kada je pomislio da je, u svoj pomahnitaloj buci informacija koja svakodnevno struji nad ljudima, možda čuo neke zvuke koji su otkrivali prisustvo bogova.

Skrenuo je ka severu i klizio pored gomile picerija i agencija za nekretnine, kada je skoro pao u očaj na samu pomisao kakvi su sada njihovi životi.

Tanki prsti munje sevnuli su ispod površine velikih, teških oblaka koji su visili sa neba kao otromboljeni stomaci. Mali prasak šarene munje napravio je pukotinu u njima i izvukao nekoliko beznačajnih kapi sitne, masnjikave kiše.

Ispod nebeskog svoda prostirao se širok spektar raznih divljih kula, čvornovatih tornjeva i vrhova koji su ga probadali i raspaljivali vatru na njemu sve dok nije izgledalo kao da će nebo da eksplodira, potopi sve pod sobom i ostavi taj prizor zagnojen u užasu.

Visoko u svetlucavoj tami, iza dugačkih oklopa, stajale su neme figure, pognuti zmajevi koji su zurili u prljave oblake, dok je Odin, otac svih Bogova Asgarda, prilazio velikoj gvozdenoj kapiji što vodi u njegovo carstvo, u hodnike Valhale¹.

Vazduh je bio zasićen urlicima ogromnih krilatih pasa, koji su priredili dobrodošlicu svom gospodaru i pratili ga do trona. Munja se probijala kroz vrhove kula i tornjeva.

Veliki, drevni i besmrtni Bog Asgarda vraćao se u svoje carstvo na način koji bi i njega samog iznenadio pre nekoliko vekova, dok je bio u cvetu mladosti – čak i besmrtni bogovi imaju mladost, kada su njihove moći na vrhuncu i kada oni istovremeno brinu i upravljaju svetom ljudi, svetom zbog čijih potreba su oni, bogovi, i rođeni – vraćao se u velikom, neobeleženom sivom Mercedesovom kombiju.

Kombi se zaustavio najednom osamljenom delu čitavog tog prostranstva.

Vrata su se otvorila i pojavio se jedan čovek sa tupim izrazom lica, u sivoj, neobeleženoj uniformi. On je obavljao posao koji je radio i tokom života, jer mu je dužnost bila da ne postavlja pitanja – ne zato što je imao neke naročite kvalitete ili zato što je bio izuzetno diskretan, već zato što jednostavno nikada nije ni znao kakvo bi pitanje postavio. Kretao se polako, kao kašika kroz ovsenu kašu, otišao do zadnjih vrata kombija i otvorio ih – to je bila čitava procedura, i to naporna, s obzirom na posebnu koordinaciju pokreta kojima je trebalo pomeriti sva klizna vrata i sve ručice i opruge.

Konačno, vrata su bila otvorena i, da je kojim slučajem Kejt bila prisutna, malo bi se trgla na pomisao da ovaj kombi možda, ipak, zaista prenosi električnu energiju iz Albanije. Snop svetlosti pao je na Hiloua – to mu je bilo ime – ali njemu to nije bilo ništa neobično. Svaki put kada otvori ta vrata očekivao je snop svetlosti. Kada je prvi put otvorio ta vrata, samo je pomislio „Oh. Svetlost. Pa, dobro“, i na tome je i ostalo, što mu je garantovalo stalan posao dokle god bude želeo da živi.

Jačina svetlosti se smanjila i snop se pretvorio u siluetu starog, starog čoveka na krevetu sa točkićima iza koga je išla jedna niska prilika, za koju bi Hilou verovatno mislio da je najđavolskija osoba koju je ikada video, samo da je mogao da se seti svih ljudi koje je sreo tokom života i da je mogao da posmatra jednog po jednog poredeći ga sa ovim stvorenjem. To je, ipak, bilo mnogo teže nego što je Hilou mislio. No, njegov jedini zadatak sada bio je da pomogne toj niskoj osobi da spusti krevet sa starcem na zemlju.

Zadatak je obavljen bez problema. Nožice i točkići kreveta bili su pravo čudo tehnologije obrade nerđajućeg čelika. Otkočeni su, zakotrjali su se i glatkim pokretima amortizovali svako neprijatno truckanje preko stepenica, sve kao da lebde u vazduhu.

Sa desne strane kombija pružao se jedan veliki hol, ispred glavne prostorije, uokviren finim drvenim rezbarijama sa velikim mermernim držačima za baklje, koji su ponosno stajali na zidovima.

Ovaj hol je vodio u još jedan podzemni hodnik. Sa leve strane nalazio se ulaz u veličanstvene prostorije, gde se Odin pripremao za noćne susrete.

Mrzeo je sve ovo. Pridigao se iz kreveta i mrmljao sebi u bradu, mada je, u stvari, povukao i krevet sa sobom. Ponovo je morao da sluša razna naklapanja svog razmaženog, tvrdoglavog sina koji nije hteo, nije mogao i jednostavno nije bio dovoljno inteligentan da prihvati sve što stvaran život nosi sa sobom. Ukoliko nije želeo to da prihvati, morao je biti uništen i noćas će Asgard videti uništenje besmrtnog boga. Sve je to bilo malo previše, pomislio je ljutito Odin, za nekoga u ovim godinama, koje su svakako bile izuzetno produžene, iznad svake granice, ali ne u nekom određenom smeru.

On je samo želeo da ostane u bolnici, koja mu se jako dopadala. Dogovor koji ga je i doveo na to mesto bio je jedan od najdivnijih, ali je imao i svoju cenu, koja je jednostavne morala biti tolika i to je bilo sve. Bilo je tu novih susreta sa realnošću i on ih je oheručke prihvatao. Oni koji nisu, morali su da snose posledice. Sve ima svoju cenu, čak i za jednog boga.

Posle ovoga večeras moći će da se vrati u Vudšed, zauvek, i to je jako dobro. To je i rekao Hilou.

„Čista bela posteljina“, rekao mu je, a Hilou je samo tupo klimnuo glavom. „Lanena posteljina. Svakog dana čista posteljina.“

Hilou je počeo da diže krevet uz stepenice.

„Biti bog, Hilou“, nastavio je Odin, „biti bog, pa, to i nije bilo tako čisto, je 1' čuješ? Nije bilo nikoga da brine o posteljini. Mislim, nikoga ko bi stvarno brinuo o njoj. Možeš li ti to da zamisliš? U mojoj situaciji? Otac svih Bogova? Nije bilo nikoga ko bi došao i rekao ‘Gospodine Odvin,’“ – zakikotao se – „tamo me zovu gospodin Odvin, znaš. Nemaju pojma s kim imaju posla. Mislim da ne bi mogli to da podnesu. Šta ti misliš, Hilou? Ali pre toga niko nikada nije došao i rekao mi ‘Gospodine Odvin, namestili smo vam krevet i stavili čistu posteljinu.’ Baš niko. Samo sam slušao o razaranju nečega, pustošenju nečega, o nekim razdvajanjima. Pompezne priče o moćnim stvarima, o stvarima koje su pocepane, o stvarima koje su potčinjene opet nekim drugim stvarima, a tek sada shvatam koliko se malo važnosti pridavalo posteljini. Uzmi na primer...“

Ovo evociranje uspomena na momenat prekinuo je dolazak do ulaza koji je čuvala jedna krupna, znojjava mrlja, jedno stvorenje koje je stajalo i ljuljalo se na vratima sa podbočenim rukama. Crno Podnoktom, koji je sve to vreme ćutao i šunjavao se uz Odina, ubrzao je korak i približio se da kaže nešto znojavojoj figuri, koja je sva zajapurena morala dobro da se sagne da bi ga čula. Istog trenutka, ovo stvorenje se ponizno povuklo korak unazad u svoje žuto skrovište i sveti krevet sa točkićima se zakotrljao unutra, kroz ogromne hodnike, sobe i prolaze iz kojih su gmelili burni urlici i dopirali neprijatni mirisi.

„Uzmi na primer“, nastavio je Odin, „ovo mesto, Valhalu...“

---

¹ Valhala – (nord. mit.) podzemne prostorije u kojima je Odin ugošćavao hrabre duše ratnika poginulih u borbi (prim. prev.)

Skretanje ka severu je obično bio manevar koji svemu vraća utisak stvarnosti i razumnosti, ali Dirk nikako nije mogao da izbaciti iz glave neko predosećanje.

Malo kasnije, pomalo je počela da pada kiša, što je, takođe, trebalo da pomogne, ali je sa teškog, olovnog neba pala tek neka bedna, mizerna kišica koja je samo pojačala osećaj klaustrofobije i frustracije koja je ionako tu noć držala u šaci. Dirk je uključio brisače, ali su zaškripali jer nije bilo dovoljno kiše na staklu da bi ga obrisali, pa ih je ponovo isključio. Kiša je ubrzo išarala sve prozore.

Opet je uključio brisače, ali im prethodna vežba nije ni malo pomogla, tako da su u znak protesta i dalje grebali i skvičali. Ulice su postale podmuklo klizave.

Dirk je zatresao glavom. Osećao se prilično glupo, pomislio je, i to na najgori mogući način. Dozvolio je sebi da fantazira, što je iznad svega prezirao. Bio je zaprepašćen kad je shvatio da je svoje maštarije zasnovao na slabim, pa, teško da bi se to moglo nazvati dokazima, pre će biti pretpostavkama, nagađanjima.

Nesreća na aerodromu. Verovatno postoji neko jednostavno objašnjenje.

Čovek sa čekićem. Pa šta?

Sivi kombi koji je Kejt Šehter videla kada je bila u bolnici. Ništa neobično. Dirk se za malo sudario sa njim, ali to je sasvim uobičajena stvar.

Automat za koka-kolu: to nije uzeo u obzir.

Kako li se automat za koka-kolu uklapao u razmišljanje o drevnim bogovima? Jedina ideja koja mu je pala na pamet bila je suviše besmislena i odmah ju je odbacio.

U tom trenutku, Dirk je upravo prolazio pored kuće gde je istog tog jutra zatekao glavu svog klijenta kako se vrti na gramofonu na koji ju je postavilo zelenooko demonsko stvorenje, koje je mahalo kosom i krvlju potpisanim ugovorom i odmah zatim nestalo.

Zagledao se u tu kuću dok je prolazio, a kada se iza ćoška pred njim pojavio veliki tamno plavi BMW, zakucalo se pravo u njegov zadnji deo. To je bio drugi put danas da mora da izleće iz svojih kola i da više.

„Pobogu, što ne gledate kuda idete?“, uzviknuo je, nadajući se da će tako ostaviti svog suparnika bez reči. „Sve sami idioti!“ nastavio je, bez pauze. „Samo jure tamo-amo i uopšte ne paze kako voze! Potpuno bezobzirno!“ Treba zbuniti protivnika, mislio je. To je kao kad pozoveš telefonom nekoga i kažeš ‘Da? Halo?’ nervoznim glasom, što je Dirk imao običaj da radi tokom dugih, letnjih popodneva. Sagnuo se i pogledao u jasan trag koji je ostavio na zadnjem delu BMW-a, koji je, sasvim očigledno, bio nov novcat. Prokletstvo, pomislio je Dirk.

„Pogledajte šta ste mi uradili sa branikom!“ vikao je. „Nadam se da imate dobrog advokata!“

„JA sam dobar advokat“, čuo se tihi glas praćen jednim elegantnim ‘klik’. Dirk je zabrinuto pogledao u pravcu iz kog je dopirao glas. Ono ‘klik’ je u stvari bio zvuk zatvaranja vrata od kola.

Čovek je imao na sebi italijansko odelo, koje je takođe bilo elegantno. Imao je i elegantne naočare, elegantnu frizuru i, mada leptir mašna sama po sebi i nije neki elegantan odevni detalj, njegova je bila vrlo elegantan primerak svoje vrste. Izvukao je tanak novčanik iz džepa i jednu tanku srebrnu olovku.

„Imate li vizit kartu?“ upitao je, ne dižući pogled. „Izvolite, ovo je moja“, dodao je, izvlačeći je iz novčanika. Zapisao je nešto na njenoj poledini. „Broj moje registracije“, rekao je, „i kompanija

kod koje sam osiguran. Budite ljubazni pa mi recite ime vaše kompanije. Ako ga ne znate napamet, pozvaće vas moja sekretarica.“

Dirk je shvatio da nema nikakvog smisla svadati se sa njim. Izbunario je svoj novčanik iz džepa i počeo da čeprka po raznim vizit kartama koje su se ko zna od kad tu gomilale. Za trenutak se nosio mišlju da se predstavi kao Vesli Arlot, konsultant za navigaciju prekookeanskih jahti, iz Arkanzasa, ali je onda malo bolje razmislio. Čovek je imao broj njegovih registarskih tablica, a Dirk nije mogao da se seti da li je u poslednje vreme platio bilo kakvo osiguranje, što je bilo u redu, jer takođe nije mogao da se seti ni da nije platio, a to je bio dobar znak. Drhtavom rukom pružio je pravu, svoju vizit karticu. Čovek ju je pogledao.

„Gospodin Džentli“, rekao je. „Privatni detektiv. Pardon, *holistički* privatni detektiv. U redu.“ Stavio je karticu u novčanik, bez ikakvog daljeg interesovanja.

Dirk se nikada u životu nije osećao tako poniženo. Tada se začulo još jedno ‘klik’ sa druge strane auta. Dirk je ugledao ženu sa crvenim okvirima za naočare, koja mu je uputila jedan zamrznuti poluosmeh. To je bila ona žena sa kojom je jutros razgovarao preko ograde dvorišta Džefrija Enstija. A čovek je, pretpostavio je Dirk, verovatno bio njen muž. Pitao se da li bi možda trebalo da ih obori na zemlju i da ih podvrgne strogom i nasilnom ispitivanju, ali je izneneda osetio užasan umor i batalio tu odeju.

Okrenuo je glavu da bi još jednom pogledao ženu.

„Sve je u redu, Sintija“, rekao je čovek i brzo uključio i isključio jedan osmeh upućen njoj. „Sve sam sredio.“

Ona je nezainteresovano klimnula glavom, oboje su seli u BMW i ubrzo, bez reči, nestali na putu. Dirk je posmatrao karticu koju je držao u ruci. Klajv Drejkot. Radio je za dobru advokatsku firmu. Nabio je karticu u novčanik, snuždeno se vratio u auto i odvezao se do kuće, gde ga je na pragu strpljivo čekao jedan veliki zlatni orao.

Kejt je počela da obigrava oko svog gosta čim su se vrata njenog stana zatvorila i čim je mogla da bude sigurna da se Nil neće došunjati do pola stepeništa i prislušivati. Neprestano udaranje njegovog basa bar je bila garancija njene privatnosti.

„Dobro, da čujem“, rekla je ljutito, „šta je to bilo sa onim orlom? Šta je bilo sa svim onim uličnim sijalicama? A?“

Nordijski Bog Groma ju je zbunjeno posmatrao. Morao je da skinje svoju gvozdenu kacigu sa rogovima jer je njome udarao u plafon i ostavljao ružne tragove. Stavio je kacigu pod ruku.

„Šta je sa“, nastavila je Kejt, „automatom za koka-kolu? Sa čekićem? O čemu se ovde uopšte radi? A?“

Tor nije ništa rekao. Malo se namrštio kao da je iznerviran, zatim se namrštio kao neko ko se oseća postišeno, a onda je samo stajao i blede je gledao.

Na trenutak se opirala neumoljivom unutrašnjem krahu svog čvrstog stava, ali je onda shvatila da će ionako da ode do đavola, pa je odlučila da i ona ode sa njim.

„Okej“, promrmljala je, „daj da to očistimo. Idem da nađem malo alkohola.“

Otišla je do kuhinje i preturala po ormariću, da bi joj Tor kada se vratila sa bočicom, samo rekao „Ne.“

„Šta ne?“ pitala je ljutito i tresnula bočicu na sto.

„To“, rekao je Tor i gurnuo bočicu nazad ka njoj. „Ne.“

„Zašto? Šta nije u redu s tim?“ Tor je samo slegnuo ramenima i zurio u ugao sobe. U tom uglu nije bilo ničega ni približno interesantnog, tako da je on samo blede gledao u tom smeru.

„Slušaj, frajeru“, reče Kejt, „ako mogu tako da te zovem, šta –“

„Tor“, reče Tor, „Bog.“

„Da, da, rekao si mi čega si sve bog. Ja samo hoću da ti očistim tu ranu.“

„Sedra“, rekao je Tor, zabrinuto posmatrajući krv kako mu teče iz rane.

„Šta?“

„Istucano lišće sedre. Ulje od koštice kajsije. Ekstrakt iz cveta gorke narandže. Bademovo ulje. Žalfija i kamfor. Ne ovo.“

Gurnuo je bočicu sa antiseptikom sa stola i ponovo se zamislio.

„Dobro!“ rekla je Kejt, podigla bočicu sa poda i udarila ga njome. Ona se odbila o njegovu jagodicu i ostavila crveni trag. Tor je nasrnio na nju, ali je Kejt stajala kao ukopana, uperivši prst u njega.

„Da se nisi mrdnuo, frajeru!“ rekla je i on se zaustavio. „Je l’ ti treba nešto specijalno i za to?“

Tor ju je zbunjeno pogledao.

„To!“ pokazala je na modricu na njegovom obrazu.

„Osveta“, reče Tor.

„Videću šta mogu da učinim“, rekla je Kejt, okrenula se na peti i izašla iz sobe.

Posle par minuta, vratila se praćena oblačićima pare.

„E, sad, dođi ovamo“, rekla je i krenula ka kupatilu. On je nevoljno pošao za njom, ali ju je ipak pratio. Kejt je bila praćena oblačićima pare zato što je kupatilo bilo puno iste te pare. Sama kada je

bila pretrpana balončićima pene i raznim uljima.

Na maloj polici iznad kade bile su poredane bočice i kutijice, uglavnom prazne. Kejt je uzimala jednu po jednu i pokazivala mu ih.

„Ulje od koštice kajsije“, rekla je i okrenula flašicu naopačke da mu pokaže da je prazna. „Sve je tu“, pokazala je na kadu koja se pušila.

„Neroli ulje“, uzela je drugu bočicu, „od cvetova gorke narandže. Sve je tu.“

Sada se okrenula ka kutijicama.

„Žalfija i kamfor“, rekla je otvorivši jednu, „i ulje sedre. Jedno od njih je krema za ruke, a drugo je balsam za kosu, ali sve je tu, zajedno sa celom tubom balsama za usne od aloje, malo mleka od krastavca za čišćenje lica, malo voska od meda, ulja od jojobe, šampona od morskih algi i breze, noćne kreme sa vitaminom E i dosta ulja od jetre bakalara. Bojim se da nemam ništa što se zove ‘Osveta’, ali imam malo ‘Opsesije’ Kelvina Klajna.“

Skinula je poklopac sa bočice parfema i istresla njenu sadržinu u kadu.

„Čekaću te u sobi.“

Izašla je napolje i zalupila vrata od kupatila. Čekala ga je u sobi, čitajući knjigu.

Koji minut Dirk je sedeo nepokretan u svojim kolima, nekoliko metara udaljen od ulaza svoje kuće. Pitao se šta bi trebalo da mu bude sledeći potez. Jedan mali, oprezan potez, pomislio je. Poslednje sa čime je u ovom trenutku želeo da ima posla bio je neki uplašeni orao.

Pomno ga je posmatrao. Stajao je tamo onako drsko veličanstven, čvrsto se držeći kandžama za ivicu pločnika. S vremena na vreme je pomalo čistio svoje perje, a zatim je posmatrao ulicu uzduž i popreko, povremeno prevlačeći kandžom po betonu na veoma zabrinjavajući način. Dirk se divio veličini i perju ovog stvorenja i opštem utisku koje je ostavljalo, ali se pitao da li mu se dopada i način na koji se svetlost uličnih svetiljki odbija u staklastim očima ili na velikom kljunu ove ptice i morao je da prizna da to uopšte nije slučaj.

Taj kljun je bio jedan izvanredan komad oružja.

To je bio kljun od koga bi se uplašila svaka životinja na svetu, čak i ona koja je već mrtva i sahranjena. Kandže su izgledale kao da bi mogle da pokidaju jedan omanji Volvo. A njihov vlasnik je sedeo na Dirkovom ulazu, zlokobno gledajući niz ulicu.

Dirk je pomislio da bi možda trebalo da otputuje iz zemlje. Da li ima pasoš kod sebe? Nema. Pasoš je bio iza onih vrata, iza orla, u nekoj fioci, ili je bio, što je još verovatnije, negde izgubljen.

Mogao je sve da proda. Broj agenata za nekretnine opasno se približio broju samih kuća koje su na prodaju. Jedan od njih bi mogao da dođe i pozabavi se Dirkovom kućom. Imao je dosta toga, zajedno sa frižiderima, divljim životom i neizbrisivom pozicijom na poštanskoj listi *American Express* kompanije.

Ili bi mogao, pomislio je dok su mu se žmarci spuštali niz kičmu, jednostavno da ode i vidi šta taj orao u stvari hoće. Nešto mu je palo na pamet. Verovatno je tražio pacove ili možda kućice. Koliko mu je bilo poznato, imao je kod sebe samo malo čokolade sa rižom i neku staru pogačicu, što izgleda uopšte nije interesovalo ovo autoritativno biće iz vazduha. Učinilo mu se kako razaznaje svežu krv koja se zgrušavala tom stvoru na kandžama, ali je čvrsto rekao sebi da prestane sa glupostima.

Jednostavno će morati da ode i da se suoči sa tim bićem, da mu objasni da mu je upravo ponestalo pacova i da je spreman da snosi punu odgovornost.

Tiho, beskrajno tiho, otvorio je vrata svojih kola, izašao iz njih, pognuvši glavu. Posmatrao je pticu vireći iza haube. Nije se mrdnula. Odnosno nije promenila položaj. I dalje je gledala u njegovom smeru i oko sebe, sa još većim stepenom opreznosti. Dirku nikako nije bilo jasno na kojim visokim planinama je ova ptica naučila da prepozna zvuk otvaranja vrata na Jaguaru, ali ptici to očigledno nije promaklo.

Dirk se oprezno došunjao do kola koja su mu smetala da se parkira direktno ispred svog ulaza. Za koji minut, sve što ga je odvajalo od neobičnog stvorenja bio je mali, plavi Reno.

Šta sad?

Mogao je jednostavno da ustane i pokaže se. Mogao je da kaže „Evo, tu sam, radi sa mnom šta hoćeš.“ Šta god da se potom desi, plavi Reno će verovatno ublažiti sve udarce.

Uvek je, naravno, postojala mogućnost da će se orao obradovati kad ga vidi i da je ovaj prepad koji mu je priredio bio samo način na koji on izražava svoju naklonost. Naravno, pod pretpostavkom

da je to taj isti orao. To i nije bila tako neverovatna pretpostavka. Broj zlatnih orlova u Severnom Londonu uvek je bio prilično mali.

Ili se taj orao, možda, samo odmarao na njegovom pragu, sasvim slučajno, pre nego što se ustremi na nebo u još jedan napad na šta god već orlovi napadaju.

Koje god da je bilo objašnjenje, Dirk je shvatio da je sada vreme da rizikuje. Ukočio se, duboko udahnuo i ispravio se iza Renoa, kao duh koji se diže iz dubina.

Orao je u tom trenutku gledao u drugom pravcu i prošao je samo sekund dok ponovo nije usmerio svoj pogled ka njemu. Kada ga je ugledao, zakričao je i zakoračio unazad par santimetara. Dirk je bio malo iznenađen ovakvom reakcijom. Zatim je brzo trepnuo nekoliko puta i zauzeo neki drzak položaj, pun samopouzdanja. Dirk nije imao pojma šta sad to treba da znači.

Sačekao je koji trenutak, dok nije osetio da se situacija ponovo stišala posle ovog uzbuđenja, a onda je iskoračio ispred Renoa. Kroz vazduh se začulo neko graktanje i Dirk je u jednom momentu shvatio da on sam proizvodi te zvuke i nekako je prestao. Ipak je ovo orao, a ne neki papagaj.

Upravo je tada napravio grešku.

U mislima potpuno zaokupljen orlovima, mogućim namerama orlova, raznim detaljima u kojima se orlovi razlikuju od mačića, nije bio dovoljno koncentrisan na svoje kretanje dok je sa puta zakoračivao na trotoar, koji je bio klizav zbog kišice. Drugom nogom je zakačio branik automobila, zateturao se, okliznuo i učinio nešto što nikada ne bi smeo da učini jednom ogromnom orlu, nezgodne čudi – bacio se glavom napred i raširenih ruku.

Orao je odmah odreagovao.

Bez trunke oklevanja, odskočio je u stranu i ostavio Dirku prostor koji mu je bio potreban da se prizemlji na sopstveni prag. Potom se zagledao u njega, sa podsmehom od koga bi se možda neki manji čovek i osušio, ili bar neko ko je u tom trenutku mogao da vidi taj prezir.

Dirk je zaurloao.

Takav udarac u čelo o ivicu stepenika mu večeras uopšte nije bio neophodan. Za trenutak je ležao tako, pokušavajući da dođe do vazduha, zatim se teško okrenuo, pipajući jednom rukom čelo, a drugom svoj nos. Pogledao je sa strahom ogromnu pticu, i sa gorčinom se osvrnuo na uslove pod kojima je morao da radi.

Kada mu je postalo jasno da ne treba da se plaši ovog orla, koji ga je samo upitno posmatrao i sumnjičavo treptao, uspravio se i seo, a onda se nekako pridigao na noge i otesao prljavštinu sa kaputa. Potražio je ključeve po džepovima, otključao ulazna vrata, koja kao da su bila malo labava. Čekao je da vidi šta je sledeće što će orao uraditi.

Blago je zašuškao krilima i uskočio u hodnik. Pogledao je oko sebe i izgleda da mu se nije dopalo ono što vidi. Dirku nije bilo baš jasno šta su orlovi očekivali od ljudskih hodnika, ali morao je da prizna da ovaj orao nije bio jedini koji je tako reagovao. Nije bio baš veliki nered, ali bilo je neke turobnosti koja se posetiocima činila naročito prijatnom, a izgleda da ni orao nije bio baš imun na nju.

Dirk je podigao veliku, pljosnatu kovertu koja je ležala na njegovom pragu. Pogledao je unutra da proveriti da li je to ono što je i očekivao, a onda je primetio da nedostaje jedna slika sa zida. To i nije bila baš neka naročita slika, samo mala japanska grafika koju je našao u Kemden pasažu, ali poenta je bila u tome da je nestala. Ekser je tužno visio na zidu. Ubrzo je shvatio da je takođe nestala i stolica.

Malo se trgnuo pomislivši na mogući uzrok ovih nestanaka i pojurio je u kuhinju. Dosta njegovog

uredno složenog kuhinjskog pribora nije bilo tu. Stalak sa prilično neupotrebljivanim *Sabatier* noževima, mikser i kasetofon – sve je nestalo, ali, ipak je imao nov frižider. Očigledno su ga isporučile one barabe Nobija Pakstona i jednostavno će morati da napravi svoj uobičajeni mali spisak.

No, imao je novi frižider, što je predstavljalo veliko olakšanje. Kao da se čitava atmosfera u kuhinji popravila. Napetost je popustila. U vazduhu se osećao dah svežine i opuštenosti koji je čak uspeo da uspostavi kontakt i sa gomilom starih kutija od pice, koje su sada bile nagnute pre pod nekim zadovoljnim, veselim uglom, nego pod onim teškim, nenasnim, kao pre.

Dirk je veselo otvorio vrata novog frižidera i bio je oduševljen apsolutnom prazninom koju je ugledao. Unutrašnja svetlost otkrivala je čiste plave i bele zidove i sjajne hromirane police. To mu se toliko dopalo da je čvrsto odlučio da tako i ostane. Neće stavljati ništa u njega. Njegova hrana će jednostavno morati da bude negde na videlu.

Odlično. Ponovo ga je zatvorio.

Kričanje i tapkanje koje je čuo iza sebe podsetili su ga da ima u gostima jednog orla. Okrenuo se i ugledao ga na kuhinjskom stolu kako zuri u njega.

Sad kada se već malo navikao na njega i kada ga orao nije napao kao što je očekivao, činio mu se manje opasnim nego što je izgledao na prvi pogled. I dalje je to bio jedan poveći orao, ali možda je orao bio mnogo manji izazov nego što je pretpostavljao.

Malo se opustio, skinuo šešir i kaput i bacio ih na stolicu.

Orlu se izgleda ovaj Dirkov potez nije činio prijateljskim pa je malo ispružio svoje kandže. Tada je Dirk spazio da mu je na kandžama stvarno zgrušana krv. Ustuknuo je. Orao se uspravio i raširio svoja ogromna krila, sve šire i šire, polako je zamahivao i naginjao se napred kao da održava ravnotežu. Dirk je učinio jedino što je mogao u ovim okolnostima, izleteo je iz sobe, zalupio vrata i prislonio veliki sto iz hodnika uz njih.

Odmah se začula užasna kakofonija skričanja i grebanja. Dirk se naslonio na sto, pokušavajući da dođe do daha, ali je posle nekoliko trenutaka počelo da ga brine šta bi ta ptica mogla sledeće da uradi.

Činilo mu se kao da orao skače bombu u vrata. Na svakih par sekundi čulo bi se prvo udaranje krilima, zatim juriš i onda zastrašujući tresak. Dirk nije mislio da bi ptica mogla da probije vrata, ali se uplašio da bi mogla da udara u njih do smrti. Orao je izgleda bio potpuno poludeo zbog nečega, ali čega? Nije imao pojma. Pokušao je da se smiri i da staloženo razmisli šta bi trebalo da uradi.

Trebalo je da nazove Kejt i proveri da li je okej.

Vuuušš, tup!

Trebalo je da otvori kovertu koju ceo dan nosi sa sobom i vidi šta je unutra.

Vuuušš, tup!

Za to će mu trebati oštar nož.

Vuuušš, tup!

U tom trenutku su mu kroz glavu proletele tri pilično neobične misli.

Vuuušš, tup!

Pod jedan, jedine oštre stvari u kući, ukoliko Nobijevi momci nisu i to pokupili, stajale su u kuhinji.

Vuuušš, tup!

To i nije u stvari tako bitno, naćiće već nešto što bi moglo da posluži.

Vuuušš, tup!

Pod dva, ona koverta se nalazila u džepu njegovog kaputa koji je ostavio na stolici u kuhinji.

Vuuušš, tup!

Pod tri, što je bilo povezano sa onim pod dva, papir sa brojem Kejtinog telefona, takođe se nalazio u kuhinji.

Vuuušš, tup!

O, bože!

Vuuušš, tup!

Kako je dan odmicao, Dirk je sve više osećao umor. Bio je duboko zabrinut zbog nesreće koja se nadnosila nad njim, ali i dalje nikako nije mogao da otkrije njene uzroke.

Vuuušš, tup!

Pa, znao je šta mu je činiti....

Vuuušš, tup!

...tako da nema smisla da to i ne uradi. Tiho je odmakao sto od vrata.

Vuuušš –

Jednim trzajem ih je otvorio i mirno prošao pored orla koji se zaletio i udario u zid u hodniku, naspram vrata. Zalupio je vrata za sobom, sa unutrašnje strane kuhinje, uzeo kaput sa stolice i prislonio stolicu uz vrata.

Vuuušš, tup!

Šteta naneta vratima sa ove strane bila je zabrinjavajuća, ali i impresivna, pa se Dirk pitao koliko ovakvo ponašanje govori o mentalnom stanju ove ptice ili u kakvom li će mentalnom stanju biti ako još duže vreme nastavi sa ovakvim ponašanjem.

Vuuušš... greeeb...

Izgleda da je u tom trenutku i ptica pomislila isto, i posle kratkog nervoznog skričanja i grebanja kandžama po vratima zapala je u tišinu poraženog, koja je nakon skoro minuta postala isto toliko uznemirujuća koliko i prethodna buka.

Dirk se pitao šta li smeru.

Oprezno je prišao vratima i tiho, jako tiho pomerio stolicu tako da može da vidi kroz ključaonicu. Čučnuo je i provirio. Prvo mu se učinilo da se ništa ne vidi, kao da je nešto zaglavljeno u ključaonici. A zatim je jedan bljesak otkrio zapanjujuću istinu. Orao je takođe virio kroz ključaonicu. Dirk se umalo nije srušio unazad, odmakao se od vrata sa odvratnošću i blago užasnut.

Ovo je bilo izuzetno inteligentno ponašanje za jednog orla, zar ne? Da li je? Kako će to da sazna? Nije mogao da se seti ni jednog jedinog ornitologa koga bi mogao da pozove. Sve knjige koje bi mu možda mogle pomoći bile su u drugim sobama i bio je skoro siguran da neće uspeti još jednom da izvede isti trik, a da prođe nekažnjeno, naročito ne kada ima posla sa orlom koji je uspeo da shvati čemu služe ključaonice.

Otišao je do sudopere i potražio neku kuhinjsku krpu. Presavio ju je, natopio vodom i tapkao prvo po raskrvarenoj slepoočnici, koja je dobro natekla, a onda i po još uvek vrlo osetljivom nosu, koji je takođe nabubrio. Možda je ovaj orao imao veoma istančana čula i burno je reagovao na trenutno stanje Dirkovog lica, prilično izmučenog i jednostavno je poludeo. Dirk je uzdahnuo i seo.

Sledeća stvar koju je uradio bilo je okretanje Kejtinog broja telefona. Uključila se telefonska sekretarica. Njen glas mu je, vrlo ljubazno, rekao da može da ostavi poruku posle zvučnog signala, ali ga je i upozorio da ih ona retko preslušava i da je bolje da priča direktno sa njom, samo sada ne može

jer ona nije tu, tako da je u stvari najbolje da pozove kasnije još jednom.

Baš ti hvala, pomislio je i spustio slušalicu.

Shvatio je u čemu je stvar: čitav dan je proveo odlažući otvaranje koverta, u strahu od onoga što bi mogao da nađe u njoj. Nije da je to bilo nešto zastrašujuće, ali ipak, bilo je zastrašujuće to što je jedan čovek prodao dušu zelenookom stvorenju sa kosom u zamenu za deo privilegija koje donosi hit ploča.

Tako je to izgledalo. Zar nije?

Dirk je uzeo drugu kovertu, onu koja ga je čekala na pragu, koju je tu ostavio kurir jedne velike londonske knjižare, u kojoj je Dirk imao otvoren račun. Izvadio je njen sadržaj, a to je bila kopija teksta pesme *Vruć krompir*, čiji su autori Kolin Pejnton, Fil Malvil i Džef Ensti.

Stihovi su bili, pa, prilično direktni. Obezbeđivali su repetitivnost fank ritma i prost osećaj pretnje i vesele neosetljivosti koja je prizivala sećanje na prošlo leto. Išli su ovako:

Vruć krompir,

Nemoj ga podići, podići, podići,

Brzo, prenesi ga dalje, prenesi ga dalje.

Ti ne želiš da te uhvate, da te uhvate, da te uhvate.

Baci ga nekome. Kome? Kome? Bilo kome.

Bilo bi bolje da nije kod tebe kad dođe onaj veliki.

Kažem da bi bilo bolje da nije kod tebe kad dođe onaj veliki.

To je vruć krompir.

I tako dalje. Fraze se ponavljaju i šetaju od jednog do drugog člana benda, bubanj mašina je sve jača i jača, a bila je tu i video kasete sa plesom.

Je l' to sve? Jaka stvar. Lepa kuća u Lupton ulici sa poliuretizovanim podovima i rasturen brak.

Stvari su svakako otišle predaleko od vremena Fausta i Mefista, kada je čovek mogao da dobije znanje celog univerzuma, ostvari sve svoje ambicije i okusi sve blagodeti telesnih uživanja u zamenu za svoju dušu. Danas je to udeo u pravima na neki hit, koji komad pomodnog nameštaja, drangulije koje vise u kupatilu i, cap, ode ti glava.

I šta je zapravo bio dogovor? Kakav je bio taj *Krompir* ugovor? Ko šta dobija i zašto?

Dirk je vršljao po fioci u potrazi za nožem za hleb, uzeo kovertu iz džepa kaputa i presekao debeo sloj selotejpa.

Iz nje je ispala debela hrpa papira.

Tačno u trenutku kada je zazvonio telefon, otvorila su se vrata Kejtine dnevne sobe. Bog Groma pokušao je autoritativno da umaršira u njih, ali mogao je samo da leluja. Bilo je očigledno da se dobro natopio svim onim što je Kejt ubacila u vodu za kupanje, ponovo se obukao i iscepao njen bade-mantil kako bi zavio ranu. Opušteno je otresao sa sebe omekšale parčiće hrasta i bacio ih u ugao sobe. Kejt je odlučila da ignoriše i ovu namernu provokaciju i telefon. Ovo prvo zato što je toliko mogla da podnese, a ovo drugo zato što je imala sekretaricu za to.

„Čitala sam o tebi“, izazivala je Boga Groma. „Gde ti je brada?“

Uzeo je knjigu, jedan tom enciklopedije, iz njenih ruku i bacio pogled na nju pre nego što ju je prezrivo bacio u stranu.

„Ha“, rekao je, „Obrijao sam je. Kad sam bio u Velsu.“ Prisećao se, mršteći se.

„Šta si ti zaboga radio u Velsu?“

„Brojao kamenje“, rekao je slegnuvši ramenima i otišao da gleda kroz prozor.

U njegovom ponašanju osećao se veliki nemir. Kejt je iznenada palo na pamet kako nekada kada se ljudi tako ponašaju uzrok može biti vreme, spoljna atmosfera. Kod Boga Groma je verovatno bilo obrnuto. Nebo je sigurno izgledalo nemirno i razljućeno.

Odjednom se zbunila.

„Izvini ako će ti ovo pitanje zvučati glupo“, rekla je Kejt, „ali, malo sam se izgubila. Nisam navikla da provodim večer sa nekim po kome je ceo jedan dan dobio ime. Kakvo si to kamenje brojao u Velsu?“

„Sve“, progundao je Tor. „Svaki kamen, od ovalikog...“ palcem i kažiprstom je pokazivao veličinu od nekoliko santimetara, „... do ovalikog.“ Raširio je ruke na oko metar, a onda ih je ponovo spustio.

Kejt ga je blede gledala.

„Pa, koliko ih ima?“ upitala je. To joj se činilo kao jedino učtivo pitanje.

Besno ju je pogledao.

„Izbroj ih sama ako želiš da znaš!“ uzviknuo je. „Ne bi imalo nikakvog smisla da ja provedem godine i godine brojeći to kamenje kako bih bio jedina osoba na svetu koja zna njihov broj, ako bih išao okolo i govorio drugima koliko ih ima! Zar ne?“

Ponovo se okrenuo ka prozoru.

„U svakom slučaju“, rekao je, „to me malo zabrinjava. Mislim da sam se izgubio u brojanju negde kod Mid- Glamorgana. Ali“, urlao je, „nemam nameru da brojim iz početka!“

„Ali, zašto bi uopšte radio tako nešto?“

„To je bio teret koji mi je nametnuo moj otac. Kazna. Pokora.“ Mrko je gledao.

„Tvoj otac?“ reče Kejt. „Misliš na Odina?“

„Otac Svih“, reče Tor. „Otac svih bogova Asgarda.“

„I ti tvrdiš da je on živ?“

Tor ju je pogledao kao da je glupa.

„Mi smo besmrtni“, rekao je jednostavno.

Dole, ispod njenog stana, Nil je upravo odlučio da završi svoje gromoglasno izvođenje na basu i

usledila je tišina kojom je odzvanjala kuća.

„Besmrtnici su ono što ste hteli“, rekao je Dirk tihim, mirnim glasom. „Besmrtnike ste i dobili. Nama je to malo naporno. Hteli ste da budemo večni, e pa, eto, večni smo. A onda ste nas zaboravili. Ali i dalje smo večni. Sada su, konačno, mnogi mrtvi, mnogi umiru, dodao je još tišim glasom, „ali, i za to je potrebno uložiti poseban napor.“

„Uopšte ne kapiram o čemu pričaš“, reče Kejt. „Kažeš da sam ja, da smo mi –“

„Ti *možeš* da ukapiraš“, razbesneo se Tor, „što je i razlog zbog čega sam došao kod tebe. Da li znaš da većina ljudi jedva može da me vidi? Jedva me primećuju? Nije da se mi krijemo. Mi smo tu. Mi se krećemo među vama. Moji ljudi. Vaši bogovi. Vi ste nam dali život. Napravili ste od nas ono što se sami nikada ne biste usudili da budete. Ipak, ne prihvatate naše postojanje. Kada hodam ulicama ovog... sveta koji ste napravili za sebe bez nas, jedva da me neko udostoji pogleda.“

„Je l' to kad nosiš ovu kacigu?“

„Pogotovo kad nosim kacigu!“

„Pa –“

„Ti mene ismevaš!“ zagrmeo je Tor.

„A ti mi to olakšavaš“, reče Kejt. „Ne znam šta –“

Iznenada, soba kao da se zatresla, a onda je dolazila do daha. Sve unutar Kejt se silovito uskovitlalo i potom se smirilo. U iznenadnoj užasnoj tišini, plava porcelanska stona lampa polako je skočila sa stola, pala na pod i otrčala u mračan ugao sobe u kome je sedela sa nekim zabrinutim, odbrambenim stavom.

Kejt je zurila u nju i trudila se da se ne uzbuđuje zbog toga. Imala je osećaj kao da joj hladan, ljigav žele klizi po koži.

„Jesi li to ti uradio?“ rekla je potreseno.

Torov pogled je bio olovan i zbunjen. Promrmljao je „Nemoj da me ljutiš. Imala si sreće.“ Skrenuo je pogled u stranu.

„Šta si *rekao*?“

„Kažem da želim da pođeš sa mnom.“

„Molim? A šta je sa ovim ovde?“ Pokazala je na malo, ošamućeno mače pod stolom koje je tako nedavno i tako zbunjujuće bilo plava porcelanska stona lampa.

„Ja tu ništa ne mogu“

Kejt je odjednom bila tako umorna i zbunjena da zamalo nije zaplakala. Grickala je usnu i trudila se da bude maksimalno ljuta.

„Ma stvarno?“ rekla je. „Ja sam mislila da si ti neki bog. Nadam se da mi se nisi uvukao u kuću lažno se predstavljajući. Ja...“ Naglo je začutala, a onda nastavila drugim tonom.

„Da li ti hoćeš da kažeš da si *sve vreme* bio ovde, u ovom svetu?“ rekla je tiho.

„Ovde i u Asgardu“, reče Tor.

„Asgard“, reče Kejt. „Stanište bogova?“

Tor je ćutao. To je bilo ćutanje osobe koju kao da nešto jako muči.

„Gde je Asgard?“ zahtevala je Kejt da zna.

Tor je i dalje ćutao. On je bio od onih koji jako malo govore i prave duge pauze. Kada je konačno odgovorio, uopšte joj nije bilo jasno da li je on sve vreme razmišljao o tome ili je samo, eto, stajao.

„I Asgard je ovde“, rekao je. „Svi svetovi su ovde.“

Ispod gomile krzna izvukao je veliki čekić i pomno posmatrao njegovu glavu, sa dozom neke čudne radoznalosti, kao da u vezi sa njom ima nečeg jako zagonetnog. Kejt se pitala odakle su joj poznati ti pokreti. Shvatila je da je to instinktivno tera da sagne glavu, da se zagnjuri. Blago je ustuknula i posmatrala.

Kada je on ponovo podigao pogled, u njegovim očima se ogledala neka nova energija, kao da se sprema da se baci na nešto.

„Večeras moram da budem u Asgardu“, rekao je. „Moram da se suočim sa svojim ocem Odinom u velikoj dvorani Valhale i da mu naplatim za sve što mi je uradio.“

„Misliš za ono što te je naterao da brojiš kamenje u Velsu?“

„Ne! reče Tor. „Nego zato što je brojanje velških kamenčića učinio besmislenim!“

Kejt je ljutito odmahivala glavom. „Ja jednostavno više ne znam šta s tobom da radim“, rekla je. „Mislim da sam premorena. Dođi sutra ponovo. Sve ćeš mi objasniti ujutro.“

„Ne“, reče Tor. „Ti moraš da vidiš Asgard svojim očima. Onda ćeš razumeti. Moraš da ga vidiš večeras.“ Zgrabio ju je za ruku.

„Ne želim da idem u Asgard“, bila je odlučna. „Ja ne idem po mitskim mestima sa nepoznatim muškarcima. Ti idi. Nazovi me ujutro da mi kažeš kako je bilo. Dobro mu naplati za one kamenčiće.“

Izvukla je ruku iz njegovog stiska. Bilo joj je savršeno jasno da je to uspela samo zahvaljujući tome što joj je on dozvolio.

„A sada te molim da odeš i da me pustiš da spavam!“ Ljutito ga je gledala.

U tom trenutku kuću je raskidao zvuk Nilovog izvođenja Zigfridovog Rajnfarta na basu, iz prvog čina *Gotterdammerung-a*¹, tek da bi dokazao da je to moguće. Zidovi i prozori su se tresli. Ispod stola dopiralo je tiho maukanje stone lampe.

Kejt je pokušala da zadrži svoj ljutiti pogled, ali je to u ovim okolnostima bilo nemoguće.

„Pa, dobro“, rekla je konačno, „kako se stiže do tog mesta?“

„Postoji onoliko načina koliko i sitnih komadića.“

„Molim?“

„Sitni komadići.“ Ponovo je palcem i kažiprstom pokazivao koliko sitni. „Molekuli“, dodao je, ali kao da mu se ta reč nije dopadala. „Ali, hajde prvo da odemo odavde.“

„Hoće li mi trebati kaput u Asgardu?“

„Kako god želiš.“

„Pa, poneću ga, za svaki slučaj. Sačekaj.“

Odlučila je da je najbolji način da se nosi sa svim ovim besmislicama, od kojih joj se trenutno sastojao život, da bude strogo poslovna. Pronašla je kaput, očešljala kosu, ostavila novu poruku na sekretarici i stavila tanjirić sa mlekom ispod stola.

„Pa, hajdemo“, rekla je i krenula napolje, pažljivo zaključavši vrata za sobom i svojim pratiocem, namemo šušajući dok su prolazili pored Nilovog stana. Uprkos strašnoj buci koja je dopirala iza njegovih vrata, bila je skoro sigurna da on osluškuje i najmanji zvuk i da će se, ako ih bude čuo, uskoro pojaviti napolju da se žali na automat za koka-kolu, na to koliko je kasno, nehumanost u međuljudskim odnosima, na vreme, na buku, boju njenog kaputa, nijansu plave koja se Nilu naročito nije dopadala. Uspešno su prošli pored njegovog stana i samo se čulo jedno ‘klik’ kada su zatvorili za sobom ulazna vrata.

¹ *Gotterdammerung* – germanski naziv za Ragnarok (nord. mit.), uništenje sveta u poslednjoj velikoj bici između bogova i sila zla; (ger. Sumrak bogova)

Papiri koji su se prosuli po Dirkovom kuhinjskom stolu bili su debeli i teški i očigledno su prošli kroz mnogo ruku.

Razvrstao ih je, jedan po jedan, poravnavajući ih rukom i slažući ih na gomilice na stolu, i usput raščišćavajući stare novine, pepeljare i prljave činijice iz kojih je jeo pahuljice, a koje je Elena, spremačica, redovno ostavljala onako kako bi ih zatekla, tvrdeći da je mislila da ih je on tu ostavio iz nekog posebnog razloga.

Pažljivo je iščitavao papire nekoliko minuta, prelazeći sa jednog na drugi, upoređujući ih, detaljno je prostudirao stranicu po stranicu, pasus po pasus, red po red.

Nije razumeo ni reč.

Trebalo je da mu padne na pamet da se zelenooki, dlakavi džin koji maše kosom ne razlikuje od njega samo izgledom i navikama, nego i takvim stvarima kao što je izbor azbuke.

Zavalio se ponovo u stolicu, razočaran i ljut, potražio cigaretu, ali je kutija u džepu njegovog kaputa bila prazna. Umesto toga, uzeo je olovku i stavio je u usta onako kao što bi to učinio i sa cigaretom, ali, efekat nije bio isti.

Posle par minuta, postao je svestan činjenice da ga orao verovatno i dalje posmatra kroz ključaonicu i shvatio da je u takvim okolnostima izuzetno teško koncentrisati se na problem koji je pred njim, naročito bez cigarete. Namršti se. Znao je da gore, pored kreveta ima još jednu paklu, ali nije mu se dalo da prolazi kroz svu onu ornitologiju da bi došao do nje.

Ponovo je usmerio svoju pažnju na kovertu i razmatrao grubo precrtana imena na njoj.

Hauard Bel, izuzetno bogat pisac bestselera, koji je pisao loše knjige i koje je uspešno prodavao uprkos tome – ili možda baš zbog toga – što ih niko ne čita.

Denis Hač, muzički magnat. Sad kada je znao šta to znači, bilo mu je potpuno jasno. *Muzička kuća Godina ovna* osnovana na idealima šezdesetih, ili bar na onome što se smatralo idealima šezdesetih, preživela je i sedamdesete, da bi raširenih ruku, ni ne trepnuvši, prigrlila materijalizam osamdesetih, sada je jedan ogroman konglomerat zabave sa obe strane Atlantika. Denis Hač je uskočio na mesto glavnog direktora kada je osnivač umro od smrtonosne doze zida od cigala, koju je uzeo pod dejstvom Ferarija i flaše tekile. MKGO je takođe bila i etiketa za koju je snimljen *Vruć krompir*.

Sten Dubček, stariji partner u reklamnoj kompaniji sa smešnim imenom sada je posedovao većinu reklamnih kompanija u Engleskoj i Americi, koje nisu imale toliko smešna imena i koje je ova zato i progutala.

A pojavilo se ovde i jedno ime koje je Dirk odmah prepoznao, sada kada je znao sa čime ima posla. Roderik Merser, najveći svetski izdavač najljigavijih novina na svetu. Dirk nije odmah spazio ovo ime zbog onog potpuno nepoznatog ‘...erik’ posle ‘Rod’. Vidi, vidi, vidi,...

Ovde su sve bili ljudi, pomislio je Dirk, koji su stvarno imali nešto. Svakako su imali mnogo više od lepe kućice u Lupton Roudu sa osušanim cvećem oko nje. Takođe su imali tu privilegiju da su im glave još uvek na ramenima, ukoliko Dirk nije propustio nešto dramatično na najnovijim vestima. Šta je sve ovo značilo? Kakav je ovo ugovor? Kako to da su svi kroz čije je ruke prošao, izuzetno uspešni, osim jednog, Džefrija Enstija? Svi koji su imali ovaj ugovor u rukama imali su velike koristi

od njega, osim onoga ko ga je poslednji držao. Koji ga je još uvek imao.

To je bio vruć krompir...

Bilo bi bolje da nije kod tebe kad dođe onaj veliki.

Dirku je iznenada palo na pamet da je baš Džefri Ensti bio taj koji je slučajno čuo razgovor o vrućem krompiru, o tome kako ga se treba otarasiti, da ga treba proslediti dalje. Ako se dobro sećao intervju sa Pejnom, on nije rekao da je on sam čuo taj razgovor.

Bilo bi bolje da nije kod tebe kad dođe onaj veliki.

Misao koja mu je prošla kroz glavu bila je užasna: Džefri Ensti je bio strašno naivan. On je slučajno čuo taj razgovor koji je vodio – ko? Dirk je uzeo kovertu i na brzinu pregledao spisak imena – i shvatio da ima dobar ritam. Nije odmah shvatio da sluša razgovor koji će ga dovesti do njegove sopstvene smrti. Dobio je hit ploču, a kada su mu zapravo dodali vruć krompir on ga je uzeo u ruke.

Nemoj ga podići, podići, podići.

I umesto da poslušati reči pesme koju je sam napisao...

Brzo, prenesi ga dalje, prenesi ga dalje.

...on ga je stavio iza nagrade u obliku zlatne ploče, na zidu kupatila.

Bilo bi bolje da nije kod tebe kad dođe onaj veliki.

Dirk se namrštitio i zamišljeno uzeo olovku.

Ovo je bilo neverovatno.

Morao je da ode po cigarete ako ima nameru da nastavi da razmišlja o ovome sa intelektualnim žarom. Uzeo je kaput, nabio šešir na glavu i krenuo ka prozoru.

Taj prozor nije otvoren, pa, bar otkad je on vlasnik kuće, i opirao se i vrištao zbog iznenadnog ataka na njegovu nezavisnost. Kada je konačno uspeo dovoljno da ga otvori, Dirk se provukao kroz prozor do simsa, vukući za sobom dugački kožni kaput. Odavde je trebalo skočiti na trotoar, pošto se ispod nalazio još jedan sprat kuće, odnosno prizemlje, sa uskim stepeništem koje je vodilo do ulaza. Gvozdena ograda je odvajala stepenište od trotoara i Dirk je morao da ga zaobiđe.

Bez oklevanja je skočio i, negde na pola puta se setio da nije pokupio ključeve od kola sa kuhinjskog stola.

Prošlo mu je kroz glavu da bi možda mogao da obustavi ovaj nemili pad, da napravi zaokret u vazduhu, očajnički pruži ruke unazad ka prozoru i nada se da će uspeti da se uhvati za sims, ali je ipak shvatio da ga samo jedna mala greška u koracima može ubiti, dok bi mu šetnja sasvim dobro došla.

Prizemljio se uz težak udarac o tle, uspevši da izbegne gvozdenu ogradu, ali se kraj njegovog kaputa zapetljao u nju i Dirk je morao da ga povuče, pri čemu je pokidao jedan deo. Kada je prestalo da mu zvoni u kolenima i kada je povratio ono malo stalozhenosti što mu je ostalo posle svih današnjih događaja, shvatio je da je uveliko prošlo jedanaest, da su svi pabovi zatvoreni i da će morati da pešači više nego što je mislio da bi pronašao cigarete.

Razmišljao je šta da radi.

Trenutni izgled i stanje orlovog uma bili su glavne stvari koje je trebalo uzeti u obzir. Jedini način da uzme ključeve od kola bio je da uđe kroz glavna vrata u hodnik koji je zauzeo orao.

Krećući se oprezno, na vrhovima prstiju se došunjao do ulaznih vrata, čučnuo i, nadajući se da prokleta ptica neće zaskvičati, nežno je gurnuo poklopac poštanskog sandučeta i provirio kroz njega.

Istog trenutka jedna kandža se zabila u njegovu ruku, a veliki oštri kljun je nasrnio na oko, omašio ga za dlaku, ali je uspeo da napravi dobru ogrebotinu na Dirkovom ionako unakaženom nosu.

Dirk je vrisnuo od bola i odskočio unazad, ali ne mnogo unazad jer je kandža i dalje bila zabijena u njegovu ruku. Očajnički je zamahnuo i udario po kandži, čiji stisak mu je nanosio strašan bol i koja mu se još dublje zabijala u meso, a svaki uznemireni pokret sa druge strane vrata kidao mu je kožu na ruci.

Drugom rukom je zgrabio veliku kandžu i pokušao da je iščupa iz svoje ruke. Orao je bio neverovatno snažan i tresao se od besa jer je bio zarobljen, kao uostalom i sam Dirk. Konačno, uspeo je da se oslobodi i povukao je unazad svoju povređenu ruku, gladeći je i milujući drugom rukom.

Orao je povukao svoju kandžu i Dirk je čuo kako odlazi niz hodnik, uz zastrašujuće krike i udaranje krilima o zidove.

Dirk se poigrao idejom da spali kuću do temelja, ali kada je bol na ruci malo uminuo, smirio se i pokušao da sagleda stvari iz orlovog ugla.

Nije uspeo.

Nije imao pojma kako stvari izgledaju iz orlovskog ugla, a i činilo mu se da je ovo jedan prilično neobičan primerak svoje vrste.

Posle par minuta milovanja povređene ruke, prevladala je radoznalost – bliska snažnom osećaju da je orao otišao na kraj hodnika i da je tamo i ostao – i on se još jednom sagnuo do poštanskog sandučeta. Ovog puta je za otvaranje poklopca upotrebio olovku i posmatrao je hodnik sa bezbednog rastojanja od nekoliko santimetara.

Jasno je video orla kako se odmara na ogradi uz stepenište, posmatrajući ga sa prezirom, što je, pomislio je Dirk, bilo malo mnogo zajedno stvorenje koje je pre samo nekoliko trenutaka bilo zauzeto pokušajima da mu otkine ruku.

Sada, kada je orao bio siguran da je privukao Dirkovu pažnju, polako se uspravio i protresao krila, blago udarajući njima zbog ravnoteže. Isti ovi pokreti su malopre naterali Dirka da oprezno pobegne iz sobe. Ovog puta je, pak, bio siguran iza nekoliko desetina santimetara debelog drveta i stajao je, odnosno, bio je sklupčan iza njih. Orao je proteglio i svoj vrat i izbacio jezik tužno grakćući, što je iznenadilo Dirka.

A onda je primetio nešto što ga je još više iznenadilo. Orao je imao na krilima neobične šare, neuobičajene za orlove. To su bili veliki koncentrični krugovi.

Razlike u bojama koje su ocrtavale krugove bile su jako male i samo ih je apsolutna geometrijska savršenost činila tako jasnim. Dirk je imao osećaj da mu orao namerno pokazuje ove krugove i da je to nešto na šta je sve vreme pokušavao da skrene njegovu pažnju. Kada je malo premotao film, setio se da je orao svaki put kada bi se zaletio na njega širom otvarao svoja krila. Međutim, svaki put kada bi se to desilo, Dirk je bio suviše zauzet okretanjem i bežanjem da bi posvetio odgovarajuću pažnju ovakvoj egzibiciji.

„Imaš nešto para za čaj, druže?“

„Aaa, da, hvala“, reče Dirk. „U redu je “ Bio je okupiran posmatranjem orla, tako da se nije odmah okrenuo.

„Ne, mislio sam da li imaš da mi daš pare bar za šolju čaja?“

„Šta?“ Ovog puta Dirk se nervozno okrenuo.

„Ili makar cigaretu, druže. Imaš koju za mene?“

„Nemam, upravo sam krenuo da kupim sebi“, reče Dirk.

Čovek koji je stajao na trotoaru iza njega bio je klošar, neodređenih godina. Stajao je tu, pomalo nesigurno, sa divljim i konstantnim razočaranjem u pogledu.

Pošto nije odmah dobio odgovor od Dirka, čovek je oborio pogled na oko metar ispred sebe i ljuljao se napred nazad. Držao je ruke malo dalje od tela i samo se ljuljao. Onda se iznenada namrštio gledajući u tle. Zatim se namrštio gledajući u neki drugi deo tla. A onda je stajao mirno dok je nameštao glavu i namrštio se gledajući niz ulicu.

„Jesi li izgubio nešto?“ reče Dirk.

Čovek je okrenuo glavu ka njemu.

„Da li sam *izgubio* nešto?“ rekao je ljutit i zapanjen. „Da li sam *izgubio* nešto?“

Kao da je to bilo najneverovatnije pitanje koje je ikada čuo. Ponovo je gledao u stranu neko vreme i kao da je pokušavao da smesti ovo pitanje negde na opštoj lestvici stvari. Ovo je podrazumevalo još više ljuljanja i mrgođenja. Konačno, činilo se da je došao do nečega što bi moglo da posluži kao odgovor.

„Nebo?“ rekao je, izazivajući Dirka da shvati ovo kao dovoljno dobar odgovor. Pogledao je ka nebu, pažljivo, kao da se trudi da održi ravnotežu. Izgleda da mu se nije baš svidelo ono što je video u oblacima zamagljenim narandžastim bledilom uličnog osvetljenja, pa je ponovo polako spustio pogled do svojih stopala.

„Zemlja?“ rekao je, sa očiglednim nezadovoljstvom, a onda mu je nešto iznenada palo na pamet.

„Žabe?“ reče, kolebljivo podižući pogled da bi se sreo sa Dirkovim prilično zbunjenim. „Nekada sam voleo... žabe“, rekao je i ostavio svoj pogled da leži na Dirku, kao da je to sve što ima da kaže i kao da sve ostalo u potpunosti zavisi od Dirka.

Dirk je bio potpuno zbunjen. Čeznuo je za vremenima kada je život bio lak, bezbrižan, za onim divnim vremenima kada je imao posla sa samoubistvenim orlom, koji mu se iz ovog ugla činio kao sasvim prijatan i ljubazan drugar. Mogao je da podnese napad iz vazduha, ali ne i ovu bezimenu razularenu krivicu koja se pojavila niotkuda.

„Šta ti u stvari hoćeš?“ rekao je prigušenim glasom.

„Samo jednu cigaretu, druže“, reče skitnica, „ili šolju čaja.“

Dirk je spustio novčić od jedne funte u njegovu ruku i panično odjurio niz ulicu, da bi dvadesetak metara dalje, iza ograde gradilišta, ugledao svoj stari frižider kako ga zloslutno vreba.

Dok je silazila niz stepenice svoje kuće Kejt je primetila da je temperatura značajno opala. Oblaci su pritiskali zemlju i plesali po njoj. Tor je nakratko nestao u pravcu parka i Kejt je nastavila lagano za njim. Dok je hodala nije mogla da ne primeti s desna izuzetne figure na ulici Primroz hila. Prolazivši kraj tri različite osobe jasno je videla kako izbegavaju da ih pogledaju iako su morali primetiti gromadu koja je prošla mimo njih. Nije bio nevidljiv, štaviše. Jednostavno se nije uklapao.

Park je noću bio zatvoren, ali je Tor hitro prekoračio preko šiljaka ograde i zatim je prebacio preko kao da je bila buket cveća.

Trava je bila ugažena i meka, ali je njena magija delovala na gradska stopala. Kejt je učinila ono što uvek uradi kad uđe u park, sagela se i dlanovima dodirnula nakratko tlo. Nikad nije u potpunosti shvatila zašto to radi i često je popravljala obuću ili kupila otpatke sa zemlje kao uvod u tu kretnju, ali je stvarno samo želela da oseti travu i vlažnu zemlju na dlanovima.

Iz te vizure park je bio samo tamno rame koje se uzdizalo pred njima. Popeli su se na breg i stajali na njemu gledajući na tamu u ostatku parka do mesta gde je prelazila u magličasto svetlo centra Londona koji je ležao na jugu. Ružne kule i blokovi parali su agresivno liniju neba dominirajući parkom, nebom i gradom.

Hladni, vlažni vetar duvao je kroz park, udarajući ih s vremena na vreme poput repa tamnog zanetog konja. Bio je neki uznemirujući opaki kvalitet u tome. U stvari, noćno se nebo Kejt činilo poput niza nemirnih, uzbuđenih konja čiji su tragovi pljeskali i udarali u vetru. Takođe joj se činilo da se ti tragovi nekako labavo odvajaju iz jedinstvenog centra, a da se taj centar nalazi vrlo blizu nje same. Prekorila je sebe zbog besmislica koje su joj se vrzmale u mislima, no, ipak, izgledalo je kao da se sve vremenske prilike i neprilike skupljaju oko njih i čekaju.

Tor je još jednom izvadio čekić i držao ga pred sobom zamišljeno i nekako apstraktno, isto onako kako ga je držao pre par minuta u njenom stanu. Namrgodio se, kao da sklanja nevidljive trunčice prašine sa njega. Kao kad se šimpanze međusobno čiste ili – tako je! – poređenje je bilo malo neobično ali to je bilo objašnjenje zašto je bila tako napeta kada je on poslednji put to uradio. Kao kad Džimi Konors namešta žice svog reketa trenutak pre serviranja.

Još jednom je oštro pogledao na gore, povukao ruku unazad, okrenuo se jednom, dvaput, triput, zabijajući pete duboko u blato i onda je neverovatnom silinom zavitlao čekić ka nebu.

Skoro istog trenutka je nestao u namrgođenoj izmaglici neba. Vlažne munje iskrile su duboko u oblacima, prateći kroz noć njegov put u izduženoj paraboli. U najdaljoj tački parabole okrenuo se i poleteo na dole iz oblaka, kao majušna, daleka glava čiode, koja se sada kretala polako, prikupljajući snagu za povratak. Kejt je bez daha gledala kako se tačkica prikrada iza kupole crkve Sv. Pavla. Onda se činilo kao da se potpuno zaustavio, viseći tiho i malo verovatno u vazduhu, pre nego što je počeo da se postepeno, mikroskopski povećava, dok je ubrzavao ka njima.

Zatim se, u povratku, zaneo u stranu sa svoje putanje, koja više nije opisivala prostu parabolu, već je pratila novu liniju nalik na obim gigantske Mebijusove trake, koja ga je prenela sa druge strane Telekomovog tornja. Onda je iznenada izmenio pravac putanje i poleteo pravo ka njima, jurčajući kroz noć nemogućom težinom i brzinom, kao klip u zraku svetla. Kejt se zanela i skoro se prostrla na zemlju da mu umakne s puta, kada je Tor iskoračio i uhvatio ga uz blago stenjanje.

Taj trzaj protresao je zemlju do samog središta, a onda se ta stvar smirila u Torovom stisku.

Njegova ruka se blago zatresla i umirila se.

Kejt je osećala vrtoglavicu. Nije joj baš bilo jasno šta se upravo dogodilo, ali je bila sasvim sigurna da njena majka ne bi blagonaklono gledala na ovakva iskustva na prvom sastanku.

„Je l' ovo sve deo onoga što moramo da prođemo na putu do Asgarda?“ rekla je. „Ili se ti to samo zezaš?“

„Idemo u Asgard... sad“, rekao je.

Tada je podigao ruku kao da će da ubere jabuku, ali umesto toga, napravio je mali, oštar pokret. Efekat je bio isti kao da je zavrteo čitav svet kroz milioniti deo milionitog dela jednog stepena. Sve se promenilo, na trenutak je bilo izvan vidika i vratilo se kao potpuno drugačiji svet.

Ovaj je bio mnogo mračniji i hladniji.

Vetar je imao neki gorak, truo i oštar miris od čega je svaki dah zastajao u grlu. Pod njihovim nogama više nije bila vlažna i blatnjava trava, već smrdljiv i prljav otopljeni sneg. Na horizontu se prostirala tama uz poneku tačkicu vatre u daljini i svetlećim bljeskom na oko dva kilometra ka jugoistoku.

A ovde, ogromne fenomenalne kule zabodene u noć; vrhovi i mali tornjevi trepću pod svetlošću vatre koja dopire sa bezbroj prozora. To je bila građevina koja se podsmevala zdravom razumu, rugala se realnosti i divlje se kezila u noć.

„Palata mog oca“, reče Tor, „Velika dvorana Valhale, gde mi moramo da odemo.“

Kejt je taman htela da kaže kako joj se ovo mesto čini nekako poznatim, kada su se začula konjska kopita koja kaskaju kroz blato i približavaju im se niz vetar. Između mesta na kom su stajali i Valhale videli su se mali snopovi svetla kako se drmusaju u njihovom smeru.

Tor je još jednom sa velikim interesovanjem zagledao glavu čekića, obrisao je kažiprstom i malo protrljao palcem. Zatim je ponovo polako podigao pogled, zavitlao čekić jednom, dvaput, treći put i bacio ga ka nebu. Ali, ovog puta se desnom rukom držao za njega dok je levom uhvatio Kejt oko struka.

Cigarete su večeras očigledno Dirku bile veliki problem.

Veći deo dana, ako se izuzme trenutak kada se probudio i nekoliko trenutaka posle buđenja, i osim kada je ugledao glavu Džefrija Enstija kako se vrti na gramofonu, što je sasvim razumljivo, i takođe ako se izuzme ono vreme dok je bio u pabu sa Kejt, on uopšte danas nije pušio.

Ni jednu jedinu cigaretu. Zakleo se da su one za njega prošlost. Nisu mu bile potrebne. Mogao je bez njih. Samo su mu smetale i pravile pakao od života, ali je odlučio da će moći to da podnese.

I, sad kada je iznenada odlučio, potpuno smireno, racionalno, kada je doneo jednu jasnu odluku i kada to nije bilo puko popuštanje njegovim čežnjama, da li je mogao da nađe jednu? Nije.

Pabovi su u ovo doba noći bili zatvoreni. Prodavnica na čošku koja radi do kasno očigledno pod tim „kasno“ nije podrazumevala isto što i Dirk. Iako je Dirk bio skoro siguran da bi mogao da obrlati vlasnika jednom verbalnom bravurom, siroti čovek nije bio tamo.

Na oko kilometar i po nalazila se benzinska pumpa koja radi non-stop, ali se ispostavilo da je upravo oružano opljačkana. Razbijenog stakla je bilo na sve strane, mesto je vrvelo od policije. Prodavač očigledno nije bio ozbiljno povređen, ali mu je rana i dalje krvarila, a on je histerisao i nije bio nikog ko bi Dirku prodao cigarete. Jednostavno nisu bili raspoloženi za to.

„Čovek je mogao da kupi cigarete i usred bombardovanja“, bunio se Dirk. „Ljudi su se time ponosili. Padaju bombe, čitav grad je u plamenu, a ipak je bilo nekog da te usluži. Neki jadnik, koji je upravo izgubio dve ćerke i nogu, rekao bi ‘Da li želite sa ili bez filtera?’ ako biste tražili cigarete.“

„Pretpostavljam da bi i ti isto“, promrmljao je mladi policajac, bled u licu.

„To su bila vremena“, reče Dirk.

„Odjebi“, reče policajac.

E, kakvo je danas vreme došlo, pomislio je Dirk. Odmakao se odatle, ozlojeđen i odlučio da malo prokrstari ulicama sa rukama u džepovima.

Kemden Pasaž. Antikvarnica sa satovima. Antikvarnica sa odećom. Nigde cigareta.

Ulica Aper. Stare rasturene zgrade. Nigde ni traga nekoj prodavnici cigareta koja bi možda mogla biti ubačena umesto neke od njih.

Čepel market, usamljen noću. Vlažno đubre ludački šuška. Kartonske kutije, kutije od jaja, papirne kese, pakle cigareta – sve prazno.

Pentonvil Roud. Tmurni betonski blokovi, koji traže nova mesta u Gornjoj ulici gde će izleći svoje potomstvo.

Stanica Kings Kros. Pobogu, pa oni mora da imaju cigarete. Dirk je ubrzao korak.

Stari prilaz stanici uzdizao se visoko iznad čitavog područja, veliki zid od žutih cigala sa sahat-kulom i dva ogromna luka ispred dva hangara za vozove. Ispred njih nalazio se prizemni hol, već odavno mnogo ofucaniji od same zgrade, sto godina starije od njega, koju je ovaj prostor bacao u senku i generalno je upropastio. Dirk je pomislio da su arhitekta ovog modernog hola njegovo postojanje pravdale time što se upušta u uzbudljiv i izazovan dijalog sa drugom zgradom.

Kings Kros je mesto gde se dešavaju grozne stvari ljudima, zgradama, kolima, vozovima, a obično dok čekate i niste dovoljno oprezni, mogli biste i sami da budete uvučeni u jedan uzbudljiv i izazovan dijalog. Mogli biste da platite da vam ugrade neki jeftin radio za kola dok čekate i, ako im na par minuta okrenete leđa, moglo bi da se desi da i on nestane. I sve to dok čekate. Druge stvari

koje bi mogle da vam nestanu su novčanik, kaiš oko struka, vaš um i volja za životom. Prevaranti, lopovi, dileri, podvodači i prodavci hamburgera bi sve to lepo organizovali za vas.

Ali, da li bi mogli da organizuju jednu kutiju cigareta, pitao se Dirk, vidno napet. Prešao je Jork Vej, oglušio se o nekoliko iznenađujućih ponuda koje nisu obuhvatale cigarete ni na koji način, požurio pored jedne zatvorene knjižare i ušao na glavni ulaz hola, da se skloni od uličnog života na malo sigurniji prostor Britanske železnice.

Pogledao je oko sebe.

Stvari su ovde izgledale pomalo čudno i on se pitao zašto, ali samo na kratko s obzirom da mu je glavna preokupacija ipak bila da pronađe mesto na kome se prodaju cigarete i koje je otvoreno u ovo doba. Ali, takvog mesta nije bilo.

Osećao se bedno. Kao da ovaj današnji dan igra žmurke sa njim. Jutro je počelo katastrofalno, koliko god katastrofalno jedno jutro može da bude i, od tada nije uspeo da uhvati korak sa svetom. Osećao se kao neko ko je uzjahao divljeg konja, pa mu je jedna noga u uzenjiji, a drugom odskače po zemlji. A sad je još i jedna tako prosta stvar kao što je kupovina cigareta izgledala kao da je izvan njegovih moći.

Uzdahnuo je i potražio sebi mesto da sedne, odnosno bar malo mesta na klupi.

Ovo nije bilo baš tako lako. Na stanici je bila veća gužva nego što je očekivao – koliko li je? – pogledao je na sat – jedan posle ponoći. Šta li on, kog đavola, radi na Kings Krosu u jedan posle ponoći, bez ijedne cigarete i bez stana u koji bi mogao da uđe, a da ga neka samoubilački nastrojena ptica na smrt ne izgrebe?

Odlučio je da se malo samosažaljeva. Tako će mu proći vreme. Pogledao je oko sebe i posle izvesnog vremena želja za samosažaljenjem polako je izbledela.

Bilo je čudno što mu jedno tako poznato mesto izgleda toliko nepoznato. Tu je bio šalter na kome se kupuju karte, još uvek otvoren, ali toliko sumoran kao da je želeo da bude zatvoren.

Bio je tu i V.H.Smit, zatvoren noću. Nikome više neće trebati novine ili časopisi večeras, osim za pokrivanje, a u tu svrhu poslužiće i neke stare.

Podvodači i kurve, dileri droge i prodavci hamburgera, svi su se razmileli po ulicama i po hamburgerijama. Ako ti treba seks nabrzaka, fiks ili, ne daj bože, hamburger, tu si mogao da ih nađeš.

Ovde su bili ljudi od kojih niko ništa ne traži. Ovde su nalazili privremeno sklonište, dok ih neko ne izbací. U stvari, nešto se ipak tražilo od njih – da nestanu. Za tim je potražnja bila neverovatno visoka, a ponuda nikakva. Svako mora negde da bude.

Dirk je posmatrao jednog po jednog čoveka, jednu po jednu ženu koji se ovde smucaju, kako sede pogrbljeni ili pokušavaju da spavaju na klupama koje su napravljene upravo da bi odagnale san.

„Imaš cigaru, brate?“

„Šta? Ne, žao mi je. Nemam“, uzvratio je Dirk, sramežljivo preturajući po džepovima kaputa kao da ih traži, znajući unapred ishod pretrage. Ovo ga je trglo iz sanjarenja.

„Pa, uzmi onda.“ Starac mu je ponudio jednu zgužvanu cigaretu iz zgužvane kutije.

„Molim? O, o, hvala. Hvala.“ Iako zbunjen ovom ponudom, Dirk je ipak prihvatio cigaretu sa zahvalnošću i zapalio je žarom cigarete koju je stari već pušio.

„Pa, onda, šta tražiš ovde?“ pitao ga je, bez provociranja, iz čiste radoznalosti.

Dirk ga je pogledao, trudeći se da ne izgleda kao da ga odmerava od glave do pete. Čovek je bio poprilično lišen zuba, kose raščupane i prljave, stara odeća kao da je samo nabacana po njemu, ali oči koje su mu otromboljeno visile na licu, bile su veoma smirene. On nije očekivao da mu se desi

išta gore od onoga što je mogao da podnese.

„Pa, u stvari, tražio sam ovo“, reče Dirk, igrajući se cigaretom. „Hvala. Nisam nigde mogao da ih nađem.“

„Oh, ah“, reče starac.

„Imam kod kuće tu ludu pticu“, reče Dirk. „Stalno me napada.“

„Oh, ah.“ uzvratila čovek, klimajući glavom sa neodobravanjem.

„Mislim, pravu pticu“, reče Dirk, „orla.“

„Oh, ah.“

„Sa ogromnim krilima.“

„Oh, ah.“

„Uhvatio me je svojom kandžom kroz otvor na poštanskom sandučetu.“

„Oh, ah.“

Dirk se pitao ima li smisla nastavljati ovu konverzaciju. Zaćutao je i pogledao unaokolo.

„Imaš sreće što te nije napao kljunom“, reče starac posle nekog vremena. „‘Oće orao to kad je uplašen.“

„Jeste!“ reče Dirk. „Jeste! Pogledaj moj nos. I to je uradio kroz poštansko sanduće. Da ne poveruješ! Kažeš ‘napao’! Vidi šta mi je napravio na ruci!“

Pokazivao je ruku ne bi li izazvao malo sažaljenja. Starac ju je procenjivački pogledao.

„Oh, ah“, rekao je na kraju i ponovo utonuo u misli.

Dirk je sklonio povređenu ruku.

„Znaš dosta o orlovima, a?“

Čovek nije odgovorio. Kao da je još više utonuo u svoje misli.

„Baš ima dosta ljudi večeras“, ponovo je rizikovao Dirk, posle nekog vremena.

Čovek je slegnuo ramenima. Uzeo je dobar dim cigarete, napola zatvarajući oči zbog dima.

„Je 1’ uvek ovako? Mislim, je 1’ uvek ima ovoliko ljudi noću?“

Čovek je samo pogledao dole, polako puštajući dim iz usta i nozdrva.

Dirk je još jednom pogledao oko sebe. Na nekoliko metara od njega seo je čovek, ne toliko star kao njegov novi poznanik, i grozničavo se tresao nad flašom brendija. Polako je prestajao da klima glavom, teškom mukom zavrnuo poklopac na flaši i gurnuo je u džep svog otrcanog kaputa. Starija debela žena koja je grčevito preturala po crnoj, prepunoj kesi za đubre koja je predstavljala svu njenu imovinu, počela je da je uvrće i zamotava.

„Skoro da čovek pomisli da će nešto da se desi“, reče Dirk.

„O, ah“, reče njegov novi poznanik. Stavio je ruke na kolena, nagnuo se napred i bolno se pridigao na noge. Iako je bio pogrbljen i spor, iako je njegova odeća bila prljava i otrcana, bilo je nekog autoriteta i moći u njegovom držanju.

Kada je ustao, iz pregiba na njegovoj koži i odeći raširio se miris truleži koji je čak uspeo da dopre i do Dirkovih otupelih nozdrva. To je bio miris koji nikad ne prestaje da te napada – i, baš kad je Dirk pomislio da je na svom vrhuncu, zapahnuo ga je novom silinom tako da se Dirku učinilo da će mu se mozak osušiti.

Trudio se da izbegne gušenje i pokušao je da se učtivo nasmeši kada se čovek okrenuo ka njemu i rekao, „Malo cveta gorke narandže. Pospri malo žalfije dok je još toplo. To je jako dobro za rane od orla. Ima nekih koji bi dodali ulje od kajsije i badema, pa čak i, saćuvaj bože, sedre. Ali, uvek ima onih koji vole da preteruju. A ponekad nam baš takvi i trebaju. Oh, ah.“

Potom se okrenuo i pridružio koloni bednih, pogrbljenih i izmaltretiranih tela koja su se kretala ka prednjem izlazu stanice. Njih dvadesetak, možda tridesetak izlazilo je napolje. Izgledalo je kao da svako izlazi sam za sebe, iz svojih ličnih razloga, kao da ne prati onog ispred sebe, pa ipak, svako ko bi ih pogledao rekao bi da izlaze zajedno, u koloni.

Dirk je pažljivo držao cigaretu i posmatrao jednog po jednog kako izlaze. Kada se uverio da su svi otišli i da samo još dvoje, troje stoje na vratima, bacio je cigaretu i ugasio je potpeticom. A onda je primetio da je starac ostavio svoju zgužvanu kutiju cigareta. Dirk je pogledao unutra i video još dve izlomljene cigarete. Stavio je kutiju u džep, ustao i krenuo držeći odstojanje koje je smatrao pristojnim.

Napolju, na Juston Roudu, noćni vazduh je mumlao nešto neodređeno. Lenjo se dovukao do vrata, posmatrajući kuda su krenuli – ka zapadu. Izvadio je jednu cigaretu, zapalio je, a onda i sam krenuo ka zapadu, oko taksi stanice, prema ulici .

U zapadnom delu ulice Sv. Pankrasa, samo nekoliko metara od Juston Rouda, veliko stepenište vodi ka platou ispred starog Midlend Grand hotela, ogromne, mračne gotske fantazije, koja stoji prazna i napuštena preko puta železničke stanice Sv. Pankrasa.

Na vrhu stepeništa, zlatnim slovima od kovanog gvožđa, napisano je ime stanice. Ne žureći, Dirk je pratio poslednjeg od starih beskućnika uz stepenice i izašao na mestu gde se nalazila mala, sklopčana zgrada od cigala korišćena kao parking za kola. Sa desne strane, velika, mračna ruševina starog hotela zurila je u noć. Njen krov predstavljao je široku lepezu malih, divljih tornjeva, čvornovatih kula koje kao da su se zabijale u noćno nebo.

Visoko u magličastoj tami, kamene figure su stajale zaštitnički i tiho iza dugačkih štitova, grupisane oko stubova iza ogradice od kovanog gvožđa. Izrezbareni zmajevi puzali su ka nebu dok je Dirk Džentli, u svom kožnom kaputu, prilazio velikim gvozdenim vratima koja vode u hotel i do nadsvođene Sv. Pankras stanice za vozove. Kamene figure krilatih pasa gmizale su na dole sa stubova.

Ovde, između ulaza u hotel i dela sa šalterima, bio je parkiran veliki, sivi i neobeleženi Mercedesov kombi. Bio je dovoljan samo jedan pogled da bi Dirk bio siguran da je to isti onaj kombi koji ga je umalo naterao da sleti s puta nekoliko časova ranije u Kotsvoldsu.

Dirk je ušao u stanični hol, prilično prostran sa ogromnim obloženim zidovima duž kojih su bili postavljeni mermerni stubovi u obliku držača za baklje.

U ovo doba noći šalter na kome se prodaju karte bio je zatvoren – vozovi ne idu non-stop sa stanice Sv. Pankras – a ispred njega nalazila se i sama velika stanica, u viktorijanskom stilu, sada obavijena tamom i senkama.

Dirk je stajao usamljen u tišini na ulazu u šalter salu, i posmatrao stare klošare i otrcane dame koji su ušli u stanicu kroz glavni ulaz i muvali se u izmaglici. Sada ih je bilo mnogo više od tridesetak, možda čak stotinak, a oko njih kao da se širio osećaj potisnutog uzbuđenja i napetosti.

Dok su se oni tako muvali naokolo Dirku se učinilo da ih je sve manje i manje, iako je bio iznenađen njihovom brojnošću kada su ušli. Zagledao se u tamu pokušavajući da otkrije šta se dešava. Pobegao je iz svoje osame na ulazu u salu i ušao u glavni hol, ali se ipak oprezno držao uz zidove dok im se približavao.

Sada je bio siguran da ih je mnogo manje, samo šačica njih. Imao je neki osećaj da ljudi nestaju u senkama i da se više ne pojavljuju.

Namrštio se.

Senke su bile duboke, ali ne toliko. Požurio je, odbacivši svu opreznost, da bi stigao onu malu

grupicu koja je preostala. Ali u trenutku kada je stigao do mesta na kom su stajali više nije bilo nikoga i on je ostao sam i potpuno zbunjen nasred ogromne, mračne, prazne železničke stanice.

Jedino što je sprečavalo Kejt da vrišti bio je vazduh koji joj je uletao u pluća dok je stremila ka nebu.

Kada je, posle par sekundi, zaslepljujuće ubrzanje malo popustilo, osetila je da se guši, da je oči toliko peku da jedva vidi i da nema skoro ni jednog mišića na njenom telu koji nije zaigrao od šoka dok su snažni vazdušni talasi udarali oko nje, čupajući joj kosu i odeću, od čega su joj klecala kolena, pucketali zglobovi na rukama i cvokotali zubi.

Morala je da se bori sama sa sobom da bi potisnula nagon za borbom. S jedne strane nikako nije želela da bude puštena. Ako je uopšte bila u stanju da shvati šta se dešava, bila je sigurna da ne želi da bude puštena. Sa druge strane, fizički šok koji je doživela stajao je nasuprot uvređenosti i besa izazvanih iznenadnim poletanjem ka nebu i to bez ikakvog upozorenja. Opirala se i borila, ali prilično slabo i bila je besna na samu sebe zbog toga. Završila je zakačena za Torovu ruku i to na najponižavajući i potpuno nedostojanstven način.

Noć je bila veoma mračna i pomislila je kako je dobra strana to što ne može da vidi tle. Svetla koja su se tu i tamo videla u obliku tačkica u daljini sada su grozno proletala ispod nje, ali nešto joj je govorilo da ta svetla ne predstavljaju čvrsto tle. Treperavi svetionici, koji su sijali sa neverovatno šiljaste zgrade koju je samo trenutak pre ovog nasilnog akta ugledala krajičkom oka, sada su se iza nje njihali na sve većoj razdaljini.

I dalje su se uzdizali.

Nije mogla da se bori, nije mogla ništa da kaže. Da je pokušala, verovatno je mogla da ugrize glupog siledžiju za ruku, ali zadovoljila se i samom idejom, bez realizacije.

Vazduh je bio težak i parao joj je pluća. Oči i nos su je toliko peckali da više nije mogla da gleda. Kada je i pokušala da otvori oči, samo jednom, ugledala je glavu čekića kako se probija kroz mrak ispred njih i Torovu ruku kako grčevito stiska njegovu dršku koja ga vuče napred. Drugom rukom je čvrsto držao Kejt oko struka. Njegova snaga izazivala je njenu maštu, ali nije bila ništa manje besna zbog toga.

Sada joj se činilo da lete tik ispod samih oblaka. Svaki čas osetila bi hladne i vlažne zagušujuće udarce, a disanje bi postajalo još teže i još ubitačnije. Vlažan vazduh je imao neki gorak ukus, mrtvačku hladnoću, a kosa joj se razletela i lepila po licu.

Bila je ubeđena da će je ova hladnoća ubiti i posle nekog vremena osetila je da gubi svest. U stvari, shvatila je da se trudi da izgubi svest, ali joj nije pošlo za rukom. Vreme je nestalo u sivilu i sve je manje bila svesna njegovog prolaska.

Konačno, počeli su da usporavaju i napravili su zaokret na dole. Ovo stropoštavanje donelo joj je nove talase vrtoglavice i dezorijentisanosti. Osetila je kako joj se sve prevrće u stomaku.

Vazduh je postajao sve gori. Bio je još goreg mirisa, ukus mu je bio još više nadražujuć i kao da je postajao sve nemirniji. Sada su definitivno usporavali, a kretanje je bilo sve teže. Čekić je bio uperen na dole i više je izgledalo kao da traži put nego da stremi ka nekom cilju.

Išli su sve niže i niže, kroz debele oblake koji su se uvijali oko njih i činilo joj se da bi već trebalo da su stigli do zemlje.

Brzina kojom su se kretali smanjila se toliko da je Kejt već mogla da gleda ispred sebe ali joj je vazduh i dalje peckao oči, tako da je uspela samo na kratko da baci pogled. U tom trenutku Tor je

pustio čekić. Nije mogla da poveruje svojim očima. Pustio ga je samo na momenat, da popravi stisak i ponovo ga uhvatio, tako da su sad više lebdeli kroz vazduh okačeni o dršku čekića nego što ih je on vukao. Pošto je našao bolji položaj, Tor je povukao i Kejt na gore, kao da navlači čarapu. Kretali su se na dole, sve niže i niže.

Sada se začuo zavijajući tresak vetra iznad njihovih glava, a Tor je iznenada počeo da trči, poskakujući preko kamene, peščane površine prekrivene grmljem, igrajući kroz zamršenu trsku i korov i, konačno, udarajući i lupajući nogama dok se nije zaustavio.

Stajali su i njihali se, iako je tle pod njihovim nogama bilo čvrsto.

Kejt se sagnula pokušavajući da dođe do daha. Onda se ispravila i taman je htela da istrese sve što ju je mučilo u vezi sa ovim događajem najvišim mogućim tonom, kada je odjednom bila uzdrmana mestom na kome se nalazila.

Iako je bilo veoma mračno vetar joj je udarao u lice, a oštar miris koji je donosio govorio joj je da je u blizini neko more. Zvuk divljih talasa koji se razbijaju o stene doprineo je utisku da se to more nalazi jako blizu, negde ispod nje i da oni u stvari stoje na samoj ivici neke litice. Zgrabila je ruku arogantnog boga koji ju je ovde i doveo i ponadala se, uzalud, da će ga to zaboleti.

Kako su njena ošamućena čula polako počela da dolaze sebi, primetila je da se pred njom pruža neko magličasto svetlo i da ono dolazi sa mora.

Čitavo more je sijalo kao neka bolest. Podizalo se u mraku, nemirno udarajući i gnevno razbijajući svoje talase o stene na obali. More i nebo su režali jedno na drugo otrovani besom.

Kejt je bez reči posmatrala ovo, a onda je primetila da Tor stoji pored njenog ramena.

„Sreli smo se na aerodromu“, rekao je, a vetar mu je nosio glas. „Pokušavao sam da se vratim kući, u Norvešku, avionom.“ Pokazao je na more. „Hteo sam da ti pokažem zašto nisam mogao to ovako da uradim.“

„Gde smo mi sad? Šta je ovo?“ pitala je Kejt uplašeno.

„U vašem svetu, ovo je Severno more“, odgovorio je Tor i okrenuo se ka kopnu, koraci su mu bili teški i vukao je čekić za sobom.

Kejt je još jače stegla svoj mokri kaput i požurila za njim.

„Pa, zašto nisi jednostavno doleteo kući ovako kako smo sad stigli, samo u... našem svetu?“

Njen bes se pretvorio u brigu o tome šta će i kako da izgovori.

„Pokušao sam“, uzvratio je Tor, nezaustavljajući se.

„I, šta se dogodilo?“

„Ne želim da pričam o tome.“

„Koji je zaboga smisao toga?“

„Uopšte neću da se raspravljam.“

Kejt se tresla od besa. „Je li se tako ponašaju bogovi?“ vikala je. „To te nervira i ti nećeš da razgovaraš o tome?“

„Tor! Tor! Jesi li to ti?“

Ovo je bio tanak glasić koji se probijao kroz vetar. Kejt je zurila u vetar. Kroz mrak, iza brežuljka približavala im se jedna svetiljka.

„Jesi li to ti, Tor?“ Pojavila se jedna malena starica, držeći fenjer iznad glave, šepajući sa oduševljenjem. „Pomislila sam da to mora biti tvoj čekić koji sam videla. Dobro došao!“ poskočila je od radosti. „Ali, oh, došao si u zao čas. Baš sam stavila čajnik i razmišljala da popijem šolju nečega pa da se onda možda ubijem, ali onda sam rekla sebi, sačekaj još koji dan, Culiva...,

Cuvila..., Svuli..., Culivensis – nikad ne mogu pravilno da izgovorim svoje ime kad pričam sama sa sobom i to me izluđuje, sigurna sam da me razumeš, pamtim te kao jednog bistrog dečka, nema veze šta drugi pričaju... I, tako, kažem ja sebi, Culivensis, idi vidi da li neko dolazi, i ako nema nikog, pa onda je možda pravi trenutak da razmisliš o samoubistvu. I, eto, vidiš! Ti si tu! O, dobro došao, dobro došao! Vidim da si doveo nekog sa sobom. Hoćeš li me upoznati? Zdravo, mila, zdravo! Ja sam Culivensis i uopšte se neću uvrediti ako ne možeš da izgovoriš.“

„Ja...ja sam Kejt“, reče Kejt, totalno zbunjena.

„Da, pa sigurna sam da će biti u redu“, reče starica oštro. „U svakom slučaju, dođite kad ste već tu. A ako ćete celu noć tu da stojite, onda mogu i da odem da se ubijem i pustim vas da sami na miru popijete čaj kad budete spremni. Dođite!“

Požurila je ispred njih i posle nekoliko metara naišli su na trošnu građevinu od drveta i blata koja je izgledala kao da se zaglavila negde na pola puta ka potpunom raspadanju. Kejt je bacila pogled ka Toru, nadajući se da će pronaći neki putokaz za ponašanje u datoj situaciji, ali on je bio zaokupljen sopstvenim mislima i bilo je očigledno da nije spreman ni sa kim da ih deli. Ipak, činilo joj se da se on nekako drugačije kreće. Iz skromnog iskustva koje je imala sa njim, videla je da on neprestano vodi neku unutrašnju bitku sa potisnutim besom i činilo joj se da se ona malo stišala. Nije prekinuta, samo se stišala. Stao je sa strane i napravio joj mesta da uđe u Culivensisinu stračaru, ali su njegovi pokreti bili grubi. Posle nekoliko sekundi ušao je za njom, ali je pre toga stajao malo napolju posmatrajući ono malo pejzaža što se moglo videti.

Unutra je bilo skučeno. Nekoliko dasaka sa slamaricom predstavljalo je krevet, iznad vatre je visio kotlić sa ključalom vodom, a u ćošku je stajala jedna kutija na kojoj je moglo da se sedi.

„A ovo je nož koji sam htela da upotrebim, vidiš“, rekla je Culivensis, movajući se okolo. „Upravo sam ga oštrila, znaš. Ispadne odlično ako lepo zamahneš kamenom i ja sam mislila da bi ovo bilo savršeno...ovde na zidu, vidiš? Mogu tu u ovoj pukotini da zaglavim dršku, čvrsto, da se ne pomera i onda samo *fijuuu!* I zafijuče po mojoj koži. *Fijuuu!* Vidiš? A možda bi trebalo da ga postavim malo niže, šta ti misliš, draga? Znaš nešto o ovim stvarima?“

Kejt joj je objasnila da ne zna i pritom uspela da zvuči potpuno smireno.

„Culivensis“, reče Tor, „mi nismo došli da ovde ostanemo, nego smo... Culi – molim te, spusti taj nož.“

Culivensis ih je posmatrala prilično veselo, ali je takođe držala nož sa velikom hladnom oštricom uperenom ka zglobu njene leve ruke.

„Ne obraćajte pažnju na mene, dragi moji“, rekla je, „meni je sasvim fino. Mogu da nestanem kad god osetim da sam spremna. I ne žalim. Ova vremena nisu za život. O, ne. Odeš i budeš srećan. Neću prekidati vašu sreću svojim vrištanjem. Čuće se samo fijuk noža kad odete.“ Tresla se kao prat i izazivala.

Oprezno, skoro nežno, Tor je uhvatio nož i izvukao ga iz njene drhtave ruke. Starica je izgledala kao balon koji se izduvao i čitava predstava je nekako izbledela. Sela je nazad na kutiju. Tor je čučnuo pored nje, polako je privukao sebi i zagrlio je. Kao da se postepeno vraćala u život, a onda ga je odgurnula od sebe govoreći mu da ne bude glup i počela nervozno da poravnava svoju beznadežno otrcanu i prljavu crnu haljinu.

Kada se namestila, okrenula se ka Kejt i odmerila je od glave do pete.

„Ti si smrtnica, dušo, zar ne?“ rekla je konačno.

„Pa,... da“, reče Kejt.

„Vidi se po tvojoj finoj haljini. O, da. Pa, sad vidiš kako izgleda svet sa druge strane, zar ne, draga? I, šta misliš o tome?“

Kejt joj je objasnila da još uvek ne zna šta da misli. Tor je seo na pod i naslonio svoju veliku glavu na zid, zatvorivši oči do pola. Kejt je imala osećaj da se on priprema za nešto.

„Nekada se stvari nisu toliko razlikovale“, nastavila je starica. „Nekada je ovde bilo predivno, znaš, baš predivno. To neka ostane među nama. Naravno, bilo je groznih svađa i tuča, ali bilo je stvarno divno. A sada?“ Ispustila je jedan dubok, umoran uzdah i kao obrisala nešto sa zida.

„Oh, sada je loše“, rekla je, „ stvarno je jako loše. Stvari utiču jedne na druge. Naš svet utiče na vaš, vaš svet utiče na naš. Ponekad je teško shvatiti kakav je u stvari efekat svega toga. Vrlo često ti se taj efekat i ne dopada. Mnogi od njih, u poslednje vreme, su jako komplikovani i loši. Ali, naši svetovi imaju toliko toga zajedničkog. Gde god se u vašem svetu nalazi neka zgrada, u našem svetu takođe postoji građevina na tom mestu. Možda je to neko malo blatnjavo brdašće, ili neka košnica, ili straćara kao ova moja. Možda i nešto veće, ali nešto svakako postoji. Jesi li dobro, Tor, dušo?“

Bog Groma je zažmurio i klimnuo glavom. Opušteno je stavio laktove na kolena. Parčići Kejtinog bade-mantila koje je on zamotao oko rane na levoj ruci, bili su mokri i mlitavo su visili. Lenjo ih je skinuo.

„I kada u vašem svetu nešto nije u redu, a vi se ne postarate za to“ starica je nastavila da brblja, „onda će se to pre ili kasnije pojaviti u našem – ništa ne nestaje. Nema potajnog osećaja krivice. Nema neizrečenih misli. To može biti neki novi i moćan bog u našem svetu, ili samo običan komarac, ali on će biti ovde. Moram da priznam da u poslednje vreme ima više komaraca nego moćnih bogova. O, ima toliko više komaraca i toliko manje besmrtnih bogova nego nekada.“

„Kako može biti manje besmrtnika?“ upitala je Kejt. „Ne bih da cepidlačim, ali –“

„Pa, dušo, ima besmrtnika i... besmrtnika. Mislim, kada bih uspela lepo da namestim ovaj nož, posle jednog *fijuuu!* videli bismo koje besmrtan, a ko nije.“

„Culi...“ opomenuo ju je Tor, ali nije otvorao oči.

„Ipak, odlazimo, jedan po jedan. Da, da, odlazimo, Tor. Ti si jedan od malobrojnih koji brinu. Samo je nekoliko onih koji se nisu odali alkoholu ili onksu.“

„Šta je to? Neka bolest?“ upita Kejt. Ponovo je počela da oseća bes. Protiv svoje volje odvučena je iz svog stana, pa je okačena o dršku čekića preletela čitavu Englesku, a sada je prepuštena konverzaciji sa ludom staricom koja hoće da se ubije, dok Tor samo sedi i izgleda potpuno zadovoljan sobom, pustivši je da se bori sa situacijom za koju nije bila raspoložena.

„To je nesreća, draga moja, koja snalazi samo bogove. To znači da više uopšte nije lako biti bog i to je razlog što samo bogovi to i jesu.“

„Tako znači.“

„U poslednjem stadijumu, samo legneš na zemlju i posle nekog vremena iz tvoje glave izraste drvo i onda je sve gotovo. Ponovo se vraćaš u utrobu zemlje, tečeš njenim venama i na kraju se pojaviš kao ogromna čista bujica vode i vrlo je verovatno da će u tebe ubaciti neki hemijski otpad. Danas je vrlo gadno biti bog, čak i mrtav bog.“

„Pa“, rekla je dodirujući rukama kolena. Njen pogled je obigravao oko Tora, koji je otvorio oči, ali samo da bi zurio u svoje zglobove i prste na rukama. „Pa, čujem da imaš neki sastanak večeras, Tor.“

„Hmmm“, promrmljao je Tor, nepomerivši se.

„Čujem da si sazvaio sve u Veliku dvoranu za čas izazova, je l' to istina?“

„Hmmm“, reče Tor.

„Čas izazova, hmm? Pa, ja znam da se ti i tvoj otac ne slažete baš najbolje već duže vreme. Hmm?“

Tor se nije dao isprovocirati. Ćutao je.

„Mislim da je ono sa Velsom zaista grozno“, nastavila je Culivensis. „Ne znam zašto si pristao na to. Naravno, ja znam da je on tvoj otac i da je on Otac Svih Bogova, što dodatno otežava stvari. Ali, Odin, Odin – toliko dugo ga poznajem. Znaš li da je jednom pristao da da jedno svoje oko u zamenu za mudrost? Naravno da znaš, pa ti si njegov sin, zar ne? Oduvek sam mislila da bi trebalo da poništi taj dogovor i da traži nazad svoje oko. Da li znaš šta time hoću da kažem, Tore? I onaj odvratni Crno Podnoktom. To je već neko koga bi trebalo da se čuvaš, Tor, stvarno dobro da se čuvaš. Pa, pretpostavljam da ću ujutro čuti sve o tome, zar ne?“

Tor je kliznuo leđima uza zid i ustao. Uhvatio je staricu toplo za ruke i škrto se nasmešio, ali ništa nije rekao. Blago klimnuvši glavom dao je znak Kejt da kreću. S obzirom da je to odavno želela, oduprla se iskušenju da kaže „O, stvarno?“ i tako digne frku zbog njegovog ponašanja. Pokorno je ustala, učtivo se pozdravila sa staricom i izašla u sumornu noć. Tor je išao za njom.

Prekrstila je ruke i rekla „I? Kuda sad? Kakva si još društvena događanja pripremio za mene večeras?“

Tor se šunjaio okolo, ispitujući tle. Izvukao je čekić i sa poštovanjem ga odmeravao u rukama. Zurio je u noć i lenjo zavitlao čekić nekoliko puta. I sam se zavrteo nekoliko puta, ali ne jako. Pustio je čekić, koji je odskakutao u mrak, rascepio jednu stenu koja je samo stajala na nekoliko desetina metara od njih i gledala svoja posla, a onda je doskakutao nazad. Lakim pokretom ga je uhvatio, bacio u vazduh i ponovo ga dočekaio u ruke.

Zatim se okrenuo ka njoj i prvi put je pogledao pravo u oči.

„Da li želiš nešto da vidiš?“ pitao je.

Snažni naleti vetra duvali su kroz sale prazne stanice i skoro naterali Dirka da urliče od bujice frustracija, jer mu je iznenada postalo jako hladno. Ledena mesečina provlačila se kroz staklo na prozorima i činila da krov Sv. Pankrasa izgleda još duži.

Pala je na prazne šine i obasjala ih. Pala je na plato, pala je na tablu na kojoj je pisalo da je danas neki praznik i obasjala i njih.

Pet fantastičnih velikih gasometara stajalo je uokvireno nadsvođenim krovom, čije su podupirače superstrukture izgledale kao da su međusobno zamršene na neverovatan način, kao obruči u triku nekog mađioničara. Mesečina je obasjala i njih, ali ne i Dirka.

Dirk je posmatrao mesto sa koga je oko stotinak ljudi tek tako nestalo, na potpuno neverovatan način. To samo po sebi nije predstavljalo problem. Nisu ga previše zabrinjavale nemoguće stvari.

Ako to nije bilo moguće, onda je očigledno bilo nemoguće. Pitanje je *kako?*

Odmerio je mesto sa kog su svi oni nestali, pomno posmatrajući svaki detalj, iz svakog ugla, tražeći neki znak, nešto što se ne uklapa, bilo šta što bi mu omogućilo da ode tamo gde su svi ti ljudi otišli, šta god to bilo. Imao je utisak da se negde održava neka velika žurka na koju on nije bio pozvan. U očajanju, počeo je da se vrti okolo sa raširenim rukama, a onda je shvatio da je to potpuno uzaludno i zapalio cigaretu.

Dok je izvlačio kutiju sa cigaretama, primetio je da mu je iz džepa ispao neki papirić i kada je cigareta već uveliko gorela, sagnuo se da ga uzme.

Ništa naročito. Bio je to samo račun koji mu je uvalila ona komplikovana medicinska sestra u kaficu. „Neverovatno“, pomislio je za svaku pojedinačnu stavku na računu i taman je hteo da ga zgužva i baci kada mu je sinulo nešto u vezi sa rasporedom stavki na ovom papiru.

Sva pića bila su ispisana sa leve strane, a ukupan zbir bio je u donjem desnom uglu.

Na računima koje je on izdavao, kada je imao klijenta, što je u poslednje vreme bilo vrlo retko, a i oni koje je imao izgleda da nisu uspevali da dožive da dobiju račun i da budu šokirani njime, obično je imao problema oko stavki za naplatu. Pisao je čak sastave, male eseje u kojima je davao opise. Voleo je da klijentu pruži osećaj da je korisno uložio svoj novac.

Jednom rečju, računi koje je on izdavao bili su u velikoj meri slični papirićima sa neprebrojivim runama koje nekoliko sati pre toga ni sam nije mogao da odgonetne. Da li je to bilo od pomoći? Nije imao pojma. Ako parče papira nije ugovor nego račun, za šta je onda taj račun? Za koje usluge? To mora da su bile neke veoma zamršene usluge. Ili bar veoma zamršeno opisane usluge. Sa kojom profesijom bi to moglo da ima veze? O tome bi trebalo razmisliti. Zgužvao je račun iz kafica i pokrenuo se u pravcu kante za smeće.

Ispostavilo se da je ovo bio sudbonosan pokret.

To mu je omogućilo da se udalji od centralnog otvorenog prostora stanice i da se približi zidu uz koji je mogao da se pritaji, da ga vlasnici dva para nogu čiji, se zvuk iznenada začuo kako prelaze napolju preko platoa, ne bi videli.

Kroz nekoliko sekundi, ušli su u stanicu, a do tada se Dirk već uveliko sakrio iza ugla.

To što je bio tako dobro sakriven od njihovih pogleda i nije bilo tako korisno, s obzirom da ni on njih nije mogao da vidi iz tog položaja. Do trenutka kada je mogao da ih vidi oni su već bili tačno

na onom mestu sa kog je pre par minuta, tiho i bez ikakve frke, nestala ona gomila ljudi.

Bio je zatečen crvenim okvirom naočara koje je nosila žena i italijanskim odelom elegantnog kroja koje je nosio muškarac, a takođe i brzinom kojom su njih dvoje odmah potom nestali.

Kada se uverio da su oni stvarno, bez ikakve sumnje, definitivno nestali i da se nisu samo sakrili jedno iza drugog, još jednom je rizikovao i uputio se ka tom misterioznom mestu.

Bilo je zbunjujuće obično. Običan asfalt, običan vazduh, sve obično. Pa, ipak, u roku od pet minuta odavde je nestalo toliko ljudi koliko bi bilo dovoljno da zadovolji industriju Bermudskog trougla za čitavih deset godina.

Bio je duboko očajan.

Bio je toliko očajan da je razmišljao kako bi bilo da svoj očaj podeli sa nekim tako što će ga pozvati telefonom – kao da je to skoro siguran rezultat jednog telefonskog poziva u jedan i dvadeset ujutro.

Ovo nije bila samo neka besmislena ideja – i dalje se brinuo za sigurnost one Amerikanke, Kejt Šehter, a automatska sekretarica koja se javila kada ju je poslednji put pozvao ni malo ga nije oslobodila te brige. Ona je sigurno sada već kod kuće, u krevetu i bez sumnje bi pozelenela od besa kad bi je probudilo zvrndanje telefona u ovo doba noći.

Našao je nekoliko novčića i telefon koji radi i okrenuo njen broj. I ovog puta se javila sekretarica.

Glas je rekao da je ona večeras skoknula do Asgarda. Nije baš bila sigurna koji njegov deo će posetiti, ali će verovatno kasnije svratiti i do Valhale, ako bude raspoložena. Ako želi može da ostavi poruku, a ona će je preslušati ujutro ako još uvek bude živa i ako bude raspoložena za to. Potom se čulo ‘bip’ koje je odzvanjalo u Dirkovim ušima još nekoliko sekundi.

„O“, rekao je, shvativši da je sekretarica počela da snima, „pobogu. Pa, mislio sam da smo se dogovorili da mi se javiš pre nego što uradiš nešto neverovatno.“

Spustio je slušalicu, dok mu se u glavi vrtelo od besa. Valhala, a? Možda tamo svi idu večeras? Svi osim njega? Pala mu je na pamet jedna jako dobra ideja – da ode kući, legne u krevet i probudi se kao vlasnik neke piljamice.

Valhala.

Još jednom je pogledao oko sebe, dok mu je naziv ‘Valhala odzvanjao u ušima. Nema sumnje da bi jedan ovoliki prostor mogao lepo da ugosti bogove i preminule heroje i da bi vredelo truda preseliti prazan Midlend Grend hotel u Norvešku zbog toga.

Pitao se da li bi bilo drugačije ako bi znao u šta ulazi?

Nervozan, ali i oprezan, hodao je uzduž i popreko kroz prostor, pokušavajući da otkrije. Ništa se nije dogodilo. Pa, dobro. Okrenuo se i stajao kao da nadgleda to mesto, dok je polako pušio cigaretu koju je dobio od onog klošara. Prostor nije izgledao ni malo drugačije.

Krenuo je nazad, ovog puta manje oprezan, laganim i sigurnim koracima. I opet, ništa. Ali, upravo u trenutku kada je napuštao taj prostor, kao da mu se učinilo da je na tren čuo neki hrapav zvuk, kao onaj koji se čuje kada skala na radiju nije dobro nameštena. Okrenuo se još jednom i uputio pravo ka tom prostoru, pažljivo osluškujući kako bi uhvatio i najmanji zvuk. Neko vreme ništa nije hvatao, a onda se iznenada začula eksplozija, koja je isto tako iznenada zamukla. Pokret i još jedan zvuk. Kretao se jako, jako polako i oprezno. Najmanjim i najfinijim pokretima, pokušavajući da uhvati taj zvuk, okrenuo je glavu za nešto što je izgledalo kao milioniti deo milionitog dela jednog stepena, kliznuo iza molekula i nestao.

Istog trenutka morao je da se sagne kako bi izbegao ogromnog orla koji se ustremio na njega iz nepreglednog prostora pred njim.

To je bio neki drugi orao, drugačiji. I sledeći je bio drugačiji, i sledeći. Kao da je vazduh bio pun orlova i bilo je prosto nemoguće ući u Valhalu, a da te iznenada ne napadne bar tuce njih. Čak i orlovi napadaju jedni druge.

Dirk je podigao ruke iznad glave kako bi se odbranio od divljih naleta, okrenuo se, sapleo i pao iza ogromnog stola na debelu, vlažnu slamaricu. Njegov šešir se otkotrljao ispod stola. Zgrabio ga je, pričvrstio ga na glavu i zagledao se preko stola.

Hol je bio mračan, ali živahan zbog velikog vatrometa.

Vazduh je bio ispunjen bukom i dimom, mirisima pečenih svinja, pečenih ovaca, veprova, znojem i teškim mirisom vina i oprljenih orlovskih krila.

Sto iza koga je bio pognut bio je samo jedna od bezbroj ploča hrastovine na nogarima koji su se pružali u svim pravcima, natovarena velikim komadima mrtvih životinja koji se puše, ogromnim hlebovima, peharima iz kojih se proliva vino i svećama koje izgledaju kao voštani mravinjaci. Krupne, znojave figure režale su oko njih, na njima, i jele, pile, tukle se oko hrane, u hrani, sa hranom.

Na oko metar od Dirka, na stolu, stajao je ratnik i borio se sa svinjom koja se pekla već šest sati, i očigledno je gubio bitku, ali gubio je sa stilom, a ostali ratnici su ga bodrili i pohvali ga vinom iz bureta.

Krov – bar koliko je moglo da se vidi sa ove razdaljine i u mraku prošaranom svetlošću baklji – bio je napravljen od spojenih štitova.

Dirk je zgrabio svoj šešir, sagnuo glavu i potrčao, pokušavajući da se domogne hola. Dok je trčao, osećajući da je praktično nevidljiv, iz prostog razloga što je potpuno trezan i, po svom ličnom mišljenju, normalno obučen, kao da je prolazio pored svih mogućih oblika telesnih aktivnosti, a ne samo onih za čačkanje zuba.

Miris, nalik onom koji je širio klošar na Kings Kros stanici, koji je sigurno i ovde negde bio prisutan, bio je jedan od onih kojih nikako ne možete da se oslobodite. On je postajao sve jači i jači, tako da glava mora da vam poraste kako bi napravila mesta za njega. Zvuci udaraca mačem o mač, mačem o štit, mačem po mesu, mesom po mesu, bili su zvuci od kojih vam zabride bubne opne i samo što se ne raspuknu. Bio je izudaran, izlaktan, ispolivan dok je žurio kroz podivljalu rulju, ali uspeo je da se domogne jednog zida sa strane – masivne ploče od drveta i kamena prekrivene smrdljivom kravljom kožom.

Zadihan, stao je na trenutak, okrenuo se i zaprepašćeno posmatrao ovu scenu.

To je bila Valhala.

Nije bilo nikakve sumnje. Ovo definitivno nije mogla da kreira obična kompanija za katering. I sve to krkljanje, razularena masa pijanih bogova i ratnika i njihovih raspomamljenih dama, sa štitovima i vatrama i veprovima, ispunjavali su prostor približan veličini stanice Sv. Pankrasa. Vrelina koja se uzdizala odatle bila je tako snažna da se činilo da bi mogla ugušiti jata poremećenih orlova koji su klepetali u vazduhu, iznad njih.

Možda ih je zaista i gušila. Bio je ubeđen da bi se jato pobesnelih orlova koje zna da bi se moglo ugušiti sigurno ponašalo mnogo drugačije od svih ovih orlova koje je trenutno posmatrao.

Bilo je nešto o čemu je razmišljao i na šta je zaboravio dok je pokušavao da se probije kroz masu, ali sada je bio trenutak da ponovo razmisli o tome.

Šta li je, pitao se, sa Drejkotovima?

Šta, kog đavola, Drejkotovi rade ovde? I gde bi oni, zaboga, mogli biti u čitavoj ovoj gužvi?

Začkiljio je i zagledao se u raspomamljenu gomilu, pokušavajući da pronade par crvenih naočara ili elegantno italijansko odelo kako se muva među zveketom štitova i znojavih kožuha, znajući da se uzalud trudi, ali osećajući da treba to da radi.

Ne, nigde ih ne vidi. Imao je neki osećaj da ovo baš i nije žurka kakve oni posećuju. Dalje razmišljanje u ovom smeru bilo je presečeno teškom sekirom koja se zavatlala kroz vazduh i uz zapanjujuć tresak zakopala na desetak santimetara od njegovog levog uva, na trenutak mu isterujući sve misli iz glave.

Kada se oporavio od šoka i uspeo da dođe do daha, pomislio je da to sigurno nije namerno bačeno na njega, sa željom da ga povredi, već je to, eto, samo odraz slavljeničkog raspoloženja ratnika. No, bilo kako bilo, on nije bio raspoložen za pir, pa je nastavio dalje. Kretao se tik uz zid koji je, ako pretpostavimo da je ovo ipak stanica Sv. Pankrasa, a ne Valhala, trebalo da vodi do šalter sale. Nije znao šta ga tamo čeka, ali znao je da mora biti nešto drugačije od ovog ovde, što je u svakom slučaju dobro.

Činilo mu se da je ovde nekako tiše.

Vrhunac slavlja odigravao se negde bliže sredini hola, gde su stolovi pored kojih je prošao sada bili okruženi ljudima koji kao da su dosegli jedno doba u svojim besmrtnim životima kada im više odgovara da se prisećaju vremena kada su se rvali sa mrtvim svinjama i da jedni drugima dele komplimente o najboljim rvačkim tehnikama, nego da se sada zaista rvu sa nekom.

Slučajno je čuo jednu opasku upućenu njegovom poznaniku, koja se odnosila na to da je zahvat levom rukom, sa tri prsta zabodena u grudnu kost od presudnog značaja u momentu pre nego što protivnik konačno bude savladan. Na to je njegov poznanik samo uzdahnuo „Oh, ah.“

Dirk je zastao, osvrnuo se i pogledao.

Pogrbljen i zamišljen nad gvozdenim tanjirom, obučen u prilično isflekano i ućebano krzno sa kopčama, što je u svakom slučaju, bilo mnogo odvratnije i smrdljivije od toaleta u kojoj ga je Dirk upoznao, sedeo je njegov poznanik sa Kings Kros stanice.

Dirk je razmišljao kako da mu priđe. Da mu priskoči s leđa i kaže „Hej, baš dobra žurka! Kakva energija!“ To je bila jedna od mogućih strategija, ali se Dirku nije činila baš najpogodnijom.

Dok je on tako razmišljao, orao je iznenada doleteo iz vazduha i, uz snažno udaranje krilima, spustio se na sto ispred starca, podvio krila i namestio se zahtevajući da bude nahranjen. Lakim pokretom starac je otkinuo parče mesa sa kostiju i držao ga dok je ogromna ptica oštro, ali pažljivo kljucala deo po deo iz njegove ruke.

Dirk je pomislio kako je ovo ključ prijateljskog prilaza. Nagnuo se preko stola, uzeo parče mesa i ponudio ga ptici. Orao ga je napao i ustremio se na njegov vrat. Morao je da se brani i pokuša da otera surovo stvorenje pomoću šešira, ali je, u svakom slučaju, bio primećen.

„Oh, ah“, rekao je čovek, oterao orla i napravio malo mesta na klupi. To nije bio baš preterano srdačan poziv, ali je ipak bio poziv. Dirk se uspenrao do klupe i seo.

„Hvala“, reče Dirk zadihano.

„Oh, ah.“

„Ako se sećaš, mi smo –“

U tom trenutku najužasniji mogući zvuk odjeknuo je Valhalom. To je bio zvuk udaranja u bubanj, koji kao da je bio neverovatnih proporcija, kakav je i morao da bude kako bi se čuo od silne galame

kojom je hol bio ispunjen. Čula su se tri spora i masivna udarca u bubanj, kao otkucaji srca same prostorije.

Dirk je podigao glavu da vidi odakle dolaze ti zvuci. Tek tada je primetio da se na južnom kraju dvorane, kuda se i sam uputio, nalazi veliki balkon ili most celom njegovom širinom. Tamo su stajale neke figure, jedva vidljive kroz paru koja se uzdizala i kroz orlove, ali je Dirk imao osećaj da ti koji stoje tamo gore vladaju nad ovima što stoje ovde dole.

Odin, pomislio je Dirk. Mora da Odin, Veliki Otac, stoji gore na balkonu.

Zvuci veselja su odmah utihnuli, mada je prošlo još nekoliko sekundi dok odjeci nisu potpuno uminuli.

Čuo se glas „Čas izazova se bliži kraju. Čas izazova zatražio je veliki Bog Tor. Po treći put pitam, gde je Tor?“

Mrmljanje koje se proteglo kroz dvoranu značilo je da niko ne zna gde je Tor i zašto nije došao na Čas izazova.

Glas je rekao „Ovo je vrlo ozbiljna uvreda naneta dostojanstvu Velikog Oca. Ukoliko ne bude nikakvog izazova do isteka vremena, kazna za Tora biće proporcionalno ozbiljna.“

Ponovo se začulo tri udara u bubanj i zaprepašćenje je raslo. Gde je Tor?

„On je sa nekom devojkom“, začuo se glas iz gomile i svi su prasnuli u smeh i vratili se predašnjem raspoloženju.

„Da“, reče Dirk tiho, „pretpostavljam da jeste.“

„Oh, ah.“

Dirk je pričao sam sa sobom i bio je iznenađen što čuje starčevu opasku, mada uopšte nije bio iznenađen sadržajem same opaske.

„Tor je sazvaio ovo okupljanje večeras?“ pitao ga je Dirk.

„Oh, ah.“

„Nije lepo što se nije pojavio.“

„Oh, ah.“

„Mislim da su svi malo uznemireni.“

„Dokle god ima dovoljno svinja, biće u redu.“

„Svinja?“

„Oh, ah.“

Dirk nije znao šta sad da kaže.

„Oh, ah“, rekao je pomirivši se sa sudbinom.

„Tor je jedini kome je stalo, znaš“, reče starac. „Stalno izaziva, a posle nije spreman da ide do kraja. Ne ume da se raspravlja. Sav se zbuni i pobesni, uradi nešto glupo, onda nije sposoban da ispravi grešku pa mora da ispašta. Svi ostali se samo okrenu svinjama.“

„Oh, ah.“ Dirk je polako ulazio u fazon nove tehnike vođenja razgovora i bio je zapanjen njenom efikasnošću. Gledao je na ovog čoveka sa novootkrivenim poštovanjem.

„Da li ti znaš koliko ima kamenja u Velsu?“ upitao je starac iznenada.

„Oh, ah“, rekao je Dirk oprezno. Ovaj fazon mu nije bio poznat.

„Ne znam ni ja. Neće nikome da kaže. Samo ti odbrusi ‘prebroj ih sam’ i potone u zlovolju.“

„Oh, ah.“ I nije baš bio neki fazon.

„Znači ovog puta se nije ni pojavio. Ne mogu reći da ga krivim. Ali mi je žao zato što mislim da je možda u pravu.“

„Oh, ah.“

Čovek je začutao.

Dirk je čekao.

„Oh, ah“, rekao je ponovo, nadajući se nečemu.

Ništa.

„Znači, hmm...“ reče Dirk pokušavajući oprezno, „ti misliš da je on možda u pravu, a?“

„Oh, ah.“

„Znači tako. Stari Tor je možda u pravu, a?“ reče Dirk.

„Oh, ah.“

„U kom smislu“, reče Dirk kada mu je konačno ponestalo strpljenja, „misliš da bi on mogao biti u pravu?“

„Oh, u svakom smislu.“

„Oh, ah“, reče Dirk, poražen.

„Nije tajna da su bogovi dočekali teška vremena“, rekao je starac potišteno. „To je svima jasno, čak i onima kojima je stalo samo do svinja, a takvih je jako mnogo. A kada osetiš da više nisi potreban, teško je razmišljati u okvirima širim od jedne svinje, čak i ako je nekada čitav svet bio uz tebe. Svi jednostavno to prihvataju kao nešto neizbežno. Odnosno, svi osim Tora. A sada je i on digao ruke. Nije čak došao ni da pokida jednu svinju sa nama. Odustao je od svog izazova. Oh, ah.“

„Oh, ah“ reče Dirk.

„Oh, ah.“

„A šta je to u stvari?“

„Oh, ah.“

Dirk je potpuno izgubio strpljenje i uneo se starcu u lice.

„Kako je to Tor izazvao Odina?“ ljutito je zahtevao odgovor.

Blago iznenađen ovim, čovek ga je pogledao, odmerio ga od glave do pete svojim velikim, otromboljenim očima.

„Ti si smrtnik, zar ne?“

„Da“, odgovori nervozno Dirk, „ja sam smrtnik. Naravno da sam smrtnik. Kakve veze sad ima smrtnost sa ovim?“

„Kako si došao ovamo?“

„Pratio sam te.“ Izvukao je iz džepa izgužvanu, praznu kutiju od cigareta i stavio je na sto. „Hvala“, rekao je, „tvoj sam dužnik.“

Pomislio je kako je ovo prilično bedno izvinjenje, ali to je bilo najbolje što je umeo.

„Oh, ah.“ Čovek je gledao u daljinu.

„Kako je Tor izazvao Odina?“ rekao je Dirk, trudeći se iz petnih žila da ovog puta njegov glas ne oda nestrpljenje.

„Kakve to ima veze sa tobom?“ rekao je starac ogorčeno. „Ti si smrtnik. Zašto bi tebe bilo briga? Dobili ste od toga šta ste hteli, ti i tvoja vrsta, iako vam to sad ništa ne vredi.“

„Dobili smo šta smo hteli od čega?“

„Od ugovora“, reče stari besmrtnik. „Od ugovora za koji Tor tvrdi da ga je Odin potpisao.“

„Ugovor?“ reče Dirk. „Kakav ugovor?“

Čovekovo lice prekrio je lagani bes. Baklje Valhale igrale su duboko u njegovim očima dok je

posmatrao Dirka.

„Prodaja“, rekao je tmurno, „besmrtnne duše.“

„Šta?“ upita Dirk. Ovo mu je palo na pamet ali je brzo odbacio tu ideju. „Misliš neki čovek mu je prodao svoju dušu? Koji čovek? Pa, to nema nikakvog smisla.“

„Ne“, reče starac, „uopšte nema smisla. Rekao sam besmrtnu dušu. Tor kaže da je Odin prodao svoju dušu Čoveku.“

Užasnut, Dirk je zurio u njega, a onda je polako podigao pogled ka balkonu. Tamo se nešto dešavalo. Veliki bubanj se ponovo začuo, i još jednom se prostranom dvoranom Valhale proleglo ućutkivanje. Ali ovoga puta nije bilo trećeg udarca. Izgleda da se dogodilo nešto neočekivano i siluete na balkonu su se uskomešale. Poslednji minuti Časa izazova upravo su isticali, ali izgleda da je neki izazov stigao.

Dirk se udario rukom po čelu i počeo da se ljulja kao da mu je odjednom sve postalo jasno.

„Ne Čoveku“, rekao je, „već *jednom* čoveku i *jednoj* ženi. Znao sam da je ona kriva za sve od momenta kad sam je ugledao. Nisam ni sanjao da bih zaista mogao biti u pravu.“ Okrenuo se ka svom poznaniku kao da mu gori pod nogama. „Ja moram da se popnem tamo gore“, rekao je, „za ime boga, pomози mi.“

„Ooooooiiiiiiiiimnnneeeeeee!!!!!!“

Tor je toliko urlao da se nebo treslo. Teški oblaci ispustili su iznenadjujuć prasak groma u vazduh koji se pomerio iznad njih. Kejt je ustuknula, bleđa od straha i šoka, a u ušima joj je odzvanjalo.

„Crno Podnoptom!!!!!!“

Obema rukama je zavitlao čekić na zemlju, pravo na svoje noge. Toliko jako ga je zavitlao na ovako malu razdaljinu da se čekić odbio od zemlje i odskočio skoro stotinak metara u vazduh.

„Gggggrrrrrrraaaaaaaarrrrr!!!!!!“ Uz neverovatnu eksploziju iz pluća, on se i sam zavitlao ka nebu za čekićem, uhvatio ga baš u trenutku kad je krenuo da pada i ponovo ga zavitlao ka zemlji i uhvatio ga kada se opet odbio od tla. Divljački ga je zavrteo u vazduhu i svom snagom bacio ka moru pre nego što je udario leđima o zemlju, ostavivši tako svojim zglobovima, laktovima i pesnicama neverovatne otiske besa. Čekić je zaždio preko mora u vrlo niskom letu. Glavom je zaronio u more i tako sekao kroz vodu na istoj dubini od nekih desetak santimetara. Oštri talasi, sporo ali lako, otvorili su se kao pukotina kilometar dugačka na površini pred glavom čekića koja je sekla vodu kao skalpel. Unutrašnje stranice pukotine glatko su se produbljivale, odvajajući se pred silinom čekića, dok se čitava dolina nije otvorila na površini mora. Padine te doline nesigurno su se ljuljale, a zatim bi se presavile i raspršile u poludeloj, zapenjenoj gunguli. Čekić je podigao glavu i poleteo gore, kroz vazduh. Tor je skočio na noge i posmatrao ga, i dalje tapkajući nogama kao bokser, ali kao bokser koji samo što nije izazvao veliki zemljotres. Kada je čekić dostigao vrhunac svoje putanje, Tor je zavitlao pesnicom kao dirigent i čekić se snažno razbio o morsku površinu.

To kao da je za trenutak primirilo more, kao što bi šamar primirio neku histeričnu osobu. Prošao je trenutak. Ogroman stub vode uzdigao se na tom mestu i, nekoliko sekundi kasnije, čekić je izleteo iz samog njegovog centra, povlačeći za sobom još jedan vodeni stub iz sredine prvog.

Napravio je pun kolut na njegovom vrhu, okrenuo se, zavrteo i pojurio nazad u zagrljaj svom gazdi kao neko razigrano kuće. Tor ga je uhvatio, ali umesto da ga zaustavi, on je pustio da ga čekić vuče unazad. Zajedno su se tumbali po stenju stotinak metara i stropoštali se na meku zemlju.

Istog trenu Tor je ponovo bio na nogama. Vrteo se i vrteo, skačući sa noge na nogu, praveći krupne korake od oko tri metra i ispruženom rukom mahao čekićem. Kada ga je ponovo pustio on je još jednom poleteo ka mora, ali ovoga puta na površini je isekao džinovski polukrug. More se podiglo duž tog luka i prizor je na trenutak ličio na gigantski vodeni amfiteatar. Kada se sunovratio, pojurio je napred i udario o niske zidove litice.

Čekić se vratio Toru, koji ga je istog momenta ponovo bacio snažnim zamahom. Odleteo je na stenu i proizveo besne iskricе. Odskočio je dalje na stene, i na njima ostavio iskričav trag. Tor se bacio na kolena i svaki udarac čekića o stenu propratio udarcem pesnicom o zemlju kako bi stena poskočila u susret čekiću. Jedna za dragom stene su zaiskrile. Čekić je u svaku sledeću stenu udarao sve jače i jače, sve dok jedna od iskrica nije dozvala upozoravajući plameni jezičak munje iz oblaka.

A onda je nebo počelo da se pomera, lagano, kao velika pobesneta životinja koja se izležava u svojoj jazbini. Iskricе su sve brže prštale iz čekića, sve više platnenih jezičaka se spuštalo sa neba do njih i cela zemlja se zatresla od nečega što je veoma ličilo na uzbuđenje ispunjeno strahom.

Tor je proteglio laktove iznad glave, a onda ih snažno pritisnuo o zemlju uz još jedan odjekujući

urlik ka nebu.

„Oooooddddiiiiinnnnneeeeeeeee!!!!!!!“

Nebo je izgledalo kao da će se raspući.

„Crrrrrrrmo Podnoooooooooooktom!!!!!!“

Bacio se na zemlju, pri tom podigavši sa strane gomilu kamenja. Tresao se od narastajućeg besa. Duboko je zaurlao od čega su krajevi litice počeli lagano da se nagnju unapred prema moru. Za nekoliko sekundi veći deo stene se odvojio i stropoštao u ključali užas ispod sebe, dok se Dirk uspuzao nazad, uhvatio stenu veličine koncertnog klavira i podigao je iznad glave.

Delić sekunde sve je izgledalo mirno.

Tor je bacio stenu u more.

Ponovo je uzeo čekić.

„Ooo....!“ zaurlao je.

„dddiiiiinnnnneeeeeeeee!!!!!!!“

Čekić je tresnuo dole.

Iz zemlje je šiknuo vodeni vulkan i nebo je eksplodiralo. Munja je sevnula kao beli zid svetlosti u oba smera duž obale. Grom je zagrmeo kao sudar svetova, a oblaci su izbacili kišu koja se razletela po zemlji. Tor je stajao i likovao zbog te bujice.

Nekoliko minuta kasnije nasilje je uminulo. Nastavila je da pada jaka i ravnomerna kiša. Oblaci su se raščišćavali i slabi zraci jutarnje svetlosti počeli su da se probijaju.

Tor je teškim koracima počeo da se vuče sa mesta gde je stajao, otirući i ispirajući blato sa ruku. Uhvatio je čekić kada mu je doleteo.

Zatekao je Kejt kako ga posmatra, tresući se od zaprepašćenja, straha i besa.

„Šta sve ovo treba da znači?“ dreknula je na njega.

„Samo mi je bilo potrebno da se oslobodim napetosti“, rekao je. Kako je shvatio da ona nije zadovoljna ovim odgovorom, dodao je: „Pa, valjda i bog može ponekad malo da se pravi važan, zar ne?“

Pogurena figura Culivensis žurila je po kiši prema njima.

„Ti si jedan jako bučan dečko, Tor“, grdila ga je, „jako bučan.“

Ali Tor je nestao. Kada su pogledale gore, pretpostavile su da mora biti da je on ona tačkica koja stremla ka severu preko neba koje se razvedrava.

Sintija Drejkot je stajala na balkonu i sa gađenjem posmatrala šta se dole dešava. Valhala je ponovo bila u punom jeku.

„Ovo je grozno“, rekla je, „ne želim ovakve stvari u svom životu.“

„I ne mora da ih bude, draga“, reče Klajv Drejkot tiho, stojeći iza nje, sa rukama na ramenima. „To ćemo odmah srediti i sve će biti u redu. U stvari biće savršeno. Baš kao što smo želeli. Jesam li ti rekao da ti te naočare predivno stoje? Kao stvorene za tebe. Zaista. Vrlo su šik.“

„Klajv, to je sve trebalo još ranije da bude sređeno. Dogovor je bio da mi nećemo morati uopšte da se maltretiramo, samo dođemo, obavimo to i jednostavno zaboravimo celu stvar. Takav je bio dogovor. Kao da mi nije dosta sranja u životu. Samo sam želela da bude sve u redu, savršeno. Ovo mi uopšte nije neophodno.“

„Naravno. I zato je sve ovo tako savršeno za nas. Tako savršeno. Običan raskid ugovora. Dobili smo sve što smo hteli i sada smo oslobođeni svih obaveza. Ne može biti bolje. Izvukli smo se iz toga, kao da ništa nije ni bilo i imamo 100% dobar život. 100%. I sve je čisto. Baš kao što si i želela. Super smo prošli, veruj mi.“

Sintija Drejkot je bila nervozna.

„A šta je sa ovom novom... personom? To je još nešto sa čime sad treba da se gnjavimo.“

„Ma, to je lako. Skroz će biti lako. Slušaj, ovo je sve nebitno. Ili će biti kako mi hoćemo ili neće biti nikako. To će biti sređeno još pre nego što odemo odavde. Kupićemo mu nešto. Nov kaput. Možda ćemo morati da mu kupimo novu kuću. Znaš li koliko će to da nas košta?“ Šarmantno se nasmejao. „To nije ništa. Nećeš morati nikada ni da razmišljaš o tome. Nećeš morati ni da razmišljaš o nerazmišljanju o tome. Eto, toliko... je... prosto. Okej?“

„Hm.“

„Okej. Odmah se vraćam.“

Okrenuo se i otišao do predvorja prostorija Velikog Oca, ne skidajući osmeh sa lica.

„Pa, gospodine...“ ponovo je pogledao vizit-kartu „...Džentli. Vi želite da zastupate ove ljude, je 1' tako?“

„Ove besmrtne bogove“, reče Dirk.

„Dobro, bogove“, reče Drejkot. „U redu. Možda ćete vi bolje obaviti posao od onog malog prevaranta s kojim sam imao posla prvi put. Znaite, on je neverovatan lik, taj gospodin Podnoktom. Bio je potpuno neverovatan. Pokušao je sve moguće, sve trikove koje zna kako bi me izludeo i zbunio, ali znate šta ja radim s takvima? Jednostavno ih ignorišem. Samo ih...ignorišem. Ako on želi da me zafrkava, da mi preti i da vrišti, da me zavlači sa nekih petsto sedamnaest potklauzula kojima misli da me sludi, onda Okej. On time samo sebi kupuje vreme. I, šta s tim? Ja imam vremena na pretek za ljude kao što je gospodin Podnoktom. Ali, znate šta je zaista neverovatno? Zaista neverovatno? Taj tip ne bi umeo da sastavi dobar ugovor ni da mu život zavisi od toga. Stvarno. Da... spase... sebi život. Meni ne smeta. Može on da urla i pljuje naokolo koliko hoće – kad se umori ja ga samo ‘smotam’. Vidite, ja pravim ugovore za muzičke kompanije. U poređenju sa njima, ti momci su sitna riba. Oni su primitivci, divljaci. Pa, upoznali ste ih. Imali ste posla sa njima. Pravi divljaci. Zar nisu? Kao Indijanci. Čak ni ne znaju šta imaju. Stvarao imaju sreće što nisu naleteli na neku pravu ‘ajkulu’. Znaite li vi koliko košta Amerika? Znaite li koliko koštaju čitave Sjedinjene

Američke Države? Ne znate. E, ne znam ni ja. A znate zašto? Zato što je to toliko beznačajna svota da i kada bi nam neko rekao kolika je, mi bismo zaboravili za dva minuta. Potpuno bismo je izbrisali iz glave.“

„I, da vam kažem nešto, u poređenju sa tim, ja stvarno mnogo *pružam*. Zaista *pružam*. Privatni apartman u Vudšed bolnici? Bezgranična briga i pažnja, hrana, neverovatne količine čiste lanene posteljine. Neverovatne. Kako danas stvari stoje, za te pare bih mogao da kupim Ameriku. Ali, znate šta? Rekao sam, ako želi lanenu posteljinu, neka, eto mu. Samo mu dajte. To je u redu. Zaslužio je. Dajte mu svu lanenu posteljinu koju želi. Samo nemojte da me zajebavate.“

„I, da vam kažem još nešto, taj tip ima lep život. *Lep* život. Mislim da je to nešto što svi mi želimo, zar ne. Lep život. Ovaj tip ga je svakako imao. A nije ni znao kako da ga iskoristi. Niko od ovih ovde nije to znao. Oni su bespomoćni u današnjem svetu. Njima je teško i ja samo pokušavam da im pomognem. Moram da vam kažem koliko su naivni, mislim, stvarno naivni.

„Moja žena, Sintija, upoznali ste je, ona je najbolja. Sintija i ja imamo divne odnose – “

„Ne želim da slušam o vašim odnosima sa suprugom.“

„Okej. U redu. To je sasvim okej. Samo sam mislio da bi možda bilo korisno da znate neke stvari. Ali, kako god želite. Okej. Sintija radi reklame. To znate. Ona je većinski vlasnik jedne jake kompanije. Jake. Pre nekoliko godina radili su jednu veliku kampanju, stvarno veliku, u kojoj neki glumac igra boga. I, on nešto tu reklamira, ne znam ni ja šta, neko gazirano piće, od koga deci trule zubi.

„U to vreme Odin je totalno propadao. Živeo je na ulici. Nikako nije mogao da se sastavi, zato što on jednostavno nije bio pripremljen za ovaj svet. Svu tu moć nije znao da upotrebi ovde, u ovo vreme. E, a sad dolazi onaj ludi deo.

„Odin je video tu reklamu na TV-u i pomislio ‘Hej, pa ja to mogu, ja sam bog.’ pomislio je da bi možda mogao nešto da zaradi ako se pojavi u reklami. A znate koliko je to. Plaćaju čak manje nego što koštaju Sjedinjene Američke Države. Je 1’ me pratite? Razmislite o tome. Odin, glavni bog i izvor moći svih ostalih nordijskih bogova, misli da bi mogao nešto da zaradi ako se pojavi u reklami za neko gazirano piće.“

„I, taj tip, taj bog, bukvalno ode da nađe nekog ko bi ga ubacio u reklamu. To je tako tužno naivno. Ali, takođe i pohlepno – ne zaboravimo pohlepu.“

„No, u svakom slučaju, uspeo je da ga Sintija primeti. U to vreme, ona je tamo bila samo računovođa, nije obraćala pažnju, mislila je da je on samo neki ludak, ali posle izvesnog vremena, primećuje koliko je on čudan i šalje mene da ga vidim. I znate šta? Odjednom smo shvatili da je on pravi. Tip je pravi. Pravi, istinski bog, i to onaj glavni. Onaj od koga zavise moći svih ostalih bogova. I on želi da se pojavi u reklami. Da naglasim – u *reklami*.

„Bili smo zgranuti. Zar on nije svestan šta ima? Zar ne shvata šta mu ta njegova moć sve može doneti?

„Izgleda da nije bio svestan. Moram da priznam da su to bili najneverovatniji trenuci u našim životima. Ne... ve... ro... vat... no. Doduše, Sintija i ja smo oduvek znali da smo nekako izuzetni, posebni i da će nam se jednoga dana dogoditi nešto posebno. I, eto, dogodilo se. Nešto posebno.

„Ali, vidite, mi nismo pohlepni. Mi ne želimo svu tu moć i to bogatstvo. Hoću da kažem, mi sad ovde posmatramo svet. Čitav... jebeni... svet. Mogli smo da posedujemo svet da smo hteli. Ali, kome treba čitav svet? Pomislite samo na neprilike koje to donosi. Mi čak ne želimo ni neko ogromno bogatstvo – onda bi nam trebala gomila advokata i računovođa da vodi računa o tome. Vidite, ja sam

advokat. Onda bismo morali da zaposlimo i ljude koji bi nadgledali te advokate i računovođe, ali ko će opet biti ti ljudi? Samo još advokata i računovođa. I znate šta? Mi uopšte ne želimo toliku odgovornost. To bi bilo previše.

„Tako sam došao na ovu ideju. To je kao da kupiš veliko imanje i onda polako prodaješ one delove koje ne želiš. Na taj način ti dobiješ ono što želiš, a i mnogi drugi ljudi dobiju ono što žele, samo što oni to dobijaju preko vas i osećaju neku obavezu prema vama, dobro znaju prema kome imaju tu obavezu jer su potpisali jedan papir na kome piše na koji način su oni obavezni prema vama. I onda se novac lepo sliva nazad za vrlo, vrlo, vrlo skupe medicinske troškove gospodina Odina.

„Mi nemamo baš mnogo, g. Džentli. Jednu, dve skromne lepe kućice. Jedan, dva skromna, lepa automobila. Imamo vrlo lep život. Zaista vrlo lep. Ne treba nama mnogo, zato što nam je uvek dostupno ono što želimo. Tražili smo samo da, a mislim da je to bio veoma razuman zahtev u datim okolnostima, više ništa ne čujemo o tome. Imamo skromne zahteve i toga se držimo. Želimo samo apsolutan mir, apsolutnu tišinu i lep život, zato što je Sintija ponekad malo nervozna. Okej?“

„I šta se dogodilo jutros? Tačno na našem pragu. Fuj. Grozno. Mislim, to je stvarno jedna odvratna gadarija. Znete li šta se dogodilo?“

„Evo, ovako je to bilo. Došao je naš prijatelj, gospodin Crno Podnoktom i pokušao da izigrava veštog malog vudu advokata. To je tako jadno. Dobro se zabavljao dok mi je oduzimao vreme svojim glupim trikovima i igrama, a onda je pokušao da me zbuni računom koji je isporučio za svoje utrošeno vreme. To nije ništa. To svi advokati rade. Okej. I onda sam mu rekao ‘Pa, dobro, daj taj račun.’ Uzeću ga šta god da je. Daj mi račun i ja ću se pobrinuti za njega. To je okej. I on mi ga je dao.

„Tek kasnije sam primetio da je na računu neki čudan zbir. Pa, šta? Taj pametnjaković pokušava nešto da mi podvali. Bacio mi je u ruke vruć krompir. Znaš, u muzičkom poslu ima mnogo vrućih krompira. Platiš da se neko pobrine za njih. Uvek ima onih koji žele da napreduju u poslu i koji su spremni da srede neke stvari za tebe. Pa, ako misliš da zaslužuju unapređenje, ti ćeš im poveriti da se postaraju za nešto, da ti učine uslugu. Dobiješ vruć krompir i samo ga proslediš dalje. Znaš, bilo je jako mnogo ljudi koji su bili *presrećni* da srede neke stvari za mene. To mnogo govori o tome ko je pametan, a ko nije. Ali, onda to završi u mom dvorištu, a tu, bojim se, stupa na scenu klauzula odštete. Vudšed je jedno skupo mestašce i mislim da su vaši klijenti po tom pitanju usrali stvar. Mi smo jači u ovoj stvari. Mi prosto možemo da otkažemo celu stvar. Verujte mi, ja sada imam sve što sam *oduvek* želeo.“

„Ali, slušajte, gospodine Džentli. Mislim da razumete u kakvom položaju se ja nalazim. Bili smo prilično iskreni jedan prema drugom, jako mi je drago zbog toga. Ima tu izvesnih pipavih detalja, naravno, ali ja sam takođe u poziciji da mogu svašta da učinim. Možda bismo mogli da se dogovorimo oko nečega. Samo recite šta želite, g. Džentli, sve možemo da sredimo.“

„Samo želim da te vidim mrtvog, g. Drejkot, reče Dirk Džentli, „samo da te vidim mrtvog.“

„E, pa, jebi se i ti.“

Dirk se okrenuo, napustio prostoriju i otišao da kaže svom novom klijentu da mu se čini da postoji problem.

Malo kasnije, tamno plavi BMW je tiho napustio inače prazan plato ispred Sv. Pankras stanice i odvezao se niz mirnu ulicu.

Nekako utučen, Dirk Džentli je stavio šešir i napustio svog novog tek stečenog i već izgubljenog klijenta koji je rekao da želi malo da bude sam i možda se pretvori u pacova ili tako nešto, kao neki drugi koje ne želi da imenuje.

Zatvorio je velika vrata za sobom i lagano izašao na balkon posmatrajući od gore ogromnu nadsvođenu dvoranu bogova i heroja, Valhalu. Stigao je baš u trenutku kada su isticali poslednji minuti veselja, da bi se verovatno u istom trenutku pojavili na velikom nadsvođenom platou stanice Sv. Pankras. Neko vreme je stajao i zurio u praznu dvoranu u kojoj su se sada baklje lagano gasile.

Bio je potreban samo mali trik pa da i sam izvede istu transformaciju. Našao se nasred vetrovitog i zapuštenog hodnika praznog Midlend Grend hotela. Tamo u ogromnoj, mračnoj gomili na stanici Sv. Pankras ponovo je ugledao kako na hladnim ulicama Londona blede i poslednji trenuci pijanke iz Valhale i kako njeni učesnici umorno idu na spavanje, do klupa stvorenih da rasteraju san.

Uzdahnuo je i pokušao da pronađe izlaz iz ruševina hotela, što je bilo mnogo teže nego što je mogao da pretpostavi, s obzirom da je to bio jedan mračan, ogroman lavirint. Konačno je stigao do vijugavog stepeništa u gotskom stilu koje vodi dole do ogromnih lukova iznad ulaza, ukrašeno figurama izrezbarenih zmajeva i grifona i ornamentima od kovanog gvožđa. Glavni ulaz je bio zaključan, kao uostalom i svih prethodnih godina, ali Dirk je nekako uspeo da pronađe put do izlaza preprečenog krupnom znojavom figurom noćnog čuvara. On je izričito zahtevao da mu Dirk kaže kako je uspeo da uđe u hotel i nije bio zadovoljan nijednim njegovim objašnjenjem. Na kraju je jednostavno morao da pusti Dirka da izađe, s obzirom da mu ništa drugo nije preostalo.

Dirk je sa ovog ulaza otišao do ulaza u šalter salu na železničkoj stanici, a zatim i do same stanice. Neko vreme je samo stajao tamo, razgledao okolo, a onda se uputio ka glavnom ulazu i spustio niz stepenice koje vode do Sv. Pankras Rouda. Kada je izašao na ulicu, bio je iznenađen što se na njega automatski nije stušio neki orao, pa se zateturio i spotakao tako da ga je pregazio jedan od motorizovanih kurira ranoranilaca.

Uz ogroman tresak, Tor se probio kroz zid na samom kraju velike dvorane Valhale i stao spreman da okupljenim bogovima i herojima objavi da je konačno uspeo da se vrati u Norvešku i da je pronašao kopiju ugovora koji je Odin potpisao duboko zakopan među stenama, ali, nije mu se pružila prilika jer su svi otišli i nije bilo nikoga da ga sasluša.

„Ovde nema nikoga“, rekao je Kejt, puštajući je iz svog zagrljaja, „svi su otišli.“

Sav se izduvao od razočaranja.

„Š –“ reče Kejt.

„Idemo do starčevih odaja“, rekao je Tor i zavitlao čekić prema balkonu, zajedno sa sobom i Kejt.

Tumarao je kroz prostrane odaje, ignorišući Kejt i njene molbe, proteste i opšte maltretiranje.

Nije bio tamo.

„On je tu negde“, rekao je ljutito Tor, vukući čekić za sobom.

„Š –“

„Krenućemo širom sveta“, rekao je i ponovo uhvatio Kejt. Naglo su poleteli.

Našli su se u jednoj prostranoj hotelskoj sobi.

Smeće i parčići istrulelog parketa prekrivali su pod. Prozori su bili zamagljeni i prljavi, kao rezultat višegodišnje zapuštenosti. Golubijeg izmeta bilo je svuda, a zbog boje koja se odvajala sa zidova izgledalo je kao da je nekoliko morskih zvezda eksplodiralo na njima.

Na sredini poda nalazio se jedan napušteni bolnički krevet sa točkićima na kome je ležao starac u predivnoj lanenoj posteljini, trepući onim jednim preostalim okom.

„Našao sam ugovor, kopile matoro“, zaurkao je Tor od besa, mašući mu papirom ispred nosa.

„Pronašao sam taj dogovor koji si sklopio. *Prodao* si svu našu moć jednom... jednom a... advokatu i, i... nekome ko pravi r... reklame, i raznim drugim ljudima. Prodao si našu moć! Moju nisi mogao celu da ukradeš zato što sam ja suviše jak, ali si me držao u zaprepašćenju i zbunjenog i učinio si da se dešavaju grozne stvari kad god se razbesnim. Sprečavao si me na sve moguće načine da se vratim u Norvešku zato što si znao da ću pronaći *ovo!* Ti i onaj pokvareni patuljak Crno Podnoktom. Vas dvojica me godinama maltretirate i ponižavate, i –“

„Da, da, dobro, to već znamo“, reče Odin.

„Pa... Dobro je!“

„Tor –“ reče Kejt.

„E, pa od sada više nema toga!“ vikao je Tor.

„Da, vidim –“

„Otišao sam tamo gde sam mogao na miru i da budem dobar i da se razbesnim, kad sam znao da ti imaš druga posla i da ćeš očekivati da ja budem ovde, i dobro sam se izvikao i malo rasturao stvari okolo, i sad sam okej! A, za početak ću ovo da pocepam!“

Pocepao je ugovor, rasuo parčiće papira u vazduh i spalio ih pogledom.

„Tor –“ reče Kejt.

„I lepo ću srediti sve ono što si ti napravio kako bih se ja bojao da se razbesnim. Ona sirota

devojka na aerodromu se pretvorila u automat za limenke. Vuuuš! Bam! I, evo je! A onaj džet fajter što je pokušao da me obori dok sam leteo za Norvešku! Vuuuš! Bam! Evo ga! Vidiš, opet imam kontrolu nad sobom!“

„Koji džet fajter?“ pitala je Kejt. „Nisi mi spominjao nikakv džet fajter.“

„Pokušao je da me obori iznad Severnog mora. Ja sam ga, pa, ...u deliću sekunde pretvorio sam ga u orla i od tada me ne ostavlja na miru. Tako da sam i to sredio. Nemoj tako da me gledaš. Uradio sam šta sam mogao. Pobrinuo sam se za njegovu ženu tako što sam namestio jednu od onih igara na sreću. Vidi“, dodao je ljutito, „sve je ovo za mene bilo izuzetno naporno, znaš. U redu. Šta još?“

„Moja stona lampa“, reče Kejt tiho.

„I njena stona lampa! Više neće biti mače! Vuuuš! Bam! Biće kako Tor kaže! Kakva je to buka?“ Crveni sjaj protegao se duž nebeskog svoda iznad Londona.

„Tor, mislim da nešto nije u redu sa tvojim ocem.“

„Iskreno se nadam da je tako. Oh. Šta nije u redu? Oče? Jesi li dobro?“ „Bio sam tako lud i glup“, zajecao je Odin. „Bio sam tako zao i pokvaren, i –“

„Da, pa i ja to mislim“, rekao je Tor i seo na ivicu kreveta. „Pa, šta ćemo sada da radimo?“

„Mislim da ne bih mogao da živim bez moje lanene posteljine, i bez moje sestre Bejli i... O, prošlo je tako mnogo, mnogo vremena, a ja sam tako star. Crno Podnoptom je rekao da bi trebalo da te ubijem, ali ja... ja bih pre sebe ubio. O, Tor...“

„O“, reče Tor. „Znači tako. Pa. Ne znam šta sada da radim. Do đavola. Sve nek' ide do đavola.“

„Tor – „

„Da, šta je?“

„Tor, vrlo je jednostavno šta da uradiš u vezi sa svojim ocem i sa Vudšedom“, reče Kejt.

„Stvarno? Šta? Šta da uradim?“

„Da mi kažeš koliko ima kamenja u Velsu.“

„Šta?!“ Tor je podivljao od besa. „Beži od mene! To o čemu ti pričaš, to su godine i godine mog života!“

Kejt je slegnula ramenima.

„Ne! Nikako!“ reče Tor. „Bilo šta osim toga! A“, dodao je potišteno, „ionako sam ti već rekao.“

„Nisi.“

„Jesam. Rekao sam ti da sam se izgubio u brojanju negde kod Mid-Glamorgana. Pa, teško da sam nameravao da krenem iz početka, zar ne? Razmisli malo, devojko, razmisli!“

Kroz komplikovanu severoistočnu teritoriju Valhale – lavirint staza koje kao da samo vode jedna do druge i onda nazad na početak – probijale su se dve figure. Jedno veliko, tupavo, nasilno stvorenje sa zelenim očima i kosom zadnutom za pojas, koje se stalno nešto spoticalo, i drugo, malo histerično biće koje je visilo na leđima onog većeg, i izbezumljeno ga požurivalo, čime ga je, u stvari, još više ometalo.

Konačno su stigli do dugačke, niske zgrade iz koje se širio neprijatan miris i počeli da se deru zahtevajući da im se daju konji. Izašao je stari nastojnik konjušnice i pošto ih je prepoznao i odavno čuo za njihova zlodela, nije baš bio raspoložen da udovolji njihovom zahtevu. Kosa je bljesnula i konjušareva glava je poletela u vazduh, dok mu je telo ustuknulo, zateturalo se i, kako nije bilo daljih instrukcija, presavilo se i stropoštalo u nazad.

Njegovi napadači su upregli dva konja u dvokolice i istandrkali napolje iz štale, ka severu.

Par kilometara su prešli neverovatnom brzinom, Crno Podnoktom je ludački šibao konje dugačkim, okrutnim bičem. Međutim, kroz nekoliko minuta, konji su počeli da usporavaju i da se uznemireno osvrću oko sebe. Crno Podnoktom ih je sve jače i jače šibao, ali oni su bili sve nervozniji. Na kraju su potpuno izgubili kontrolu, propeli se na zadnje noge, prevrnuli dvokolice i bacili svoje mučitelje na zemlju, odakle su ove dve figure odmah odskočile podivljale od besa.

Crno Podnoktom je urlao na preplašene konje, a onda je, krajičkom oka opazio ono što ih je uznemirilo.

Nije bilo toliko zastrašujuće. Bila je to samo jedna ogromna bela, metalna kutija, koja je stajala izvrnuta na gomili smeća pored puta i iz koje je dopirao zveket i galama.

Konji su se propinjali na zadnjim nogama i pokušavali da pobegnu glavom bez obzira od te velike bele zveketave kutije, ali bili su zapetljani. Jedino su uspeali još više da se uspaniče. Crno Podnoktom je odmah shvatio da nema šanse da umiri konje dok ne proveri kakva je to kutija.

„Šta god da je unutra“, zakreštao je na zelenooko stvorenje, „ubij ga!“

Zelenooki je ponovo izvukao kosu iz pojasa i uspenrao se na gomilu smeća, do kutije koja zvekeće. Stao je iza nje i gurnuo je dole. Velika bela kutija je skliznula nekoliko santimetara, a onda se prevrnula i stropoštala na zemlju. Stajala je tako koji trenutak i zatim su se vrata, konačno oslobođena, širom otvorila. Konji su zanjištali od straha.

Crno Podnoktom i njegov zelenooki kolega primakli su se kutiji sa snebivljivom radoznalošću, a onda su ustuknuli od užasa ugledavši fantastično moćnog novog boga kako se pomalja iz nje.

Sledećeg popodneva, na bezbednoj udaljenosti od svih ovih događaja, smešten na prijatnoj razdaljini od prozora kroz koji su dopirali zraci popodnevne svetlosti, u belom krevetu ležao je stariji jednooki čovek. Kao napola zategnut šator novine su stajale na podu, gde su bačene pre dva minuta.

Čovek je bio budan, ali to ga nije činilo srećnim. Njegove fantastično nežne ruke odmarale su se blago povijene na čisto beloj lanenoj posteljini i jedva primetno se tresle.

Njegovo ime je nekad bilo gospodin Odvin, nekad Vodin ili Odin. On je bio – još uvek je – bog, a povrh toga, on je bio jedan zbunjen i uplašen bog.

Bio je zbunjen i uplašen zbog članka koji je upravo pročitao na naslovnoj strani novina, u kome je pisalo da neki drugi bog ide okolo i priča svašta i pravi budalu od njega. Doduše, ne baš tim rečima – opisali su događaj od prošle noći kada je nestali džet fajter misteriozno uzleteo iz jedne kuće u Severnom Londonu, u koju, po svim zakonima fizike nikako nije mogao da stane. Istog trenutka su mu nestala krila i on je počeo da se obrušava, udario je u zemlju i eksplodirao na glavnom putu. Pilot je uspeo da se katapultira i, osim što se malo ugruvao i što je pod stresom, nema ozbiljnijih povreda, ali ne prestaje da bunca o nekom čudaku sa čekićem koji leti preko Severnog mora.

Na svu sreću, s obzirom na vreme u kome se ova neobjašnjiva katastrofa odigrala, putevi su bili prazni i, osim neprocenjive materijalne štete, jedine njene žrtve su još neidentifikovane dve osobe koje su se nalazile u kolima za koja se pretpostavlja da je nekad bio BMW, plave boje, međutim, zbog prirode ovog nesrećnog događaja, teško je bilo šta reći sa sigurnošću.

On je bio jako, jako umoran i nije želeo da misli o tome, nije želeo da misli na prošlu noć, nije želeo da misli ni na šta drugo osim na lanenu posteljinu i na sestru Bejli koja ih tako savršeno zateže, što je upravo pre pet minuta i deset minuta učinila.

Jedna Amerikanka, Kejt Kakosezvaše, ušla je u njegovu sobu. A on je samo želeo da ga ostavi na miru da spava. Rekla mu je kako je sve sređeno. Čestitala mu je na njegovom izuzetno visokom krvnom pritisku, visokom nivou holesterola u krvi i slabom srcu, zbog koga bi osoblju ove bolnice bilo veoma drago da do kraja života vodi brigu o njemu, u zamenu za svu njegovu imovinu. Nije ih čak bilo ni briga koliko vredi njegova celokupna imovina, s obzirom da će bez sumnje pokriti i više od troškova njegovog kratkoročnog boravka, koji su mu predviđali.

Činilo mu se kao da očekuje da mu bude drago zbog toga, tako da je on samo klimnuo, zahvalio joj se obuzet mislima koje su polako lutale do sna.

Istog popodneva, Dirk Džentli se probudio, takođe u bolnici, gde je smešten zbog blage kontuzije, ogrebotina, modrica i slomljene noge. Imao je velikih problema prilikom objašnjavanja i priznavanja, da su mu sve te povrede naneli jedan mali dečak i jedan orao i da je to što ga je pregazio kurir na motociklu bio najmanji problem, jer se uglavnom sastojalo od ležanja bez straha da će se neko svaka dva minuta obrušiti pravo sa neba na njega.

Držali su ga na sedativima – drugim rečima, prespavao je veći deo jutra, sanjajući užasan san u kome su Crno Podnoktom i Zelenooki uspeli da pobegnu iz Valhale, gde ih je neočekivano prozvao jedan novi, ogromni bog – Bog Krivice koji se konačno izvukao iz nečega što je ličilo na izvrnuti frižider koji skakuće.

Laknulo mu je kada ga je probudio veseli glas „O, pa to si ti? Ti si maznuo moju knjigu.“

Otvorio je oči i ugledao Sali Mils, devojkicu koju je prethodnog dana upoznao u kaficu tako što je, pre nego što joj je maznuo knjigu, maznuo njenu kafu.

„Pa, drago mi je što si poslušao moj savet i došao da ti previju taj nos kako treba“, rekla je dok se muvala oko njega. Izgleda da si išao prilično zaobilaznim putem, ali sve u svemu, sad si tu. Našao si onu devojkicu, zar ne? Kakva slučajnost, ležiš baš u krevetu u kom je ona bila. Ako je budeš ponovo video, molim te daj joj ovu picu koju je naručila pre nego što se odjavila iz bolnice. Sad se već skroz ohladila, ali kurir je rekao da je ona insistirala da joj ta pica bude isporučena.“

„Nema veze što si mi ukrao knjigu, stvarno. Ni sama ne znam zašto ih uopšte kupujem, nisu baš neke, ali svi to stalno rade, zar ne? Čula sam neke tračeve da je on sklopio pakt sa đavolom ili tako nešto. Mislim da su to gluposti, mada sam čula još jednu, bolju priču o njemu. Kažu da on uvek naručuje neke piliće da mu se donesu u hotelsku sobu i niko se ne usuđuje da pita šta će mu ili bar da nagađa, zato što niko nikada više nije video ni traga od njih. Ali, ja sam upoznala nekoga ko savršeno dobro zna šta će mu ti pilići. Tom nekom koga sam upoznala jedno vreme je bio posao da ponovo tajno iznosi piliće iz njegove sobe. Ono što Hauard Bel time dobija je reputacija jednog neobičnog i demonskog čoveka i zato svi kupuju njegove knjige. Lepo je to smislio, ako kapiraš šta ti pričam. No, pretpostavljam da ne želiš da slušaš moja naklapanja celo popodne, a čak i ako želiš ja imam pametnijeg posla. Sestra mi reče da će te verovatno večeras pustiti da ideš kući, da spavaš u svom krevetu, koji je pretpostavljam, mnogo udobniji. U svakom slučaju, želim ti brz oporavak. Evo ti neke novine.“

Dirk je uzeo novine i bio je srećan što ga je konačno ostavila na miru.

Prvo je otvorio da vidi šta Veliki Zaganza kaže za današnji dan. Veliki Zaganza je rekao „Ti si jako debeo i glup i stalno nosiš onaj bezvezni šešir kojeg bi trebalo da se stidiš.“

Progundao je nešto sebi u bradu i uzeo druge novine da pročita horoskop.

U horoskopu je pisalo „Danas je dan za uživanje kod kuće.“

Tako je, pomislio je, biće mu veoma drago da se vrati kući. Još uvek je osećao neko neobično olakšanje što se oslobodio svog starog frižidera i jedva je čekao da uživa u blagodetima koje donosi posedovanje novog, koji se trenutno nalazi u njegovoj kuhinji.

Tamo je bio i orao, ali o tome će misliti kasnije, kad stigne kući.

Okrenuo je naslovnu stranu da vidi ima li nekih interesantnih novosti.

Naslov originala:

Douglas Adams: The Long, Dark Tea-Time of the Soul

Izdavač: Alnari, Beograd

Za izdavača: Saša Petković

Urednik: Rade Grbić

Prevod: Ana Grbić & Tamara Lukić

Lektura i korektura: Rade Grbić

Tehnički urednik: Siniša Petković

Dizajn korica: Ateneum, Beograd

Štampa: Plavo slovo, Beograd

Tiraž: 500

Info: alnari @EUnet.yu

Kada je šalter za čekiranje putnika na drugom terminalu aerodroma Hitrou odleteo u vazduh u kugli narandžastog plamena, dežurni krivci su prihvatili odgovornost. Prvo IRA, onda PLO, pa "Britanski gasovod". Čak su se i "Britanska nuklearna goriva" istrčala izjavom da je situacija pod kontrolom, da su šanse da se tako nešto dogodi jedna u milion, da jedva da ima radioaktivnih materija u atmosferi i da će mesto eksplozije biti odlična lokacija za izlet u prirodi sa decom i piknikovanje, pre nego što su konačno priznali da to zapravo nema nikakve veze s njima. Nije se moglo pronaći racionalno objašnjenje te eksplozije, te su je prosto pripisali Božijoj ruci. Ali, mislio se Dirk Džentli, kog boga? I zašto? Koji bog bi visio na drugom terminalu aerodroma Hitrou pokušavajući da se ukrca na let u 15:37 za Oslo? Zabavnije od "Psiha"... Jezivije od "Ima li pilota u avionu?"... Kraće od "Rata i Mira"... Novi roman o Dirku Džentliju,

DUGA, MRAČNA ČAJANKA DUŠE

Korice / A-studio

ISBN 86-83591-10-7

9 788683 591107

Table of Contents

[Table of Contents](#)

[Naslovna](#)

[PRVO POGLA VLJE](#)

[DRUGO POGLA VLJE](#)

[TREĆE POGLA VLJE](#)

[ČETVRTO POGLA VLJE](#)

[PETO POGLA VLJE](#)

[ŠESTO POGLA VLJE](#)

[SEDMO POGLA VLJE](#)

[OSMO POGLA VLJE](#)

[DEVETO POGLA VLJE](#)

[DESETO POGLA VLJE](#)

[JEDANAESTO POGLA VLJE](#)

[DVANAESTO POGLA VLJE](#)

[TRINAESTO POGLA VLJE](#)

[ČETRANAESTO POGLA VLJE](#)

[PETNAESTO POGLA VLJE](#)

[ŠESNAESTO POGLA VLJE](#)

[SEDAMNAESTO POGLA VLJE](#)

[OSAMNAESTO POGLA VLJE](#)

[DEVETNAESTO POGLA VLJE](#)

[DVADESETO POGLA VLJE](#)

[DVADESET PRVO POGLA VLJE](#)

[DVADESET DRUGO POGLA VLJE](#)

[DVADESET TREĆE POGLA VLJE](#)

[DVADESET ČETVRTO POGLA VLJE](#)

[DVADESET PETO POGLA VLJE](#)

[DVADESET ŠESTO POGLA VLJE](#)

[DVADESET SEDMO POGLA VLJE](#)

[DVADESET OSMO POGLA VLJE](#)

[DVADESET DEVETO POGLA VLJE](#)

[TRIDESETO POGLA VLJE](#)

[TRIDESET PRVO POGLA VLJE](#)

[TRIDESET DRUGO POGLA VLJE](#)

[TRIDESET TREĆE POGLA VLJE](#)

[TRIDESET ČETVRTO POGLA VLJE](#)

[TRIDESET PETO POGLA VLJE](#)

[Naslov originala](#)

[korice](#)